

Մ Ի Ո Ն

ՅՈՐԵԼԻՆԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ԹԻԻ

1929, ՀԿՏՄԲ. — ՆՅՄԲ. — ԴԿՏՄԲ.

ԱՄԵՆ. Տ. ԵՂԻՇԷ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԺ

Printed in JERUSALEM - PALESTINE

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

Ս. Արուսի Տպարանէն Գեր. Մկրտիչ Եպս. Աղաւունի

ՄԻԱԲԱՆՔ ԵՒ ԱՅՅԵԼՈՒՔ

ՀԱՅ ԵՐՈՒՍԱԴԷՄԻ

գործը. 8° 544 երեսներով ստուար հասար մը. ընկիր քղրով եւ մատուցաւ շարագութեամբ, պատկերազարդուած Աւետարանագրոյն վերջին լուսանկարով: Գին՝ փոսի ծախքը միասին եւեւ ճիլին:

Գիւմել Տեպուրեան Ս. Արուսի Տպարանին:

Direction de l'Imprimerie du Patriarcat Arménien
Jérusalem — Palestine

Առ Յարկինական բացառիկ քիւին գինն է ձեռք գնողներուն համար
2 Անգլիական քիլին կամ Ամերիկեան 50 Սենթ:

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱԻ

ԴՊՐԵՎԱՆՔԵԱՆ ՔԱՐՈՂՆԵՐ

Համադրեց՝ Դեոնդ Եպս. Դուրեան

ԾԱՆՅԹ.— Ամեն. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպս. Դուրեանի աշակերտող բարձրասիման հոգեւորականներն եւ վարդապետներն այս հասարին մէջ ունին Քասն Քարոզներ:

Գին 4 ճիլին: Հասարը պիտի յաշկացուի
ԳՈՒՐԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻ

Դիւմել՝ Rt. Rev. LÉON TOURIAN

229, Upper Brook St. Manchester (England)

ՅՈՒՆԱՀԱՅ ՏԱՐԵԳԻՐՔ

Դ. ՏԱՐԻ — 1930

ՅՈՒՆԱՀԱՅ ՏԱՐԵԳԻՐՔԸ յառաջիկայ նոյեմբեր 15ին լոյս պիտի տեսնէ, Աշխատակցած են Օշական, Վաղարշապատ, Տիգրան փերանեան, Վահէ Հայկ, Արամ Չարրդ, Վ. Արսլանեան, բրօք. Ս. Նարկիզեան, Վ. Ս. Խոլակ, Յ. Ֆրէնկեան, Յ. Տէր Յակոբեան, Օր. Զարմուշի, Գ. Ֆրնտըզեան, Ա. Խաթիսեան, Զ. Սիրանօ, Ա. Յովհաննէսեան, Հ. Նաղարեանց, Լ. Էսաճանեան, Զ. Պլպուլ, Մ. Խաչունի, Ե. Գօլանճեան, Ե. Սիմօնեան, Արսէն Երկաթ, Վ. Մալէշեան, Ազատունի, Զ. Կարօն, Արեգ Տիրազան, Եղիշէ պատրիարք Դուրեան, Հ. Արշակեան, Եղիա Տէմիրճիպաշեան, Պետրոս Դուրեան, Երուանդ Յոսեան, Յ. Ալիխար:

Ուսումնասիրութիւններ, մանրավէպեր, վիճակագրական տեղեկութիւններ, սրամտութիւններ, ընդամէնը 450 էջ, 100է աւելի քիչէով:

Ապսպրանքները կանխիկ Գին 30 Ֆր. Դիմել ՆՈՐ ՕՐԻ. 20 A. Voulis Athens

ՅՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

ԱՐՁԱԳԱՆԳԻ ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆԻ Խմբագրութիւնը՝ կը փափաքի տեղեկացնել իր սիրելի բաժանորդներուն եւ ընթերցողներուն՝ թէ կարգ մը լաւագոյն, կարեւոր եւ ճիւղնական կարգադրութեանց ձեռնարկած ըլլալով, ստիպուած է յապաղել մէկ քանի թիւերու իրենց ժամանակին լոյս տեսնելը: Կը յուսայ որ մինչև Դեկտեմբեր ամէն ինչ կը կարգադրուի. և այն ատեն, եթէ Տէրը կամի, Օգոստոս—Սեպտեմբեր եւ Հոկտեմբեր—Նոյեմբեր, զոյգ թիւերով պիտի հրատարակուին:

Կը խնդրուի ԱՐՁԱԳԱՆԳԻ ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆԻ յարգելի ընթերցողներէն բարի ըլլալ համբերելու մինչև վերոյիշեալ թուականը:

Խմբագրութիւն ԱՐՁԱԳԱՆԳԻ ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆԻ

Շուտով լոյս կը տեսնէ

ՏԱՐԵԳԻՐԻ Վեցերորդ Հասորը, նոյն բովանդակութեամբ.

Հասցէ. Mgr. Ardavazt Surmeyan

B. P. 133, Alep (Syrie)

Vient de Paraître. L'Histoire de l'Eglise Arménienne

ISTORIA BISERICII ARMENE

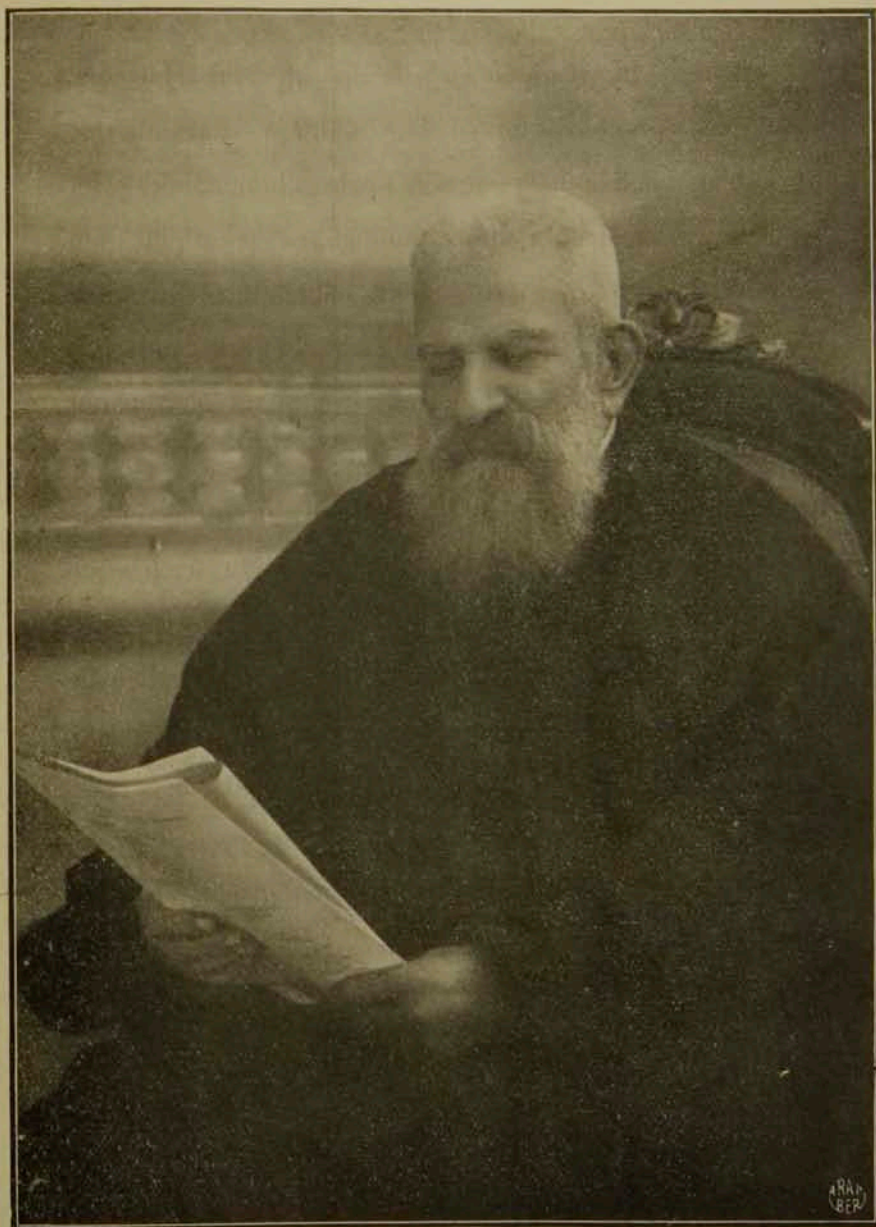
Preot. G. D. CRUCEANU, Parohul Bisericii

Cernica—Ifov, Roumanie

☆ 1879 — ՀՐՏԿ. ԴՈՒՐԵԱՆ ՅՈՐԵԼԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ — 1929 ☆

ՄԻՈՆ, ՀԱՅ ԱՄՍԱԳԻՐ

Գ. ՏԱՐԻ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ 1929 — ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ - ՆՈՅԵՄԲԵՐ - ԳԵԿՏԵՄԲԵՐ ԹԻԻ — 10-11-12

ԱՄԵՆ. Տ. ԵՂԻՇԷ Ս. ԱՐՔԵՊՍ. ԴՈՒՐԵԱՆ
ՅՈՐԵԼԵԱՐ

Հատանկարում 29 Հոկտեմբեր 1929

ԺՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Քաղք պարսկանութիւն մը կը համարիմ՝ տալ
սրագին ողջոյններս եւ յայտնել անկեղծ շնորհակալու-
րիւններս ամէն անոց, որոնք իբրեւ միաբանակից եղ-
բայրներ, Աւեստանի պաշտօնակիցներ, կրթական վաս-
տակաւորներ, գրչի բարեկամներ, համակիր աշակերս-
ներ եւ հայ ժողովուրդի պաշտօնական ներկայացուցիչ-
ներ, հանեցան իրենց մեծարանքներն ընծայել՝ Յիսնամ-
եայ Քահանայութեան Յարեւանին առթիւ՝ շէղ հան-
դիսակասարարեամբ, չեմ խնդակցութիւններով, գնա-
հասական յօդուածներով, նեղագիրներով եւ նուիրաբե-
րութիւններով ։

Շնորհապարս ոգով ուրեմն եւ ի բոլոր սրէ միւի-
քարուած՝ կ'աղօթեմ եւ կը մաղթեմ որ ամէնուն համար
առնասարակ Տէրը երկայն եւ երջանիկ տալիներու շըր-
ջաններ շնորհէ արդիւնատուութեամբ եւ յաջողութեամբ
պատկուած, ի պայծառութիւն Ա. Եկեղեցւոյ եւ ի պար-
ծան Ազգիւ Հայոց ։

ԵՂԻՇԷ ԱՐՔԵՊՍ . ԴՈՒՐԵԱՆ
Պ . Ե .

140-98
~~107-66~~

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՔԱԼԱՆԱՅՈՒԹԵԱՆ ՓԱՌԱԻՈՐՈՒՄԸ

(ԴՈՒՐԵԱՆ ՅՈՐՈՒՆԵԱՆ ԱՌՓԻՒՄ)

Դուրեան Յոբելեանը առիթ մը եղաւ որ հայ ժողովուրդին կարծիքը յայտնուի, իր անվերապահ ամբողջութեան մէջ, կեանքի մը արժէքի մասին: Արտայայտուեցաւ այդ կարծիքը Էջմիածինէն մինչև Հալէպ, Կ. Պոլսէն մինչև Եւրոպա, Յունաստանէն մինչև Եգիպտոս, Պարսկաստանէն մինչև Հնդկաստան, Ճափա, Ամերիկա, ամէն կողմէն և ամէն կողմ, և հոս՝ Երուսաղէմ՝ եռօրեայ հանգիստութիւններու միջոցին, և այս բոլորը յայտնութիւն մը եղաւ ինքնին:

Դուրեան Յոբելեանի («Յայտարարութիւն»ը հրատարակուեցաւ Սիոնի 1928ի Գեկտեմբերի թիւին մէջ, և այդ օրէն ի վեր հայ մամուլը սկսաւ զբաղիլ Յոբելեանով և Սրբազան Յոբելեարին կատարած գործին արժէքով:

Հայ ժողովուրդի կարծիքին արտայայտումը յայտնութիւն մը եղաւ ըսինք, անոր համար որ այդ կարծիքը, իր հանրային հանգամանքով ու նկարագրով, չունէր գունաւորում, չունէր շերտեր և զիւծեր. միապաղաղ, համաձայն և ներգաշնակ արտայայտութիւն մըն էր այդ, առանց կուսակցական խրամներու, առանց յարանուանական խտիրներու եւ առանց ջեղային յաւակնութիւններու, — այս վերջին արտայայտութիւնը Երուսաղէմի մէջ մանաւանդ:

Տարակոյս չկայ որ հայ ժողովուրդի կարծիքին արտայայտութիւնները միայն մէկ անկիւնէն չէ որ կը ճառագայթէին և մասնաւորապէս հայ թերթերու մէջ արտայայտուածները: Դուրեանի արժանիքները վերլուծողներ, իրականը լաւ ցայտեցնելու համար, թերեւս կը սարուէին չափազանցութիւններէ — ուրոնց համար միշտ ծիծաղ մը ունի Սրբազան Յոբելեարը — իրենց ամէնէն ուժգին շեշտը դնելով Յոբելեարին կամ բանաստեղծական տաղանդին կամ գրագէտի հանճարին, կամ բանասէրի ու փիլիսոփայի մտքին և կամ ուսուցչի ու քարոզչի մաղնիսին վրայ, կամ զինքն նկատելով «հասարակական գործիչ մը», և այս որակումները ընելու ատեն կարծես կը մըղէին իրարու հետ: Բայց խնդիրը ասոնց վրայ չէ. ասոնք մասնանիչ կ'ընենք միայն իրողութիւնները անտես ըրած չըլլալու համար. վասն զի ուշադրութեան արժանի իրողութիւնը սա՛ է յայտնուած բոլոր կարծիքներուն մէջ՝ թէ ատոնք միաճայն էին և ներգաշնակ: Եւ ինչպէս պէտք է մեկնել այս անգուղական երեւոյթը: Սրբազան Յոբելեարին մէջ է ասոր զաղտնիքը, որ անթերի չի գաւանդի ինքզինք, եթէ ոչ իր կարծիքը յայտնող հայ ժողովուրդին մէջ, որ բաղմակողմանի արժէքներով հաւրուստ ու անբասրելի կը գտնէ Յոբելեարը:

Այս հարցումին պատասխանը տուաւ նոյնինքն Սրբազան Յոբելեարը, Յոբելեանական հանգէսներուն երկրորդ օրը, երբ պատասխանեց իրեն ուղղուած Գրաւոր ու բերանացի ուղերձներուն ու զրուատիքներուն, և յայտարարեց թէ ես պարզ քահանայ մըն եմ, և ի՛նչ որ եղած եմ և ի՛նչ որ կրցած եմ ընել,

իրբե քահանայ ըրած եմ: Ուրիշներ ասկէ տարբեր ինչ ալ տեսնեն իմ վերայ, ասոնք քաքարի համ մը միայն կրնան տալ անոնց քիմբերուն, բայց քանքարի ծանրութիւնը չունին ասոնք:

Սրբազան Յորեկեարին յիսնամեայ գործունէութեան ու յիսնամեայ փորձառութեան խտացումն էր իր այդ հրաշալի յայտարարութիւնը թէ ես պարզ քահանայ մըն եմ. ուրիշ բանով չեմ պարծիր: Յորեկեանին ոգին էր ասիկա, ասիկա պատգամն էր Սրբազան Յորեկեարին, որ իրբե պատասխան կ'ուզէր զինքն հասկցողներուն և չհասկցողներուն միանգամայն:

Եւ պէտք է խոստովանիլ որ Գուրեան Սրբազանի Քահանայութեան Յորեկեանը կատարուեցաւ մեծվայելչութեան բոլոր պայմաններուն մէջ երեք օր անընդհատ: — Սիոնի ընթերցողները յաջորդ էջերուն մէջ պիտի տեսնեն մանրամասն նկարագրութիւնը այս Յորեկեանի հանգիստութիւններուն. մեր նպատակն է այս խմբագրականով ի վեր հանել սո՛ւ իրողութիւնը թէ հայ ժողովուրդը իր Մայրենի Եկեղեցւոյն քահանայութիւնը ասոնց յանձին իր ամէնէն գիտակից մէկ զաւկին, որ գիտցաւ յիսուն տարի շարունակ փառաւորել քահանայութիւնը իր անձին վրայ և իր գործքին մէջ, անշեղ ու անխտոր ընթացքով, աստուածային այդիին շիտակ ակօսներուն վրայ. փասն զի ինքը շատ լաւ գիտէ թէ մաճին վրայ անգամ մը ձեռք դնող մշակը այլևս չի նայիր իր ետին, որովհետեւ ետին նայողը չի յաջողիր Աստուծոյ թաղաւորութեան մէջ (Ղկս. Թ. 26):

Ասիկա հանգիստաւոր դաս մըն էր նաեւ որ կը տրուէր քահանայութեան պատրաստուողներուն, մեր Ընծայարանի մէջ, և աւելի ընդարձակ հորիզոնի մը վրայ՝ բոլոր հայ քահանայութեան և նոյն ինքն հայ ժողովուրդին:

Թէ Աստուծոյ խօսքին թարգմանը ըլլալ՝ կատակ չէ, թէ Աւետարան քարոզել՝ թեթեւ աշխատանք մը չէ, թէ այս աշխատանքը կատարելու համար օրքմաւորուիլ՝ պարզապէս հաղուստ մը փոխելու չի նմանիր, այլ ասոնք գործերն են գիտակցութեան և գիտութեան մարդուն, թէ այդ գիտակցութեան հասներու և գիտութեան տիրանալու համար պէտք է յարատեւ և խնամոտ աշխատութիւն, պէտք է պարկեշտութիւն իր ուխտին ու հաւատարմութիւն իր նպատակին. այս պայմաններն են որ մշակուած ու կատարեալգործուած են Յորեկեար Սրբազանի քահանայութեան յիսուն տարիներու բնթացքին, և այս պայմաններով է որ փառաւորուած է քահանայութիւնը իր անձին վրայ:

Եթէ համազգային դրուստիքով ողջունուած այս Յորեկեանը նշանակութիւն մը ունի Հայց. Եկեղեցւոյ համար, ասիկա քահանայութեան աշխուսպման և բարձրացման հարկն է, որ է ըսել՝ Հայց. Եկեղեցւոյ բարեկարգութեան ամէնէն կենսական պայմաններէն մէկուն լուծման անհրաժեշտութիւնը:

Այս Յորեկեանին չքնաղ և նշանակալից դասերէն մէկն ալ եղաւ Սրբազան Յորեկեարին ծայրագոյն համեմատութիւնը:

Ինծի, ըսաւ Ան, քանքարաթաքոյց կ'ըսեն. բայց պէտք է գիտնալ որ ես բան մը չեմ պահած ինծի. ինչ որ ունիմ, ինչ որ գիտեմ և ինչ որ ալ սորվիմ ամէն օր՝ իր տոկաններով կուտամ ես զայն հայ ժողովուրդին: Յիսուն տարի քարոզել իմ եկեղեցւոյս բեմէն, յիսուն տարի շարունակ դասախօսել

մեր դպրոցներու մէջ, գործանայի բան չէ՞ որ ասիկա քանքարաթաքոյցի գործ նկատուի։ Ինչմէ շատ բաներ կ'ակնկալեն եղեր . . . ասիկա ակնկալողներուն գնահատման չափանիշն է, իրենց գիտնայիք բանն է։ Բայց ես ինքզինքս լաւ կը ճանչնամ և ինչ որ ունիմ դայն կուտամ իր տոկոսով։ Աւետարանի խօսքերով ըսեմ ձեզի՝ թէ իմ Տէրս ինծի միայն մէկ քանքար ատուած է, և ես այդ մէկ քանքարը կը շահեցնեմ և իր տոկոսովը կը վերագարձնեմ իմ ազգիս։ Այս մասին ես և Տէրս համաձայնած ենք իրարու հետ։

Ասիկա քահանային համեստութեան ամէնէն հիմնային արտայայտութիւնն է։ Քահանայ մը պէտք է ըլլայ համեստ, խոնարհ, ճիշդ տփազէս ինչպէս էր մեր Տէրը։

Յոխորտանքը, շոշոկանքը կ'ապականեն ու կ'սպաննեն յառաջդիմելու և շարունակ կատարելագործուելու ընդունակութիւնը քահանային ներքը։ Երբ անոր յարացոյցն ու տիպարն է նոյնինքն Տէրը, քահանայն միշտ մեծ ու բարձր կը մնայ իր համեստութեան մէջ, և իրեն արուած քանքարը կամ տաղանդը հաւատարմութեամբ կը շահեցնէ և իր տոկոսներով կը վերագարձնէ դայն իր ժողովուրդին։

Եթէ Յորեւեանը առիթ մը եղաւ որ հայ ժողովուրդը իր կարծիքը յայտնէ յիսուն տարիէ ի վեր իր ծոցին մէջ դործող եկեղեցականի մը մասին, այդ Յորեւեանը սքանչելի պատեհութիւն մը ընծայեց նաեւ նոյն ինքն Յորեւեար Սրբազանին որ ինքզինքը յայտնէ իր աշակերտներուն, իրեն ներքողեան հիւսողներուն, իրեն բարեմիտ քննադատներուն, ըստ որ հայ ժողովուրդին։

Մենք որ տարիներէ ի վեր շատ մօտէն կը վայելենք Գուրեան Սրբազանը, լաւ գիտենք իր կարծիքները հայ ժողովուրդին, հայ տան, հայ եկեղեցւոյն, հայ մամուլին, հայ դպրոցներուն, մէկ խօսքով՝ հայութեան ըստ հաստատութեանց մասին, և նոյնքան մօտէն կը ճանչնանք իր անձին և իր մտքին արժէքը և իր կեանքը, ոչ մէկ ատեն այսպէս չէր յայտնագործած ինքզինքը ոեւէ առիթով։ Գուրեան Սրբազան, որ այնքան զուսպ է իր կարծիքներուն մէջ, այսքան վճիռ, այսքան սուր և համարձակ քննադատութեան մը չէր ենթարկած իր անձնական արժէքները։ Յիսուն տարիներու դործունեայ կեանքի ասպարէզին եփուն փորձառութեանց ապահով հանգրուանին վրայ է միայն որ Ան կը յայտնէ իր կարծիքը իր անձին նկատմամբ, կերպով մը հերքելու համար ուրիշներուն յայտնած կարծիքները իր մասին, ուրիշներուն քննադատութիւնները իր աշխատելու և գործելու եղանակին վրայ։ — Ինծի շատ բաներ, կ'ըսէք, գրազէտ, բանաստեղծ, բանասէր, պատմագէտ, իմաստասէր, շատ ազէկ, շնորհակալ եմ ամէնուրեք ալ. բայց պէտք է գիտնաք որ ես ամէն բանէ յառաջ քահանայ մըն եմ, Հայաստանեայց եկեղեցւոյ համեստ պաշտօնեայ մը, եւ ինչ որ եղայ, շնորհիւ քահանայութեանս եղայ և այս բոլոր պատիւներն ու յարգանքները կ'ընդունիմ իբրեւ ընծայուած իմ եկեղեցւոյ։ Եթէ Սուրբն Պօղոսի խօսքերով արտայայտէր իր միտքը՝ պիտի ըսէր. — Ալ cնորhoffi Ասուծոյ եմ զի՛նչ եւ իցեմ (Բ. Կրկ. ԺԵ. 10)։

Աւրախ ենք որ Յորեւեար Սրբազանը Քահանայ մըն է հայց. եկեղեցւոյ մէջ, և այժմ Պետը՝ իր հասուցած և Աստուծոյ գործին նուիրած քահանաներուն։

Գուրեան Սրբազան այս Յորեւեանը ուզեց տօնել՝ հասկըցնելու համար հայ

հանրութեան՝ թէ ինքն իր եկեղեցիով միայն կը պարծի, ու այս եկեղեցին, թէև այժմ՝ զրգլեակներու մէջ, բայց իր վաղեմի ծիրաններուն արժանի եկեղեցի մըն է :

Գուրեանի այս խփափոխ արտայայտութիւնը ցոյց կուտայ թէ ինքն ինչ կը խորհի Մայրենի եկեղեցւոյն այսօրուան և ապագայ ճակատագրին վրայ, ցոյց կուտայ նաև թէ ինքն ինչպէս կ'ըմբռնէ հայց. եկեղեցւոյ քահանայութիւնը :

Գուրեան Յօրեղեանը սքանչելի յաջողութիւն մը եղաւ ինքնին. յաջողութիւն մը բարոյական և յաջողութիւն մը նիւթական :

Բարոյական յաջողութեան տարածականութիւնը անհամեմատելի է ու անզուգական. հակառակ մեր ժողովուրդի ազգային և քաղաքական կեանքի խախտուած պայմաններուն, ամէն կողմէ գրուատիք ուղղուեցաւ Գուրեանին, Ոսկիա մեր ազգային կեանքին մէջ աննման երեւոյթ մըն է, աննախընթաց երեւոյթ մը :

Գալով նիւթական կողմին, մեր ժողովուրդը, հակառակ իր անտեսական կեանքի սեղմ՝ ու անձուկ պայմաններուն, մէկի տեղ երկու յուշարձան կանդնած պիտի ըլլայ Սուրբ-Յակոբի մէջ, մշանջնաւորելու համար Գուրեանի անձին վրայ փառաւորուած քահանայութեան յիշատակը :

Մէկը նոր Մատենադարանի շէնքը, նուէրն ու յիշատակը բարերար Գ. Կիւլպէնկեանի, իսկ միւսը Գուրեան Մատենադարանի հրատարակչական հաստատութիւնը իբրեւ գրական եւ մտաւորական կոթող, կանգնուած հայ ժողովուրդի յումաններով :

Երկուքն ալ գեղեցիկ կեանքի մը արժէքը դնահատելու և յաւերժացնելու համար մշտաբարբառ և պերճախօս յուշարձաններ, որոնք պիտի շեշտեն Սուրբ-Յակոբի պայծառութեան ազգականները :

Բայց այս բոլոր յաջողութիւններուն յաջողութիւնը եղաւ, շեշտենք անգամ մըն ալ, Սմեհ. Սրբազան Յօրեղեանին ինքնայայտնութիւնը իր մասին : Ուրիշներուն չափն ու ճաշակը չի կրնար հակակշռուիլ : Անոնց դիտած ու տարփողած արժէքները քաքարի համ մը կրնան ունենալ շատ շատ. իսկ ինքն Սրբազան Յօրեղեանը քանքարի ծանրութիւնը կը փնտռէ կեանքի մը գործունէութեան եւ արդիւնքին մէջ : Ինքն քահանայ մըն է, ինքն քահանայութեամբ մեծցած, զարգացած է :

Իրեն միայն մէկ քանքար տրուած է, փոխանակ բազում քանքարներու, և ինքն խղճմտօրէն շահեցուցած է այդ մէկ քանքարը և թաշկինակի մէջ փաթկեցնելով չէ թաքուցած հողին տակ :

Եւ մենք չենք վարանիր յայտարարել թէ այս քահանայութիւնը, իր բովանդակ համեստութեան մէջ, փառքն է հայ ժողովուրդին և փառաւորումը քահանայութեան Հայաստանեայց եկեղեցւոյ մէջ :

ՅՈՐԵԼԻՆԱԿԱՆ ՀԱՆԳԵՍՆԵՐ

Յորել. Կզրկն. Յանձնաժողովը կարգադրեց որ Յորելինական հանգէսները երկու-
րին Հոկտ. 25, Ուրբաթ երեկոյէն մինչև Հոկտ. 28, ԲԾ, կէսօրէն ետքը, զրեթէ ե-
րեք օր: Այս կարգադրութիւնը եղաւ որպէս զի թէ՛ Սրբազան Յորելեարը չյոգնի եւ
թէ՛ պէտք եղածին չափ ժամանակ տրուի հանգէսները վայելչօրէն կատարելու համար:

ՆԱԽԱՏՈՆԱԿ

Ուրբաթ օր զաղրեցան դասերը ժառանգաւորաց Վարժարանի և Ընծայարանի մէջ,
և աղաք զրաղեցան իրենց երգերուն փորձերով: Ամէն կողմ՝ հանգէսին պայծառու-
թեան համար եղած պատրաստութիւններ զլուխ ելած են: Պատրիարքարանը պատ-
րաստուած է վայելչօրէն հանգիսական ընդունելութեանց համար՝ Պատրիարքարանի պաշ-
տօնեայ Հայր Սահակի խնամքով և հսկողութեամբ: Մեծ Դահլիճին ճակատը կը բար-
ձրանայ պատուանդան մը երկու աստիճանով, ծածկուած գեղեցիկ օթոցով մը, որուն
վրայ պատրիարքական աթոռը, ոսկեղօծ եւ ծիրանի պատաստով: Աթոռին ետե խոր-
քը, ոսկեթիւ, մետաքսահիւս, մութ կարմիր սրահակ մը ձգուած, որուն վերև եպիս-
կոպոսական խոյրը՝ հովուական և վարդապետական դաւազաններով խաչաձեւուած: Որ-
մերը Դահլիճին զարդարուած են վեհապետներու, հին և նոր պետական անձնաւորու-
թեանց կաթողիկոսներու և պատրիարքներու պատկերներով, որոնց շարքին Յորելեար
Սրբազանի պատկերը չըջանակուած մշտադալար սաղարթներով: Պատրիարքարանի ճե-
մելիքի դուռն ու մուտքը կանաչ և ծաղկաւէտ թաղարներով — Դարունի փոխակեր-
պած են Աշունը: Նոր հաստատուած երկարական լոյսերու սարուածքը, անուշ լոյ-
սով մը կ'ողողին քարուկիր, գեղակերտ կամարները Դահլիճին: Ս. Յակոբի չըջանակին
մէջ կը տիրէ ոգևորութիւն մը:

Ուրբաթ երեկոյ, ժամը 3ին, աւագ զանգակին ղօղանջը հռչակած է արդէն Յորե-
լինական հանգէսներուն բացումը:

Հետաքրքրութեամբ լարուած ժողովուրդը փութացած է խմբուիլ Տաճարի նախա-
դրունքին և բակին մէջ, երկրպագ ու պշնամ:

Իսկ Սրբոց Յակոբեանց Տաճարը, ողջունելու համար Դուրեան Յորելեանը հազ-
ուած է ճոխարար իր տօնական օրերու յատուկ պերճանքին
պատմութեանը:

ՏԱՃԱՐԸ

Խորհրդաւոր բան մը կը լեցնէ ոլորտը պատմական սրբավայրին: Կը կարծես մար-
դարէական պատգամը լսել հո՛ն. — «Լուսեթիւն, Տէրը իր սուրբ Տաճարին մէջն է»
(Ամբկ. Բ. 20):

Ա՛խ, Հայոց եկեղեցի, սիրեմ խունկիդ բոյրը, մօմերուդ լոյսը, կանթեղներուդ
պղպլշումը, սիրեմ հոգիդ: Չէ՞ որ Յորելեանի հետ Թարգմանչաց ալ տօն է այս ե-
րեկոյ: Նոր Թարգմանչիւր, իր Յորելեանին տօնախմբումով պիտի ողջունէ հին Թարգ-
մանիչներու տօնը: Եւ ինձ կը թուի թէ այդ խնկաւէտ և կրօնաբոյր կամարներու տակ
հին և նոր սուրբերու ոգիները կը թեւապարհն, և կը վերակենդանանան դարերու
յիշատակները, յիշատակները հայ ժողովուրդին բարեպաշտի ուխտաւորութեան, գե-
ղարուեստական նուէրներու թանկագին նմոյներուն մէջ:

Այս Տաճարը ստոյգ թանգարանն է հայ կրօնական գեղարուեստին: Աւագ խորա-
նին եռագմբէթ խաչկալը, ինչպէս նաեւ միւս խաչկալներ, կառուցուածքներ են գե-
ղակերտ, սիրուն քանդակներու ոսկեգրուագ ճոխութեամբ, որ կ'արտայայտէ Շղթա-
յակրին (Յ. 1749) ճղնասուն հոգիին սրբափայլ տենչանքները երկնային. Շղթայակիր,
որ իրեն համընթակ Կ. Պոլսի պատրիարք Կոլոտի սրտակցութեամբ և զօրծակցութեամբ,

աւերներու մէջէն դուրս հանեց Սուրբ Յակոբը և փխնիկի պէս նորափետուր զարդաւրեց զայն և զեղեցկացուց ոսկեշուք:

Պատկերները, որոնք կը պատմեն մեզի Աստուածաշունչին զրուագները, փրկչին տնօրինականքը, մարտիրոսներուն կեանքը, եկեղեցական պատմութեան նշանաւոր գլուխները, և կ'անուշցնեն կամ կը խոժոռեցնեն Սուրբ Հարց գէմքերը, ամէնքն ալ բաւական խորունկ անցեալի մը մէջէն՝ վրձնի հայ վարպետներուն ճաշակն ու տաղանդը կ'ապրեցնեն, որոնց իւրաքանչիւրին մէկ կողմը կծկուած յիշատակագրութիւններէն հոգի մը կամ հոգիներու խումբ մը կ'ազօթակցին կարծես ազօթողներու: Եւ յախճապակիները, կապոյտ-սպիտակ գոյներու զմայելի համադրութիւն մը, Քէօթմահեայի հայ վարպետներու մատներէն ծնած, յոյսի (կապոյտ) և մաքրութեան (սպիտակ) խորհրդանշաններով, կը զրուագեն սրբաւարին որմերը: Իսկ սա արծաթ կանթեղները, որոնց գոյնզգոյն ապակեայ շրթներէն բոցիկներ լեզու ելած թանկագին քարերու ցոլքեր կը ցանեն, կարծես թէ կ'ազօթեն մեղամաղձիկ տատանումով, ոգի առնելով Գեթ-սեմանիի և Պարոնտէրի ձիթաստաններէն ճմուռած շափուղայ հոյզի լճակներէն: Հայ ոսկերիչներու հոգիները, Կ. Պոլսի և Անատոլիոյ այնչալ շուկաներէն, հոն կը ճախրեն, շուաններէն առկախ արծաթի այլազան և հարուստ ձեռակերտներուն մէջ: Եւ սա բնէջ վարպետներն աղնագործ, սա շապիկները մետաքսահիւս, սա զգեստները ոսկեճամբուկ, սա թագերն ու խոյրերը մարգրտայնու և սկանալիու, սա կերպաներն ու կտանները նկարէն, որոնք աշխարհի ամէն կողմէն հայ մայրերու և հայ աղջիկներու հանճարը կը տարփողեն, կ'ամբողջացնեն Սուրբ-Յակոբի Տաճարին տօնական հանգերձանքին վայելչութիւնները: Ս. Յակոբի բոլոր հանդուցեալ պատրիարքներու, մանաւանդ Պարոնտէր և Շղթայակիր Գրիգորներու ստուերները հոգեւոր պար բռնած են կարծես իրենց բազմած աթոռին այսօրուան վահակալին Յիսնամեայ Քահանայութեան Յորեկանը ողջունելու համար:

Հրաշալիստի թափօրը, ի պատիւ Յորեկեար Սրբազանին, կազմուեցաւ ուղղակի

ԹԱՓՕՐԸ

Պատրիարքարանի ձեմելիքին մէջ փոխանակ վարը՝ աստիճաններու զրոն առջև կազմուելու: Միաբան և հիւր Եպիսկոպոսներ, վարդապետներ, քահանաներ, ամէնքն ալ իրենց պնակէները ու խաչերը լանջքին ու ծաղկեայ փիլոնները հագին, սարկաւազունք և ժառանգաւորք սքեմաւոր, կուրծքերին Սրբազան Յորեկեարի դիմանկար-կոճակներով զարդարուն, մոմակալ մանկունք, բուրվառակիր սարկաւազունք, աւետարանակիր վարդապետք և քահանայք, խաչով և խաչվառներով կալմ ու պատրաստ են Սրբազան Յորեկեարը առաջնորդելու Եկեղեցին: Եւ ահա՛ Ն. Ամեն. Սրբազնութիւնը կը կանգնի Պատրիարքարանի ձեմելիքին սաղարթազարդ դրան առջև, թանկագին պնակէներ ու խաչեր կուրծքին, հովուապետական աւան ձեռքին, խոնարհ ու ժպտուն նայուածքով: Լուսարարապետ Սրբազանը կը ծանրաբեռնէ գրեթէ հօթանասուն տարիներով արդէն կքուն կռնակը Յորեկեարին՝ Պարոնտէրի ծանր շուրջառով, կարմիր յատակի վրայ ոսկեթել կարկառուն նկարներով ասեղնագործութեան գլուխ գործոց մը, կուտայ ձեռքը պատմական արծաթ ոսկեզօծ գաւազան մը նրբակերտ, և ձեռքը մեծ խաչ մը ոսկեղոգ և ականաւորու: Սարկաւազը կը ձայնէ, եւ եւս խաղաղաբան, հանգիստագիր Յորեկեարը կ'որհնէ խռնկը, կը գոռայ Հրաշալիստը (մէկ գոհարը մեր հայաշունչ և հոգեւոյզ շարականներուն) միաբերան երգեցողութեամբ, և թափօրը կը շարժի յուշիկ յուշիկ, գէպի աստիճաններէն վար, և Սրբազան Յորեկեարը կ'առաջնորդուի ողջունելու Աստուծոյ Տունը և ողջունուելու համար հոն կենդանի հոգիներէն:

Տաճարին մէջ՝ տեղ բռնած են հաւատացեալ բազմութեան ներկայացուցիչները, ամէն հասակէ և սեռէ, որոնց մէջ այնքան ուշագրաւ են սա փոքրիկները Մանկապարտէզին և Նախակրթարանին, առաջինները կարմրագլուստ, դարնան հարսնուկներուն պէս, զուարթ և խոհուն, իսկ վերջինները սպիտակ քղանցքով և կապոյտ բաճկոնիկներով, կարծես երկրաւոր հեղտակներ ըլլային, որոնց համար այնքան հայրական սէր ունի Սրբազան Յորեկեարը:

Երեկոյեան ժամերգութենէն յառաջ, պատկառելի լոռութեան մէջ կ'սկսի ողջունի Սաղմոսը, հին Տաճարի Աստիճանաց Երգերէն մին.

Ալէլուիա, Ալէլուիա,
— «Ուրախ եղի եւ ոյժ տակին ջիւ,
ի տուն Տեսուն երրիցոյ մեկ» (Սղմ. ՃԻԱ).

Եւ շատ ուրախ եղայ, երբ ըսին ինծի թէ Աստուծոյ Տունը երթանք:
Կ'աւարտի Սաղմոսը, Լուսարարապետին եւ Հանգիստդիր Յորելեարին փոխասացութեամբ. Յորելեարը կ'օրհնէ ժողովուրդը, կը բազմի իր աթոռին վրայ, եւ ահա Ս. Մտեփանոսի դրան վրայ կարկառուն, ոսկեգօծ ամպիոնէն Հայր Կիւրեղ կը կարդայ Սուրբն Մեսրոպի վարքը:

Նախատօնակն է Թարգմանչաց Տօնին, եւ անոնց Առաջնին կեանքն է որ կը կարդացուի ի լուր հաւատացելոց, եւ այդ աւանդական պատմութեան մէջէն կը հոսի Սուրբն Մեսրոպի հաւատքին յորդովիւնը, Հայոց Եկեղեցւոյն ոգեւորման եւ պայծառութեան համար Անոր տեսիլներուն յօսն ու լոյսը, անոր տքնութիւններուն եւ աշխատանքներուն անընդհատ եւ գեղեցիկ իրականութիւնները:

Երեկոյեան ժամերգութիւնը, թէեւ պարզ, պահոց երեկոյեան ժամերգութիւն մը, բայց զգայուն բան մը ունէր: Լուր ձայնից մեղոց աղօթքի հանգիստին, Սրբազան Յորելեարը իր Աթոռէն դարձաւ ժողովուրդին եւ խաղաղութիւն տուաւ. խաղաղութիւն անկեղծուն:

Անհրաժեշտ պայմանը հոգեւոր կեանքի զարգացման, եւ պայմանը կեանքի բոլոր զործանութիւններու յաջողութեան:

Դուրեան, պատգամաբեր մը խաղաղութեան, իր Յորելեանի նախատօնակին ալ կը հնչեցնէ խաղաղութեան պատգամը Ս. Յակոբի տաճարէն ներս եւ դուրս, բոլոր հոգիներու, բոլոր տուններու, եւ համայնքներու համար. խաղաղութիւն բոլորին, ամէնուն առանց բացառութեան:

Մեր տղաք սքանչելի ներդաշնակութեամբ երգեցին օրուան Համբարձին, կրկնելով տուները. Տո՛ւր մեկ, Տո՛ւր, զօղնոսիւն...:

Թարգմանչաց տօնին նախատօնակի պահն է հիմայ: Պատկառելի, ներշնչող ատեան մը կազմուած է Ս. Յակոբի գմբէթին տակ, Սրբազան Յորելեարը հանգիստդիրն է. կը պաշտօնի Որք զարդարեցին շարականը իր սարօք, խնկարկութեան թափօրիկը կը դառնայ Լուսարարապետին բուրվառուամով, Աւետարանին կ'ընծայուի համբոյրի յարգանքը հոգեւորականներու կողմէն, Սրբազան Յորելեարը կ'արտասանէ Քրիստոս Աստուծ մեր մաղթանքը, յատկ, քաղցրաւունջ շնչաւորով, եւ կ'ոգեկոչէ եկեղեցւոյ վաղեմի սուրբերն ու մարտիրոսները, մասնաւոր ընտանութեամբ կ'անցնի պատմական անընդհատները եւ կը խմբաւորէ սուրբ Թարգմանիչները, Մեսրոպն ու Եղիշէն, Մովսէս Քերթոզն ու Դաւիթ Անյաղթը, Գրիգոր Նարեկացին ու Ներսէս Կլայեցին, կը մաղթէ անոնց աւուրածով, խաղաղութիւն աշխարհի:

Կը լրանայ երեկոյեան պաշտամունքը, դարձեալ կը կազմուի թափօրը, Սրբազան Յորելեարը նմանապէս Մովսէսի շարականի երգաբանութեամբ կ'առաջնորդուի Պատրիարքարան, ուր կ'օրհնէ Միաբանութիւնը, հայ ժողովուրդը, կ'ընդունի շնորհաւորութիւնները Միաբանութեան եւ կը մեծարէ զայն անուշ ըմպելիով, եւ կ'արձակէ խաղաղութեամբ:

Լրացած է Յորելիւնական հանգիստութեանց Յայտադրին առաջին մասը:

Ա Ռ Ա Ջ Ի Ն Օ Ր

Հոկտմ. 26 Շաբաթ սուտու, Տօնն է Սրբոց Թարգմանչաց: Որք զարդարեցին անգամ մըն ալ կը լեցնէ հոգիները իր պատմական յիշատակներուն քաղցրութեամբը եւ իր կրօնական բանաստեղծութեան ներշնչումներով: Անոնք, սուրբ Թարգմանիչները, Սահակ-Մեսրոպ եւ իրենց աշակերտները, զարդարեցին, ոգևորեցին Հայաստանի Եկեղեցին: Մեր

ՏՕՆ

ՍՐԲՈՑ ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՅ

տղաք, առտուն կանուխ, ժամը 5 էն ի վեր, ներշնչուած օրուան ողիէն, իրենք ալ կը դարդարեն Սրբոց Յակօբեանց Տաճարը, իրենց սպասարկութեամբ և պաշտօնակատարութեամբ: Իրենց Սրբազան Հօր Յօրեկանն է. որդիական հրճուանքով աղագծուն, գիտակցութիւն եւ զգացում կը գնեն իրենց երգութեան, իրենց կարգացմունքին, իրենց կեցութեան և շարժութեան մէջ: Եւ ահա, Ս. Յակօբի բարձունքէն նորէն կը զօգանջէ աւագ զանգակը, եւ փառք ի քաղաքս հրեշտակային երգին արձագանգները կարծես կը տարածէ մեծահնչիւն պղինձը: Սուրբ Քաղաքին վրայ, գէպի արեւելք, Յօրդանանու հովտին վերեւ՝ վարդապոյն հորիզոնը:

Սրբազան Յօրեկարը կ'իջնէ եկեղեցի. օրուան սուրբ տօնին հանդիսագիրն է ինքն ու պատարագիչը: Ինչէր մտածեց ու խոկաց արդեօք իր զիշերային հսկումին մէջ: Կէս դարու անջրպետին երկու ծայրերուն վրայ կանգնած ահնայիչ, երիտասարդ Դուրեան եղիչէ նորընծայ վարդապետը և ալեքսա Դուրեան եղիչէ պատրիարքը, առաջինը Սկիւտարի Ս. Կարապետին մէջ, վերջինը Երուսաղէմի Ս. Յակօբին մէջ, զիտեցին զիրար, ողջագործեցան իրարու հետ, և ընկուզուեցան իրարու մէջ անուշտ, եւ հոգեկան խորունկ խաղաղութեան մէջ Յօրեկար Դուրեանը արթնցաւ իր անուրջներէն և հսկումներէն, և եկեղեցի իջաւ իր երախտագիտութեան և զոհութեան պատարագը մատուցանելու Աստուծոյ սեղանին, բանաւոր ողջակիզումովը իր յիսնամեայ քահանայութեան ծառայութիւններուն:

Տղաք կ'երգին օրուան Մանկունքը, նմանապէս Մովսէսին, պատմական գէմքերու մէջ յորացնելով պատկերը իրենց վարդապետին:

Այդ միջոցին դասի ատենին մէջ կ'իտարութիւր զիրք բռնած են եպիսկոպոսներ, վարդապետներ, քահանաներ, սարկաւազունք և զպիրք, իրենց մէջտեղ Յօրեկար Սրբազանը, ձեռքերին լուսանշոյլ մոմեր: Տղաք ո'րքան խանդով կ'երգեն Մանկունքէն ետքը՝ երգը Ծնօրհաւոյն, Տերն յէս սեղծեալն, արարչագործութեան զմայլելի քերթութեան վերջին կտորը, որու խաղերը հեաղհեալ կը մեղմանան, կը նուաղին կը մաւրին, խնկաւէտ, երգերով երկիտրականացած կամարներուն տակ, և ահա՛ Քրիստոս Աստուծոյ մեղթանքը կ'ուզողի Լուսարարապետ Սրբազանի եղանակաւոր արտասանութեամբ: Դարձեալ մաղթանք խաղաղութեան համար: Զիսպաղտիւն քո տու մեզ, Տեր. և երգեցող մանկունք, կ'անդրադարձնեն մաղթանքը կրկնելով՝ Տու'ր մեզ, Տեր:

Լուսարարապետ Սրբազանը, մաղթանքին վերջին մասին, սրբոց յիշատակութենէն ետքը, պատշաճօրէն հիւսեց Յօրեկար Սրբազանին համար ալ մաղթանք մը այսպէս.

«Աղիկն տուրք և արժանրկրօնակ սորիս շնորհս՝ մեզ, Տեր, ընդ երկայն և լայն զրաւունքով Լայրն մեր եւ զառաքելաշնորհ Պատրիարքն Սրբոց Արքեպիսկոպոս Երուսաղէմի եւ զՄեծ Լայրապետն ուխտի մանկանց Սրբոց Եկեղեցոյս զՏեր Եղիշէ Ս. Արքեպիսկոպոսն, զորոց այսօր գ'առանայրեան Յիսակայ Յոթնիկին տօնով գնանքս՝ եւսլն. որուն ի խորոց սրտի պատասխանեց եկեղեցին միաբերան՝ Ամենով:

Աւարտած էր առաւօտեան ժամերկութիւնը. Սրբազան Յօրեկարը անցաւ իր Աթոռը և ընդունեցաւ Միաբանութեան շնորհաւորութիւնները, զորս միաւմի մատուցին համբուրելով ն. Սրբազնութեան աջը, եպիսկոպոսներէն սկսեալ մինչև զպիրները:

Յօրեկանական հանգէսին կեդրոնական մասն էր Ս. Յօրեկարին քահանայական

ԲԱՆԱՆԱՅԱԿԱՆ

ՄԱՍՈՐԱԳ

պատարագը: Պատարագը՝ մատուցուի կաթողիկոսի մը կողմէն կամ պարզ քահանայի մը, միեւնոյն է իրրեւ խորհուրդ: Բայց եկեղեցոյ կարգաւորութեան և վարչական աստիճաններուն վրայ, պատշաճ գատուած է որ սուրբ սեղանի իւրաքանչիւր պաշտօնեան իր

կարգին համեմատ զգեստաւորուի և այնպէս ելլէ Աստուծոյ սուրբ լիւր և անոր յորիւր: Ինչ որ պիտի ընծայուի Աստուծոյ՝ պէտք է ըլլայ անարտա, անեղծ ու անախեղծ, և ո'վ որ ընծայարեւ պիտի ըլլայ, պէտք է մաքուր ըլլայ իր ներքին մարդով և ո'րչափ որ կարելի է իր արտաքինով: Ասիկա համաձայն է ո'չ միայն խորհուրդին նուիրականութեան և բարձրութեան, այլ նաեւ մեր մարդկային ճաշակի ազնւութեան և բարձ-

բազմաթիվ ձգտումներուն, Ամէն բանին մաքուրը, գեղեցիկը, ներքին մարդու սրբութեան վկան՝ նոյն ինքն խղճմտանքն է, հոգեկան ու հոգեկոր խնդիր մը միանգամայն, խղճմտանքը ո՛չ կը խարուի, ո՛չ ալ կը կաշառուի: Զայն դուրսէն դատողներն են որ կը խարուին: Փահանային անձնական մաքրութիւնը և հոգեկան սրբութիւնը երաշխիք մըն է իր սրբազան պաշտօնին կատարման պայմաններուն: Ս. Պատարագը, քրիստոնէական սուրբ եկեղեցւոյն ամէնէն բարձր և ամէնէն խորախորհուրդ մէկ խորհուրդը, մաքուր խղճմտանքի տէր քահանայ մը կրնայ կատարել պէտք եղածին պէս և արտայայտել զայն, իր անձին միախառնութեան և հաւատացեալներու շինութեան համար միանգամայն:

Մաքուր խղճմտանքի քահանան էր որ այսօր կը մատուցանէր սուրբ պատարագը, փոխադրուելով պահ մը յիսուն տարուան անցեալի մը, ուր տակաւին իր ձեռնադրութեան սրբազան խորհուրդին և Հնորէն ներդրածութեաց տակ զգայուն և թրթռուն, և իր օծութեան սրբալոյս մեծոնին բոյրին և կազդոյրին տակ վերացած, հազիւ քսանամեայ երիտասարդ մը, իր առաջին պատարագը կը մատուցանէր Հայց. եկեղեցւոյ սեղանին վրայ, քահանայական անպաճոյճ, բայց պարզ, վայելուչ և մաքուր զգեստաւորուածով:

Աւելիաւ Դուրեանը դուրս եկաւ Ս. Ստեփանոսի աւանդատունէն, քահանայական պարզ, բայց թանկարժէք զգեստով: Լուսարարապետ Սրբազանը Ս. Յակոբի դանձատան ամէնէն ծանրագին և ամէնէն գեղեցիկ կտորները ընտրած էր Դուրեանի յիսնամեայ քահանայութիւնը հանգերձեալ համար սուրբ պատարագի: Եպիսկոպոսական բոլոր պայմաններ և պաճուճանքներ մէկդի դրուած, ո՛չ Հրաշափառ և ո՛չ Բնօրէն, պարզ Ստեփանոս խորհուրդ կ'առաջնորդուի ատեն, սեղանի առջև լուսաման և արձակման համար:

Ի պատիւ յիսնամեայ քահանային, և իրբեւ պաշտօնը իրենց սիրոյն և յարգանքին, Զաւէն և Բարգէն սրբազաններ, Սրբազան Յորեկաբին Դպրեվանքեան երկու եւրէն աշակերտները, կը սարկաւազեն առնթերակայ: Տրդատ և Կիւրեղ վարդապետներ կը խնկարկեն, իսկ Ներսէս, Կրիզոր, Մատթէոս և Ղազար սարկաւազուք քոջակիր են:

Ապաւը կը գրուի Գլխադրի սեղանին վրայ, պատարագիչը խնկարկուած ետքը կը բարձրանայ Ս. Յակոբայ աւաղ խորանը, կը շարունակուի սուրբ պատարագը. երգեցողութիւնք յորդոր, կանոնաւոր, սրտալոյզ:

Ճաշու գիրքը կը կարդայ Տ. Ատովմ քահանայ, իր լեցունկ, բարձրահունչ հագագով. Աւետարանի բարբառը կը հնչեցնէ Զաւէն Սրբազան և կը պաշտէ Հաւատամքը, Բարգէն Սրբազան կ'ընէ Վերաբերումը, և պահ մը Արմաշի Դպրեվանքը կարծես կը փոխադրուինք, անձերով ու եղանակներով, Դուրեան Հայր-Սուրբը մէջերնիս:

Սրբազան Պատարագիչը, որ Գիրի եւ Վերաբերումի ատեն պէտք էր որ նստէր, խնայելու համար իր անցօր ոտքերուն, քաջօրէն մնաց ոտքի վրայ պատարագի սկիզբէն մինչեւ աւարտումը, առանց դոյզն ինչ նշմար տալու պարտաստմի, եւ կատարեց սուրբ խորհուրդը խորազգաց յօժարութեամբ, մեծապէս ներդրածելով հաւատացեալ բազմութեան վրայ:

Ս. Պատարագին յաջորդեց Հոգեհոնգատեան պաշտօնը՝ Դուրեան տան հանգուցեալներու յիշատակին՝ Լուսարարապետ Սրբազանի հանգիստադրութեամբ: Եկեղեցւոյ բիւրեղ ջահերը վառուած էին, վառ մոմեր ժողովուրդի ձեռքին մէջ ալ:

Հոգեհոնգատեան շարականը, Դրա՛մ, Տէր, ի նոզիս մեր ննջեցեաց, որ իր յորդոր ու յորդ երգուածքով կը վերայնէ հաւատացեալ հոգիները, սկսաւ յուզել հաւատացեալները: Երանի՜ թէ կենդանի ըլլային մարմնով Դուրեաններ, քահանայ Դուրեանին հայրն ու մայրը, եղբայրներն ու քոյրերը, և տեսէին այն հանգրուանը ուր կանգնած էր այդ պահուն իրենց սիրելիներէն մին, Աստուծոյ սեղանին նուիրուած խոնարհ պաշտօնեայ մը, քահանայական պատմութեան տակ, որ ինչպէս քիչ մը յաւաջ պատարագի սե-

դանին վրայ աղօթած և յիշատակած էր իրենց ննջեցեալներու հոգւոյն և ողջերուն ա-
րեւատութեան համար, այժմ ալ պիտի յիշատակէր իր սիրելի հանգուցեալները Քրիս-
տոս Խրիս Աստուծոյ աղօթքին մէջ:

Շատ յուզիչ էր այդ պահը: Եթեանստուն տարիներու գահաւանդին վրայ կանգ-
նած, քահանայական անսպթաք կոչումին հաւատարիմ ծառայութեան մը զիտակցու-
թեամբ տոգորուն, նայիլ անցեալին, փնտռել հոն կեանքի յիշատակներ և յիշատակ-
ները մա'նաւանդ անոնց որ իր անձին ու հոգիին կապուած են, միւսնոյն արիւնքով ու
մարմնով, և ոգեկոչել զանոնք Աստուծոյ ներկայութեան, մարդու կրօնական և հոգե-
կան աշխարհին ամէնէն անդամադրելի զգացումներուն իրականացումներն են: Հոգե-
բան Դուրեան, որ կը հաւատայ հոգւոյ անմահութեան, հոգիի աշխարհով տեսաւ իր սի-
րելիները, Տրսմեօքին բանաստեղծը մա'նաւանդ, որ իր հոգեվարքին մէջ կտակ մը ը-
րած էր իրեններուն.— «Լա'ւ նայեցէք Միհրանին»:

Եւ Միհրանը, այժմ քահանայ, Աստուծոյ սեղանին առջև հոգիովը կը խօսէր և կը
հաղորդակցէր անոր հետ, որուն անունը և դործը, մինչև հիմայ կը փղծկեցնէ իր սրբ-
բազան եղբայրը:

Կատարուած է այս պաշտամունքն ալ: Պատարագիչ Յոսեփարը սրբազան միութե-
անքի մը անուշութիւններով օծուած, վար կ'իջնէ սեղանէն իր սքեմով, կ'անցնի թա-
փօրին գլուխը, որ կ'առաջնորդէ իրեն դէպի Պատրիարքարան, երգելով Որ զճնորհս
աստուծայիմ շարականը:

Աս ալ աղամանդ մը հայ սրբազան բանաստեղծութենէն, որ ո'չ միայն պատմա-
կան յուշքեր կը ծրարէ իր մէջ, այլ նաեւ բարեմայթութիւններ կը ծորէ արժանաւոր
քահանաներու և քահանայապետներու արեւատութեան համար:

Սրբազան Յոսեփարը Պատրիարքարանի դահլիճին մէջ, օրհնութեամբ կը փակէ
հոգեւոր պաշտամունքը, են բաղմած իր աթոռին վրայ կ'ընդունի Միարանութեան և
ժողովուրդին շնորհաւորութիւնները աջամբոյրով և կը բաշխուի անոնց իր մատուցած
Ս. Պատարագին նշխարները:

Ըստ Յայտադրի հայ ժողովուրդի շնորհաւորութիւններն ընդունելու պահն էր ա-
սիկա: Եւ ստեղծիւ շատ յուզիչ էր տեսարանը: Մեծ ու պղտիկ, ամէն սեռէ և հա-
սակէ, հայ ժողովուրդին զաւակները, կը խուժէին Պատրիարքարան և կը փութային
համբոյրներ զրօշմել իրենց սիրելի Սրբազան Հօր աջին վրայ՝ շնորհաւորելու համար
անոր Յոսեփանը և առնելու համար անոր օրհնութիւնները:

Կ'արժէ յիշատակել թէ Տքթ. Պօլընթըն, որ զպրօցական այս շրջանին՝ Անգլիերէն
լեզուի և Դրականութեան ուսուցիչ Հայր Պրիմէնի տեղ կը դասախօսէ Ընծաբարանի
և ժողովուրդը. Վարժարանին մէջ, կանուխ եկած էր Եկեղեցի, Նիյր Իսր Բըլիօփի մէջ իր
հայասէր գործունէութեամբ ծանօթ Մր. Էտվրատ Պլէշֆօրտի հետ, իր ակադեմական
վերաբերուն հազած, ջերմեանդ ուշադրութեամբ հետեւեցաւ աստուծային պաշտա-
մունքին: Մանկունքի ատեն, ան ալ շնորհաւորեց Ս. Յոսեփարը աջամբոյրով, և մաս-
նակեցաւ Հոգեկանգրասեան պաշտօնին, շուրա առնելով մեր վարդապետաց կարգին:
Տքթ. Պօլընթըն կորովի ալեւոր մըն է: Եկեղեցւոյ աւարտումէն ետքը, երբ Ս. Յոսեփ-
արը Պատրիարքարան կ'առաջնորդուէր թափօրով, Ս. Յակոբեանց նախադրունքին
առջև, խմբանկարուելու միջոցին, հրաւիրեց Տքթ. Պօլընթընը որ իր քով կենայ:

Երեկոյն, կիրակատի ժամերգութենէն ետքը, Միարանութիւնը թափօր կազմեց և

ՀԻՄՆՈՐԶՆԷՔ

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻ

Ս. Յակոբի նախադրունքէն, Սրբազան Յոսեփարին նախա-
գահութեամբ, յառաջացաւ դէպի Չոմ-Թաղ, որու և տպա-
բանին միջև որոշուած է այն գետինը, որուն վրայ պիտի
կառուցուի նոր Մատենադարանը, արդեամբ Տիար Դալուստ կ'ուղղէնկեանի:

Ստիկա հիմնարկէքի օրհնութիւն չէր, այլ գետնին չորս անկիւններէն փորուած
հիմերուն վրայ օրհնութիւն մը, Մատենադարանի շինութեան ծրագրին գործադրու-
թեան իբրեւ սկսուած:

Ինչպէս որ գիտել տուած էինք Սյունի նախորդ դոյզ թիւին մէջ, այս գետինները Ս. Յակոբի շուրջ, լիցք են բոլորովին: Պէտք է մէթրներով փորել գետինը գտնելու համար հաստատուն, կոյս հողը կամ ժայռը: Այն փոսը, որուն վրայ կատարուեցաւ հիմնորհնէքը, այս նպատակով յատկապէս պատրաստուած կարգացոյցի մը համաձայն, ութը մէթր խորութիւն ունէր: Օրհնութիւնը կատարեց Ամեն. Ս. Յորեկարը, Եպիսկոպոսներու հետ:

Բուն հիմնարկէքի օրհնութիւնը պիտի կատարուի, երբ բոլոր հիմները փորուին և շինուելով գետնի երեսին հաւասար բարձրանան:

Այս փառած և լիցուած հողերուն վրայ քիչ տեսնէն պիտի կառուցուի նորոգ Մատենադարանի շէնքը: Մէկ կողմը, արեւելեան հարաւէն՝ զպրոց, ընծայարան, մէկ կողմը, հիւսիսէն՝ տպարան, հանդիպակաց կողմը, արեւելքէն՝ Միաբանութեան թաղը, աղուոր ամբողջութիւն մը պիտի կազմեն, միաքերու մշակութեան և հոգիներու ազնուացման ազդակները կատարելագործելով Ս. Յակոբի մէջ:

Յորեկանի առաջին օրուան հանդիսութիւնները կ'աւարտին, Ս. Յորեկարը կը վերադառնայ Պատրիարքարան, ուր կ'ընդունի եպիսկոպոսներու շնորհաւորութիւնները Մատենադարանի ծրագրին իրագործման սկզբնաւորութեան առթիւ:

ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐ

Յորեկնական Կեդրոնական Յանձնաժողովը այնպէս կարգադրեց որ Սրբազան Յորեկարի քահանայական պատարագէն ետքը, Յորեկանի յաջորդ երկու օրերն ալ պատարագ մատուցուի եպիսկոպոսական հանդիսաւորութեամբ Սրբոց Յակոբեանց Տաճարին մէջ, թէ՛ շարունակելու համար զօհութեան և փառաբանութեան հատուցման հարկը Աստուծոյ սեղանին առջև, թիւրեղացնելով Յորեկանին կրօնական հանդամանքը, և թէ՛ ոգեւորեալ և փայլուն ընծայելու նպատակով Յորեկնական հանդէսը ի պատիւ Յորեկար Սրբազանին:

Յորեկանի երկրորդ օրուան, Հոկտ. 27, Կիր. առտուն է: Կիրակնօրեայ ժամերգութեան հանդիսաւոր պաշտօնմը ազամամութի խորերէն երկարած ու չղթալուած է արեւագալի շողերուն հետ:

Ս. Յակոբի զոռ պղինձը իր ղօղանջները դարձեալ կը ծաւալէ Տաճարի տանիքէն Երուսաղէմի վրայ, ազդարարելու համար հաւատացեալներուն թէ սկսած է հրեշտակային երգը, Փա՛ռք ի քա՛ռմունս, և մօտ է պահը հանդիսաւոր պատարագին:

Ս. Աթոռիս Լուսարարապետ՝ Մեսրոպ Սրբազանն է ժամարարը, որ յանուն Միաբանութեան պիտի փառաւորէ Յորեկանին այս երկրորդ վաղորդայնը:

Ս. Յակոբի մէջ Լուսարարապետը, Ամեն. Ս. Պատրիարքէն ետքը, առաջին պատասխանատու անձն է, որուն յանձնուած է Ս. Աթոռիս ներքին գործերուն կարգադրութիւնը և հսկողութիւնը անոնց զործադրութեան. հետեւեալ, Լուսարարապետը, իբր վարիչը միաբանական մարմին, կը ներկայացնէ բոլոր Միաբանութիւնը ոեւէ առիթով:

Եւ այսօր Յորեկանի հանդիսաւորութեան մէկ զարկը Ս. Յակոբի Միաբանութիւնն էր որ կուտար իր Լուսարարապետով:

Ս. Յակոբայ Միաբանութիւնը, դարերէ ի վեր կազմուած և հաստատութեան աւանդութիւններուն հաւատարիմ գինուորեալ մարմին մըն է:

Այս մարմինը իր պաշտօնին և ծառայութեան տեսակէտէն ղիտուած ատեն, արժանի է հայ ժողովուրդի անկեղծ համակրանքին և ակնածանքին: Վասն զի ա՛յն է որ այս ոչ-հայացի միջավայրին մէջ կրցած է պահել հայ ազգին պատիւն և իրաւունքները, յաճախ նախանձելի ըլլալու չափ: Անոնք որ դուրսէն և հեռուէն միայն կը նային իրողութիւններու վրայ, բնական է որ պիտի չտեսնեն և պիտի չհասկնան ի՛նչ որ մինք կ'ուզենք զիտել տալ այս առթիւ: Վասն զի անոնք Ս. Յակոբայ Միաբանութեան տկար կողմերուն արձագանգներէն միայն կը տարուին իրենց զաղափարը կազմելու

համար այս հաստատութեան վրայ և չեն կրնար երեւակայել թէ ի՞նչ է այս զինուորական մարմնի ծառայութեան կշիռն ու արժէքը Սուրբ Տեղերու մէջ Հայաստանեայց եկեղեցին ներկայացնելու և Հայոց իրաւունքները պահելու և պաշտպանելու կողմէն:

Արդ, Յօդակների երկրորդ օրուան հոգեւոր պաշտամունքին հանդիսաւորութեան և փառաւորման հարկը կ'ստանձնէր այս Միաբանութիւնը, իր սիրելի Պատրիարքին յայտնելու համար իր գնահատանքը և իր երախտագիտութիւնը անոր Յօդակներին առթիւ, առաջնորդութեամբ իր Լուսարարապետին:

Ամէնքն ալ կ'զգային այն ուրախութիւնը, որ քահանայական կեանքի մը յիսնամայ լիութենէն կը ծորի, և հպարտ էին որ այս կեանքը, որ կերտուած էր ուրիշ միջավայրի մը մէջ, ուրիշ ազդակներու տակ, այսօր իր յիսուն տարիները կը բոլորէր Ս. Յակոբի աթոռին վրայ, թերեւ նախախնամական այնպիսի կարգադրութեամբ մը, որ առիթ մը տար Միաբանութեան, իր զինուորեալ ծառայութիւնները օծելու իրենց Յօդակեալ Պատրիարքին նուիրումով և ոգիով:

Ասոր համար մեծ նշանակութիւն ունէր Լուսարարապետ Սրբազանին հանդիսաւորութիւնը այս առաւել Ս. Յակոբի կամարներուն տակ կատարուած աստուածային պաշտամունքին:

Նորին Սրբազնութիւնը, հանդերձուած թանկագին զգեստով, կը մօտէ պատարաւ գի, սկսելով Գլխադիրէն: Սարկաւազունք Գրիգոր և Մատթէոս՝ Աւետարանով և Վեւրաբերումով, Ներսէս եւ Արփիար՝ բուրվառներով, իսկ Հայկ եւ Սիմոն՝ քշոյններով կ'սպասարկեն սուրբ սեղանին:

Իսկ Սրբազան Յօդակեալը, թէեւ բաւական խոնջ երէկուան պաշտամունքի առթիւ երկար ոտնկայութենէ, բայց կ'իջնէ եկեղեցի, ողօթակցելու իրեն համար աղօթող բազմութեան, և աւելցնելու համար շուքը հանդէսին իր շնորհաբեր ներկայութեամբ:

Ճաշու գիրքէն ետքը, գոր կարգաց Տ. Արտաւազգ Եպիսկոպոս, Տ. Բարգէն Սրբազան խօսեցաւ Յօդակների Քարոզը, գրեթէ կէս ժամ, ներշնչուելով Երրայեցեոց Թուգթին մէջ նկարագրուած տիպար Քահանայապետի պատկերէն, — «Եւ մեզի ալ ճիշդ այսպիսի ֆանանցապէս մը կը վայելի, սուրբ, անմեղ, անսրտ, զանաւ մեղաւորներեւ եւ երկինքէն վեր քարծրացած» (Եբր. է. 26):

ՔԱՐՈՉԸ

«Ձի այսպիսի իսկ և վայել էր մեզ քահանայապետ, սուրբ, անմեղ, անսրտ, զանաւ ի մեղաւորաց և բարձրացեալ քան զերկինս (Եբր. է. 26):»

Ա.

Ամէն գործի եւ պաշտօնի, նոյնպէս աստուածային պաշտամունքին մէջ կը փնտռուի տիպար գործիչը, տիպար պաշտօնեայն եւ տիպար քահանայն:

Եթէ կրօնը խորհուրդ մըն է, հարկ է որ կրօնի պաշտօնեայն կարենայ բմբռնել այդ խորհուրդը եւ արտայայտել զայն: Եթէ կրօնը փիլիսոփայութիւն մըն է, պէտք է որ կրօնի պաշտօնեայն թարգմանէ զայն, իրրեւ հասկըցող: Եթէ կրօնը կեանք մըն է, պայման է որ կրօնի պաշտօնեայն տարի այդ կեանքը՝ որովհետեւ այդ պայմաններն են որ կը կերան **տիպար** գործի եւ պաշտօնի մէջ:

Հին ուխտի մէջ տիպար քահանայութիւն մը ունենալու համար էր որ սանդուղեաւ Ղեւտական դասակարգը բայց ան չկրցաւ մնալ իր բարձրութեան վրայ՝ այնպէս որ առաքելական դարու եկեղեցին սկսաւ համարձակապէս քննադատել զայն, քանի որ Յիսուս — Քրիստոսով յայտնագործուած էր մկրիսեղեկեան տիպար քահանայութիւնը:

Երրայեցեոց թղթին հեղինակը բացատրելու համար այս երկու քահանայութեան տարբերութիւնը, կ'ըսէ. Ղեւտական օրէնքով հաստատուած է որ չի կրնար տեւական ըլլալ: Ղեւտացիին վրայ կը փնտռուի արտարին կատարելութիւն միայն. — ֆիզիքական անթերիութիւն, մարմնով առողջ եւ զեղեցիկ մարդու մը առաւելութիւնները: Ղեւտացիք սակայն պարզ մերկաններ են, որովհետեւ օրէնքով ու աւանդութիւնով հաստատուած պաշտամունքի մը արարողութիւնները կը կատարեն: Ղեւտացիք, զարծեալ, զգածեալ են մարդկային բոլոր տիպարութիւններով, եւ այս է պատճառը որ նախ իրենց անձնական մեղքերուն համար պատարագ պէտք է մատուցանեն, և յետոյ ժողովուրդի մեղքերուն համար: Իսկ մկրիսեղեկեան քահանայութիւնը աստուածային երդումով հաստատուած քահանայութիւն մըն է, եւ յախանական է այդ Աստուծոյ խօսքին պէս. այդ քահանայութիւնը պահած է իր գոյութիւնը եւ իրաւունքը դարբնու ընթացքին եւ յայտնագործուած է Յիսուս — Քրիստոսով, որ է քահանայ յախանան ըստ կարգին Մկրիսեղեկի:

Մկրիսեղեկի ծագումը, հայրը-մայրը յայտնի չեն. ազգաբանութիւն չունի ան զեւտացի քահանա-

ներս պէս՝ ուրիշ խօսքով՝ շատ խոնարհ ծագում մը ունի ան, որ չի պարծենար իր արեան եւ դասակարգին ազգագրական վկայականներով եւ արտաքին առաւելութիւններով. վասն զի ան իր մէջը ունի արդէն ճշմարիտ քահանայութեան մեծութիւններն ու առաւելութիւնները. ան նոյն իսկ իր անունին ստուգաբանութեամբ, թագաւորն է այս քաղաքին եւ թագաւորը՝ խաղաղութեան:

Յիսուս—Քրիստոս մարմնացումն է այս քահանայութեան, որ շնչեց դեռականը: Սուրբ քահանայութիւնն է ան, յաւիտենական քահանայութիւնը: Ան պէտք չունի իր անձնական մեղքերուն համար պատարագ մատուցանելու, որովհետեւ ոչ միայն անմեղ ու անարատ էր, այլ նաեւ արդէն ինքզինքը պատարագած է խաչին վրայ, աշխարհի մեղքին համար:

Եւ Առաքելքը ակնարկելով Յիսուս—Քրիստոսին, քառ. **Եւ մեզի ալ ճիշդ այսպիսի բաժանալու պէս մը կը վայելէր, սուրբ, անմեղ, անարատ, զատուած մեղաւորներէն եւ երկինքէն վեր բարձրացած:**

Բ.

Դարերով հեռացած ենք առաքելական ժամանակներէն, ուր Աւետարանի առաջին քարոզիչները պէտք կ'զգային Յիսուս—Քրիստոսի քահանայութեան նշանակութիւնը բացատրել հին օրէնքով խմբուած հաւատացեալներու, հասկընցելու համար անոնց թէ այդ հինցած, մաշած քահանայութիւնը այլեւս չէր կրնար գոհացնել հոգիները: Իրօք վառվառն է այդ պատկերը Յիսուս—Քրիստոսի քահանայութեան, որ մինչեւ հիմայ կը խօսի քրիստոնէութեան մէջ իր Աւետարանով եւ իր անձախելի պատարագին խորհուրդով: Սակայն այսօր ալ քրիստոնեայ եկեղեցին ընդամենը պէտք է Հայաստանեայց եկեղեցին մասնաւորապէս պէտք ունի քահանայութեան եւ քահանայապետութեան այդ առաքելական ըմբռնումին եւ յարացոյցին. սուրբ, անմեղ, անարատ քահանայութեան մը, զատուած մեղաւորներէն եւ վեր՝ ամէն բանէ:

Սուրբ, անմեղ, անարատ.— համանիշ բառեր են ասոնք, բայց կը բացատրեն իրարու խմբաբանութեամբ:

Սրբութիւնը արտաքին հանգամանք մը չէ, կախում մարմնի լուացումներէ եւ հագուստի վայելչութիւններէն, ինչպէս էր դեռական քահանայութեան մէջ. սրբութիւնը ներքին պայման մըն է քահանայութեան համար: Սրբութիւնը նոյն ինքն անմեղութիւնն է. իսկ անմեղութիւնը՝ արտացոլումն է գործունեայ հաւատքի: Երբ հաւատքը մարի մարդուն ներքեւ, մեղքը կը տիրապետէ հոն իր բոլոր բռնութեամբ: Երբ մեռնի գործունեայ հաւատքը քահանային մէջ, պարզ մեքենայի մը կը վերածուի ան, ծէսի եւ արարողութեանց մեքենայի մը, անզգայ ու անգիտակից, նշաւակ մեղքի յարձակումներուն:

Կը տեսնենք սուրբ Աւետարանի մէջ որ Յիսուս—Քրիստոս երկինքներու չափ վե՛ր մնացած է մեղքերէն: Ազօթքի եւ գործի հրաշալի մէկ ներդաշնակութիւնն է Անոր երկնաւոր կեանքը, այսինքն՝ սուրբ, անմեղ ու անարատ կեանք մը, մեղքի անընդունակ կեանք մը: Վասն զի մեղքը կը վախճայ մօտենալու հաւատքով սրբացած գործունեայ անձին. վասն զի անոր խորհուրդները լոյս կը շառագայթեն, անոր հոգւոյն ջերմութենէն՝ կ'այրին մեղքերը ու կը փշաւան, անոր գործունէութիւնը խաղաղութիւն կուտայ տաղանգած հոգիներու:

Դ.

Այսօր, Թարգմանչաց Տօնին, հաւաքուած ենք այս պատմական ճաճարին մէջ,— որու սեղանին առջեւէն բազում քահանաներ անցեր են եւ որու աթոռին վրայ հարիւրաւոր պատրիարքներ բազմած են,— տօնելու համար սուրբ քահանայութեան մը յիսնամեայ ծառայութիւնը անընդհատ:

Եւ նայելով մեր Սրբազան Տրեւրեարին, որ արժանիքի կոթողի մը պէս կը բարձրանայ այսօրուան քահանայութեան մէջ, առաքելական խօսքերը խրաչնելով, մենք ալ կրնանք յայտարարել թէ մեզի ալ ճիշդ այսպիսի բաժանալու պէս մը կը վայելէր, սուրբ, անմեղ, անարատ, զատուած մեղաւորներէն եւ երկինքէն վեր բարձրացած:

Յիսուս տարի: Այս թիւը նշանակութիւն մը չունի յաւիտենականութեան առջեւ. բայց մե՛ծ է նշանակութիւնը այդ թիւին համեմատելով մարդկային կարճ կեանքի տեւողութեան հետ:

Յիսուս տարի կրել Յիսուս—Քրիստոսի լուծը, խղճի եւ մօտքի հանդարտութեամբ, հոգեկան խաղաղութեան քաղցրութիւններով, եւ յիսուն տարի շարունակ ցոյց տալ թէ ինքն ստուգութիւն մըն է Փրկչին յայտարարութիւնը.— «Ձիւ լուծ իմ քաղցր է եւ բեռն իմ՝ փորձողի».—, ասիկա աստուածային օրհնութեամբ օժտած քահանայութիւն մըն է, որ ո՛չ միայն չէ սահմանափակուած պաշտամունքի, ծէսի եւ արարողութեանց մէջ, այլ արդիւնաւորուած է մա՛նաւանդ անընդհատ ուսուցչութեամբ թէ՛ Ս. Եկեղեցւոյ բնակէն եւ թէ՛ դասատուի աթոռներէն: Սուրբ է այս քահանայութիւնը իր նպատակով, անմեղ ու անարատ է իր արդիւնքով. վասն զի լարուած աշխատանքի մը քահանայագործութիւնն է, որ երբ կ'իլլէ Աստուծոյ սեղանը սուրբ եւ անմահ պատարագ մատուցանելու, զիտակցութեան շողումներով կը ծաւալին իր ազօթքներուն եւ մազթիւններուն շեշտները հաւատացեալ հոգիներու մէջ, եւ երբ կը բարձրանայ ան բարոյզին բմբը, իր խօսքերն ու պատգամները Տեսանողի մը շունչով կ'ոգեւորուին, եւ քանասանգծի խոյանքներով կը գեղեցիկանան ու կ'արթնցնեն հոգիները իրենց թմբիւրէն, եւ երբ դասատուի աթոռին վրայ կը յայտնուի ան, ժպտիւններու եւ սրամտութիւններու մէջէն կը հոսին անոր հմտութեան եւ վարդապետութեան բխումները, ուսուցանելու համար աշակերտութեան ծարաւը:— Անմեղ ու անարատ քահանայութիւնն է ասիկա, Հայց. եկեղեցւոյ մէջ, նուիրուած հոգիներու եւ միաբերու ազնուացման եւ զարգացման:

Ինձ կը թուի թէ այս պահուս մեր սուրբ Թարգմանիչներու ոգիները կը ցնձան այս սրբավայրին մէջ, տօնակցելու համար մեզի, այս յորելինական տօնին առթիւ, եւ հրճուանքի երգեր կը թացեն անոնք հիմայ, մեզի անկեղի, օրհնաբանելով յիսնամեայ ծառայութեան ջահաւորումը Հայց. եկեղեցւոյն մէջ:

Եւ ան որ Սահակ—Մեսրոպի պէս զիտէ ոսկեղինիկ հայերէնը, ան որ Մովսէս Քերթոզէ մը աւելի լիւրժած ու բանասիրած է, ան որ Դուիթ Անյաղթէ մը աւելի ուսումնասիրած է հին եւ նոր փիլիսոփայութիւնը, ան որ նոր հարեկացիին եղաւ մեր աշխարհագրարի խորհրդաւոր դարձումներուն, ան որ Շնորհալիին շունչն ունի եւ օծութիւնը իր քերթումներուն մէջ, եւ պիտի աւելցնեմ, ան որ Լամբրոնացիին մը լայնախոհութիւնը ունի իր կրօնական եւ յարանուանական հայեացքներուն մէջ, վստահ եմ որ կ'զգայ այս պատիւնը թէ Հայաստանայց եկեղեցին, ի սփիւռս ժշխարհի, կը ցնձայ իր պատմական եւ արդի իրականութիւններու մէջ, ողջունելով յանձին Յորելեար Սրբազանի հայ բահանայութեան այս հրաշալի ծաղկումը:

Սրբազան Յորելեարը, որ կը սիրէ Պօղոս Առաքելի պէս «բանս հինգ մասը խօսել... բան զրազում բան լեզուաւ» (Ա. Կրնթ. ԺԴ. 19), սիրում է նաեւ իր Մայրենի եկեղեցւոյ շրջանակէն դուրս իր աշխարհութիւնը եւ այլոցմէ սիրովիւ արդիւնք է իր ազատամտութեան, որ կերտում է մտքի լուին աշխատութեամբ, խորին ուսումնասիրութեամբ մարդիկու եւ իրերու Ասիական ծառայութեան է անմեղ բահանայութեան:

Ուրեմն, բոլորովին համարձակութեամբ կրնանք ըսել թէ մեզի ալ ճիշդ այսպիսի տիպար բահանայութեամբ մը կը վայելէր, մեր ազգային կեանքի այս բեկումներուն մէջ, մեր եկեղեցական կեանքի այս վերադարձումներուն շրջանին, մեր մտաւարական կեանքի այսօրուան շեղումներուն եւ կիսաուսմաններուն քով:

Քահանայապետ մը, որ վարպետ է ոսկեղեցական քարտախին, քերթող բահանայութեամբ մը, որուն մէջ մեծցած, կրօնականացած եւ պայծառակերպութեամբ է Դուրեան Պատրիարքի բանաստեղծական ոգին, բահանայութեամբ մը որ անդուլ եւ անդադրում աշխատութեան տիպար մըն է, ուսուցիչ բահանայութեամբ մը որ բազում բահանայ աշակերտներ պատրաստած ու նուիրած է Աստուծոյ գործին, ամէնքն ալ Մեղրիսեղեցիի եւ իրեն պէս խնամք ծագումով:

Եկած ենք այսօր Սրբոց Յակոբեանց Տաճարը, այսպիսի տիպար բահանայութեան Յիսնամեայ Յորելեանին առթիւ աղօթելու, որ Քահանայապետ յաւիտեանց ըստ կարգին Մեղրիսեղեցիի, օրհնէ եւ պաշտօնացնէ Ն. Ամեն. Սրբազնութեան, միւր սիրելի Պատրիարքին, օրելը շատ արեւով:

Սրբազան Հայր, թոյլ տուէր որ յանուն Հայաստանեայց եկեղեցւոյ լրութեան շնորհաւորեմ Ձեր սուրբ, անմեղ ու անարատ Քահանայութեան Յիսնամեայ Յորելեանը, եւ մաղթեմ որ աստուածային օրհնութեամբ մեր Մայրենի Ս. եկեղեցին դեռ երկար տարիներ վայելէ Ձեր բահանայութեան ծառայութիւնը եւ Ձեր բահանայապետութեան շուրս ու շնորհը Սրբոց Յակոբեանց Առաքելական Աթոռին վրայ, Ամէն:

Աւարտեցաւ Ս. Պատարագին հոգեւորնչ երգեցողութիւնը, արձակուեցաւ ժողովուրդը, հոգեպէս կազդուրուած եւ սփոփուած, տանելով իրեն հետ քաղցր տպաւորութիւնը հոգեւոր հանգչելուն եւ Աստուծոյ խօսքին:

Յորելեանի մեծ հանգչեալ կատարուեցաւ Պատրիարքարանի դահլիճին մէջ, երեկոյն
ԵՐԵՎԱՆ
ՅՈՒՐԵԼԻՆԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏ

Եւ անոր հրաւիրեալներ միայն, Պաղեստինի հայութեան ընտրանին, ամէնքն ալ մուտքի տոմսակով: Այս նախահոգութիւնը եղաւ խճողումի առաջքը առնելու համար: Թէեւ շատ ընդարձակ է Պատրիարքարանին դահլիճը, բայց չի կրնար պարունակել անհամար ու անհաշիւ բազմութիւն մը: Որոշեալ ժամուն, ընդարձակ դահլիճը ծայրէ իծայր լեցումով էր հրաւիրեալներով, իրենց յատկացուած աթոռներու եւ նստարաններու վրայ:

Հ. Կիւրեղ եւ Պատրիարքարանի զիւանաւորան պաշտօնէութիւնը, Տեառք Կ. Նուրեան՝ զիւանապետ, Կ. Հինգէան, Ա. Նշանեան եւ Յ. Եղեղեան, շնորհքով կատարեցին իրենց հիւրամեծարի պաշտօնը, այնպէս որ սեւէ անկարգութիւն չպատահեցաւ այնքան բազմութեան մէջ:

Ժամը 3ին, Սրբազան Յորելեարը, եպիսկոպոսներու առաջնորդութեամբ դուրս եկաւ իր աշխատութեան սենեակէն եւ մտաւ դահլիճը. բոլոր ժողովուրդը ոտքի ելաւ յարգալի՜ր՝ ողջունելու համար Սրբազան Յորելեարը, որ բազմեցաւ իր աթոռին վրայ, աջ կողմը ունենալով Լուսարարապետ Մեսրոպ եւ Մատթէոս եւ Արտաւազդ եպիսկոպոսները, խաչ ձախ կողմը՝ Զաւէն, Մկրտիչ եւ Բարդէն եպիսկոպոսները, եւ վարդապետներ ու քահանաներ երկու կողմէն ալ:

Դահլիճը լուսաւորուած էր ելետարականութեամբ, բոլոր հրաւիրեալք խորին ահնա-

ծանրով և հետաքրքրութեամբ կ'սպասէին հանդէսի բացման, և ահա՛ Լուսարարապետ Սրբազանի կողմէն արուած նշանին վրայ, երգիչ խումբը, որ կը բաղկանայ ժառանգաւորաց Վարժարանի և Ընծայարանի ուսանողներէն, խանդավառ երգեց Որ զշնորհն աստուածային շարականը և անմիջապէս ետքը՝ Տէր, կեցոյդդ զնայս երգը:

Կարգը եկաւ ուղերձներուն, աշխինքն՝ Յորելեանի նշանակութեան և ոգիին արտայայտութեան: Շատ սրտաշոյզ և շատ հանդիսաւոր պահ մը ստեղծուեցաւ ուղերձներով, որոնք ջերմապէս ծափահարուեցան հանդիսականներու կողմէ: Մէջընդմէջ երգեր իր գաղափրական կէտին հանեցին խանդավառութիւնը դահլիճին:

Ի ԴԻՄԱՅ ԱՐՄԱՇՈՒ ԴՊՐԵՎԱՆՔԻՆ

ԶԱԻԷՆ ՍՐԲԱԶԱՆ ԻՑՍԵՑԱԻ ՍԱ՛ ԻՄԱՍՏՈՎ .

— Սրբի յուզմունքով կը յիշեմ մեր սիրելի Դպրեվանքը, որուն առաջին դասարանի աշակերտներէն ըլլալու պատիւն ունիմ, և այս պահուս, Սրբազան Հա՛յր, կը յիշեմ ա՛յն տարիները ուր դուք, ձեռք ձեռքի տուած հոգեւոյս Օրմանեան Սրբազանի հետ, դաստիարակեցիք մեզ և ամբողջ սերունդ մը:

Դպրեվանքի հոգեւորականներ, որոնք ամէնքն ալ պարտականութեան պատենէլի վրայ կեցան դժուարին ժամանակներու մէջ, իրենց ուսման և պատրաստութեան կողմէն շատ բան կը պարտին Ձեզի, որ ՈԳԻՆ եղաք Դպրեվանքին:

Այդ Դպրեվանքի անունով կը շնորհաւորեմ Ձեր Յիսնամեայ Քահանայութեան Յորելեանը:

Բոլոր հայութեան համար ծանր կորուստ մըն է Դպրեվանքին կործանումը՝ մեր շատ մը կորուսաններուն հետ:

Դպրեվանքի պատմութեան այդ էջը կը յուզէ մեզ խորապէս. բայց ուրախ ենք միւս կողմէն որ դուք ողջ էք եւ Դպրեվանքը փոխադրեցիք Սիրոնի այս բարձունքը եւ նոր ոգի տուիք անոր:

Ես սրտանց կը մաղթեմ որ դեռ ապրիք զոնէ 25 տարի և աւելի, և երեսադէմի այս Դպրեվանքին մէջ ալ պատրաստեք նոր սերունդ մը մեր ժողովուրդին և եկեղեցւոյն համար:

Հին Դպրեվանքին անուշ յիշատակներով և այս նոր Դպրեվանքին յոյսերով ողբւորուած՝ կը կրկնեմ շնորհաւորութիւններս Ձեր Յորելեանին առթիւ, և կ'աղօթեմ որ Աստուած Ձեր օգտաշատ կեանքը երկար տարիներ պարզէ և Ս. Աթոռիս, առողջութեամբ և երջանկութեամբ:

Ի ԴԻՄԱՅ ՀԱՅ ՀՈԳԵՒՈՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԵՒ Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ,

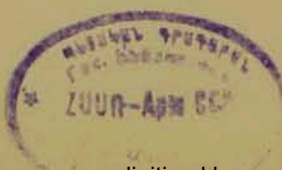
ՈՒ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆՑ

ՍԿՐՏԻՉ ԵՊՍ. ԱՂԱԽՈՒՆԻ .

ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺ ՀԱՅՐ,

Այս տարի Ձեր Բարձր Սրբազնութեան պատուական Անուան Տօնադարձին եւ Գաւակալութեան Իններորդ Տարեդարձին կը զուգադիպի Ձեր Քահանայական ու Գրական գործունէութեան Յիսնամեայ Յորելեանի Տօնը: Այս երջանիկ պահուն ինձ կը վիճակի կատարելու նուիրական պարտականութիւն մը՝ յանուն պատուարժան Միաբանութեանս, ինչպէս նաեւ մեր եկեղեցականութեան, և իբր ներկայացուցիչ եզրիպտաւ եւ Ամերիկայի Հայոց, փութալ շնորհաւորելու Համագլխին այս Մեծ Տօնը յանձին Ձեր Բարձր Սրբազնութեան:

Սրբազան Հայր, յորէ անտի, երբ Միաբանութիւնս երջանկութիւնն ունեցաւ տեսնելու զՁեզ բազմած յԱթոռ Սրբոց Յակոբեանց, լաւագոյն յոյսերով առջցուած՝ զգաց

արդէն մեծագոյն ուրախութիւն մը. վանդի ինքն արդէն պիտի վայելէր զորովապէս չօր մը խնամքը, ու վանական զօրները զեկապարկու կարող Գահակալի մը հովանաւորութիւնը: Միաբանութեան յոյսերը պարապ չեւան: Ձեր պատկառելի ներկայութեամբ չինիչ եւ խաղաղ միջնորդութիւն մը ստեղծուեցաւ: Վանքին մէջ, միաբանական զօրմունչութիւն մը անխափան շարունակուեցաւ, մեր վանքերուն զօրները արդիւնաւորուեցան, Ս. Տեղեաց միջնադպին յարաբերութիւնք խաղաղութեամբ կատարուելով՝ ուրիշ եկեղեցիներու պետեր վերաբերուեցան մեզ հանդէպ սիրով եւ զոհողութեամբ: Ձեր Բարձր Սրբազնութիւնը, իբր հեռաւան Գահակալ մը, ոյժ տուաւ ժողովուրդայ Վարձարանի յառաջդիմութեան, բացուեցան կրկին Ընծայարաններ, ԿԻԻԼՊԵՆԿԵԱՆ ԵՒ ՄԵԼԵԳՈՒՆԱՆ անուամբ, առատաձեւն նուիրատուութեամբ Ազնուաշուք Տեառն Պատրիկ Կիւլպէնկեանի եւ Կարապետ Մելգոնեանի: Ձեր անձին ներշնչած վստահութիւնն է որ այս երկու Բարեպաշտն Ազգայինները տրամադրեցին իրենց նպատար: Միաբանութեան երախտագիտութեամբ հետեւած է Հաստատութեան համար մարդ պատրաստելու: Ձեր անդուգական այս գործին, որուն նուիրուեցաք անձնուիրութեամբ մը, այնպէս որ քիչ ժամանակէն Միաբանութիւնս պիտի օժտուի նոր եւ առաջ ոյժերով, եւ որոնք կրնան լեցնել մեծնողներուն թողած պարտութիւնը:

Սրբոց Յակոբեանց Վանքին տարեգրութեանց մէջ աննախընթաց է կրօնական ու գրական զօրմունչութեան Ձեր այս Յորեկեանը եւ ընդհանուր Ազգին մէջ յառաջ եկած այս սրտազին ուրախութիւնը: Այդ պատճառով Միաբանութեան անդամաց սիրտերը հրճուանքով լեցուած են ու անոնք կը պարծենան Ձեզմով:

Այս երբեակ տօնակատարութեանց առիթով, Միաբանութիւնս՝ շարունակելով հանգերձ իր որդիական հնազանդութեան ոգին առ Ձերդ Բարձր Սրբազնութիւն, մեծագոյն հաճոյքը եւ երջանկութիւնը կ'ունենայ Սիրելի եւ Պատուական Սրբազան Յորեկեարիդ մատուցանելու իր երախտագիտութիւնը եւ սրտազին շնորհաւորութիւնները, մաղթելով երկար տարիներ եւ աղօթելով Ձեր թանկագին կենաց համար:

Երկու խօսք ալ այս երջանիկ առթիւ Եկեղեցականութեան կողմէն:

Սրբազան Հայր, Հայ Եկեղեցականութիւնը ամէնէն աւելի ուրախ խնդրութեամբ եւ մխիթարութեամբ լեցուած է այս պահուս: Իբր մէկ տրուպ անդամը եկեղեցականութեան, պարտք կը համարիմ ջերմագին շնորհաւորութիւններ մատուցանելու Սրբազան Յորեկեարիդ: Հայ Եկեղեցականութիւնը ինքզինքը հպարտ կ'զգայ Ձեզմով, որ 1879 թուականէն ի վեր յիսուն տարի անընդհատ արդիւնաւոր զօրմունչութեամբ մը փայլած էք Եկեղեցիին մէջ, ու լիովին կատարած էք Ձեր Կրօնաւորի պարտականութիւնը Աւետարանի քարոզութեամբ եւ հոգեւոր կեանքի մշակութեամբ: Պարտիզակի Եկեղեցիին մէջ սկսաւ Ձեր աւետարանական քարոզութեան պաշտօնը, որ նոր յայտնութիւն մը եղաւ նոյն թուականին: Կենդանացուցիք տեղւոյն բնակ ի շինութիւն հաւատացիլոց: Բնակարանացի Ձեր համբաւը շուտով տարածուեցաւ ամէն կողմ: Պարտիզակի մէջ տասը տարուան հոգեւոր եւ կրթական զօրմունքով ակադէմիս պաշտօն մը ունեցաք: Յետոյ Արմաշի Դպրեմանքին հոգին եղաք եւ տասն եւ հինգ տարի աքնեցաք եւ Ձեր շունչով պատրաստեցիք հոգեւոր մշակներ՝ որ խիստ օգտակար ծառայութիւններ մատուցին Հայ Եկեղեցւոյն: Անոնցմէ ոմանք նահատակուեցան ի սէր Եկեղեցւոյ եւ Հայրենաց, այլք արժանաւորապէս ցայժմ կը գործեն ի փառս Ազգին: Զմիւռնիոյ առաջնորդական պաշտօնը, Կ. Պոլսի տեղապահութիւնը եւ պատրիարքութիւնը շատ գոռարին ժամանակներու մէջ մեծ արժանաւորութեամբ վարեցիք՝ ոյժ տալով եկեղեցական, հովուական եւ կրթական զօրմունք, եւ արդիւնաւորեցիք Ձեր այդ բարձր պաշտօնները: Ի վերջոյ, երուսաղէմի Պատուարժան Միաբանութիւնը եւ Կ. Պոլսի Պատկառելի Երեսփոխանական Ժողովը, Սրբազան Հայր, գնահատելով Ձեր բարձր արժանիքը, խոստովանութիւնը եւ Հայաստանեայց Եկեղեցիին ընծայած բազմարդիւն ծառայութիւնները, Ազգին փառաքանաց վրայ յենելով՝ կոչեցին զՁեր Բարձր Սրբազնութիւն յԱռաքելական Աթոռ Սրբոց Յակոբեանց: Այսօր, Ձեր Գահակալութեան Իններորդ Տարեգրմէն հետ Ազգը, Եկեղեցին եւ Միա-

բանութիւնը կը կատարեն Ձեր Յիսնամեայ Հողեւորական կեանքի Ոսկեղէն Հարսանիքը: Այս պահուս բոլոր եկեղեցականութիւնը անխառն ու բախտութեան եւ հրճուանքի մէջ է, վաճառքի իր ամենէն արժանաւոր մէկ անդամը կը փառաւորուի եւ յայտնապէս կը տեսնուի ահոր դաւադանին ծաղկազարդումը:

Ուստի, Սրբազան Հայր, Ազգին եկեղեցական դասը ի սրտէ կը մասնակցի համազգային այս ցնծութիւններուն եւ արտայայտութեանց, ու Ձեր խոնարհ որդին պատիւ ունի ի զիմաց նոյն դասուն շնորհաւորելու Սրբազան Յորելեարդ, եւ մաղթելու երկար տարիներ յարատեւելու համար Ձեր կրօնական, կրթական եւ գրական բեղմնաւոր կեանքը ի փառս եկեղեցւոյն:

Այս հանդէսին մէջ, պատիւ ունիմ նաեւ Ամերիկայի եւ եզրիպտոսի առաջնորդութեանց կողմէն, իրր ներկայացուցիչ, կատարելու պարտականութիւն մը հանդէպ Սրբազան Յորելեարդի: Յիշեալ երկու առաջնորդութեանց Արժ. Տեղապահները ինձ կը ծանուցանեն թէ իրենք պատրաստուած են ցնծազին տօնելու իրենց եկեղեցիներուն մէջ Բարձր Սրբազանութեանց Յորելեանի այս Տօնը: Միեւնոյն ժամանակ պաշտօն կուտան ինձ, իրենց կողմէ իրր ներկայացուցիչ, ջերմազին շնորհաւորութեանց հետ յայտնել նոյն երկու թեմերու ամբողջ ժողովրդեան, պաշտօնական մարմնոց, ընկերութեանց, եկեղեցականաց եւ ուսուցչաց երախտագիտական զգացմանց հաւաստիքը, թարգման հանգիստանալով անոնց սրտարուխ բարեմաղթութեանց:

Ուստի, Սրբազան Հայր, կը վերջացնեմ խօսքս, եւ ի զիմաց ամէնուն համբուրելով Ձեր Ս. Աջը, կը խնդրեմ որ օրհնէք Ազգը, եւ լսէք տօնական այս ցնծութիւնները Հայ եկեղեցիին:

Կը կրկնեմ անկեղծ շնորհաւորութիւններս տաղանդաւոր Գրագէտիդ, կարող Բանասէրիդ, արդիւնաւոր Ուսուցչիդ, զգալուն Բանաստեղծիդ եւ Մեծ Պատրիարքիդ:

Դուք ամենքս միաբերան՝ «ԵՅՅԻ՛ ԶՍԻՆՐԺ

ՅՈՒՆԵԱՐ ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ ՏԷՐ ԵՂԻՇԷ ԴՈՒՐԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆ».

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 27 Հոկտեմբեր 1929

ՄԿՐՏԻՉ ԵՊՍ. ԱՂԱԽՆՈՒՆԻ

Ի ԴԻՄԱՅ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՊԱՏՐԻԱՐԺՈՒԹԵԱՆ
ԲԱԲԳԷՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ.

ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ ՍՐԲԱԶԱՆ ՅՈՒՆԵԱՐ,

Կ. Պոլսի Պատրիարք՝ Տ. Մեսրոպ Ս. Արքեպս. Նարոյեան պատիւ ըրած է ինձ՝ խնդրելով որ այս հանդէսին մէջ ներկայացնեմ Ազգային Պատրիարքարանը իր լուծեամբ եւ շնորհաւորեմ Ձեր յիսնամեայ քահանայութեան Յոբելեանը:

Կ. Պոլսի, Սրբազան Հայր, Ձեր ծննդավայրն է իր Սկիւտարով: Դուք այդ քաղաքին մէջ զարգացաք եւ ուսճացաք. Ձեր ուսուցչութեան առաջին դասը Կ. Պոլսի զպրոցներն եղան. Ձեր քահանայութեան սուրբ օծումը հո՛ն առիք. Ձեր քարոզչի եւ աւետարանչի բարբառը Կ. Պոլսի եկեղեցիներուն մէջ հնչեց ամէնէն առաջ եւ յետոյ՝ երկար ատեն. դուք, Սրբազան Տէր, բազմեցաք նաեւ Կ. Պոլսի պատրիարքութեան աթոռը, ուր այսօր կը բազմի Ձեր ձեռնաստուն եւ սիրելի աշակերտներէն մին. դուք Կ. Պոլսի մէջ ունիք հմայուած հրացողներու բազմութիւն մը. հո՛ն ունիք նաեւ աշակերտութիւն մը՝ լուսաւորուած եւ ողեւորուած Ձեր վարդապետի շունչով. — անոնք բոլոր, այսօր Կ. Պոլսի Ս. Պատրիարքին նախագահութեան ներքեւ, Բերայի եկեղեցւոյն մէջ, հողեւոր ցնծութեամբ կը տօնախմբեն Ձեր կենդանի յիշատակը, Ձեր քահանայութեան համեստ սկսուածքը եւ բարձր յառաջացումը յիսնամեայ շրջանի մը ընթացքին մինչեւ քահանայապետական աթոռներ. կը յիշեն եւ կը ներբողեն Ձեր մշտարթուն հոգեւոր ու անբասիր կենցաղը, Ձեր մշակեալ ուսումնասիրութիւնը, Ձեր օծուն քահանայութիւնը եւ

Զեր այն բոլոր ձիրքերն ու շնորհները, որոնցմով սիրելի եղած էք Հայք. եկեղեցւոյ մէջ Զեր քահանայական կարգին ու կեանքին բոլոր հանգրուաններուն վրայ, և անկեղծօրէն պաշտուած էք Զեր աշակերաներէն ու բարեկամներէն. այո՛, Զեր այս բոլոր առաւելութիւններն ու առաքինութիւնները կը գովարանուին այսօր ինչպէս հոս, նոյնպէս ամէն տեղ հայ ժողովուրդի ծոցին մէջ, և մասնաւորապէս Կ. Պոլիս, որու հայ-ազգային կեանքին կէս դարու յիշատակները սերտիւ կապուած են Զեր կեանքին և գործունէութեան հետ, կուգամ շնորհաւորելու Զեր քահանայութեան Յիսնամեայ Յորելեանը Կ. Պոլսի պատուական հայութեան և անոր Ս. Պատրիարքին անուամբ, և կը խնդրեմ Ամենակալէն որ իր օրհնութիւններով օժէ և քաղցրացնէ Զեր ծաղկեալ քահանայութեան տարիները ի փառս իւր Ս. եկեղեցւոյն և իւր փոքրիկ հօտին:

* * *

Առիթէն կ'օգտուիմ մատուցանելու համար նաեւ Զեր Բ. Սրբազնութեան Նիւ Եորքի Հայ Աւետարանական եկեղեցւոյն հովիւ Վեր. Ա. Պետիկեանի շնորհաւորական զգացումները Զեր Յորելեանին առթիւ: Վեր. Ա. Պետիկեան շնորհաւորելու համար Զեր Յորելեանը, նամակ մը գրած է ինծի, որուն մէջ գրած է իր սրաին տաքութիւնը և մաքին ազնուութիւնը, և խնդրած է ինձմէ որ թարգմանը հանդիսանամ հոս իր զգացումներուն: Նիւ Եորքի Հայ Աւետարանական եկեղեցւոյն մէջ աղնիւ հայութիւն մը կայ որ կը դընահատէ Զեր արժանիքները, և այդ եկեղեցւոյն հովիւը, հոգեւունչ Դիսակի որդին, կըրօնական բարձր դաստիարակութեամբ օժտուած և իր ժողովուրդէն մեծապէս սիրուած երիտասարդ հոգեւորական մըն է որ կը շնորհաւորէ Զեր Յորելեանը: Ընդունեցէ՛ք, Սրբազան Յորելեան, անոր ալ շնորհաւորութիւններն ու մաղթանքները:

1929 Հոկտմ. 27. Կիր.

ԲԱՅԳԷՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Ս. Յակոբ — Երուսաղէմ

Ի ԴԻՄԱՅ ԿԻԼԻԿԻՈՅ ՎԵՆ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ

Տ. ԱՐՏԱԽԱԶԴ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ.

ՍՄԵՆԱՊԱՏԻԻ ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԻ ՀԱՅՐ,

Արդի հայ ազգային ազատ քերթողութեան ամէնէն զգայուն ներկայացուցիչներէն մէկուն երախտապէտ սրաի ընծան է որ կը բերեմ՝ ժամանակակից հայ տաղաշափեալ բանաստեղծութեան ամէնէն հզօր ներկայացուցիչին: Ութսուն երկար տարիներու ծանրութեան, սուգին ու կոկիծին տակ, ազամանդի մը պէս զեռ յտակ ու պայծառ մնացող մաքի մը աշուղական քնարին՝ քսան տարիէ ի վեր անընդհատ թաց մնացող լաւերը կուգան Զեր անմահ մնալու կոչուած հոգիի լարերուն հետ գաշնակելու: Կիլիկեան մեր բնաշխարհի իշխանները եթէ տակաւին մնացած ըլլային Լեւոնեան բերգերու և զգեսակներու մէջ, զստահ եմ որ այսօրուան հանդիսութեանց անձամբ իրենց մասնակցութիւնը պիտի բերէին, ու այցի պիտի գային իրենց նոր Շնորհային, խաչակիր ապետներու նախանձախնդրութեամբ:

Տիեզերական յարգանքի ու համակրանքի միակ առարկան հանդիսացող եւ իր ծոցին մէջ Աստուած մը, Փրկիչ մը ու Դատարարի մը սնուցանող այս մեծ մայրաքաղաքին ճանապարհը վաղուց ծանօթ էր Կիլիկիոյ մեր աշխարհներու վերադրող զաւակներուն. ճանապարհի գծաւորութենէն աւելի կեանքի գծաւորութիւնները արգելք եղան որ Սուրբից և Լիբանանի մէջ ապրող բազմահազար ժողովուրդ մը չկարենայ իր յարգանքի հարկը անձամբ մատուցանելու Զեր Սրբազնութեան. ժողովուրդ մը՝ որուն նախնիք հին դարերէ ի վեր ճանչցիր էր Ս. Աթոռի հոգեւոր ու ազգային արժէքը: Ու այժմ Զեր հոգեւոր որդւոյն հոգեւոր զաւակին կիլիկիոյ երջանիկ պատեհութիւնը Զեր Սրբազնութեան յիսնամեայ քահանայութեան Յորելեանի առթիւ ներկայացնելու անկեղծ եւ սրտազին

չնորհաւ որութիւնները ու յորդանքները՝ Կիլիկիոյ Վեհ. Տ. Սահակ Բ. Կաթողիկոսին, միաբանական ուխտին, եկեղեցական գառուն, ժողովականներուն, գառախարակներուն եւ բոլոր ժողովրդեան։ Անոնց սրտին մէջ, Սրբազան Հայր, տախալին թարմ կը մնայ Ձեր Ամենապատուութեան, ինչպէս նաեւ Ձեզի զործակցող եւ այս զեղեցիկ հանդէսներուն պատրաստութեան հոգը ստանձնող ազգասէր Միաբանութեան վերջին սրտազեղ արտայայտութիւնը։

Ձեր Սրբազան անձին ներկայ ու սարգայ կենտոյցները ու մեր ազգայն պատմադիրները կը խորհիմ որ շուարուն վիճակ մը պիտի ունենան ամէն անգամ որ փափաքին կամ պարտադրուին Ձեր մաքի ու հոգւոյ զմայլելի գիծերը հարազատօրէն ցոյացընելու։ Ամէնէն փափուկ, ամէնէն զմուարկն պարտականութիւններէն մէկը պիտի նկատէի նման աշխատութիւն մը ու ամէն պարագայի մէջ խմ պիտի չըլլար այդ որքան փափուկ Խոնքան պատուարի ծառայութիւնը։ Բայց ազգային խղճմամբի հաւասար եղող համոզում մը, Ձեր հրաշալի զործունէութեան շուրջ, կը տիրապետէ ու տակաւին պիտի տիրապետէ Ժառանգական ամէն մէկ հայու մէջ։ Այդ ազգային խղճմամբը հետեւեալն է, Սրբազան. — Գուք ներշնչուած մեր քրիստոնէական շրջանին ազգային ու եկեղեցական ամէնէն հզօր փառքը կազմող Ոսկեգարէն, ուղեցիք որ Ձեր աննման մուրճովը նոր Ոսկեգար մը քանդակէք մեր օրերուն ու նոր Տաթեւ մը ձեւաւորէք Արմաշու երբեմնի բուրաստանէն ներս։ Համոզուած եմ որ Ձեր պատրաստած ու հասցեցած ու եկեղեցւոյն ընծայած վերապրող Ձեր բոլոր աշակերտները, իւրաքանչիւրը առանձինն, կարող են, այսօր իսկ գլուխ կանգնել սկսուելիք նոր Ոսկեգարերու՝ սեւէ հայ զաղուծի մէջ։ Հաս երախտապէտ սրտի մը յարգանքը ունիմ միայն վերջին մեծ աղէտին մէջ ինկող Ձեր նահատակ հոգեւոր զաւակներուն։

Կ'աղօթեմ որ երկինք եւ Սիրնի այս նուիրական բարձունքը, տան զեղեցիկ պատահութիւնը, որ հո՛ս, այս դարաւոր ու պանծալի վանատան մէջ, ծաղկեցնէք հայ նոր դարու բուրաստանը, Ձեր շունչովը օծուն ու խոստմնալից պարտէզը, ուրկէ նոր թարգմանիչներ չուշանան իրենց բեղուն զործունէութիւնը բերելու այս թանկազին հաստատութեան, ու աւանդել անոնց այն լաւագոյն դասը, զոր երբեմն սորվիլ փափաքեր էիք Սլակահի մեծ Սուրբէն։

Երուսաղէմ 27 Հոկտ. 1929

ԱՐՏԱՒԱԶԴ ԵՊՍ. ՍԻՐՄԷԵԱՆ

Ի ԴԻՄԱՑ ՔԱԼԻՖՈՐՆԻՈՅ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻՆ ՆԵՏԵԻԵԱԼ ՈՒՂԵՐՁԸ

ԿԱՐԴԱՑ Տ. ԱՏՈՎՍ ՔԷՅ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ.

Ամենապաշտ. Տ. Տ. Եղիշե Ս. Արեւոյ. Գուրեան

Պատրիարք Հայոց Երուսաղէմի, Ի Վանա Ս. Յակոբեանց

Ամենաբնորոք Սրբազան Հայր,

Այսօր Ձեր հոգեծին զաւակներն ու ամբողջ հայութիւնը Ձեր անձին մէջ անխառն հրճուանքով ու հիացումով կը փառարանեն ամէնէն անգնահատելի արժէքը՝ որ կրնայ բնորոշել ճշմարիտ մարդը. վարժապետ-վարդապետը։ Անոնք որ Ձեզ հետ եւ Ձեզմով ապրեցան երկար տարիներ, Ձեր ներշնչումներով հրահանգուեցան ու մշակուեցան, աւանք միայն լիովին կ'ըմբռնեն իմաստը Ձեր բարձր կոչումին մէջ ներդաշնակօրէն միացած այդ զօյգ մը բառերուն. ուսուցիչ-վարժապետը, պատգամախօս-վարդապետը։ Աւանցմով կերտուեցան՝ յիսուն տարիներ՝ միաքերն ու հազիները բազմաթիւ սերունդներու, ողջմտութեամբ մը՝ որուն կրօնքն ու գիտութիւնը հաւասարապէս կուտային իրենց օժութիւնն ու լոյսը։ Եւ այն բոլորէն վեր կար բան մը՝ որ կը բխէր ու կը ծորէր ուղղակի Ձեր էութենէն, անդիմադրելի կախարդանքով մը առինքնելով բոլոր սրտերը՝ Ձեր շուրջն ըլլան անոնք թէ Ձեզմէ հեռու։ Ահա թէ ինչու այսօր զուք՝ Երուսաղէմի Պատրիարքական Աթոռին վրայ, մարդարէներ քարկոծող այդ երբեմնի մայրաքաղաքի հայկական Սիրնի Գահակալին վրայ դարձնել կուտաք բոլոր աչքերը, բայց մանաւանդ բո-

Ի ԴԻՄԱՑ ՀԱՅ ՈՒՍՈՒՑՉՈՒԹԵԱՆ ԵՒ «ԱՐԵՒ» ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ՏԻԱՐ ԳՐԻԳՈՐ ՄԵԱԼԵԱՆ.

Դուրեան՝ ուսուցիչ . . .

Բայց տա կոչում մըն է. ներշնչում մը, զոհարեւում բովանդակ կեանք մը, հմայիչ մոգութիւն մը, ազգային վերածնունդ մը, պատմական փառաւոր եւ լեցուն եջ մը . . .

Զօրաւոր հաւատքս է որ Աստուած կը յայտնէ ինքզինքը մարդոց. կը հաւատամ որ Ան ունեցած է միշտ իր ընտրեալները որոնց խօսած է եւ կը շարունակէ խօսիլ: Կը խօսի երբ մարդ երազի մը տնձնատուր կ'ըլլայ, կը խօսի երբ հոգեկան անուշ խոովք մը կուգայ պաշարել մարդուն բովանդակ էութիւնը ի խնդիր տեսլականին. կը խօսի երբ մարդ կը ձգտի վեր բարձրացնել իր ստեղծելի տաղանդները եւ աշխարհի տախտակութիւններէն, կը խօսի վերջապէս երբ մարդ կը ստանոյն աստուածներու հասակը տալու իրեն: Աստուծոյ այս ընտրեալներէն է Դուրեան Սրբազան. Աստուած ըսած է անոր. «Պիտի ուսուցանես»: Այս երկու բաներուն մէջ կը բովանդակի Յորեկար Սրբազանին ամբողջ գործունէութիւնը իրեն եկեղեցական, իրեն ուսուցիչ եւ իրեն գրող:

Այսօր, այս հանգիստադրութեան առիթով, երբ աչքիս առջեւ կը բերեմ իր յիւնամեայ ուսուցչական գործունէութեան ընդարձակ եւ բեղնաւոր դաշտը, կը վարանիմ եւ շտաբումի կը մօտնուիմ ինչ ինչ գեղեցիկութիւն կրնամ քաղել ու վեր վերցնել. ա՛յնքան լեցուն է այն ծագիլներու դանազանութեամբ եւ սիրունութեամբ: Ան ցանցած է միշտ, առանց ետին նայելու, ափերով ու գիրկերով ցանցած է. իր սէրն ու պաշտանքը բրած է սերմանդիլ այդ, որքան համեստ, նոյնքան արդիւնաւոր աշխատանքը:

Ան, Սրբազան Յորեկարը, Արեւիկայ բարձունքէն վեր ելլելու պէս, մազլցած է. իր ներքին կրակին մղումովը, վե՛ր, Հայ պատմութենէն, ազգային կեանքի մաշած սանդուղներէն, կանգ առնելու համար պայծառ ու հոյակապ գէմքի մը գլխաց. Ս. Մեսրոպի ստեղծած — վարդապետ եւ ուսուցիչ — եւ տաքցած է անոր շունչովը, ներշնչուած է անոր հոգիէն եւ ուզած է վերատեղծել զայն, անոր անբաղդատելի եւ ամուր պատուանդանին հաստատելով իր գործիչի յենակետը եւ անոր աչքերովը տեսնելով Հայ ժողովուրդի ապագան. գիրին ու գիրքին մէջ տեսնելով անոր յազմանակը, բոունցքով զօրաւորներու կողքին, եւ եղած է իր աննման տիպարին պէս, տիպար ուսուցիչը:

Ան՝ այս ներշնչումով մօտեցած է, ուր որ դացած է, հայ մանուկներու, ափերը բացած եւ ըսած է. «Արծաթ ու ոսկի չունիմ. բայց պատրաստ եմ ձեզի տալու ինչ որ ունիմ եւ ինչ որ պիտի արժեցնէ ձեզ ոսկիէն եւ արծաթէն աւելի»: Եւ ան այրբեմաւոր զրամ է աննոց սերուն թաթիկներուն մէջ, զիրը, մտածումին մարդկային մեծագոյն ուժին, խորհրդանիշը եւ պատկերը, ու այս առաքելութեամբ գործած է անընդհատ. շարունակ յիսուն տարիներ, դասարանին մէջ, պաշտներու ատեն, մտերմիկ ու քերթ խօսակցութիւններու ընթացքին. նոյնիսկ հիւանդութեան անկողնին մէջ, եւ տարակույս չկայ որ պիտի շարունակէ դասախօսել միշտ իր հոգիովը:

Իր այս առաքելութեան տարիները կը համընկն թիւով, բայց կարելի չէ այդ տարիներուն բեղնաւորութիւնը, տարազութիւնը եւ խորութիւնը չափել: Իր ուսուցչական գործունէութիւնը սկսած է Բեւեռաւորէն, իր ծննդավայրէն, որ պատմական գետին մը եղած է ազգային վերածնունդի գրուսակներով. հոնկէ անցած է Պարտիզակ եւ հետզհետէ Արմաշու Դպրեւանքը, Զմիւռնիա, Պոլիս: Պոլիս զբնիջելու ետք կարեւոր վարժարաններուն մէջ պորտոցուցած է իր ուսուցչի շունչն ու ոգին. եւ ամէնէն վերջ, հոս, Երուսաղէմ, Ար. Յակոբեանց մենաստանին մէջ, ուր ամենէն աւելի սիրած բանը կը մնայ զեռ դասարանը, պատրիարքական բարձր դահլուճ կուշտին դնելով խոնարհ ուսուցչի անշուք գրասեղանը:

Կեանքիս մեծագոյն հպարտութիւնը եղած է Դուրեանի աշակերտ մը ըլլալու բախ-

տառորութիւնս. եւ կը յիշեմ այն երջանիկ օրերը՝ երբ դեռ զիւզացի տղեկ մը, վարտիքի մը մէջ ծրարուած, մաշած գօտի մը մէջքիս, հերարձակ զուխով, բազիկ աղբ-բուս եւ մէնիններ անցուցած, քանի մը տետրակ եւ հին ու մին հատարներ անութիւն տակ, կը փութայի Հայր Սուրբին ոտքը. ա՛յնքան անուշ էր այդ ոտքը մեր մանկութեան. եւ ան զիտէր մեզ կապել իրեն. այնչափ որ հիւանդութեան մեր օրերու կարճ բաժանումը լաց կը բերէր մեր աչքերուն եւ հրաշագործ գարնան մըն էր այն՝ մեր արագ ապաքինումին։

Դուրեան Հայր Սուրբը սովորական ուսուցիչ մը չէր, այլ մանուսանգ պատմական փառաւոր շրջաններէ դուրս եկած ներշնչեալ մը, որ իր հեռաքերուն ետեւէն կը քաշէր իր խանդավառ, ու հիացումէն զինովցած աշակերտները. անպատմելի անուշութիւն մը կար իր անձին մէջ. իր խօսքերուն, իր դասերուն, նոյնիսկ իր ծիծաղներուն ու գոտարձախօսութիւններուն մէջ։ Ան կ'ուսուցանէր առանց կապուելու սովորական մեթոտներու. եւ սակայն մեթոտ մը ունէր, ուսուցչին գերազօր մեթոտը, զոր քիչերը միայն ունեցած են. անձին օրինակն էր այն, ապրուած ու կեանքի վերածուած մեթոտը, տալուս, բիշ ու կախարհող, թելագրական ու շինող, հալիացնող ու վարակիչ։ Ան ուսուցչութեան ապարէզին կուտար նոր իմաստ մը եւ օծումի մը սրբութիւնը։ Տեսակ մը հոգեհարցուկ էր դասարանին մէջ, որ իր ձեռքը կը դնէր աշակերտի գլխուն. մատը կը հպէր անոր ճակտին, եւ անուշ ու բարի նայուածքները կը թաղուէին մանկական աղու նայուածքներու մէջ. եւ աշակերտը գրաւուած ու յաղթահարուած էր արդէն, անկէ ետք կաւի կտոր մը կը դառնար ան իր պարիկի մասներուն մէջ, կաղապարուելու եւ տալուսը եւ ձեռնկալութեամբ որուն կը փչէր իր հոգին ու շունչը, եւ ա՛հ՝ նոր ու թաքմ կեանքով մը կը խլտէր աշակերտը իր աչքերուն զիմաց։ Ու այս հոգեկան մկրտութեանէն վերջ ան չէր կրնար բաժնուիլ զիրեն ու զիրքէն, չէր կրնար բաժնուիլ վարժարանէն, անոր պէս ապրելու կարօտով ու նուիրումով։

Մարդիկ կան որ օգտակար նոր մտածումով մը կը բռնկին յաճախ. կը փափաքին մարմին մը հագուելոցն իրենց այդ մտածումին. բայց հաշիւը, նկատումները եւ բարեգութիւնները կուգան առաջին վայրկեանէն կասեցնել մտածումը իր սլացքին մէջ։ Դուրեան հաշիւի մարդը չեղաւ. նկատումները ու բարեգութիւնները չխռովեցին իր հոգիի լայն խաղաղութիւնը. անձնութիւնները եւ գործին սէրը ամէն բան եղան իր մէջ. եւ ինք միմաղը, յիտուն տարիներու կարճ ժամանակամիջոցի մը մէջ բրաւ, ինչ որ ազգը բովանդակ, իր բոլոր ուժով եւ միջոցներու լայնութեամբ, հակառակ անխառնակի պէտքը զգալուն, չկրցաւ ընել. ան բրաւ միմաղը. եղաւ կենդանի վարժապետանոց մը։ Եւ այս վերջին յիմամեայ շրջանին, թրքահայ ուսուցիչներու մէկ կարեւոր թիւը, հեռուէն ու մօտէն, հոգեկան կապով մը միացած գտան իրենք զիրենք Յոբելեարին մեծ անձնաւորութեան, եւ ապրիցան ու գործեցին անոր հոգեկան կտակով ու ժառանգութեամբ։ Ներշնչումի այդ կապերը շատ հեռուն տարածուեցան մինչեւ անոնց՝ որոնց հպած չէր իր հոգիով. որոնք չէին շնչած իր միմտողութեամբ. որոնք ծնրադրած չէին այդ նուիրականութեան առջեւ, ուսանելով եւ ուսուցանելով՝ առաջնորդուած այն հատարներէն զորս ան հեղինակեց իր ուսուցչական գործունէութեան ընթացքին, իր ուսուցչի կեանքը բազմապատկելու եւ տարածելու համար։

Եւ ի՞նչ մեծ անմտութիւն մը եւ կարճատեսութիւն պիտի ըլլար այս ամէնէն վերջ, համարձակիլ թեթեւեղելու ճգնիլ արժանիքը մէկու մը որ գործիչներու սերունդներ հասցուցած է, քանի որ կարելի չէ, մեր աշխարհին մէջ, չափիլ հարստութիւն մը աւելի մեծ՝ քան գործող եւ արդիւնաւոր մարդը։ Սովրատ, Մետրոպ եւ բոլոր մեծ ուսուցիչները սերունդ շինեցին լոկւ Սովրատի փառքին համար բաւական էր Պղատոն մը, եւ Մետրոպի փառքն ու մեծութիւնը եղած են իր թաղմանիչ աշակերտները։

Ամենապատիւ Սրբազան Հայր, համազգային յարգանքի եւ հիացումի Զեր այս յաղթանակին մէջ զոր շահեցաք ձեր դօրաւոր ձեռքերովը, սիրող սիրտովը եւ մեծ հոգիովը, կը խնամահիմ աշակերտի մը բոլոր յարգանքով եւ երկխոսած պաշտումով ձեր մեծութեան առջեւ, մեծութիւն մը որ մեր փառքն ու պատիւն է, եւ ձեր ազնուական

ու վաստակարեկ ճակարկն կը բերեմ պատկ մը՝ հիւսուած ձեր բազմաթիւ արժանաւոր աշակերտներու գործունէութենէն եւ ազգանուէր ծառայութիւններէն իբրեւ ուսուցիչ ու գործիչ, որոնց մէկ աննշանը ըլլալու պատիւը ունիմ. եւ սրտագին խնդակցութիւններս ու շնորհաւորութիւններս մատուցանելով ձեզի, բոլոր Հայ ժողովուրդին հետ եւ յանուն հայ ուսուցչութեան, ձեր յիմնամեայ Յորեկեանին առիթով, կը մաղթեմ ձեզի երկար եւ երջանիկ տարիներ, ձեր հոգին կաթեցնելու տալիսին մատաղ հոգիներու մէջ զորս վարժուած էք, ձեր բովանդակ կեանքին մէջ, զրիչի մը պէս շարժել ձեր մտանկրուն մէջ, մարդկային արժանիքներու քերթուածը շինելու համար այդ հոգիներու կեանքով:

Սրբազան Հայր. իմ այս խօսքերէն վերջ, ուրիշ պարտականութիւն մըն ալ ունիմ կատարելու. — եզրկատար Ռամկաւար — Ազատական կուսակցութիւնը եւ «Արեւ»ի Պատ. Խմբագրութիւնը, մասնաւոր հեռագիրով, զիս ներկայացուցիչ նշանակած են թարգմանը ըլլալու իրենց զգացումներուն, Ձեր այս Յորեկեանի տօնակատարութեան մէջ. «Արեւ»ի խմբագրութիւնը եւ Ազատական կուսակցութիւնը մեծազոյն համակրութիւնը ունեցած են միշտ Ձեր անձին եւ գործին հանդէպ. եւ բնական էր որ բաժնէին համակրութեան եւ յարգանքի բոլոր այն արտայայտութիւններ որ կ'ըլլան Ձեզի ալօր, Ձեր Յորեկեանին առիթով, եւ ես կը յայնմ իրենց խնդակցութիւնները Ձեզի եւ Ձեր արեւատուութեան համար իրենց ջերմագին մաղթանքները:

Երուսաղէմ, 27 Հոկտ. 1929

ԳՐԻԳՈՐ ՄԵՍԼԵԱՆ

Ի ԴԻՄԱՅ ԸՆԾԱՅԱՐԱՆԻ ԵՒ ԺՈՆԳՐՑ. ՎՐԺՐՆԻ ՆԵՐՍԷՍ ՍԱՐԳՍԻԱԳ ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆ.

ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ ՍՐԲԱԶԱՆ ՅՈՐԵԿԵԱՆ,

Սրտի, հոգիի ու մտքի վայելքներով թաթաղուն ապրումներու այս գերազոյն ժամը, մեզ, Ձեր ձեռնասուն սարկաւազներուս ու ժառանգաւորաց վարժարանի սաներու համար, է կեանքի այն հանգրուանը, զոր երբեք ողջունած ենք մեր բոլորած դարուն ներուն մէջ, եւ որուն, ասկէ յետոյ ալ, հանդիպելու բախար չունենանք թերեւս, մեզ սպասող աշուններու ընթացքին...

Է՛հ, ի՛նչ փոյթ մեզ գալիքը, երբ տրուեցաւ մեզ ներկայ մը, այս աստիճան փառաւոր, առաջափ բարերաս:

Այնքան անհուն է մեր խանդավառութիւնը, որ վարկեան մը կը փորձունք հարցնել մենք մեզի. — Անուշ երանգ մըն է աս, կամ գեղեցիկ պատրանք մը արդեօք, որ կ'օրօրէ մեր զգայութիւնները համակ, թէ տասնեակ մը տարիներէ ի վեր, ամէն կողմէ եղած ակնկալութիւնները պահող իրողութիւն մը...

Ստույգ է որ ասոնց երեքն ալ ունին իրենց հրապոյն ու կազդոյրը, բայց աւա՛ղ, ո՛րքան է թիւր անոնց, այնպիսիներուն նոյն իսկ, որ տարիներու կարաւանին տակ կըքած՝ ու եւ է ասուն պատեհութիւն չունեցան դէմ յանդիման դալու՝ ասոնցմէ ամէնէն վաղանցուններուն, աղուսը երազի մը, կամ գեղեցիկ պատրանքի մը գոնէ:

Մինչ մենք, Ձեզմով բախտաւորուածներս, Աստուած իմ, ի՛նչ շնորհք, ասոնց հակառակ՝ չըջապատուած ենք իրողութեամբ մը, բեղս՛ւն ու գեղս՛ւն:

Ասոր համար Ս. Հայր, հաւատացէք որ՝ Ս. Աթոռոյս Ընծայարանի ու ժառանգ. Վրժ.ի սաներս, միաձայն ու խորունկ գիտակցութեամբ է որ կ'արտասանենք ու կը հաստատենք սա խօսքը:

Իրաւ, երջանիկութիւնը կարծուածին պէս լոկ բաւ մը չէ պին, այլ վիճակ մը, զոր այս րոպէին, փոտահ ենք թէ մեր վրայ կրնան տեսնել Ձեր հայրութեան գորովով ու խանդաղատանքով ծիծկուն ակնակապիճներու մէջ կայծկլտող աշկունքը բոցեղէն:

Թէ՛ իբր տիպար քահանայ, թէ՛ իբր անդուգական ուսուցիչ, թէ՛ իբր բարձր գրագէտ, ու մանաւանդ իբր գերազայեօրէն Հայց. Առաք. Ս. Եկեղեցոյ, հայ ժողովուրդին ու հայ ուսումին նուիրուած պատուական անձնաւորութիւն մը, յիմնեակ մը տա-

րիններու Ձեր արդիւնաւոր աքնութեամբ երկնուած այս պահուն, Ձեր սիրովն ու պաշտօնով, Ձեր շունչովն ու շնորհներովն ուսնացող մասնաւորաբար ներկայ աշակերտութեան իւրաքանչիւրիս ներքին աշխարհին մէջ, հրթիռի մը հանդոյն գարծող հրքանանքի այնքան սիրալիլ փոթորկումները, եւ ընդհանրապէս, քանի մը սերունդներէ ի վեր, Մեծ Ուսուցչապետիկ կողմէ ուղղակի կամ կողմնակի միջոցներով լուսաւորուող ամբողջ հայ ուսանողութեան երախտագիտութիւնն ու ցնծութիւնը, Ձեր աչքերուն առջեւ խօսքով կամ զրիչով պատկերացնելը, մեզի համար մեղանչում մը պիտի բլբլար, բողբոլին ձախող փորձ մը թերեւս, քանի որ մեր չրթներուն թոթոթանքն ու մասնաւորապէս զոգոյցը, բնաւ պիտի չգօրէին հարազատօրէն յայտագրելու յուզումներու այն ուղիները, որու խորքին ու խռովքին, ճարտար հոգեբանի ու արուեստագէտ բանաստեղծի Ձեր չքնաղ կարողութիւնները կրնան թափանցել միայն։

Այս հանգամանքներուն մէջ Ս. Հայրիկ, ամբողջովին զգայում ու ապրում կարեր ենք հայ ուսանողութեան բախտաւոր ներկայացուցիչներս, ու մտքի կեդրոնացման եւ ներհայեցումներու անձնատուութեան ենթակայ, այս հազուադէպ առիթին, երբ պարտք կ'ըզանք մեր որդիական տուրքը մասուցանելու Ձեզ, կ'աշխարհապնք կարծես. այնպէս որ այս օրերուն, մեր բովանդակ էութիւններու վրայ շողացող ճառագայթումները բերկրանքի, մեր բրած ամէն մէկ շարժումը, մեր արտաբերած մէն մի վանկը, մեր հաղաղ ներէն թուող երգի իւրաքանչիւր խոսքն ու հունչը, ասոնց եւ նմաններուն ամէնքն ալ, Ձեր ազգած ներշնչումներով տոգորուն, Ձեր անըտողիւտ անձնաւորութեան հանդէպ գահունակութեան նշաններ, յանուն սուրբ քահանայութեան սարքուած, բայց ասոր սերտօրէն լծորդուած, վաստակաւոր ուսուցչի ու բազմահմուտ գիտնականի Ձեր յորելանը շնորհաւորող սրտաբուխ արտայայտութիւններ, Ձեր Բաճր Սրբազնութեան արեւատութեան ու առողջութեան համար զէպի երկինք պացող մաղթանքներ են միայնգամայն, որ կը կատարուն իմաստուն բնագոյով մը ու այն լիայտիս համոզումով, թէ անոնք, երկու կողմէն ալ, ըսել կ'ուզենք, թէ՛ Բաճրակին եւ թէ՛ Ձեզմէ, Անոր ընտրեալ պատգամախօսէզ, ընդունելութեան պիտի արժանանան, որպէս զի այսուհետեւ ալ, ներկայ ուսանողներս, ու մաղթելի է որ մեր ետեւէն հանողներն ալ, շա՛տ տարիներ պատահութիւն ունենանք գունդ գունդ, զիրն ու զիրքը ձեռներուս մէջ, կամ անութիւնդուտ ասի, Ձեզ ներկայանալու, իմաստութեան Ձեր ազրիւրէն մեր ծարաւը յագեցնելու, գուարթուններու Ձեր կենցաղովը մեր հոգիներն ու կեանքերը կաղապարելու, եւ այս կերպով՝ ըստ Ձեր հաւատաւորին եօթնամասնեայ ալիքներուն Ձեզ առթած հոգն ու խոնջէնքը փարատելով, Հոգեշնորհ Դուրեան Մեծ Վարդապետին երկոտտարգութիւնը վերականգնելու հաճոյակատար ազգակներն ըլլալ, յանձին Առաքելաշնորհ Դուրեան ճշմարիտ Սրբազանին։

Ուստի, սիրելի Հայրիկ, գնահատանքի այս հանգիստութիւններուն առիթով, յանուն ներկայ խանդավառ ուսանողութեան, ու այս պահուն աշխարհի չորս ծագերէն զէպի երուսաղէմ, զէպի Ձեր հոյակապ անձնաւորութիւնը սեւեռուած մեզ տարեկից գաղափարակից ու եղբայրակից բովանդակ Հայ Ուսանողութեան, թոյլ տուէք ինձ, քահանայապետական Ձեր Սրբազնասուրբ աջին վրայ որդիական համբոյր մը զրոշմել, համբոյր մը ջերմ ու երկիւղած, որ Դուրեան Բահանայի յիմնամեայ յորելանին առթիւ, հայ պատանութեան ու հայ երիտասարդութեան զգացած խինդն ու խայտանքը, երկքորականութեան զրական ու բացատական թիւերու հազորդակցական հպումին պէս, մինչ Ձեզ փոխանցէ, ու նոյն ասան Ձեր աւիւնով, իմացական լոյսի Ձեր հեղեղներով, սիրտի ու հոգիի Ձեր ներքին հուրովը, մեզ, հայ ուսանողութիւնը, լեցնէ, ողողէ ու բռնակցնէ։ Ամէն։

27 Հակո. 1929

Ս. ՍԹՈՌ-ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

ՆԵՐՍԷՍ ՍՐԿ. ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Ի ԴԻՄԱՅ ԴՊՐՈՑԱՍԻՐԱՅ

ՏԻԿԻՆ Ա. Ղ. ԲՈՒՍՏ.

ԱՄԵՆ. ՄՐԲԱՋԱՆ ՀԱՅՐ,

Մենք հոս զանազաններս, կը խօսինք մեր սրտէն Ձեր բեղմնաւոր կեանքին զրուար ընելով. արդարեւ, Սրբազան Հայր, Ձեր կեանքը բազմապիսի է. եւ Գուք՝ ինքնին կերտած էք Ձեր ուղին, ուրիշ կը քալէք անտայթաք: — Եւ արդէն Եղիսպտոսի բարեւոյնով առաջնորդը Ձեր կեանքին ներքողակներ լաւ պատկերացուցած էր «Արեւի» մէջ. եւ այսօր՝ Գեր. Բարդէն Սրբազանը, որոնցմէ շատ բան սորվեցանք:

Այսօր պերճախօս հետաքննիչներն վերջ պիտի հուզէի կրկնել իրենց մարդարիտ խօսքերը՝ վախճանով որ կը նսեմացնէ իրենց բարձր արտայայտութիւնը. բայց եւ այնպէս պարտք կը համարիմ բերել իմ ընկերներուս յարգովոր ողջոյնները Ձեր Սրբազանութեան, Գահիրէի Գլխաւոր Տիկնանց մասնաճիւղէն, ինչպէս նաեւ կեդրոնէն՝ Լը Ռէնսիէն:

Ամեն. Սրբազան Հայր, ազգը հրճուանքի մէջ է այսօր տօնելու համար Ձեր Յորեւանք, եւ կը մաղթէ որ Ձեզի պէս առաջնորդներ շատ ունենայ, մեր թշուառ ու թաւառական բեկորներու՝ ճամբաներու խռնողոտները հարթելու համար:

Գլխաւոր Տիկնանց Ընկերութիւնը, որուն յիմնամեակն էր այս տարի, տակաջն յազանա Ձեր Սրբազանութեան, յետաձգեցին յառաջիկայ տարուան:

Ուրեմն, Սրբազան Հայր, կը մաղթենք Ձեզ երկար կեանք եւ միշտ պատենշին վրայ, ինչպէս եղած էք շարունակ:

Ա. Ղ. ԲՈՒՍՏ

Ի ԴԻՄԱՅ ԴՈՒՐԵԱՆ ԳԵՐԴԱՍՏԱՆԻ

ՓՈԲԵՐԿԵԱՆ ԱՐԵՎ. Ս. ԳՈՒՐԵԱՆ ԱՐՏԱՍԱՆԵՅ ՀԵՏԵԻՅԱՆ ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՍԵՐՈՒՆ ՈՏԱՆԱԻՐԸ.

Պարտէզին մեր Գուրեան
Եւ ծաղիկն եմ բուրեան.
Յորեւանքը կերտող
Սէրն՝ իս ալ հիւսէ քող
Այն փունջին մէջ շրթնող,
Զոր — համակ շնորհ եւ գեղ —

Կը ձօնէ անա քեզ
Ազգիս սիրսն ըղձակէզ:
Ա՛ն բոյրին իմ հաւակ
Համբոյրով մ'անուշակ,
Եւ հոգւոյս իմ անցեցող
Տո՛ւր սիրոյդ սուրբ օրհնէց:

Ի ԴԻՄԱՅ Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԻՆ

ԵՒ ԵԳՊՏ. ՇՐՋ. ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ,

ՎԵՐ. ՀԱՅԱՋՈՒՆ ԽԱՆԴԱՄՈՒՐ.

ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԺ ՀԱՅՐ,

Ներողամիտ եղէք որ Հ. Բ. Ը. Միութիւնը ընդհանրապէս եւ Գահիրէի Շրջանակային Յանձնաժողովը մասնաւորապէս, Ձեր ամենապատուութեան Յորեւանքի տօնակատարութիւններուն իր մասնակցութիւնը բերելու համար ինձի պէս հիւսնող մը զրկած է, որ իր տկար ու զոգզօջու ձայնովը պիտի չկրնայ հարազատ թարգմանը ըլլալ Բաւոյնի յարգած Ձեր Յորեւանքի տոթիւ զգացած ուրախութեան ու յարգանքին:

Ինձի նորէն վիճակուեցաւ, ասկէ չուրջ երեք տարի առաջ, Միութեան կողմէ ցաւակցութիւն ու մաղթանքներ յայտնել, երբ Ձեր Ամենապատուութիւնը մահու եւ կե-

նաց օրերը կ'ապրէր։ Այն տունն ալ աշխարհի ամէն կողմ զանաւոյ Հայեր սրտատարօք Ձեր առողջութեան համար կ'աղօթէին ու հոս հսկումներ կը կատարուէին։

Ուրախ եմ որ այս անգամ, ամբողջ հայութեան առիթը կը տրուի իր յարգանքի, շնորհաւորութեան եւ ուրախութեան անկեղծ արտայայտութիւնը կատարելու Բարձրաշնորհ Յորեւեարից Յիմնամեայ Քահանայութեան առթիւ։

Եթէ այնքան բազմակողմանի կարողութիւններով օժուել եւ ազգանուէր ծառայութիւններով առկուն կեանք մը ծնած ըլլար ուրիշ մէ՞ծ ազգի մը ծոցին մէջ, այս յիսուն տարիներու ընթացքին քանիցս յորեւեաններու, պատուով, տիտղոսներու եւ փառքերու արժանի եղած պիտի ըլլար ան։ Մանաւանդ հոն ազուր ու նպաստաւոր պայմաններու ներքեւ յիսուն տարին շատ կարճ չըման մըն է։ Մինչ հայ կեանքին տարիներուն յիսունը, համազօր է երկու երեք հարիւր տարիներու։ Բարձրաշնորհ Յորեւեարը, սակայն, աւելի կը նախընտրէ բազմաշարար ու ազգաստ ցեղի մը երախտադիտութեան արցունքը քան օտարին ճոխ ու մեծարժէք նուիրատուութիւններն ու պատիւները։

Բայց տարիներու թիւը չէ որ կը տօնենք այսօր։ Բարձրաշնորհ Յորեւեարին քահանայութեան յիսուն տարիներուն քանակէն աւելի որակն է որ ամբողջ հայութեան սիրտն ու հոգին յափշտակած է։

Յիսուն տարին՝ անոր մէջ կերտած է առաքինութիւններով ու որբութիւններով օժուած նկարագրին տաճարը, ողողուած զիտական մտքին լոյսովը, եւ ուր սեղանին վրայ բլղացած են անոր անգլին ծառայութիւններուն ու անձնագոհութիւններուն նշխար մատուցները։

Բարձրաշնորհ Յորեւեարին մէջ ողջունեցին ամէն կողմէ — մասնաւորապէս իր բախտաւոր ու ձեռնհաս սաները — հուլիսի վարպետը՝ զրշի ու զիրքի, ուսուցչապետը՝ հոգեբան ու իմաստասէր, հետորք՝ պերճախօս եւ հոգեչունչ, մարդը՝ սրբակեաց ու առաքինի, եւայլն, եւայլն։ Իսկ ես այս ամէնուն մէջ, զմայլանքս գրաւող հրաշալի հակասութիւններ կը տեսնեմ։

Երկնասեղծ արարող մը եւ ինքնասեղծ աշխատող ուղի մը։ Բանասեղծ հոգեչունչ եւ Բանասէր հայագէտ, Հսկող պերճարան եւ Վարպետ զրշի ու զիրքի։ Կա՛ն որ միայն զրիչ ունին, կա՛ն որ միայն լեզու, կա՛ն որ հանճար ունին միայն, կա՛ն որ միայն աշխատութեան ուղին։ Գուրեւն այս ամէնը միանգամայն ունի եւ լաւագոյն չափովն ու աստիճանովը, եւ անոնց վրայ եւ անոնցմէ վեր ՄԱՐԴԷ անբաժիր, անձնուէր, ու սրբակրօն։ Սիւր, Հոգի եւ Միտք, հաւասարապատիւ երրորդութիւն։

Ամենապատիւ Սրբազան Հայր։

Ձերդ Սրբազնութեան մատուցուած այս արդար յարգանքի ու գնահատանքի արտայայտութիւններուն՝ Ձեր համեստութեան առթած վիրաւորանքին զաւնութիւնը մեղմացնելու համար կ'ուզեմ բաժին մը հանել ուրիշներուն — հայ եկեղեցականութեան եւ հայ ժողովուրդին։ Յորեւեանի այս հանգիստութիւնները, նախ ցոյց կուտան թէ Հայ Եկեղեցին ու Հայ Եկեղեցականութիւնը կ'ապրի։ Ի գո՛ւր անգին, մայր երկրին մէջ, կրօնքն ու կղերը կը հալածուին ու եկեղեցիները իլլայներու կը վերածուին։ Հո՛ս, զապօթնեւրո մէջ, զեւ յարգանք եւ ակնածանք կ'ընծայուի կրօնքին ու արժանաւոր եկեղեցականին։ Հայը զեւ ու միշտ կը սիրէ իր եկեղեցին ու հոգեւորականը։

Նաեւ ուրախալի ուրիշ պարագայ մը, այնքան կորուսանելէն վերջ տակաւին ունինք յորեւեաններու արժանի գէմքեր։

Մխիթարական երեսօթի մըն ալ հանգիստատեւ կ'ըլլայի վերջին տարիներու մէջ։

Ասկից առաջ հայ ժողովուրդը իր արժանաւոր, բազմաբեղուն զաւկին կ'ընէր։ «Դեմ մեռիւր, եկուր սիրել»։ Այսօր կամաց կամաց փոխած է այս բառերը. «Եկուր ապրէ՛, զամ քեզ սիրել»։ Ահա՛ զնահատութեան եւ վարձատրութեան ուղիղ կերպը։

Այսօրուան գնահատանքի մէկ ժպտն ու խօսքը աւելի կ'արժեն քան վաղուան ծով արցունքն ու յիշատակի կոթողները։

Հ. Բ. Ը. Միութիւնը մեծ հաճոյքով կը խնդակցի յարգանքի ու երախտագիտութեան այս միահամուռ անկեղծ ցոյցերուն՝ հանդէպ իր Բարեբաւ անդամներէն մէկին, յանձին Նորին Սրբազնութեան, որ այնքան թանկագին ծառայութիւններ մատուցած է Միութեան:

Միութիւնը մանաւանդ սա՛ խոր հաւատքը ունի թէ Հայ Եկեղեցականը եղած է միշտ բարեգործութեան առաքինութիւնը ժողովուրդին մէջ՝ մշակողը եւ բարեկամն ու գործակողը Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան, որովհետեւ բարեգործութիւնը կրօնքին ծնունդն է: Առանց սիրոյ առ Աստուած՝ կարելի չէ սէր ունենալ առ ընկեր:

Ուստի, Ամենապատիւ Սրբազան Հայր,

Միութիւնն ջերմապէս կը մաղթէ որ Ամենակալը երկար կեանք պարգեւէ Ձերդ Ամենապատուութեան, վայելելու Ձեր յոգնատանջ աշխատութեան պատուները — Ձեր սրբաուն սաները, որոնք Ձեր կենդանի փառքը կը կազմեն, եւ օրհնելու զանոնք որ կարող ըլլան շարունակելու Ձեր գործը, միշտ հաստատ ու անստան պահելու համար Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցին ու Ս. Յակովբեանց փառապանծ Աթոռն ու Միաբանութիւնը:

27 Հոկտ. 1929

Երուսաղէմ

Հ. ԽԱՆԴԱՄՈՒՐ

Գործիչ-Պատուիրակ Հ. Բ. Ը. Միութեան

Ի ԴԻՄԱՅ «ՅՈՒՍԱԲԵՐ» ՕՐԱԹԵՐԹԻ

Կ. Ղ. ՂԱԶԱՐԵԱՆ.

ԱՄԵՆԱՊԱՏԻԻ ՍՐԲԱԶԱՆ ՅՈՒՆԷԱՆՐ.

Ձերդ Ամենապատուութեան Քահանայութեան եւ գրական ու հասարակական գործունէութեան Յիւնամեայ Յորեւանի աշօրուան հանդիսութեանց առիթով, յանուն եւ զիպտոսի «Յուսաբեր» օրաթերթի Խմբագրութեան եւ Վարչութեան, անարժան խոնարհարար կ'ողջունէ Ձեզ եւ իր խնդակցութիւնները կը ներկայացնէ, Ձեր այնքան բիւրեղ, անբասիր եւ բեղուն կրօնա-գրական եւ հասարակական գործունէութեանց եւ աշխատութեանց համար, որոնք նուիրուած եղան բացառաբար համազգային արժէքներու բարձրացման եւ արդիւնաւորման:

Անհուն խնդութեամբ մասնակցելով այս պանծալի հանդիսակատարութեան, որուն ջերմօրէն արժանի է Ձերդ Ամենապատուութիւնը, «Յուսաբեր»ի ամբողջական կազմը գոհունակութեամբ եւ անկեղծօրէն զիտած է եւ կը զիտէ միշտ, հաւատացէք Սրբազան Յորեւան, Ձեր ներկայութիւնը այս գարաւոր հաստատութեան Գահին վրայ, ո՛չ միայն որպէս Պետի, այլ եւ որպէս մեծ Դատարարալ-Ուսուցչի եւ հասարակական գործիչի երբեակ հանգամանքովը, եւ կը սիրէ յուսալ թէ՛ դեռ երկար տարիներով այս հաստատութիւնն ու մեր բազմաշարքար, բայց արիւ ե գնահատող ժողովուրդը, պիտի վայելեն Ձերդ Սրբազնութեան պատկառազգու հեղինակութիւնն ու ըմբոյխն Ձեր գրական, գիտական եւ այլ նորանոր արտադրութիւնները:

Սրբազան Հայր եւ Բազմավաստակ Ուսուցիչ.

Անցեալ Յիւնամեակը, ինչպէս յիշուեցաւ, վայելուն եւ արդիւնաւատ եղած է Ձեր մէկէ աւելի յատկութիւններով եւ նուիրումներով, մանաւանդ ուսուցիչ-գաստիարակի, բանասէր ու հետաքրքիր Ձեր ասպարէզը, եւ այս սերունդը կամ սերունդները, որոնք հասակ նետած են Ձեր գրաւիչ եւ գիտուն շունչին տակ, մէրժէկ ճշմարիտ եւ իրական ապացոյցներ են մեր համոզումին: Դուք Ձեր բեղուն եւ անխնայ միաբքով, ճկուն գրիչով եւ հրաշիւզ շրթներով բազմաթիւ հոգիներէն ներս ջանացած էք հեղուլ, անմահն եղիչ եւ իր նմաններուն խոխալաւունջ, բարոյաբարձիչ եւ ինքնատիպ ուսմունքը, եւ ճշգնած էք վերակենդանացնելու անոնց ոսկեղինիկ գրիչը եւ հոգեկան մեծահարուստ զանձը: Եւ պէտք է խոստովանիլ որ Ձերդ Սրբազնութիւնը յաջողած է ատոր մէջ:

Նախանձախնդիր մեր պապենական ժառանգներու, լեզուին եւ մշակոյթին անկողմ ազանգաման, եւ մովի հայ ազգայնական մը, «Յուսարեր»ը ջերմօրէն հաւատացող է, թէ Ձերդ Սրբազնութեան յառաջիկայ տարիներու աշխատանքներն ու պրոպագանդան, առաւել թափով մը պիտի նուիրուին անոնց արգասաւորման, եւ այն սերունդը, որ այսօր ա՛յս յարկին եւ Ձեր հաշրական խնամքին տակ կը պատրաստուի, արժանի հետեւողը պիտի ըլլայ իր Վարդապետին՝ Ձերդ Ամենապատուութեան «Յուսարեր»ի Խմբագրութիւնն ու Վարչութիւնը կը հաւատան ատոր, եւ ասոնք առաւել եւս կը հաւատան եւ կը մաղթեն որ օր մը, մեր հալածական ժողովուրդը բախտն ու երջանկութիւնը պիտի ունենայ իր սեփական երկրին մէջ եւ երդիքին տակ, համաժողովուրդային խանդավառութեամբ եւ արժանաւորապէս մեծարելու իր լաւագոյն զաւակները, որոնցմէ մէկն է անպայման նաեւ Ձերդ Ամենապատուութիւնը:

Այսօրը կրկնակ արժէք կը ներկայացնէ մեզ համար, երբ նկատի ունենանք թէ ո՛չ միայն Ձերդ Սրբազնութեան Յիւնամեայ Յորելեանի տօնն է որ կը տօնենք, այլ նաեւ տօնն է Ձեր Անուանակոչութեան եւ Գահակալութեան իններորդ տարեկարծը:

Ուրեմն, Սրբազան Յորելեար եւ Ամենապատիւ Գահակալ, բարի եղէք ընդունելու անգամ մ'ալ, այս զոյգ հանդիսակատարութեանց առթիւ, «Յուսարեր»ի Խմբագրութեան եւ Վարչութեան սրտազին եւ շա՛տ անկեղծ շնորհաւորութիւնները եւ ջերմ մաղթանքները Ձեր կենաց արեւշատութեան համար:

Խորին ակնածանօք

«Յուսարեր»ի Խմբագրութեան եւ Վարչութեան ներկայացուցիչ՝

Կ. Դ. ԴԱԶԱՐԵԱՆ

Ի ԴԻՄԱՅ ԶԷՅԹՈՒՆԻ ՆԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՄԱՍՆԱՃԻԻՂԻՆ ԿԱՐԱՊԵՏ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ .

Ամեն . Տ. Տ. Եղիշե Ս. Արքեպ. Գուրեան

Առաքելաւորի Պատրիարք Ս. Քաղաքիս

Երուսաղէմ, Պաղեստին

Բարձրաւորի Ս. Յովելեար,

Ինծի համար մեծ հաճոյք մըն է այս հանդիսաւոր տօնին առթիւ մի քանի խօսք ուղերձել Ձեզ՝ Զէյթունի Հայրենակցական Միութեան Երուսաղէմի Մասնաճիւղին կողմէն:

Հայ Եկեղեցւոյ պատմութեան մէջ Ձեզի պէս բարձրատիճան եկեղեցականի մը Քահանայութեան Յիւնամեայ Յորելեանը տօնել անգուգական դէպք մըն է: Ձեր Ամենապատուութեան հանդէպ՝ Երուսաղէմ գտնուող ափ մը Զէյթունցիներու անվերապահ եւ անսահման յարգանք ունինք: Այս համազգային մեծ հանդէսին մեր Միութեան ալ զոյգն մասնակցութիւնը բերած ըլլալու փափաքով՝ պատիւը ունիմ Ամենապատիւ Սրբազան Յորելեարիդ մատուցանելու, իրր փոքր յիշատակ, այս արժաթեայ բաժակը, լի՝ շնորհաւորութիւններով եւ երկար ու երջանիկ տարիներու մաղթանքներով, բազմալով միանգամայն տօնել Ձեր Ամենապատուութեան ո՛չ միայն ազամանդեայ՝ այլ նաեւ բաւական Յորելեանը, յիշուն տարի վերջ:

ԿԱՐԱՊԵՏ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

25 Հոկտ. 1929, ԷՋՄԻԱՆԻՆ,
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՅ ՀԱՅՐԱՊԵՏԷՆ.
ՊԱՏՐԻԱՐԲ ՀԱՅՈՅ ԴՈՒՐԵԱՆ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.
Խնդակցութեամբ օրհնում եմ Ձեր բազմամեայ
օգտակար գործունէութիւնը Յօրհեանին առթիւ,
մաղթում եմ երկար տարիներ ի պայծառութիւն
Հայոց եկեղեցւոյ, ի հաստատութիւն երեսօղէ-
մի Պատրիարքութեան Աթոռին:
Կենդանի կ'ստանաք:

Գեորգ Կարողիկոս Ամենայն Հայոց

25 Հոկտ. 1929, ՀԱԼԷՊ,
ԿԻԼԻԿԻՅՑ Ս. ԳԱԹՈՂԻԿՈՍԷՆ.
ՊԱՏՐԻԱՐԲ ՀԱՅՈՅ ԴՈՒՐԵԱՆ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.
Սրտագին կը շնորհաւորենք Ձեր Յօրհեանը և
բարձրօրէն կը դնանք Ձեր մատուցած մա-
ռայութիւնները եկեղեցւոյն, Ազգին և Դրակա-
նութեան:
Սահակ Բ.

25 Հոկտ. 1929, ԷՋՄԻԱՆԻՆ,
ԴԵՐԱԳՈՅՆ ՀՈԴԵՒՈՐ ԻՈՐՀՈՐԴԷՆ.
ՊԱՏՐԻԱՐԲ ՀԱՅՈՅ ԴՈՒՐԵԱՆ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.
Կերպոյն Հոգեւոր Խորհուրդի անդամներն իրենց
եղբայրական ողջոյններն ու խնդակցութիւննե-
րը յայնժամ են Ձեր Յիմնամեայ արդիւնաւոր
գործունէութեան համար:

Խորէն, Բագրաս, Մասթիս, Գեորգ
Արքեպիսկոպոսներ

25 Հոկտ. 1929, ԲԵՐԱ, Կ. ՊՈԼԻՍ,
ԱՆԿԵԼՉ ԶՆՈՐԱՆՈՐԵՍԻՆԵՐ.

Պատրիարք Մեծազ և Թորգոման

25 Հոկտ. 1929, ՍՊԱՀԱՆԷՆ,
ՊԱՏՐԻԱՐԲ ՀԱՅՈՅ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.
Սրտագին մաղթանքներ թեմիս, Հիմնադէտների
ղղրոցայ:

Մեծազ Արքեպիսկոպոս

26 Հոկտ. 1929, ԲԱՐԻՉԷՆ,
ՆՈՐԻՆ ԱՄԵՆԱՊԱՏՈՒԹԻԻՆ

ՊԱՏՐԻԱՐԲ ՀԱՅՈՅ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.

Ձեր Յօրհեանին առթիւ յարգալի շնորհաւորու-
թիւններ և մաղթանքներ Ձեր երջանկութեան
համար:

Թորգոմ Արքեպիսկոպոս

26 Հոկտ. 1929, ՆԵԿՈՍԻԱՅԷՆ,
ՍՐԲԱՉԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԲ ՀԱՅՈՅ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.
Ձեր Յօրհեանին Տօնախմբութեան առթիւ իմ և
ժողովուրդի կողմէն կ'օղակմ Ձեզ անկեղծ շնոր-
հաւորութիւններ և սրտագին մաղթանքներ:

Պետրոս Արքեպիսկոպոս Սարաւան

26 Հոկտ. 1929, ՄԱՆՉԵՍԴԻՆ,
ՆՈՐԻՆ ԱՄԵՆԱՊԱՏՈՒԹԻԻՆ ԵՂԻՇԷ ԴՈՒՐԵԱՆ,
ՊԱՏՐԻԱՐԲ ՀԱՅՈՅ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.

Ձեր Ամենապատուութեան Բանաձայական Յօ-
րհեանին առթիւ եւ իմ ժողովուրդս Ձեզ կը մա-
տուցանենք մեր հիացման յարգալի մեծարանք-
ներն Ձեր անդին ծառայութիւններուն համար
զոր բոլրէ եկեղեցւոյն և Ազգին, միացնելով Ձեր

ժրայ Հոգեւոր Առաջնորդի, Քարազլի, Հեղինակի,
Առաջչի, Դատարարի արժանիքները: Բարձր
գիրքերու հասար, Նախ Պատրիարք Կ. Պոլսոյ և
այժմ երեսօղէմի երկար տարիներ կը մաղթեմ
Ձեզ Խանդակին՝ առողջութեամբ և յաջողու-
թեամբ Սարոյ Յակոբեանց Աթոռին ժրայ, որուն
մեծագոյն յատըն ու ամենախալուն զարդն էք:

Դեանց Սպիտակոս Դուրեան, Մանկապի

26 Հոկտ. 1929, ՓԼՈՏԻՊԷՆ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ ԵՊԻ-
Փէրտահնեանէն, երկու Հեռագիր, մին Հայերէն,
միւսը Ֆրանսերէն:

(Հայերէնը), ՀԱՅՈՅ ՊԱՏՐԻԱՐԲ ԴՈՒՐԵԱՆ,

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.

Որդիական համբարեւ ջերմային շնորհաւորու-
թիւնք:

Երուանց

(Ֆրանսերէնը), ՀԱՅՈՅ ՊԱՏՐԻԱՐԲ ԴՈՒՐԵԱՆ,
ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.

Ձեր Յօրհեանին առթիւ կը խնդրեմ հաճեցէք
ընդունիլ մաղթանքներն ու շնորհաւորութիւն-
ները Հայերեանիցներու Յանձնաժողովին:

Փէրտահնեան Սպիտակոս

24 Հոկտ. 1929, ՄԱՐՈՒՅԷՆ,

ՊԱՏՐԻԱՐԲ ՀԱՅՈՅ ԴՈՒՐԵԱՆ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՓՈՍ,

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.

Ձերմագին շնորհաւորութիւններ և մաղթանքներ
Ձեր երջանիկ Յօրհեանին առթիւ ժողովուրդիս
և իմ կողմէն:

Գրիգորիս Սպիտակ, Պատրիարք

25 Հոկտ. 1929, ԴԱՄԱՍԿՈՍԷՆ,

ՆՈՐԻՆ ԱՄԵՆԱՊԱՏՈՒԹԻԻՆ

ԴՈՒՐԵԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԲ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.

Ձեր Յօրհեանին առթիւ ընդունեցէք սրտագին
մաղթանքներս:

Խաչ Սպիտակոս

26 Հոկտ. 1929, ԱՂԵԲՍԱՆԻՐԻԱՅԷՆ,

ԴՈՒՐԵԱՆ ԵՂԻՇԷ ՍՐԲԱՉԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԲ ՀԱՅՈՅ,

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.

Պատկառանքով ու հիացմամբ կը խոնարհիմ Մե-
րօպեան շունչով ու հոգիով սնած ու ապրած
զրէի շնորհալի Վարդապետ, եկեղեցւոյ անձնուէր
ժողովուրդ, Գաղափարի ու Մաքի մարդու, Հայ
Հոգովուրդի անմահ Ջաւիդ առջի ի խորոյ սրտի
կը գոչեմ ԿԵՅՅԷՆ ՅՈՐԵՆԵԱՐ ԵՂԻՇԷՆ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՓՈՍ
ԴՈՒՐԵԱՆ, արժանաւոր Պատրիարքն Ս. Երեսա-
ղէմի:

Առաջնորդական Փոխանորդ

Մամբրէ Վարդապետ

26 Հոկտ. 1929, ԳԱՀԻՐԷՆ,

ԴՈՒՐԵԱՆ ՍՐԲԱՉԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԲ ՀԱՅՈՅ,

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.

Ձեր Ամենապատուութեան Բանաձայական բա-
րեբառիկ Յօրհեանին առթիւ հաճեցէք ընդու-
նիլ Գահիրէի Հայութեան և ժողովներուն ահեա-
ծայի շնորհաւորութիւնները և խորունկ յար-
գանքը:

Յարութիւն Բահանայ Սարգիսեան

- 18 Հոկտ. 1929, ՍԱՆ ՅՐԱՆԶԻՍԿՈՅԷՆ,
ԴՈՒՐԵԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԲ, ՊԱՏՐԻԱՐԲԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ,
ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.

Անկեղծ շնորհաւորութիւններ Զեր Գորկեանին
առթիւ: Տա՛յր երկինք որ շատ տարիներ յայե-
ւելինք Զեր հայրական օրհնութիւնները:

Ազան Ենիօյան

- 24 Հոկտ. 1929, ՄԻԼՎՈՒԲԷՆ (ԱՄԵՐԻԿԱ),
ՅՈՐԵԼԻՆԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ, Ն. ԲԱՐՁՐ
ՍՐԲԱԶՆՈՒԹԵԱՆ, ԵՂԻՇԷ ԴՈՒՐԵԱՆ, ՊԱՏՐԻԱՐԲԻՆ
ՀԱՅՈՑ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.

Կը շնորհաւորենք Մեծ-Ուսուցիչը, Հայակապ Դպրա-
պետը, Փառաւոր վարդապետը Զեր Գիտամե-
հայ Գորկեանին առթիւ: Երանի՛ թէ երկինքի
աստուածային լոյսը շարունակէ առաջնորդել
Զեզ երկար, շատ երկար ժամանակ, յոգուտ եւ-
րօտապէ՛մի Միաբանութեան և աշխարհականու-
թեան և մնացած բոլոր Հայ աշխարհի:

Հայր Խորէն Լազարեան Նազարէր Պօղոսեան

- 24 Հոկտ. 1929, Կ. ՊՈԼԻՍ,
ՊԱՏՐԻԱՐԲԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.
Սրտագին շնորհաւորութիւններ:

Բրաժ. Աբրահամ Տէր Եսկերեան

- 24 Հոկտ. 1929, Կ. ՊՈԼԻՍ,
ՆՈՐԻՆ ԱՄԵՆԱՊԱՏՈՒԹԻՒՆ
ԴՈՒՐԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.

Կ. Պօլսոյ Բանանայից Միութիւնն ու Բանաւա-
նէրը որդիական ջերմագին զգացումներով կը
շնորհաւորեն Զեր Գորկեանը:

- 25 Հոկտ. 1929, ԼՈՆՏՈՆԷՆ,
ՆՈՐԻՆ ԱՄԵՆԱՊԱՏՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐԲԻՆ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.
Որդիական անկեղծ մաղթանքներ և սրտագին
շնորհաւորութիւններ:

Խոնարհ Ծառայք, Նորայր, Տիրան

- 25 Հոկտ. 1929, ՈՅԼԱՆԿԷՆ,
ԴՈՒՐԵԱՆ ՅՈՐԵԼԵԱՆԻ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ
ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.

Դուրեան Պատրիարքի Գիտամեհ Գորկեանին
առթիւ որդիական երախտագիտութեամբ կ'ող-
ջունենք Ն. Ամեն. Սրբազնութեան հոգեւոր և ազ-
գային գործունէութիւնը և ջերմագին մաղթենք
երկար կեանք:

Մակեդոնիայ և Թրակիայ Գորկեանեան Յանձնաժողով

- 25 Հոկտ. 1929, ՄԱՂՂԷՊԻ (ԳԱԶԻՐԷ)
ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐԲ ԴՈՒՐԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆ,
ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.

Զեր Ամենապատուութեան Գորկեանին բարե-
րաստիկ առթիւով կը խնդրեմ որ ընդունիք մեր
շնորհաւորութեանց յարգալի մեծարանքն:

Հայ Բարեգործական Միութիւն Տէր. Ա. Տէր Մարգարեան

- 25 Հոկտ. 1929, ՆԻԿՈՍԻԱՅԷՆ,
ՊԱՏՐԻԱՐԲԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.

Նորին Ամենապատուութեան Գորկեանեան Տօ-
նախմբութեան առթիւ Միջքանան Հաստատու-
թեան Տեսչութիւնը, Ուսուցչական Մարմինը, Ու-

սանայները՝ Պատկառելի Պատրիարքին կ'ողջեն
իրենց շնորհաւորութիւնքը և իրենց սրտագին
մաղթանքները: **Միկեօնեան Հաստատութիւն**

- 25 Հոկտ. 1929, ՀԷԼԻՈՊՈԼԻՏԷՆ,
ՈՒՂՂԱՓՈՒ ՀԱՅՈՑ ՎԱՆՔ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.

Նուշարեան վարժարանի Հոգաբարձութիւնն
Դուրեան Սրբազանի Գորկեանին սրտագին կը
մասնակցի: **Հոգաբարձութիւն**

- 25 Հոկտ. 1929, ԼՈՆՏՈՆԷՆ,
Ն. ԱՄԵՆԱՊԱՏՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՏՐԻԱՐԲ ՀԱՅՈՑ ԴՈՒՐԵԱՆ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.

Յանուհ Լանտի Հայ համայնքին կ'ողջենք Զեր
Բարձր Սրբազնութեան մեր սրտագին շնորհաւո-
րութիւնները Զեր Գորկեանին հանդիսութեանց
առթիւ. մեծապէս կը հրճուինք տեսնելով որ բո-
լոր ազգը կը ներբողէ Զեր ազգային, եկեղեցա-
կան և գրական գործունէութիւնը:

Կառապետ Տիպլէր, Ներսէս Կիւլպէնեան Անհաւմ Եսկերեան, Անիկոս Անեան

- 25 Հոկտ. 1929, ՆԻԻ ԵՐՈՒՐԷՆ,
Ն. ԱՄԵՆ, ԴՈՒՐԵԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԲ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.
Յարգալի շնորհաւորութիւններ Զեր Ոսկեղնիկ
Գորկեանին բարերաստիկ առթիւով:

Ասեան Դիւրեան

- 25 Հոկտ. 1929, ԱՂԵՐՍԱՆԴՐՈՅԷՆ,
Ն. ԱՄԵՆԱՊԱՏՈՒԹԻՒՆ ԴՈՒՐԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆ
ՊԱՏՐԻԱՐԲ ՀԱՅՈՑ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.

Կը համարձակիմ մատուցանել Զեր Ամենապա-
տուութեան իմ անկեղծ շնորհաւորութիւններս և
յարգալի մեծարանքներս Զեր Բանանայական
Գորկեանին առթիւով: **Լեւոն Մկրտիչեան**

- 25 Հոկտ. 1929, ՀԱԼԷՊԷՆ,
Ն. ԱՄԵՆԱՊԱՏՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏՐԻԱՐԲ ՀԱՅՈՑ,
ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.

Զեր Գորկեանին առթիւ կը մատուցանեմ Զեզ
սրտագին շնորհաւորութիւններս և յարգանք-
ներս: **Արմէն Մազլումեան**

- 25 Հոկտ. 1929, ԲԱՐԻՉԷՆ,
ԴՈՒՐԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԲ ՀԱՅՈՑ,
ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.

Շնորհաւորութիւններս և հիացմունքս Զեր բար-
ձրօրէն արժանաւոր Գիտամեհին առթիւ:

Մեհաւոս Գարամեան

- 25 Հոկտ. 1929, ԵԱՅՈՅԷՆ,
Ն. Բ. ՍՐԲԱԶՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՍ ԴՈՒՐԵ-
ԱՆ, ՊԱՏՐԻԱՐԲ ՀԱՅՈՑ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.

Կը համարձակիմ Զեր Բ. Սրբազնութեան մատու-
ցանել իմ շնորհաւորութիւնները՝ սրտագին մաղ-
թանքներով՝ Զեր Ամենապատուութեան յաջ-
գութեան համար: **Վրէտէիմ Մարտա**

- 25 Հոկտ. 1929, ՀԱՅՅՈՅԷՆ,
Ն. ԱՄԵՆ, ԴՈՒՐԵԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԲ ՀԱՅՈՑ,
ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.

Հաճեցէք ընդունիլ իմ յարգալի շնորհաւորու-
թիւնները Զեր Բանանայական բարերաստիկ և
երջանիկ Գիտամեհին և Պատրիարքական Դա-
հակալութեան Տարեկարձին առթիւ:

Զեր Խոնարհ Ծառայն Փափագեան

25 Հոկտ. 1929, ՀԱՅԿԷՆ,
ՊԱՏՐԻԱՐԺԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ, ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.
Ձախաղանց ուղարկութեամբ կը մատուցանենք
Ձեզ մեր որդիական յարգանքները և շնորհաւո-
րութիւնները և կ'ազդեմք որ Աստուած արեւ-
շատութիւն պարգեւէ Ն. Ամեն. Սրբազան Յորեկ-
եարին:

**Ներսէս Բախանայ Թալուզեան, Գարեգին
Բախանայ Պողարեան, Լեւոն Զեմեան**

25 Հոկտ. 1929, ՎԵՆԵՏԻԿԷՆ,
ԴՈՒՐԵԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺ, ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.
Կը շնորհաւորենք Ձեր Յորեկեանը, մաղթելով եր-
կարածից արդիւնաւորութիւն Ձեր ազգասիրա-
կան գործերուն համար:

Մխիթարեան Մխարանուրիւն

25 Հոկտ. 1929, ՓԱՐԻՉԷՆ,
ԴՈՒՐԵԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺԻՆ ՀԱՅՈՑ, ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.
Կը խնդրեմ Ձեր Բարձր Սրբազնութեանէն որ ըն-
դունիք իմ ամէնէն անկեղծ և յարգալիր շնորհա-
ւորութիւնները Ձեր Յորեկեանին առթիւ, և ա-
յագային համար իմ բոլոր համակիր զգացում-
ներս: (Գալուստ) Կիւլպէնկեան

25 Հոկտ. 1929, ՆԻՒ ԵՆՐԻՔԷՆ,
ՄՐ. ՊԷԼԷՓՕՐԱ, ՆԻՅՐ ԻՍԺ,
ԵՐՈՍԱՊԷՄ
Հաճեցէք Ն. Բարձրաշնորհ Սրբազնութեան
երուսաղէմի Պատրիարք Դուրեան Արքեպիսկո-
պոսին մատուցանել մեր սրտազին շնորհաւորու-
թիւնները և բարեմաղթութիւնները իր Բաճա-
նայութեան Յիսկերորդ Տարեդարձին առթիւ:

**Պրիլի Էլիսըն
Գորձալի Գարսուգոր
Նիյր Իսր Բըլիմի**

25 Հոկտ. 1929, ՄԻԱՆԷՆ,
Ն. Բ. Սրբազնութիւն
ԵՂԻՇԷ ԴՈՒՐԵԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺ ՀԱՅՈՑ, ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.
Միւսնի շայ Գաղութը Ձեր Յորեկեանին առթիւ
ջերմօրոնց հիացումով կը յայտնէ իր անկեղծ
իղծերը և կը խնդրէ Ձեր հայրական օրհնութիւն-
ները: Ըստիայ Հայկական Գոմիլին

26 Հոկտ. 1929, ԳԱՀԻՐԷՆ,
ԴՈՒՐԵԱՆ ՅՈՐԵԼԻՆԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԹՂՈՎ,
ՀԱՅՈՑ ՎԱՆԲ,
ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.
Հայ Ռամկաւոր Ազատական Կուսակցութիւնը և
իր օսկանը ԱՐԷԿ կը յայտնեն իրենց ջերմագին
շնորհաւորութիւնները Ն. Ամենապատուական
ԴՈՒՐԵԱՆ Պատրիարքին իր Յորեկեանին առթիւ
և կը յայտնեն իրենց հիացումը Ազգին մատու-
ցած իր անձնուէր ծառայութեանց համար:

Արեւ

26 Հոկտ. 1929, ԳԱՀԻՐԷՆ,
ԴՈՒՐԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺ ՀԱՅՈՑ,
ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.
Կը խնդրենք Ձեր Ամենապատուականէն որ Ձեր
Յորեկեանին առթիւ ընդունիք մեր շնորհաւորու-
թիւնները և մեր որդիական յարգանքները:

Հնչակեան Կուսակցութիւն

26 Հոկտ. 1929, ԳԱՀԻՐԷՆ,
ՀԱՅՈՑ ՎԱՆԲ, ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.
Ձերմագին շնորհաւորութիւններ շատ սիրելի և
յարգելի ԴՈՒՐԵԱՆ Պատրիարքին իր Յորեկեանին
առթիւ: Խմբագրութիւն Յուսարեի

26 Հոկտ. 1929,
ԴՈՒՐԵԱՆ ՅՈՐԵԼԻՆԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԹՂՈՎ,
ՀԱՅՈՑ ՎԱՆԲ, ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.
Նորին Ամենապատուական ԴՈՒՐԵԱՆ Պատրիար-
քի Յորեկեանին առթիւ կը յայտնենք մեր յար-
գալիր և որդիական շնորհաւորութիւնները:

Հայկական Գեղարուեստական Միութիւն

26 Հոկտ. 1929, ԳԱՀԻՐԷՆ,
Ն. ԱՄԵՆ. ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԴՈՒՐԵԱՆ, ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.
Յարգալիր շնորհաւորութիւններ և սրտազին
մաղթանքներ: Հայկազեան Միութիւն

26 Հոկտ. 1929, ՀԵԼԻՈՊԻՍԷՆ,
ՅՈՐԵԼԻՆԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԹՂՈՎ,
Ն. ԱՄԵՆ, ԴՈՒՐԵԱՆ, ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.
Յարգանք, հիացում, շնորհաւորութիւններ,
մաղթանքներ: Հայ Ժողովրդային Միութիւն
Փոստարկղ 456, Գահիրէ

26 Հոկտ. 1929, ԱԹԷՆԷՆ,
Ն. ԱՄԵՆ. ԵՂԻՇԷ ԴՈՒՐԵԱՆ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
ՊԱՏՐԻԱՐԺ ՀԱՅՈՑ, ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.
Խորին յարգանքներով և ջերմագին մաղթանք-
ներով կը շնորհաւորենք Յորեկեանը, համբուրե-
լով Աջերնիդ: ՅՈՐԵԼԻՆԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԹՂՈՍԲ
Նիսզ՝ Մաղթման Արեւիկոպոս
Աւանդատ. Վեր. Սրամբուրեան

26 Հոկտ. 1929, ՄԱՐՍԷՅԷ,
ԴՈՒՐԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺ ՀԱՅՈՑ,
ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.
Ազգային պատիւը եղող Ձեր փառաւոր Յորեկա-
նին առթիւ հաճեցէք ընդունել մեր յարգալիր
շնորհաւորութիւնները: Եակոբ Աւետեան

26 Հոկտ. 1929, ՓԱՐԻՉ,
ԱՄԵՆ. ԵՂԻՇԷ ԴՈՒՐԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺ
ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.
Ձեր Յորեկեանին բարեբաօտիկ առթիւնով կը մա-
տուցանենք Ձեզ մեր անհամալիր շնորհաւորու-
թիւնները և կը մատչիմք ի համբոյր Ձեր Ս.
Աջոյն: Գիւլարեան Եպիսկոպոս

26 Հոկտ. 1929, ՆԻՒ ԵՆՐԻՔԷՆ,
ԴՈՒՐԵԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺ, ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.
Շնորհաւորութիւններ և սրտազին մաղթանքներ
ԿՈՁԵԱԿԻ ԿՈՂՈՎ: ՊԷՃԵԼԵԱՆ

26 Հոկտ. 1929, ՆԻՒ ՃՐՄԻ,
ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԴՈՒՐԵԱՆ, ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.
Ձեր Յորեկեանին առթիւ լուսազոյն մաղթանքներ կը
մատուցանենք: Մամբրէ Վարդապետ

26 Հոկտ. 1929, ԲԵՐԱ Կ. ՊՈԼԻՍ,
Ն. ԱՄԵՆ. ԵՂԻՇԷ ԴՈՒՐԵԱՆ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԺ
ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.

Ձերմագին շնորհաւորութիւններ:

**Թաղ. Խորհուրդ Բերայի
Ս. Մարգարէին Նկեղեցոյ**

26 Հոկտ. 1929, ՊԵՏՐՈՒԹԷՆ,
ԱՄԵՆ. ԴՈՒՐԵԱՆ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԺ, ԵՐՈՒՍԱԼԱՅԻՄ.
Անկեղծ շնորհաւորութիւններ եւ խորին յարգանքներ
Շանք և Այրարեան

26 Հոկտ. 1929, ՊԵՏՐՈՒԹԷՆ,
ԱՄԵՆ. ԴՈՒՐԵԱՆ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԺ ՀԱՅՐ,
ԵՐՈՒՍԱԼԱՅԻՄ.
Շնորհաւորութիւններ:

Հայ Դիմիքի Թագական Խորհուրդ

26 Հոկտ. 1929, ԼԱՌՈՒԴԻԷ,
ԱՄԵՆ. ԴՈՒՐԵԱՆ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԺ ՀԱՅՈՅ,
ԵՐՈՒՍԱԼԱՅԻՄ.
Յանուն Լաւորիկէի Հայութեան կը շնորհաւորեմ Ձեր
Յորեկանը, եւ կը մաղթեմ երկար կեանք:

Նիքիւմ Տահմուրի

26 Հոկտ. 1929, ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՆ,
ԱՄԵՆ. ԵՂԻՇԷ ԴՈՒՐԵԱՆ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԺ,
ԵՐՈՒՍԱԼԱՅԻՄ.
Աղերսանդրիոյ Ազգ. Պօքի կողմէ կը շնորհաւորեմ
Ձեր Յորեկանը եւ կը մատուցանեմ անկեղծ ու ան-
նաճախ յարգանքներ:

Ներսէս Կեսարեան

26 Հոկտ. 1929, ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՆ,
ԱՄԵՆ. ԵՂԻՇԷ ԴՈՒՐԵԱՆ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԺ,
ԵՐՈՒՍԱԼԱՅԻՄ.
Աղերսանդրիոյ Պօղոսեան Ազգ. Վարժարաններու Հո-
գարարութիւն կողմէ կը շնորհաւորեմ Ձեր բարե-
բաւտիկ Յորեկանը, մատուցանելով Ձեզ խորին
յարգանքներ:

Ներսէս Կեսարեան

26 Հոկտ. 1929, ԻՍԿԷՆՏԵՐՈՒՆԷՆ, ԴՈՒՐԵԱՆ
ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺ ՀԱՅՈՅ, ԵՐՈՒՍԱԼԱՅԻՄ.
Ձեր Բանայական Յորեկանին առթիւ կը յայտ-
նեմ ժողովուրդիս շնորհաւորութիւնները, և կը
խնդրեմ Ձեր Բանայական օրհնութիւն-
ները: **Գրիգոր Աւագ Բախանայ Միմաստան**
և Բակեմեւուրի Հայ Խամայճը

26 Հոկտ. 1929, ԴԱՀԻԼԷՆ,
ԴՈՒՐԵԱՆ ՅՈՐԵԼԻԱՆԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ
ՀԱՅՈՅ ՎԱՆԺ,
ԵՐՈՒՍԱԼԱՅԻՄ.
Մեծ վարպետութիւն Յիսնամայ Բանայական
Յորեկանը կը շնորհաւորեմ խորին սքանչալու-
մով: **Ձեր աւակիրք**
Արաւիք Բախանայ Վարդերեսան

26 Հոկտ. 1929, ՆԵԿՈՍԻԱՅԷՆ,
ՊԱՏՐԻԱՐԺ ՀԱՅՈՅ, ԵՐՈՒՍԱԼԱՅԻՄ.
Սրտագին շնորհաւորութիւններ և բաւազոյն մաղ-
թանքներ: **Սորս**

26 Հոկտ. 1929, ՆԵԿՈՍԻԱՅԷՆ,
ՊԱՏՐԻԱՐԺ ՀԱՅՈՅ ԴՈՒՐԵԱՆ, ԵՐՈՒՍԱԼԱՅԻՄ.
Ձեր Յորեկանին առթիւ Ձեր Բ. Սրտագինութեան
կ'ուզեմ իմ անկեղծ շնորհաւորութիւններս և իմ
սրտագին մաղթանքներս: **Մելգոնեան**

26 Հոկտ. 1929, ԴԱՀԻԼԷՆ,
ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ, ԴՈՒՐԵԱՆ ՅՈՐԵԼԵԱՆԻ
ՀԱՅՈՅ ՎԱՆԺ, ԵՐՈՒՍԱԼԱՅԻՄ.
Հ. Բ. Ը. Միտքեան Շըջ. Յանձնաժողովը իր յար-
գանքներն ու որդիական շնորհաւորութիւնները

կը մատուցանէ Դուրեան Ս. Պատրիարքին իր Բա-
նայական Ձեռնադրութեան Յիսնամայական առ-
թիւ և սրտագին մաղթանքներ կ'ընէ իր բարե-
բաւտեան և յաջողութեան Հայ Ազգին առաջնոր-
դութեամբ իր սիրելի և պատկառելի Հովաքեան
տիւն վեր. Խանդավառը մեր Ներկայացուցիչն է:
Տսփոր Անրեան

26 Հոկտ. 1929, ԴԱՀԻԼԷՆ,
ՊԱՏՐԻԱՐԺ ՀԱՅՈՅ, ԵՐՈՒՍԱԼԱՅԻՄ.
Ձեր Սրտագինութեան Յորեկանին առթիւ իմ սիր-
տարի Ս. Խաչի Թագականութիւնը և Ազգատա-
լանամբ կը մատուցանեն սրտագին շնորհաւորու-
թիւններ, մաղթելով Ձեզ արեւ շատուելուն:

26 Հոկտ. 1929, ՍՈՒՐԱԲԱՅԱՆ,
ՀԱՅՈՅ ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԴՈՒՐԵԱՆ, ԵՐՈՒՍԱԼԱՅԻՄ.
Սուրբաբայի Հայութիւնը բարձրորէն կը զննա-
տէ հորին շնորհաւորութեան փայլուն և ար-
դիւնաւոր ստղծողը, և կը մատուցանէ իր սր-
տագին շնորհաւորութիւնները մաղթելով երկար
տարիներ:

26 Հոկտ. 1929, ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՅԷՆ,
ԵՂԻՇԷ ՍՐԲԱԶԱՆ ԴՈՒՐԵԱՆ, ՊԱՏՐԻԱՐԺ ՀԱՅՈՅ,
ԵՐՈՒՍԱԼԱՅԻՄ.
Յանուն մեր ժողովին և Աղեքսանդրիոյ Հայ Դա-
ղութին կը մատուցանենք Ձեզ մեր ջերմագին
շնորհաւորութիւնները Ձեր Յորեկանին առթիւ,
յանձին Ձեր Ամենապատուական ողջունելով
մեր եկեղեցւոյ ամենէն արժանաւոր սիրտը կր-
նականը, նշանաւոր դրագէտը, նուրբ բանաս-
տեղծը, մեր լեզուին գեղեցկութեան մեծ պաշտ-
պանը, համոզիչ բարոյագէտը, խաղաղասէր փա-
րիշը, և Ձեզ կը մաղթենք երկար կեանք և եր-
ջանիկ տարիներ:

Ասեմայիս Ժողովի
Շուարս Խիւրեան

26 Հոկտ. 1929, ԶԱՀԷԷՆ,
Ն. ԱՄԵՆԱՊԱՏՈՒԹԻՒՆ
ԵՂԻՇԷ ԴՈՒՐԵԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺ ՀԱՅՈՅ, ԵՐՈՒՍԱԼԱՅԻՄ.
Անկեղծ շնորհաւորութիւններ, սրտագին մաղ-
թանքներ Ձաչէի Հայ Համայնքի կողմէն:
Դիմիք Բախանայ Տէրեան
և Ժողովի Ասեմայիս Բ. Յովակիմեան

26 Հոկտ. 1929, ՊԵՏՐՈՒԹԷՆ,
ԴՈՒՐԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺ ՀԱՅՈՅ,
ԵՐՈՒՍԱԼԱՅԻՄ.
Մեր անկեղծ շնորհաւորութիւնները:
Ջեմար Պեղեմեան

26 Հոկտ. 1929, ՊԵՏՐՈՒԹԷՆ,
ՊԱՏՐԻԱՐԺ ՍՐԲԱՆ ՀԱՅՈՅ, ԵՐՈՒՍԱԼԱՅԻՄ.
Նիք Խոյի Լիւր, հորին Ամենապատուական Ու-
կեղէն Յորեկանին առթիւ, կ'ուզէ իր սրտա-
գին ողջոյններն ու շնորհաւորութիւնները:
Մըքի

26 Հոկտ. 1929, ԻՍԿԷՆՏԵՐՈՒՆԷՆ,
ԴՈՒՐԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺ ՀԱՅՈՅ,
ԵՐՈՒՍԱԼԱՅԻՄ.
Ձեր Յորեկանին առթիւ սրտագին մաղթանք-
ներ: **Գրիգոր Յեմանեան**

27 Հոկտ. 1929, ՊԵՐՏՈՒԹԷՆ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, ԱՄԵՆ, ԴՈՒՐԵԱՆ, ՍՐԱՍՏԱՆ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, Զերմարէն շնորհաւորելով օրհնութիւնն իր հայ-
ցենքի: **ՏԷՐ ՍՈՂԱՆԻՆԷՂԱՆԻ ՏԷՐ ԴԵՂԱՐԱՐԵԱՆԻ**

27 Հոկտ. 1929, ՀԱՅՅԱՆ, ԱՄԵՆ, ԴՈՒՐԵԱՆ, Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԿ ՀԱՅՐ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, Զեր Բանանայութեան Յիսնամայ Յորեկանին ու Դանակալութեան Տարեպարծին առ իթով կը մատուցանենք Զեզ մեր յարգալիք շնորհաւորութիւնները: Անմուտէր ծառայք
Յակոբ եւ Արգար Դեղաղեան

27 Հոկտ. 1929, ԵԱՅԱՅԷՆ, Ն. ԱՄԵՆ, ԵՂԻՇԷ ԴՈՒՐԵԱՆ, Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԿ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, Զեր Յորեկանին առ իթով կը մաղթեմ Զեզ երջանիկ ու երկար կեանք: **Դանակի Արեան**

27 Հոկտ. 1929, ԵԱՅԱՅԷՆ, Ն. ԱՄԵՆ, ՍՐԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆ, ԵՂԻՇԷ ՊԱՏՐԻԱՐԿ ՀԱՅՈՅ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, Զեր Յորեկանին առ իթ հաճեցէր ընդունիլ իմ որդիական սրտագին շնորհաւորութիւններս եւ յարգանքներս: **Դեղագործ Սարաճեան**

27 Հոկտ. 1929, ԵԱՅԱՅԷՆ, Տ. ԵՂԻՇԷ ԴՈՒՐԵԱՆ, Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԿ ՀԱՅՈՅ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, Կը շնորհաւորեմ Զեր Յիսնամայ Յորեկանը եւ կը մաղթեմ որ երկար ապրինք Մեր Ս. Աթոռին վրայ: **Անդրանիկ Պալայեան**

27 Հոկտ. 1929, ԵԱՅԱՅԷՆ, ԱՄԵՆ, ԵՂԻՇԷ ԴՈՒՐԵԱՆ, Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԿ ՀԱՅՈՅ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, Սրբազնութեանց Յիսնամայ Յորեկանին առ իթ հաճեցէր ընդունիլ յարգալիք շնորհաւորութիւններս ու բարեմաղթութիւններս: **Յարութեան Սոսլեան**

27 Հոկտ. 1929, ԵԱՅԱՅԷՆ, ԱՄԵՆ, Տ. ԵՂԻՇԷ ԴՈՒՐԵԱՆ, Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԿ ՀԱՅՈՅ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, Զեր Յիսնամայ Յորեկանին առ իթով կը շնորհաւորեմ զԶեզ եւ երջանիկ ու երկար կեանք կը մաղթեմ: **Խաչատուր Թաղեան**

27 Հոկտ. 1929, ԴԱՀԻՐԷՆ, Ն. ԱՄԵՆ, ՍՐԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆ, ԴՈՒՐԵԱՆ, ՍՐԱՍՏԱՆ, ՊԱՏՐԻԱՐԿ ՀԱՅՈՅ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, Յարգանք կը խնդրենք Զեզմէ որ ընդունի մեր ջերմագին շնորհաւորութիւնները Զեր Յորեկանին առ իթ եւ մեր մաղթանքները շատ մը տարեգարծներու համար: **Աւետիս, Արսաւու Հարմիր**

27 Հոկտ. 1929, ԱՐԹՈՒՆ, Ն. ԱՄԵՆ, ՍՐԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆ, ՊԱՏՐԻԱՐԿ ՀԱՅՈՅ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, Շնորհաւորութիւններ. երկար ապրինք կը մաղթենք: **Ամասունի Հայ Ժողովուրդ Արքայ**

27 Հոկտ. 1929, ՂԱՂԱԹԻՒՆ, ԵՂԻՇԷ ԴՈՒՐԵԱՆ, Ս. ԱՐԲԵՊՍ. ՊԱՏՐԻԱՐԿ ՀԱՅՈՅ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, Զեր Բանանայական Յորեկանին առ իթ շնորհաւորութիւններ եւ յարգանքներ: **Դեղագործ Վարդապետ Դանակ**

27 Հոկտ. 1929, ՊԵՐՏՈՒԹԷՆ, ԴՈՒՐԵԱՆ, ՍՐԱՍՏԱՆ, ՊԱՏՐԻԱՐԿ ՀԱՅՈՅ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, Զեր Յորեկանին առ իթ կը մատուցանենք Զեզ շնորհաւորութիւններ եւ մաղթանքներ: **Հ. Բ. Բ. Միտրիան Տեղական Մասնակի**

27 Հոկտ. 1929, ԱՂԵՔՈՒՆԴԻՐԻԱ, ԴՈՒՐԵԱՆ, Ս. ԱՐԲԵՊՍ. ՊԱՏՐԻԱՐԿ ՀԱՅՈՅ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, Պատկուանք կ'ողջունենք Զեր Յորեկանը, մաղթելով որ մը տունը Զեր աղամանը Յորեկանը: **Վահրամ Արժուանի Դանակին Պոյսեան**

27 Հոկտ. 1929, ՎԱՌՆԱՅԷՆ, Ն. ՍՐԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆ, ԴՈՒՐԵԱՆ, ՊԱՏՐԻԱՐԿ ՀԱՅՈՅ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, Շնորհաւորութիւններ Զեր Յորեկանին առ իթ: **Հայ Ժողովուրդ Պոյսեան**

27 Հոկտ. 1929, ՄԱՌՈՒՅԷԼ, ՊԱՏՐԻԱՐԿ ՀԱՅՈՅ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, Կը շնորհաւորեմ Զեր Ամենապատկան Յորեկանը: **Աստաթեան**

27 Հոկտ. 1929, ՉԱԿԱՅԷՆ, ԴՈՒՐԵԱՆ, ՅՈՐԵԼԵԱՆԻ, ԿԻՐՆԿԷՆ, ՅԱՆՉԵԱԺՈՂՈՎԻՆ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, Զանգիկի փոքրիկ գաղութը սրտագին կը ծայնակցի այն խանդավառութեան զոր յառաջ բերաւ պատկուանքի չօր եւ նշանաւոր Եկեղեցականին Յորեկանը. որդիական խնամք յարգանքներ: **Վասն Թաղական Խորհրդայն Մանակեան**

27 Հոկտ. 1929, ՍԱՆՏՐԱՆԶԻՍԿԱՅԷՆ, ԴՈՒՐԵԱՆ, ՊԱՏՐԻԱՐԿ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, Զեր Յորեկանին առ իթ հաճեցէր ընդունիլ Բալի-Փօրնիլոյ բոլոր Հայոց սրտագին շնորհաւորութիւնները եւ բարեմաղթութիւնները որ երկար ապրիք Զեր արդիւնաւոր կեանքը ի բարգաւաճութիւն Զեր պատրիարքական Աթոռին: **Կը խնդրեմ Զեր հայրական օրհնութիւնները Դանակին Նախկապա**

27 Հոկտ. 1929, ՍԱՏՏԱ (ԼԻՐԱՆԱՆ), ՀԱՅՈՅ ՊԱՏՐԻԱՐԿ ԴՈՒՐԵԱՆ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, Սիդանի Հայոց որդիական անկեղծ շնորհաւորութիւնները: **Հայր Խալիկեան**

27 Հոկտ. 1929, ՊԵՐՏՈՒԹԷՆ, ՊԱՏՐԻԱՐԿ ՀԱՅՈՅ ԴՈՒՐԵԱՆ, ՍՐԱՍՏԱՆ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, Զեր Յորեկանին առ իթ պաշտամունք կատարեցինք հազարաւոր հայրենակիցներու ներկայութեամբ. Լիբանանու բոլոր Հայոց անունով երկար կեանք կը մաղթենք Զեզի: **Նախկ Արեւա. Կարոեան**

Ատենապետ Բրդին. Ժողովոյ. Հազարապետեան Ատենապետ Տնտեսական Խորհրդոյ. Տաճարեան Ատենապետ Ուսման. Խորհրդոյ. Ժօրինեան

27 Հոկտ. 1929, ՓԱՐԻՉԷՆ, Ն. ԱՄԵՆ, ՍՐԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆ, ԴՈՒՐԵԱՆ, ԵՂԻՇԷ, ՍՐԱՍՏԱՆ, ՊԱՏՐԻԱՐԿ ՀԱՅՈՅ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, Փարիզի հայ գաղութը, համախորհած տունը հա-

մար 26-ը բարեբախտիկ Յորեկանը, կը յայտնէ իր հիացումը 26-ը հոյակապ անձին, որով Ազգը կրնայ պարծիլ, եւ հանդիսաւոր որոշումով կ'ազդէ 26-ը Ամենապատուութեան իր շնորհակցին շնորհաւորութիւններն ու անկեղծ մաղթանքները 26-ը արեւշատութեան համար եւ իր մատուցանել իր օրդիական մեծարանքը եւ ամենախորին յարգանքը:

Ի գիմաց Փարիզի հայ գաղութին
Վարչութիւն Հայաց Եկեղեցւոյ

27 Հոկտ. 1929, ՓԱՐԻԶԷՆ,
ԴՈՒՐԵԱՆ, ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԼԱՅՈՑ,
ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.
Յարգալիր եւ շնորհակցին շնորհաւորութիւններ:

Լեւոն Եփմեւելեան

27 Հոկտ. 1929, ՓԱՐԻԶԷՆ,
ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԼԱՅՈՑ, ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.
Բախան ունիմ որջունելու 26-ը Ամենապատուութեան Յորեկանը եւ մաղթել 26-ը յաջողութիւններով լիցուն կեանք:

Դարաստեկեան

27 Հոկտ. 1929, ՓԱՐԻԶԷՆ,
ԴՈՒՐԵԱՆ, ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԼԱՅՈՑ,
ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.
Ձերմագին կը շնորհաւորեմ 26-ը Ամենապատուութեան բաճանջական Յորեկանը եւ կը մաղթեմ երկար կեանք հայ ազգին եւ հայ զրահանութեան բարիքին համար:

Պատրիկ Կիւլլեկեան

28 Հոկտ. 1929, ՓԱՐԻԶԷՆ, Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԻԻՆ,
Ն. ԱՄԵՆԱՊԱՏՈՒԹԻՒՆ ԴՈՒՐԵԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺ,
ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.
26-ը Յորեկանին առթիւ անկեղծ շնորհաւորութիւններ կ'ազդեն 26-ը եւ կը միացնեն մեր մաղթանքներն ալ օր երկար տանէ վարել մեր բարձր պաշտօնները, որոնք այնքան օգտակար եղած են Ազգին:

(Հ. Բ. Ը.) ՄԻՈՒԹԻՒՆ

28 Հոկտ. 1929, ՊՈՒԼԷՆՈՒ ԱՅՐԷՄ,
ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԼԱՅՈՑ, ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.
Պուէնս Սյրէի Հայերը, ժողով մը բրին տօնախմբութիւն համար 26-ը Յորեկանը եւ միաժամանակ համար որոշեցին ուղղել 26-ը իրենց անկեղծ շնորհաւորութիւնները եւ յարգալիր յղածքը:

28 Հոկտ. 1929, ՊՈՒՍՏԱՆԷՆ,
Ն. ԱՄԵՆԱՊԱՏՈՒԹԻՒՆ ԲԱՐՁՐԱՇՆՈՐԸ
ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՍ ԴՈՒՐԵԱՆ, ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԼԱՅՈՑ,
ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.

Մեծագոյն Պատանի Հայերը, Հկամ. 27, Կիրակի օր, հրապարակային մեծ ժողովի մը մէջ, որ աւելի ունեցու Յիւսէփին Իւնիքն սրահը, 26-ը անձին հանդէպ որդիական յարգանքի խորին գլացումներով, միաժամանակ համար որոշեց արտայայտել 26-ը իրենց անկեղծ շնորհաւորութիւնները, 26-ը բաճանջական մեծնադրութեան Յիւսէփի տարեկարծին առթիւ եւ 26-ը Սրբապետութեան մաղթել շատ երջանիկ եւ արդիւնաւոր տարիներ:

Շահլ Ծ. Վրդ. Դատարեան
Յ. Ս. Ճէլախեան

28 Հոկտ. 1929, ԴԱԶԻՐԷՆ,
ԴՈՒՐԵԱՆ, ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԼԱՅՈՑ,
ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.
Դանիքէի ազգային ժողովները եւ հայ հասարակութիւնը, ժողով մը տարրելով 26-ը փառաւոր Յորեկանին առթիւ, խորապէս կ'արտայայտեն իրենց միա-

ձայն յարգանքն ու հիացումը 26-ը Ամենապատուութեան բաճանջական շրջիկ յիսնամեակին համար եւ շնորհակցին մաղթանքներ կ'ազդեն 26-ը յաճուն ազգային երջանկութեան:

Յորեկանեան Բանձնաժողով

29 Հոկտ. 1929, ՓԱՐԻԶԷՆ,
Ն. ԱՄԵՆԱՊԱՏՈՒԹԻՒՆ ԴՈՒՐԵԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺ,
ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.

Բարեբախտութիւն մըն է ինձ համար մատուցանել 26-ը Ամեն. Սրբապետութեան իմ ամէնէն սրտագին եւ յարգալիր շնորհաւորութիւններս 26-ը Յորեկանին առթիւ:

Պողոս Դաւադար

29 Հոկտ. 1929, ՏՐԷՋՏԷՆԷՆ,
ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԴՈՒՐԵԱՆ, ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.

Հայ Օգնական Մարմինը 26-ը բաճանջական Յորեկանին առթիւ կը մատուցանէ իր մաղթանքները, եւ Աստուծոյ օրհնութիւնները կը հայցէ 26-ը ազգային համար:

ՏՏ. Պատրիկեան

30 Հոկտ. 1929, ՀԱՍԷՊԷՆ,
Ն. ԱՄԵՆԱՊԱՏՈՒԹԻՒՆ ԲԱՐՁՐԱՇՆՈՐԸ
ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԼԱՅՈՑ, ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.

26-ը Յորեկանին առթիւ անկեղծ մաղթանքներ եւ սրտագին շնորհաւորութիւններ:

Հալէպի Հայ Բարձրական Եկեղեցւոյ հովիւ

Յարութեան

2 Նոյեմբ. 1929, ՍՈՖԻԱՅԷՆ,
ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԴՈՒՐԵԱՆ, ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.
Շնորհաւորութիւններ 26-ը Յորեկանին առթիւ եւ սրտագին մաղթանքներ:

Թաղականութիւն

3 Նոյմբ. 1929, ՀԱՍԷՊԷՆ,
ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԼԱՅՈՑ, ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.

Հալէպի Ազգային Գաղթի շրջանաւարտից ընկերակցութիւնը, որ աճախմբեց 26-ը Ամենապատուութեան Յորեկանը, կը մատուցանէ 26-ը իր օրդիական յարգանքները սրտագին շնորհաւորութիւններով եւ կը խնդրէ 26-ը հայրական օրհնութիւնները

(Լեւոն) ԶԷՆԱՆ

4 Նոյմբ. 1929, ԼԱ ԿՈՏԻԷՆԻՒՆԷՆ,
ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԼԱՅՈՑ ԴՈՒՐԵԱՆ, ՍՐԲԱԶԱՆ,
ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.

Երէկ տօնախմբեցին 26-ը բաճանջական Յորեկանը, այս առթիւ Հալէպի Գաղթի օգնական Տան պաշտօնէութիւնն ու աշակերտները որդիական ակնածութեամբ կը մատուցանեն 26-ը իրենց խորին յարգանքները եւ իրենց սրտագին հիացումը հմուտ Ուսուցիչի եւ մեծ Բանաստեղծի:

(Դաւադար) Դաւիթեան

6 Նոյմբ. 1929, ՆԻԿՈՍԻՏԷՆԷՆ,
ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԴՈՒՐԵԱՆ, ԼԱՅՈՑ ՎԱՆԷ,
ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.

Երախտագիտութեամբ կը շնորհաւորեմ 26-ը Ամենապատուութիւնը:

Հ. Պարբն

8 Նոյմբ. 1929, ՄՈՆԵՐԷԱԼԷՆ,
ԴՈՒՐԵԱՆ, ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՍ ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԼԱՅՈՑ,
ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.

Մօնրէպի հայ գաղութը 26-ը Ամենապատուութեան կ'ազդէ իր սրտագին շնորհաւորութիւնները 26-ը ապկեղծ Յորեկանին առթիւ:

Հայր Զգոն Զարուհեան

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ՅՈՒԲԵԼԵԱՆԻ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ

Այս Յոբելեանին զաղափարը յղացուեցաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր աշակերտներուն և բարեկամներուն կողմէ, և Ն. Ամենապատուութեան հաւանութիւնը անուելէ ետքը կազմուեցաւ Յոբելինական Կեդրոնական Յանձնաժողով մը Ս. Աթոռիս մէջ, որ իր Առաջին Նիստը բրաւ 1928 Նոյեմբեր 12 Էշ. օրը, ծրագրեց Յոբելեանին յիշատակը մշտնջենաւորելու համար ըլլալիք ձեռնարկները, և որոշեց պաշտօնական յայտարարութեամբ մը ծանուցանել Հայ ժողովուրդին այդ ծրագիրը և Յոբելեանին թուականը:

Յոբելեանին յիշատակը մշտնջենաւորելու համար ծրագրուած ձեռնարկներն էին.

Ա.— Հրատարակել Յոբելիական Հասար մը, որ պիտի բովանդակէ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր պատկերազարդ կենսագրութիւնը և Յոբելեանի աթիւր Ամեն. Յոբելեարին ձօնուած դրութիւնները, ուղերձները, հեռագիրները և այլն, իր աշակերտներուն, բարեկամներուն և հիացողներուն կողմէ:

Բ.— Հրատարակել Ս. Յոբելեարին Պատմութիւն Հայ Մասնապարտեան աշխատութիւնը և ուրիշ գործեր:

Գ.— Մատենադարանի նոր շէնք մը շինել Ս. Յակոբայ շրջափակին մէջ, յարմար տեղ մը, և կոչել զայն Գուրեան Մասնապարտան:

Դ.— Սիւնը 1929-ին Յոբելինական Հրատարակութիւն հռչակել:

Հաճոյքով կ'արձանագրենք թէ Յոբելեանի Յայտարարութիւնը, որ հրատարակուեցաւ ՍԻՈՒՆԻ 1928 'Իեկտմ.ի թիւին սկիզբը և առանձինն իրրե թուուցիկ, համակրանքով աշխուժուեցաւ ամէն կողմէ, այլ և այլ տեղեր Յոբելինական Յանձնաժողովներ կազմուեցան թէ՛ ժողովրդական հանգանակութիւն ընելու ի նպատակ շինութեան Գուրեան Մասնապարտանի և թէ՛ Յոբելեանի Հանդէսին օրը հանդէսներ սարքելու համար:

Գուրեան Մասնապարտանի շինութեան ի նպատակ առաջին նուիրատուն եղաւ Կիլիկիոյ Վեհ. Հայրապետը, Տ. Տ. Սահակ Ս. Կաթողիկոս, 50 անդլիական ոսկիով, և հետզհետէ մեծ ու փոքր զուժարներ սկսան հասնիլ Կեդրոնական Յանձնաժողովին:

Այդ նուիրատուութեանց ցանկն է հետեւելը, ժամանակագրական կարգով.

	Լիւրս Պապ.
7 Փետր. 1929, Փարիզ, Տ. Վռամշապուհ Եպս. Քիւպրեան, 10 Տօլար	2,00
22 " " " Հալէպ, Կիլիկիոյ Վեհ. Կաթողիկոս Սահակ Բ.	50,00
8 Մարտ " Ազեքսանդրիա, Արմենակ Պէյ Կամարական, Եզ. Ոսկի	102,56
" " " Վալօնա (Ալպանիա), Յովսէփ Թ. Պէրպէրեան 5 Տօլար	1,00
12 " " Իսկէնտէրուն, Գրիգոր Ֆէրմանեան 100 Ֆրանկ. Ֆրանք	0,80
30 " " Կ. Պոլիս, Պարտիզակցի Կարապետ Մելիսեան 1 անդլ.	1,00
11 Ապրիլ " Կալկադա, Պ. Պետրոս Կրէտ (իր կողմէ խոստացուած 1000 Լիրային Ա. Մասնավճարը)	500,00
23 " " Կ. Պոլիս, Չեռամբ Բրօֆ. Աբրահամ Տէր Յակոբեանի 1000 Ֆրան. Ֆրանք	7,90
24 " " Պաղտատ, Սեդրոս Համբարձումեան	1,00
10 Մայիս " Իսթանբուլ, Պաղտատար Կոզեան	1,00
14 " " Նիւ-Եորք, Նշան Մաղաքեան 50 Տօլար	10,00
15 " " Ժընէվ, Մանուկ Կարապետեան 1000 Ֆրան. Ֆրանք	8,00
30 " " Լոնտոն, Տ. Մերութան Քահանայ Տէր Ստրոլկեան	2,00
20 Յունիս " Չիքադ, Գրիգոր Գաղապեան 12 Տօլար	2,40
" " " Փարիզ, Վահմ. Պօղոս Փաշա Նուպար	500,00
30 Յուլիս " Ատիս-Ապէպա, Տ. Յովհաննէս Քահանայ Կէօվէրեան	1,00
14 Օգոստ. " Գահիրէ, Ղազարոս Նահապետեան	3,00
" " " " Ուսուցիչ Ոմի	1,00

17	Սեպտ.	»	Թավրիզ, Առաջնորդ Տ. Ներսէս Արք. Մեկլիքթանդեան	2,00
»	»	»	Սան-Ֆրանչիսկո, Կարապետ Արք. Արխամեդեան 20 Տօլար	4,00
7	Հոկտ.	»	Փարիզ, Տ. Վարդան Քահանայ Պաղտատեան 4 Տօլար	0,80
14	»	»	Կ. Պոլիս, Խնամակալութիւն Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ և Ազգ. Կեդրոնին. Վարժարանին	10,00
15	»	»	Կալիֆօրնիա, Պ. Պետրոս Կրէտ (Իր խոստացած Լիբրարին Բ. Մանուկճարը)	500,00
19	»	»	Փարիզ, Երուանդ Աղաթօն Պէյ, 1000 Ֆրանս. Ֆրանք	8,00
21	»	»	Երուսաղէմ, Այլի Տիկին Վերդինէ Վարդ-Պատրիկեան	1,00
27	»	»	Հայֆա, Նշան Եալմըզեան	5,00
»	»	»	» Գարեգին Կիւլիւզեան	1,50
»	»	»	» Յ. և Արզար Գէորգեան Եղբարք	1,50
»	»	»	» Գրիգոր Աբարդեան	1,00
»	»	»	» Խաչիկ Թաշճեան	1,00
»	»	»	» Լեոն Սարգիսեան	1,00
»	»	»	» Յակոբ Մուրատեան	1,00
»	»	»	» Կարապետ Տատուրեան	1,00
»	»	»	» Եղնիկ Պօլաճեան	0,50
»	»	»	» Յակոբ Տէմիրճեան	0,25
»	»	»	» Երուանդ Մ. Աւետիքեան	0,15
»	»	»	» Մանուկ Գաղաղեան	0,10
»	»	»	Երուսաղէմ, «Սիրոն» Կրթասիրաց Միութիւն	1,00
»	»	»	Մանչեսթրի հայ զաւութին հանգանակութիւնը, ձեռամբ Դուրեան Դեմոք Սրբազանի	264,00
»	»	»	Նիսէն, Տիկ. Վերդինէ Քէօլէեան	100,00
»	»	»	Պէյրութ, Մկրտիչ Մարեան	5,00
29	»	»	Գաղա, Յակոբ Արսէնեան	1,00
9	Նոյեմբ.	»	Յուզպէ, Խաչատուր Թագէտեան	3,00
				2108,46

Երբ մէկ կողմէն այս գումարները կը հասնէին և տեղ տեղ հանգանակութիւններ բացուած էին, միւս կողմէն Տիար Գալուստ Կիւլպէնկեան, պատասխանելով Յանձնաժողովի Պատուակալ Նախագահ Դեր. Տ. Թորոմ Սրբազանի կողմէ եղած զիմուքին Դուրեան Մասնադարանի շինութեան մասնակցելու համար, ինքնաբերաբար յօժարութիւն յայտնեց Մատենադարանի շինութեան բոլոր ծախքը հոգալ, ի յիշատակ իր հօր Սարգիս Կիւլպէնկեանի, եթէ հաւանէր Ամեն. Յորեկար Սրբազանը:

Նորին Ամենապատուութիւնը հաւանեցաւ Տիար Գալուստ Կիւլպէնկեանի առաջարկին, և փափաք յայտնեց՝ թէ քանի որ Մատենադարանը իր բարերար շինողն ունեցաւ, ժողովրդական հանգանակութեան հաստիքովն ալ կազմուի իմանալով մը, և ատոր տուկոսով հրատարակուին օգտակար և կարեւոր գիրքեր թէ՛ նախնեաց գործերէն և թէ՛ նորերէն Դուրեան Մասնադարան անունով:

Դեռ չենք գիտեր թէ՛ ո՞րչափ պիտի ըլլայ ժողովրդական հանգանակութեան ընդհանուր գումարը, բայց Տիար Գալուստ Կիւլպէնկեան, ընդունելով մեր ճարտարագետին կողմէ պատրաստուած նախահաշիւը, որ է 7000 Անգլ. Ռսկի, խոստացած է նուիրել այդ գումարը, որուն վրայ եթէ աւելցնենք ժողովրդական հանգանակութեամբ մինչև հիմայ գոյացած գումարը, 2108,46 Ռսկի, ըսել է որ 9108,46 Ռսկի նուիրուած կ'ըլլայ Հայ ժողովուրդին կողմէն Դուրեան Գրիքեանի յիշատակը մշտնջենաւորելու համար, ինչ որ ապացոյցն է Ամեն. Յորեկարին վայելած սիրոյն և համակրանքին Հայութեան բոլոր խաւերուն մէջ: Բայց յուսով ենք որ այս գումարը 10,000 Ռսկին պիտի անցնի շատ՝ Ամերիկայի և ուրիշ տեղերու մէջ կատարուած ժողովրդական հանգանակութեանց արգիւնքով:

Կեզր. Յանձնաժողովի կողմէն պատրաստուած ծրագրին զլիարար կէտերուն առաջինը, այսինքն Մասենապարանի շինութիւնը ապահովուած է ուրեմն Ազն. Տիար Կալուստ Կիւլպէնկեանի առատաձեռնութեամբ, և ոչ միայն ապահովուած է, այլ նաեւ իրեն հետեանք այդ առատաձեռնութեան, կարելի պիտի ըլլայ ժողովրդական հանդանոցութեան արդիւնքով Գրական կամ Մտաւորական Մատենադարան մըն ալ հաստատել Ամեն. Յորելեարի անունով:

Գուրեան Մասենապարան տնտեսին տակ հրատարակելի գիրքերուն և գործերուն հրատարակութեան համար պիտի պատրաստուի կանոնագիր մը՝ երբ ժողովրդական հանդանոցութեանց հաշիւները ամփոփուին և փակուին:

Գալով պաշտօնական յայտարարութեան մէջ դրուած հրատարակութիւններուն, անոնցմէ Յորելիսական Հասարկին նիւթերը գրեթէ պատրաստ են և ատենք մամուլի պիտի յանձնուին Յորելիսական Հանդէսներէն ետքը: Կեզր. Յանձնաժողովը այս կարգադրութիւնը ըրաւ երկու պատճառով. նախ ակնկալուած գրութիւնները կարելի չեղաւ աւելի կանուխ ձեռք բերել, որովհետեւ դեռ մինչև այսօր գրութիւն կը հասնի. յետոյ յարմար դատուեցաւ որ այդ հատորին մասը կազմեն նաեւ Յորելիսական Հանդէսներու նկարագրութիւնը և Յորելեանի առթիւ ուղղուած ձօներ և հեռագիրներ:

Իսկ Սրբազան Յորելեարին գործերուն հրատարակութեան պիտի ձեռնարկուի Յորելիսական Հատորին լոյս ընծայուելէն ետքը:

Յորելիսական Կեզր. Յանձնաժողովը որոշած էր նաեւ Ալլով մը հրատարակել այս առթիւ՝ Երուսաղէմի նշանաւոր սրբաւայրերու և մասնաւորապէս Ս. Յակոբի և Հայոց միւս սեփականութիւններու վերաբերեալ լուսանկարներով: Առ այժմ յետաձգուեցաւ Ալլովի ծրագրին գործադրութիւնը, նկատի առնելով կարգ մը գծաւարութիւններ, որոնք մեծապէս պիտի յապաղեցնէին Ալլովի պատրաստութեան գործը:

Յորել. Կեզր. Յանձնաժողովը, յանուն Ամեն. Յորելեար Սրբազանին, իր խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնէ այսօր, այս հանդիսաւոր առթիւ, Հայ ժողովուրդի այն բոլոր գաւաղներուն, որոնք սիրով ողջունեցին Գուրեան Յորելեանը գեղեցիկ գնահատումներով և սրտաբախ նուէրներով:

Հայ ժողովուրդի կողմէն ցոյց տրուած համակրանքը հանդէպ Յորելեար Սրբազանի անձին և Նորին Ամենապատուութեան բազմած Սթոյն, գոհունակութեամբ և երախտագիտութեամբ կը լեցնէ Յորելիսական Կեզրեանական Յանձնաժողովի սիրտը:

Կեցցէ՛ Հայ ժողովուրդը:

Կեցցէ՛ Հայաստանեայց Ս. եկեղեցին:

1929 Հոկտ. 26.

Կեցցէ՛ Յորելեար Քահանայապետ Ս. Արքուիս:

Յարմար դատուած էր որ բոլոր ուղերձներ ըլլային գրաւոր, երկու նկատուածով. նախ որպէս զի ժամանակը խնայողութեամբ գործածուի, և յետոյ՝ որպէս զի խօսուածները պատրաստ ըլլան հրատարակութեան:

Ուղերձներ կ'արտայայտէին անկեղծ զգացում, անվերապահ գնահատում և սրտաբախ հրճուանքներ, որոնց ուշադրութեամբ հետեւեցաւ Սրբազան Յորելեարը, որ յայտնապէս զգածուած էր, և գոհունակութիւն կը ճառագայթէր իր շնորհալի գէմքէն:

Ամէն կողմէ այնքան հեռագիրներ և ուղերձներ հասած էին որ գործնականապէս անկարելի էր ատենց ամէնուն ալ ընթերցումը միառմի, որովհետեւ այդ պարագային մինչև կէս զիշեր հազիւ կարելի պիտի ըլլար վերջացնել հանդէսը. այդ պատճառաւ Լուսարարապետ և Կեզրին. Յանձնաժողովի Ատենապետ Սրբազանը հեռագիրները միայն կարդաց, սոյն Տեղեկագրին հետ՝ յայտարարելով թէ ատենց ամէնքն ալ պիտի հրատարակուին Սթոյնի մէջ:

Ուղերձներուն, շնորհաւորական հեռագիրներուն և Յորելիսական Կզրին. Յանձնա-

ժողովին Տեղեկադրին ընթերցումէն և երգերէն ետքը, խորին լուսթիւն մը տիրեց: Ամէնուն աչքը սեւեռուած էր Սրբազան Յոբելեարին վրայ, որ երկուքուկէս ժամէ ի վեր, իր ակթալին վրայ անշարժ, ձեռքը ծնոտին, աշաղրութեամբ ունկն դրած էր իրեն ուղերձեալ գրումներու և խօսքերու:

Իր բարձրագեղ հասակը, թեթեօրէն կքած, իր սքեմին կոկիկ ու պարկեշտ հանդերձանքով, կենդանի արձանի մը պէս բարձրացաւ իր նստած Աթոսին առջեւ, պատուանդանին վրայ:

Ամէն սք, իր շունչը զսպած, աշաղրութիւն կարած, կ'սպասէր որ խօսի Մեծ Վարդապետը:

Ու ան խօսեցաւ...:

Հին հեթանոսութեան պատգամախօս քուրմերէն մէկն էր պիտի բռնէր Սրբազան Յոբելեարին համար, եթէ չզիտնայի թէ հայ հոգեւորական մըն էր Ան ամէնէն յառաջ. բայց այդ պահուն Տեսանողի մը կամ Մարգարէի մը դիրքին մէջ էր, աչքերը յարած ազադային, խօսքերը սովորականէն շատ աւելի ծանր ու հանդարտ, շեշտերը թափանցող, կարծես թէ կ'ուղղուէր ո՛չ թէ ներկաներուն, այլ աշխարհի չորս ծայրերը սփռուած հայութեան, մա՛նաւանդ Սրբաբառէն անդին, մտքի և հոգիի ճառագայթումներու մէջ:

ԱՄԵՆ. Ս. ՅՈԲԵԼԵԱՐԻՆ

ՊԱՏԱՍԽԱՆՆ ՌԻ ՊԱՏԳԱՄԸ.

— «Ի հարկէ պիտի չգործամամ երէ ըսեմ՝ թէ յուզուած եմ խորապէս ... եւ աւելի պիտի ընտրէի լուի ու խոկալ բան թէ խօսիլ: Բայց որովհետեւ կը վախճամ կուտ մը ըլլալէ, պէտք է որ շերտնկներս շարժին:

Իմ յիսմանայ *հանամայութեան* Յոբելեանն է միայն որ կը կատարուի այսօր. եւ երէ ուրիշներ տարբեր արժանիքներ ալ տեսան անձիս վրայ, այդ իմ ուզածս չէ: Ես հաւանեցայ այս հանդիսաւորութեան, ո՛չ թէ ինքզինքս փառաւորելու, այլ՝ միշնորհաբար՝ առիթ մը ընծայած ըլլալու համար ամեն անոնց որ կը սիրեն իրենց եկեղեցին, եւ նախանձախելիք են պատուելու անոր մէկ պատշոնեան, որ իր պա՛րսքը կատարած է լուի: Գիտեմ՝ թէ Հայ եկեղեցիին համար կարեւոր ծառայութիւններով ազգայ մարդեր չեն պակսիր մեր մէջ, բեւե չեն ունեցած Յոբելեանի մը արժանանալու բախտը: Տարիներու որոշ բիւի մը հետ կայ չունի այդ փառաւորութիւնը. ծառայութեան արժեքին մէջ կը կայանայ վարձքը: Ես այդ բախտաւորութիւնը ունենալով այս պահուստ՝ չեմ նկատեր սակայն թէ ինձի ուղղուած ըլլան ժողովրդային համակրանքի այս բոլոր ցոյցերը, ծափ ու գովեստ, այլ այդ ամենը կ'ուղերձուին Հայ եկեղեցիին, որ ամենուս մայրն է եղած, որ իր կարք խնդուցած է մեզի ու պահած է մեր գոյութիւնը: Անո՛ր կը պարսխ իմ արժանիքս, երէ ունիմ, եւ վարդապետական կամ վարձապետական պատշոնիս մեծ մասը անով է արգիւնաւորուած:

Հոս իմ կեանքս չէ որ պիտի վերլուծեմ ձեզի. արդէն այդ մասին խօսեցան իմ սրբաշան եղբայրակիցներս եւ առիթ սիրելիներ՝ որ առաջիցս եմ ինձի, վերագրելով ինձի կարգ մը առաւելութիւններ, ձեզի համար քերեւս պակաս, իսկ ինձի համար՝ մի՛շտ աւելի: Այնու ամենայնիւ շնորհակալ եմ, վստահ ըլլալով իրենց զգացումներուն անկեղծութեանը:

Յիսմամեայ *հանամայութեան* Յոբելեանին առթիւ՝ ոմանք տարբեր կեօն մը ուզեցին գործածել ու պակաս մը գտան. բայց ես, ինչպէս ըսի, յաւակնութիւնը չունիմ՝ միաժամանակ՝ հայ հանրութեան ներկայանալու իբրեւ Գրագետ, Բանասէր եւայլն, տեսչաներ՝ որոնք *հանգարարայնոյ* մեղադրանքը միայն կը բերեն ինձի, եւ որոնք մեծ նշանակութիւն մ'ալ չունին եկեղեցիի մարդուն համար: Իրա՛ւ է որ քանիս մը ունիմ՝ զոր Աւետարանէն առած եմ, բայց խլելիս ու Տիրոջս հետ համամայնելով ընդունած եմ զայն, փոքրիկ ու աննշան տղոս մը վնասելու յանձնաւորեամբ, եւ առաջին օրէն իսկ յայտարարած եմ. «Տե՛ր, երէ իմ շերտնկներս բանաս, բեւանս պիտի երգէ բոլ օրհնութիւններդ». ու կը կարծեմ որ այդ բանաբար չեմ ծարած երբեք: Եւ ինչո՞ւ ըլլամ *հանգարարայնոյ*, երէ յիսման

սարինք արքան բնակե Աւեստանական հաւասք բարոզեցի մե Եկեղեցիի գաւակնե-
րուն, եւ նոյնչափ ու աւելի սարինքով սորվեցաւ անախանաբար, զաստանական
արտներու վրայ, ինչ որ զիսի մե լեզուին ու մասնագրութեան; մե պատմութեան եւ
ուրիշ ո՛չ նուազ կարեւոր ուսումներու վերաբերմամբ: Գալով բանի մը տղերուս որով
հրապարակ հանուած են, քերես զիւրանան բիմքեր *խախտի* համ մը առած ըլլան անոնց-
մե, բայց անոնք չե՛ն կրնար գուշակել այլ բաժնուած *խախտի* մը արժէքն ու կշիռը:

Միտքս բացատրեցի կարծեմ...: Ուրախ եմ սակայն՝ որ գրական արագութեան տես-
կէնով ինձեք դժգոհ մնացողներն անգամ չեն զանաւ իրենց մեծարամբ *խախտեցալան* հո-
բելեանիս առիւ, խորհելով որ սպասաւորած եմ այն Եկեղեցիին՝ որուն հարազատ զա-
ւակներն ըլլալու պարծանքն չեն հրաժարիւ երբեք, եւ անո՛ր կ'ընծայեն ինձի տրուած այս
պատիւը: Ուրիշ հայ Եկեղեցիներու մէջ ալ մերինին նման հանդէսներ տեղի կ'ունենան այ-
սօր. ու կ'զգամ որ անոնց ամենուն մէջ իմ կեանքէս շունչ մը կ'ապրի, ու կը փառաւորուի
Հայոց Եկեղեցին: Երախտապարտ զգացումներով կ'օրհնեմ այդ խանդավառ հոգիներուն
արագին արտայայտութիւնները: Կ'օրհնեմ նաեւ զձեզ՝ որ հոս կը գտնուիք իբրեւ հանգիստ-
կաններ: Եւ երբ շնորհակալ կ'ըլլամ Աստուծոյ՝ որ իր քաղցրութեամբ օրհնեց պատկը յի-
սուն սարինքով ծառայութեանս այն Եկեղեցիին մէջ՝ որուն պատշոճեան ըլլալէ շատ ա-
ռաջ՝ գաւակն էի եւ եմ, չեմ ուզեր ետ նայիլ, չափելու համար այդ Երկայն ապարեզը,
այլ ձեռքս աշխատանքի մտնելու վրայ ե տակաւին, եւ պիտի շնամ մերկել նոյն նուիրա-
կան հողը՝ որչափ Նախախնամութիւնը կեանքիս այլ ինձի: Իմ սկար ուժերս պիտի պահեմ
Հայ Եկեղեցիին համար, երբեմնի ծիրանագեղատ այն Գեղարքին՝ որ հիմա ցնցոսիներ է հա-
զամ: Ան կ'սպասէ իր բոլոր գաւակներէն հաւասքի եւ անձնուարացութեան փոխարինու-
թիւն մը: Սիրեցեք զայն, արբուեցեք անով, ու Անոր մեծութեան գանձերուն մէջ պիտի
գտնեք ձեր հոգեկան հարստութիւնը, պատրաստ ըլլալով, երբ հարկ ըլլայ, պատահելու ձեր
պատմութեանները ու անոնց լաւագոյն կտրուելով վերսին հագուեցնելու եւ զարդարելու
բովանդակ հայութեան այդ սգաւոր ու դժբախտ Մայրը:

Ու Աստուծոյ պիտի օրհնեք ամենքս ալ:

Սոր տպագրութիւնն ըրաւ այս պատգամը հանգիստականներուն վրայ:

Սրբազան Յոբելեարը օրհնեց բազմութիւնը, որ մեկնեցաւ երբ Երզնի խումբը կ'եր-
գէր Շարականի ազգային պատկերներէն տուն մը, «Սարգիս կեանց եւ փորութեան», որ
մաղթանք մըն էր Սրբազան Պատրիարքի գաւազանին ծաղկումին համար:

ԵՐՐՈՐԴ ՕՐ

Հիւտմ. 28, ԲՇ. առաւ զարձեալ ժողովուած ենք Աստուծոյ Տունը: Յոբելեանի
ԱՌՏՈՒՆ վերջին օրն է, եւ աղօթքի հանգիստական վերջին պաշտամուն-
ութիւնը ՍՏԱՐԱԳ ԵՒ ՔԱՐՈՋ քըն է որ կը կատարուի, Պատարագով, Բարոզով եւ Հոգեհան-
գիստով:

Հանգիստդ ինչ է Գործիւնքի անդրանիկ զաստարանէն Կ. Պոլսի նախկին պատրիարք՝
Ամեն. Տ. Զաւէն Սրբազան:

Սրբազան Յոբելեարը իր ուսուցչական ծառայութեան շատ կարեւոր մէկ շրջանը
բոլորած է Արմաշի Գործիւնքին մէջ, նախ հոգեւոր Օրմանեան Սրբազանի հետ եւ յի-
սոյ առանձինն, նուիրութեամբ նոր եկեղեցականներու պատրաստութեան: Գործիւնքի
մէջ էր որ Գործեան ողին եղաւ նոր զատարարութեան, եւ առիթ ունեցաւ տարիներով
զբաղել այդ զատարարութեամբ կերտելու համար ուղեղը եւ նկարագիրը բազմաթիւ
աշակերտութեան մը եւ նուիրելու դաննք Հայց. Եկեղեցւոյ ծառայութեան:

Գործիւնք ա՛յնպիսի հաստատութիւն մը հանգիստացաւ, իբրեւ եկեղեցական վար-
ժարան, որուն վրայ անկուեցաւ ազգային աչքը:

Անդրանիկ զաստարանէն սկսեալ մինչեւ վերջինը, տուեալ պայմաններու մէջ, լաւա-
գոյն արդիւնք տուին: Գործեան եւ Օրմանեան իրենց մէջ բաժնած էին զաստարան ա-

մէնէն կարեւորները: Անդրանիկ զատարանը լիովին վայելեց երկու ուսուցիչներուն եւ գաղափարակներուն ալ մօքին խնամքը:

1895-6 թ. դէպքերէն ետքը ամբողջ Թիւրքիոյ հայութեան առաջնորդութիւնները պէտք ունէին նոր ոյժերու: Դպրեւանքի նորընծաներուն բուռեցաւ, «զնացէք այսու-հետե...»: — Անոնք, թէեւ երկատարդ եւ անխորձ, արխարար նետուեցան իրենց առջեւ բացուած սուպարէզները, մնացին միշտ աշխատութեան եւ ծառայութեան պատենէլին վրայ, մինչեւ պալլումը աշխարհաւեր մեծ պատերազմին, 1914 . . . :

Այդ թուականին պատմութիւնը գիտէ ամէն հայ:

Դպրեւանքիները իրենց եկեղեցւոյն ծոցը եւ իրենց ժողովուրդին զուխը, ենթա-կուեցան հալածանքի բոլոր անդթութիւններուն:

Նահատակութեան արիւնով մկրտուեցան ոմանք, մաքրուելով իրենց մարդկային տկարութեան մեղքերէն: Շատեր խոտովանողներու համբերութեամբ տանջուեցան:

Դպրեւանք այլեւս պատմութեան կը պատկանի: Եւ այդ բոլոր կորուստներէն, կ'ապրի Դուբանի ոգին, իր խումբ մը աշակերտներով, որոնց մին է Զաւէն Սրբազան, որ մազ մնաց աքսորի զոհերէն մէկն ալ ինքն ըլլար, Իրաքի խուլ մէկ անկիւնը, եթէ Նախախնամութիւնը չպահպանէր զինքն:

Զաւէն Սրբազան, — որ 1896 թ., Դպրեւանքի գոյութեան ամէնէն փափուկ մէկ պա-հուն, երբ Օրմանեան եւ Դուբան հեռացած էին անկէց, այդ սիրելի հաստատութեան պահպանն եղաւ, — քաղցր եւ զառն յիշատակներով տկաղձուն, Յորեկեանի վերջին օրը, Սրբոց Յակոբեանց Տաճարին մէջ, Դուբանի ներկայութեամբ, Աստուծոյ սեղանը պիտի բարձրանար, Դպրեւանքի անունով աղօթելու եւ փառաւորելու Դպրեւանքի Ոգին եւ Մեծ-Վարդապետին Յորեկեանը եւ օրհնելու հանգուցեալ եւ նահատակալ բոլոր Դպրե-ւանքիներուն յիշատակը:

Զաւէն Սրբազան, որ Զահլէի ամոռանոցէն յատկապէս եկաւ Երուսաղէմ իր Մեծ-Վարդապետին Յորեկեանը շնորհաւորելու, չքեղացուց կրօնական վերջին հանգէսը իր հեշտալուր կարգացուածքով եւ քարոզով:

Ճո՛խ է Ս. Յակոբին դանձարանը: Լուսարարտակա Սրբազան ոսկեհուռ զգեստով եւ տկանակուռ խոյրով զգեստաւորած էր Սրբազան պատարագիչը, որուն առնթերակայ էին Տ. Ատոյմ եւ Տ. Յովհաննէս քահանաներ, բուրլառ կ'ընէին Արփիար եւ Մատթէոս Սարկաւազունք, իսկ քշոցակիր էին, Ներսէս, Հայկ, Եզնիկ եւ Սիմոն Սարկաւազունք:

Ճաշու զիրքէն ետքը, Զաւէն Սրբազան խօսեցաւ իր քարոզը, ընդլայնելով Տիրոջ նշանաւոր յայտարարութիւնը, թէ Ո՛չ եկի պաշտօն առնուլ, այլ պաշտէլ: Մատնանիչ ըրաւ Սրբազան Յորեկեանի օգտակար ծառայութիւնը, իր քահանայութեան յիսուն տարիներու ընթացքին, մասնաւորապէս վեր հանելով Ն. Բարձր Սրբազանութեան Դպրե-ւանքի մէջ մատուցած ծառայութիւնը, եւ պահ մը փոխադրուելով Դպրեւանքի փա-լուն օրերուն, պատկերացուց ծառայութեան եւ աշխատութեան ոգին, որ հիմայ փո-խադրուած է, ըսաւ, Սիոնի բարձունքին վրայ, չարունակելու համար Դպրեւանքի մէջ ընդհատուած գործը: Անդրադարձաւ Դպրեւանքիներու իրենց Մայրենի եկեղեցւոյն մատուցած ծառայութիւններուն վրայ, յուզումով յիշեց անոնցմէ ոմանց նահատակու-թիւնը:

Զաւէն Սրբազան իր քարոզը կնքեց մաղթանքներ ընելով Յորեկեան Սրբազանի ա-ռողջութեան եւ արեւշատութեան համար:

Պատարագէն ետքը կատարուեցաւ Հոգեհանգստեան պաշտօն Դպրեւանքի հան-գուցեալ եւ նահատակ հոգեւորականներուն յիշատակին՝ Սրբազան Յորեկեանի հանգիստ-պետութեամբ, եւ Զաւէն Սրբազան Քրիստոս Որդի Աստուծոյ աղօթքին մէջ յիշատակեց միառմի հանգուցեալ եւ նահատակ Դպրեւանքիներուն անունները:

Շատ արտայայտ եղաւ այս պաշտամունքը: Արմաշ եւ Սիոն իրենց հանգուցեալներով եւ իրենց ողջերով, կը միանային իրենց Մեծ-Վարդապետին Յորեկեանին առթիւ, Սրբոց Յակոբեանց Տաճարին մէջ, Սրբազան Յորեկեանի հոյակապ շուքին ներքեւ:

Եկեղեցւոյ աւարտումէն ետքը Ս. Յակոբի դաւիթին մէջ, ի յիշատակ Յորելեանի, մեծ խմբանկար մը տանուեցաւ, կեդրոնը Արրազան Յորելեարը, շրջապատուած եպիսկոպոսներէ, վարդապետներէ, քահանաներէ, և խորքը՝ Ժոնդրոյ. Վարժարանի և Ընծաւարանի աշակերտներ:

Ըստ յորելեանական հանդէսներու Յարապրին, այս ատու ժամը 9-12ին, Արրազան Յորելեարը կատարեց սրաշտոնական ընդունելութիւնը: Նախ հիան Երուսաղէմի հոգեւոր իշխանութեանց և հաստատութեանց ներկայացուցիչները, ապա Պաղեստինի կառավարութեան և

Երուսաղէմ Բաղաթի մարշալան մարմիններուն ներկայացուցիչները և ապա բոլոր հիւպատոսներ: Յունաց ծերունադարձ պատրիարքին կողմէ — ինքն կաթուածի հիւանդութեամբ արգիլուած ըլլալուն — զից հողինոց պատգամաւորութիւն մը եկաւ, զվստուրութեամբ Պարքին. Փոխանորդ Եւդորոս Արրազանի, իսկ Ս. Պապին Առաքելական նախարար Ն. Բրձ. Մօնա. Վալէրիօ Վալէրի՝ Հայր Յրէտ. Կրիմէօի հետ, Երուսաղէմի Լատին Պատրիարքը, Մօնա. Լուի Պարլասինա՝ Փխնրդ. Մօնա. Յրնա. Ֆրիլինկէրի հետ, Յրանչիսկեան Միաբանութեան Մեծաւորը Գեր. Օքիւլիօ Մարթիթա՝ կրօնաւորի մը հետ, Երուսաղէմի Անկիլքան Եպիսկոպոսարանի կողմէն — ի բացակայութեան Մէկ-Ինչէս Եպիս. — Աւագ Սարկաւազ Սթիւվըրտ և Տքթ. Պօլընթըն, Ռուսաց Արքեպիսկոպոս Անաստաս Արրազան՝ Ռուս միաբանի ներկայացուցիչ Արշիմանարիտ Կիպրիանոսի հետ, Ֆրանսերէն զրուած ուղերձով մը, Ղապիներու կողմէն չորս հողինոց պատգամաւորութիւն մը՝ Բառիլլոս Եպիսկոպոսի զվստուրութեամբ, Ասորոց Եպիսկոպոսը Տ. Միխայէլ՝ Հայր Եուհաննա Տիւրքանիի հետ, Սուրբն Եփրեմի երգերուն Սաորերէն տպագիր հատորով մը, Գերման Միաբանութեան կողմէն Գեր. Մօրիւս Բօֆման՝ կրօնաւորի մը հետ, Կարտինալ Ֆարրարի զպրոցի կողմէն Եղբայր Ալֆօնսօ՝ կրօնաւորի մը հետ, Գոմինիկեանց կողմէն Հայր Սրէյ և Հայր Սազինեաք: Պաղեստինի և Անգլո-Յորդանանի Բարձր Բօմիսէր Ն. Վ. Սըր Ժօն Ռօպըրթ Չէնսլըրի կողմէն՝ Պետական Բարտուղար Մր. Հէրրի Չարլըս Լիւք և թիկնապահ Քէֆթըն Միլլըր (համազգեստով), Հանքային ապահովութեան Տնօրէն Հրամատար Մալքոթորտաթօ, Ոստիկանութեան Փոխ-Հրամատար Մէյճըր Վէնրայթ, Ընդհանուր Դատախազ Մր. Նօրման Պէնթուիչ, Հանքային Կրթութեան Տնօրէն Մր. Պօմըն, Փօստի և Հեռագրի և Հեռախօսի Տնօրէն Մր. Հըրսըն, Դաղթականութեան և Հպատակութեան Տնօրէն Մր. Հէյմսըն, Առողջ. Վարչութեան Տնօրէն Քըրնըլ Ռիչմընտ, Հանքային Բարոյականի Տնօրէն Մր. Մարգրիտ Նիքսըն, Երուսաղէմի Կառավարիչ Վսեմ. Ի. Քիթ Ռօչ և փոխանորդը Ռուհի Պէյ, իրենց հետեւորդներով, Երուսաղէմի Բաղաքապետ Վսեմ. Բաղըզ Պէյ Նաշաշիպի: Իսկ նամակով իրենց շնորհաւորութիւնները ուղղեցին. Պաղեստինի Դատապետ Վսեմ. Միչէյ Յ. Մ. Ժ. Մէկ-Տօնէյ, Նապլուսի Դատաւոր Ա. Բ. Ռէյպ, Ն. Վ. Բարձր Բօմիսէր անձնական Բարտուղար Արչըր Քըսթ, Հանրօգուտ Շինութեանց Փոխ-Տնօրէն Չ. Ու. Բօվէյ, Հոգային Դատարանի Նախագահ Դատաւոր Թըթ, Հնազանդութեանց Տնօրէն Մր. Էրնէսթ Ռիչմընտ և Անկլո-Էճիփիլըն Դրամատան Տնօրէն Ա. Փ. Ս. Բլարք, և Գոմինիկեան միաբանութեան անդամներէն ծանօթ զիտնական Հայր Լակրանտ:

Երուսաղէմի հիւպատոսական մարմինն անձամբ եկան շնորհաւորութեան. Յրնակն. հիւպ. Vicomte D' Aumal, իր հետեւորդներով. — Բալկն. հիւպ. Commandatori Giovanni Paschale. — Գերման. հիւպ. Dr. Erich Nord իր գտակր հետ. — Աւստրլն. հիւպ. Dr. Haas. — Յնկն. հիւպ. Mr. Benotados. — Բոհնկն. հիւպ. Mr. Titus Zbyszewski. — Հնգրկն. հիւպ. Mr. Elias Thos. Gelat. — Հնոսկն. հիւպ. Mr. Van Vriesland. — Բերուի հիւպ. Mr. Salvator Stephan. — Լիթւանկն. հիւպ. Mr. M. Caspi. — Եգպտկն. հիւպ. Abdine Bey. — Թիւրք. հիւպ. Atif Riza Bey. — Իսկ նամակով շնորհաւորած էին. Չիսօսլք. հիւպ. Dr. Vladimir Fric. — Ուկրաինայի հիւպ. Mr. Ferd. Damiani. — Շուէտի հիւպ. H. L. Larsson: Նոյնպէս, Նիյր Իսթ Բըլիֆի Պաղեստինի ներկայացուցիչ Մր. Է. Պրէյչֆօրտ, անձամբ եկաւ շնորհաւորելու:

Արրազան Յորելեարը ատանց յոգնութեան նշան ցոյց տալու մինչև վերջը իրեն յատուկ ժպիտներով և սրախօսութիւններով կատարեց ընդունելութիւնը, Արրազան Եպիսկոպոսներու հետ, սրանք միշտ զբաղած մնացին հիւրերով:

Շնորհաւորութեան եկողներ մեծարուեցան շանրանեայով եւ առաջնակարգ սիկա-
րէթներով: Ազատարկութիւն ըրին Ալէնայի օթելին սեամորթ սեղանապետները:

Կէսօրէն ետքը, ժամը մէկին, կոշնակին ձայնը կ'ազդարարէր թէ պատրաստ է յո-
30ԲԵԼԻՆԱԿԱՆ բելինական ձաշին սեղանը, որուն մասնակցեցան Միաբանու-
ՃԱՇ թիւներ, Ժառանգաւորք, Սարկաւազունք, ինչպէս նաեւ յատ-
կապէս հրաւիրեալներ երեսնադէմի հայութենէն, նոյնպէս Վեր-
Տքթ. Պօլընթըն եւ Մր. Պէշֆօրտ:

Սրբազան Յորեկարը Եպիսկոպոսներու հետ մուտ գործեց սեղանատունը եւ անցաւ
պատրիարքական մարմար սեղանին զուխը, իր աջ կողմը ունենայով Զաւէն Սրբազանը:
Ճաշոցը պարզ էր, — հաւ, բրինձ փիլաւ, մսով պամեա, խնձոր եւ զինի:

Սրբազան Յորեկարը օրհնեց սեղանը եւ հրաւիրեց սեղանակիցները վայելել Սուրբ
Յակոբին հացը:

Մինչեւ ժամը 3 տեւեց սեղանին զուարթութիւնը, որուն վրայ բաժակներ առաջար-
կուեցան ծափերու մէջ:

Զաւէն Սրբազան բաժակ առաջարկեց Սրբազան Յորեկարին կենաց:
Մկրտիչ Սրբազան՝ Ամեն. Հայոց Վեհ. Կաթողիկոսին կենաց, որմէ ետքը, ոտքի
վրայ, միաբերան երգուեցաւ Էջ Միաժինն ի Հօրե շարականը:

Բարդէն Սրբազան՝ Կիլիկիոյ Վեհ. Կաթողիկոսին եւ յետոյ Կ. Պոլսի Ամեն. Ս. Պատ-
րիարքին կենաց:

Արտաւազդ Սրբազան՝ Սրբոց Յակոբեանց Միաբանութեան կենաց:

Տ. Ատովմ Աւագ Բհնյ. Մելիքեան՝ Սրբազան Յորեկարին կենաց:

Տքթ. Վ. Գալպիեան՝ Հայ ժողովուրդին կենաց:

Տքթ. (Աստուածաբանութեան) Պօլընթըն, որ Հայր Պրիճմէնի արձակուրդով բացակա-
յութեան այս տարի, կը դասախօսէ Լնձայարանի եւ Ժոնդրց. Վարժարանի մէջ, իր համակ-
րանքը յայտնեց հայ ժողովուրդին եւ Ամեն. Հայոց Հայրապետին, — որովհետեւ էջմիածին
գտնուած եւ մօտէն ճանչցած է Ն. Ս. Օծութիւնը—, եւ Սրբոց Յակոբեանց Յորեկար Գա-
հակալին, եւ դաւաթ մը ջուր առնելով, փոխանակ զինի, խնդրեց որ ջուրի զաւաթները
խմեն հայ ժողովուրդի եւ Հայց. Եկեղեցւոյ բարգաւաճումին համար: Եւ յիշելով Հայ եւ
Եպիսկոպոսական Եկեղեցւոյն սիրալիր յարաբերութիւնը, ըսաւ թէ այս պահուս երբ ուրախ է
մէկ կողմէն, այս հանդէսին մասնակցելուն առթիւ, բայց տխուր է միւս կողմէն, քանի
որ գոյժ մը ստացեր է Նիւ եորքէն, որ կ'ողբայ Եպիսկոպոսական Եկեղեցւոյն Ազգային
Ժողովին նախագահ Most. Rev. Bishop John Gardner Murrayի յանկարծական մահը, Հօկա.
3ին: Ս. Պատրիարք Հայրը հոգւոց ըսաւ ողբացեալ Եպիսկոպոսի հոգւոյն համար:

Տքթ. Պօլընթընի ուղերձը հայերէնի թարգմանեց Հայր Կիւրեղ:

Բոլոր բաժակաձառերն ալ, զգացումի եւ հաւատքի, ազուոր բաղձանքներու ար-
տայայտութիւններ էին, ինչպէս նաեւ զուարթ սրախօսութիւններու, ամէնքն ալ ոգե-
ւորուած Յորեկանի ողիով:

Ժառանգաւորք եւ Սարկաւազունք քանի մը ընտիր էրգերով հանգիստ տուին բա-
ժակաձառերուն: Իսկ Տ. Ատովմ իր անաւոր ձայնով երգեց Հայաստանը, վախճանելով
պատմական սեղանատան խոնարհ կամարները:

Սրբազան Յորեկարին օրհնութեամբն կնքուեցաւ ճաշկերոյթը, որով եւ վերջացաւ
Յորեկնական Հանդէսներուն Յայտադիրը անթերի կանոնաւորութեամբ:

ՈՒՂԵՐՁՆԵՐ

ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ ՏԷՐ,

ԵՂԻՇԷ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԳՈՒՐԵԱՆ,

ՊԱՏՐԻԱՐԺ Ս. ԵՐՈՒՍԱԳԼԷՄԻ,

ԵՐՈՒՍԱԳԼԷՄ,

Մբազան Հայր,

Հոգաբարձութիւնս կը փութայ համակրանքի, հիացումի եւ անխառն սիրոյ զգացումներով մասնակցիլ Ձեր Ամենապատուութեան Յիսմամեայ Յոբէլիական տօնակատարութեան, որ լուսապսակն է Տիպար եկեղեցականիդ, Հայ լեզուի եւ Բնիկ Մագիստրոսիդ, խոնարհաւ մտութեան, բանասիրութեան մարմնացումիդ յիսմամեայ իմաստուն գործունեութեան, որպէս Ուսուցիչ, Վարդապետ եւ Ս. Գրոց կրօնաւունչ Բանասէղծ:

Ու այս բարեպատեհ առիթով օգնագիրն շնորհաւորելով Ձեր Ամենապատուութիւնը, իրեն կը մայրէ ի սրտէ առողջութիւն, երկարակեցութիւն, եւ լրացումն իր ծրագրած բանէ կազին աշխատութեանց:

Հանեցե՛ք ընդունիլ, Ամենապատիւ Մբազան Հայր, մեր որդիական ամենախորին յարգանքները եւ համբոյրները Ս. Աշոյի:

Ի Դիմաց Դպրութեան Ազգ. Երկսեռ Վարժարանի Հոգաբարձութեան

ԳԱՆՁԱՊԵՏ

Արմինակ Արէնճեան

ԱՏԵՆԱԳԵՐ

Սեւջոնքեան Շաւարշ

ԱՏԵՆԱՊԵՏ

Պետրոս Գ. Տեփոյեան

Հարմայր Ս. Քէշիշեան

Փիլիպպոս Պալուշի

Տ. Զէյթունցեան

ՀԱՅ ԼԵՋՈՒԻ գեղազէ Մագիստրոսին,
Անոր ծննդեան եւ զարգացման ալքն ու ծալքն
Լուսաւորող կորովաբիւ բանասերին,
Ներշնչեալ Շնորհաբաշի Քառօղին,
Ս. Գրոց կրօնաւունչ Քերրօղին,
Հօր իմաստասիրող գրական Դասօղին,
Մբակրօն Հոգեւորականին,
ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ

Տ. ԵՂԻՇԷ ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐԲ. ԳՈՒՐԵԱՆԻ,

Մբոյն Սաղիմայ Պատրիարքին
Քաճանայական ձեռնադրութեան
Յոբէլիական արարողութեանց առթիւ
Կը մաղրեն՝

Լրումն ամենայն տեսականաց
Եւ

Երկայաւէտ վերջալոյս արեգօրէ կենաց

Որդիական պատկառանքով

Եւ առաւելեալական հիացիկ երախտագիտութեամբ

ԳԱՌՈՒՍՏԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐՃԱՐԱՆԱՅ

ԱՒԱԳ ՈՒՍՈՒՅԻԶ

Ազատիկ Դոյոյեան

ՈՒՍՈՒՅԻԶԲ

ՏԵՍՈՒԶ

Լիոն Թաւճեան

Տքթ. Շահնազար Որբունի	Մարտիրոս Պաշայեան	Դրիպօր Դարբինեան	Պարգե Քչ. Համբարեան
Դարեգին Յովհաննէսեան	Յակոբ Քումարեան	Մարի Թէքեան	Բոգա Պարոնեան
Սօֆի Մանուկեան	Աղաւնի Տ. Աւետիսեան	Արաք Մեկրտեան	Լիոն Անէմեան
Արաքսի Առաքելեան	Ղազարոս Ղազարոսեան	Երուսղոյունի Պօնճաքեան	Վարիչ Մեկրտէք
Գեղամ Երամեան	Զարուհի Ծաղկունի	Արաքսի Ա. Յովսէփեան	Զապէլ Զաքարեան
Արարատ Քրիսեան	Հայկանուշ Պալեան	Արմենուհի Շաքարեան	Նուարդ Սողկեան
Օննիկ Աւետիսեան	Յովսէփ Թրքըրեան	Առաքել Տ. Տրդատեան	Սիրվարդ Թաւճեան
	Լուսինա Կերիկեան	Բաբարոս Վարժապետեան	

ԵԳԻՊՏՈՍ, ԳԱԼԻԼԷ 25 Հոկտ. 1929

فرید یزدی

Մեծ Հայուն,
Անգուղական Ուսուցչին,
Հմուտ Բանասերին, Սրբազան Քերթովին,
Անբասիր Եկեղեցականին,
Նոր Շնորհալիին,
Սուրբ Յակոբեանց զանազալ
Ն. Ս. ԵՂԻՇԷ՛ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԴՈՒՐԵԱՆԻ
Յիսնամեայ Քահանայութեան Յոբելեանին առթիւ
ՀԵԼԻՈՊՈԼՍՈՅ
Նուպարեան Ազգ. Վարժարանի Ուսուցչութիւնը
Կը յայտնէ
Իր խորին յարգանքն, իր անկեղծ համակրանքն
Ու կ'աղօթէ
Արեււոս ու խաղաղ կեանքին համար :

ՈՒՍՈՒՑԻՉԷ՛ ՏՆՈՐԷՆ Գարեգին Տիւրկերեան
Յովնան Յովնանէսեան Յակոբ Աւագեան Անահիտ Կ. Նաւասարդ Սիրարիկ Սարաֆեան
Սահակ Անտոնեան Արշալոյս Շահրազեան Մատլէն Թոգասեան
Հելիոպոլիս, 25 Հոկտեմբեր 1929

ԱՄԵՆԱՊԱՏԻԻ

Տ. Տ. ԵՂԻՇԷ՛ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԴՈՒՐԵԱՆԻ

ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ

Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք Հայր

Պերպերեան Վարժարանի ՏՆՈՐԷՆՈՒԹԻՒՆԸ Եւ ՈՒՍՈՒՑՈՒԹԻՒՆԸ Ամենապատիւ Սրբազանութեան քահանայական ձեռնադրութեան փառաւոր Յիսնամեակին առթիւ կուգան խոնարհաբար մատուցանել իրենց հիացման համատարփ զգացումը եւ երախտագիտութիւնը ողբական այն բարձր վայելմանց համար որոնց իր արժէքը Սրբազան աղբիւր կանգնած է կես դար շարունակ, եւ յիշելով թէ Ձեր Սրբազնութիւնը անցելոյն մէջ պատուած է Պերպերեան Վարժարանը՝ հոն ուսուցանելով եւ ապա կրկնակ անգամներ անոր ընթացքը հովանաւորելով, կը բերեն իրենց շնորհապատճառս սիրքը :

Ուղիական խորին ակնածանօք

Օննիկ Ռ. Պերպերեան
Գեղամ Երամեան
Սուրէն Բարսիսեան
Մարտիրոս Պալայեան

Շահան Ռ. Պերպերեան
Մարտիրոս Արզոյեան
Lahargouette
Յակոբ Քուսմաշեան

Նուրշան Ռ. Պերպերեան
Քերովրէ Կասանդեան
R. Ullmann

ԱՄԵՆԱՊԱՏԻԻ

ՏԷՐ ԵՂԻՇԷ՛ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԴՈՒՐԵԱՆԻ,

Բարձրաւորին Սրբազան Պատրիարք Հայր

Սրբոց Յակոբեանց Առաքելական Արքունց

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Խնդրեմք, քոյ ռուէք մեզ, կրթական համես աշխատանքներու, ՄԱՆԻՍԱԼԱՆ ՎԱՐՃԱՐԱՆԻ Տնօրէնութեան եւ Ուսուցչական Մարմնոյն, այն ռոյներով խոնարհաբար ներկայացնել Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ յոյժ պատուական եւ ամենասիրելի Հայրապետիդ, կրթական անգուղական ռահվիրայիդ, կրօնաբոյր բանաստեղծութեան չմնալ պուէսիդ՝ մեր

ամենուն անպատճառ հիացման, խորագրայ երախտալիսութեան, արագին շնորհաւորութեանց եւ հեղուանայ արտապատիւները՝ Սրբազնութեանդ քանանալական բարեբաւակ ձեռնադրութեան յանամեակին, Ոսկեայ Յոբելեանին, առիւ:

Իցիւ երկինք շնորհեմ Ձեզ, Ամենապատիւ Սրբազան Հայր, անեղծ առողջութիւն, առեւտարութիւն եւ հոգեւ խաղալութիւն, որպէսզի դեռ եղա՛ւր տարիներ արժանապետ բազմած Սրբոց Յակոբեանց Դանին վրայ՝ Ձեր բնածիր գերազանց բարութեամբ եւ խոնական իմաստութեամբ հովուե՛՛ք աշխարհիս չորս հովերուն ցրած մեր դժբախտ Ազգն, որուն սիրտ ա՛յնքան ուժգին տրոխած է դարեւով, կը տրոխէ այժմ եւ պիտի տրոխէ ընդմիշտ Նորաստղծի բուռն սիրով, մամաւանդ՝ երբ բազմած են Առաքելական Ս. Արտուրդ վրայ Ձեր Ամենապատիւութեան նման՝ հազուադիս արժանիքներով օժտուած՝ աննկղիբ Հովուապետներ՝ ի փառս Հայաստանայց եկեղեցւոյ:

Հայցելով ջերմաշին Տիբուանդ օրհնութիւններդ ու Հայրական բարձր հովանիդ մեր եւ Վարժարանիս վրայ՝ որդիական ակնածութեամբ կը համբուրենք Սրբազնութեանդ օծեալ աջն եւ մնալով խոնարհ կրթական մշակներն Ազգիս Հայոց

Սօֆի Մանթալեան, Զարուհի Մանթալեան,
Հիմնադիր - Տնօրէնուհի՛ համանուն Վարժարանի
Ուսուցչական Մարմինն եւ Աշակերտութիւնը

26 Հոկտ. 1929 ԳԱՀԻԲԷ — ԵԳԻՊՏՈՍ

ԳԱՀԻԲԷ, 25 Հոկտեմբեր 1929

Առ Վասակաւոր եւ Բազմեռայն Յոբելեան
Տ. Տ. ԵՂԻՇԷ Ս. ԱՐՔ. ԳՈՐԴԵԱՆ

Անոր որուն կեանքն ուղիւնում համակ
Ու ճոխ սեղան եղաւ ինքնընծայ զենման
Դիրի, դպրութեան բիր ներհուն ուսմանց,
Որուն շունչն ու վարեն, զերբ աղօթք լրին
Յուշիկ երկնեցին չրքնաղ ընտանին
Հայու հաւատքի հագեւոր գրեղին:
Որու կեանքը սոսկ ու անհունն բարի
Դրժխեմ ամպերէն Հայու երկրնիին
Միշտ ի վեր կանգնի, զերբ փառս փայլի:
Որուն յուր սոսկ, սրբալոյս իւրի
Իբրեւ իւղ զուարթ, կը մեղմէ ամեն
Յաւերն Հայութեան.....

Այս Հօր Պատուական, ձօնեն եւ տուող
Դասալսօսք ամեն ԹԱՇՃԵԱՆ Դպրասան
Իրենց ողջ իղձերն առեւտս կենաց
Ու յերկիր ի խոնարհ, հայցեն Բարձրապետ
Անբաւամ պրտակ, արբաւաւս կենաց.....

Տնօրէնուհի՛ ԹԱՇՃԵԱՆ ԿՐԹԱՐԱՆԻ
Վ. Մ. Թաւենեան Քոյրեր եւ
Ուսուցչական Մարմին

Ամենապատիւ Տէր,

Մայիս 1, 1929 Նիւ Եորք

Տէր Եղիշէ Սրբազան Արքեպիսկոպոս Գուրեան

Արժանընտիր Գահակալ Առաքելական Աթոռոյ Ս. Յակոբեանց
ի Ս. Երուսաղէմ

Ամենապատիւ Ս. Հայր.

Ձեր Բարձր Սրբազնութեան Քահանայական ուրախալի Յիսնամեակի առթիւ, պա-
տիւ ունիմ շնորհաւորել զՁեզ և բարեմաղթել Ձեր Բարձր Սրբազնութեան պատուական
կենաց երկարութիւն և քաջողջութիւն, ի պայծառութիւն Հայ Եկեղեցւոյ և ի խնամս
Ձեր Հօտին:

Ապաքէն Հայ Եկեղեցին միսկարուած կ'զգայ ինքզինքը՝ ունենալով յանձին Ձեր
Բ. Սրբազնութեան Հովուապետ մը, որ իր յիսնամեայ բազմարդիւն ծառայութեամբ
պայծառացուցած է Եկեղեցին և իր սրբազան պերճախօսութեամբ քարոզած է և կը
քարոզէ միշտ Կենաց Բանը և կ'ուսուցանէ Աւետարանական ճշմարտութիւնները, սէրը
և վարդապետութիւնը՝ ճշմարտապէս առաքելական հարազատ ոգով և նմանութեամբ:

Ձեր Բարձր Սրբազնութիւնը, իբրեւ մին Հայ Եկեղեցւոյ մեծանուն հայրապետնե-
րէն, ախոյեան և պաշտպան հանդիսացած է Հայ Եկեղեցւոյ ուղղափառ դաւանութեան
և առաջնորդած է հաւատացեալներուն, մեծերէն մինչև փոքրերը, հաւատքի, սիրոյ,
եղբայրութեան և ճշմարիտ աստուածգիտութեան մաքուր ուղիները, իւր պատկառելի
անձնաւորութեան կենցաղով և օրինակով: Ոչ միայն այսչափ, այլ նաև զբաղան բազ-
մաբեղուն արտադրութիւններով և հեղինակութիւններով, իբրեւ ներհուն իմաստասէր-
բանասէր և իբրեւ զգայուն և փափկաճաշակ բանահիւս, ճոխացուցած է հայ լեզուն և
գարութիւնը, փառադարձելով զայնս բանաստեղծական և բանասիրական-զբաղան փայ-
լուն էջերով:

Մեծ եղած են և են Ձեր արդիւնքները նաև իբրեւ Ուսուցիչ, և երջանիկ են անոնք
որ յոտս Ձեր ուսանելու բախան ունեցած են:

Անմոռանալի են ինձ համար այն զեղեցիկ օրերը, յորս Ձեր Բ. Սրբազնութիւնը
Վարժարանիս աշակերտներուն կ'աւանդէր հայ լեզուի, կրօնի և իմաստասիրական ուս-
մանց դասերը, որոնց կ'ունկնդրէին աշակերտները անձանձրոյթ, ճաշակելով քաղցրու-
թիւնը Ձեր մեղրածորան շրթներէն հոսող բառերուն:

Պարծանք մըն է Հայ Ազգին և Եկեղեցւոյն, որ ունի զՁեզ իր ծոցին մէջ և պա-
տիւ մարդկութեան Ձեր անձնաւորութիւնը, յաշս օտարաց իսկ սիրելի և ակնածելի:

Եւ արդ Ձեր Բ. Սրբազնութեան Յիսնամեայ Յորելեանի և միւսոյն ատեն Ձեր ան-
ուան տօնին, իբրեւ Ազգի բարոյական և մտաւոր յառաջդիմութիւնը խորհրդանշող մեծա-
նուն վաստակաւորի տօնին առթիւ կը մատուցանեմ շնորհաւորութիւններս և մաղթելով
որ Բարձրեալը յամս յամալը պահպանէ Ձեր թանկագին կենաց օրերը և արժանի ընէ
զՁեզ տօնելու նաև Ձեր քահանայական և զբաղան վաստակոց ազամանդեայ Յորելեանը:

Մնամ Ձեր Բ. Սրբազնութեան

խորին յարգանաց հաւաստեօք

Յ. Գ. ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

Նախկին Հիմնադիր-Տնօրէն

Նիկոպոսեան Վարժարանի՝ ի Կ. Պոլիս

Ամեն. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպիս Դուբան
Երուսաղէմի Ս. Պատրիարք

Անուշիկ Սրբազանն.

Կը սիրեմ յուսալ որ Ձեր պատուական անողջութիւնը կատարեալ է, որուն համար աղօթող է հայ ժողովուրդը:

Այս պահուս Ձեր Յիսնամեայ Քահանայութեան Յորեկանին առթիւ ուժղին կերպով կը բարախեն բոլոր այն սիրահերը, որոնք Ձեզ մօտէն վայելելու բախար ունեցած են, հոգ չէ թէ անոնք կը դանուին օտար երկնքի ու օտար աստղերու տակ: Ես տմէն օր երեւակայութեամբ կուգամ Երուսաղէմ քաղաքը, Յիսուսի Սուրբ Տաճարը, վայելելու համար այն բոլոր հոգեպարար խրախճանքները, որք պիտի կատարուին ի պատիւ Ձեր տաղանդին: Հազար երանելի տեսողաց:

Կը ցաւիմ որ բառեր ու նախադասութիւններ կը պակսին ինձ արտայայտելու համար իմ սրտաբուխ զգացումներու:

Անուշիկ Սրբազան, թէեւ կը փափաքէի զրեւ Ձեզ սակայն չէի համարձակեր:

Անցեալ կիրակի օր մեր առաջնորդը, Գարեգին Եպս. Խաչատուրեան, ինձ քաջալերեց որ ուղղակի Ձեզի գրեմ, որքան որ կրնամ զօրծածել իմ ժանդոտած գրիչս:

Համբուրելով Ձեր Սուրբ աջը, մնամ միշտ աղօթող Ձեր անդին կենաց արեւատուութեան համար:

1929 Մայիս 15

Pas. Calif.

Ձեր նախկին աշակերտուհին
ՆՈՒԱՐԴ ՊԷՐԷՔԵԱՆ (Տ. ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ)

Ս. ՍԱՐԳԻՍ

ՀԱՅ. ԵԿԵՂԵՑԻ ԼՈՆՏՈՆԻ

20 Մայիս 1929

Առ Բարձրագատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպիսկոպոս Դուբան

Շնորհազարգ Ս. Պատրիարք Հայոցս

Երուսաղէմի

Բարձր. Սրբազան Պատրիարք Հայր

Ձեր Սրբազան Հայրութեան Քահանայական նուիրման Յիսնամեայ պանծալի Յորեկանի առթիւ, երջանիկ կ'ղղայ նաեւ նուաստս անարժանաբար մատուցանելով իր ջերմագին մաղթանքները, հայ պատկառելի եկեղեցականութեան օրինակելի վերերանկալ կեանքն ու արդիւնաշատ գործունէութիւնը խորհրդանշանող սա գեղեցիկ օրուան մէջ սրտագին խնդակցութեամբ հիացումի անկեղծ զգացումներ յայտնելով Շնորհազարգ Յոբելեարի:

Խոնարհաբար մատչելով ի համբոյր
օժեալ ս. Աջոյն

Ձեր Բարձրագատիւ Հայրութեան
որդիական ականածանօք

ՄԵՐՈՒԺԱՆ ՔԵՅ. Տ. ԽՈՍՐՈԺ.

1929, Յուլիս 13 Ատիս-Ապէսպա (Եթովպիա)

Գերաշնորհ

Տ. Բարգէն Ս. Եպսկ. Կիւլէսէրեան

Մէն ակէմէնի նաւթէն ժէզաս սայէրէնի ապէն:
Ով որ ինձ բառ մը ուսոյց, ստուգի զիս իւր ծառան բառ:
Արարական Ասացում

Արբազան Հայր

Հայ Մամուլի հետեւողներ քաջ զիտեն թէ՛ Երուսաղէմայ Պատրիարք Ամենապա-
տիւ Եղիշէ Ս. Արքեպիսկոպոսը Ուսուցիչ եղած է ո՛չ միայն մասնաւորներու, այլ նաեւ
հայ համայնքի. անոնց, որոնք Ն. Արբազնութեան մտքի լուսատու խորհուրդներն ըմ-
բռնեցին եւ ու կ'ընդունեն, թղթատելով օրուան Հայ թերթերն, Հանդէսներն, Տա-
րեցոյցները եւ մինչեւ իսկ Օրացոյցները: Ի գէպ չէ՞, Դուրեան Մասնադարանի շինութեան
ստիւ, վերջիշէ վերադրեալ արարական ասացումն. Մեն այիսկնի հարգեն զիս սայէրէ-
նի ապէն. — Ով որ ինձ բառ մը ուսոյց ստուգի զիս իւր ծառան բառ: Ծառայք պար-
տին ծառայել իր Տիրոջ, երբ ծառայութեան ժամն հնչէ: Ուստի, Արբազան Հայր, ըն-
դունեցէք ներքակեալ մէկ Սթէրլինի Ձէքն եւ յատկացուցէք զայն Դուրեան Մատե-
նադարանի: Որով եմ եւ մնամ միշտ խոնարհ ծառայ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՔԶՆՅ. ԿԷՎԼԷՐԵԱՆ

"ARMENIA," CHIGWELL.

Լոնտոն, Օգոստ. 5. 1929.

Գեր. Տէր Բարգէն Եպիսկոպոս

Արբազան Հայր.

Ներքակ կը գտնեք 2 Անգլ. ոսկի, զորս խնդրեմ հաճեցէք արձանագրել տալ ուր
որ անկէ, մին Սիոնի բաժնեկին եւ միւսը Ամեն. Դուրեան Պատրիարքի ՅՈՒՆԵՍԿԱՆԻՆ
նուէր փոքրիկ:

Հաճեցէք նաեւ զիս արձանագրել տալ հետեւեալ գործերուն. Ոոմի եւ Ոոմ Օրման-
եանի, Պատմութիւն Երուսաղէմի Սաւալանեանցի. եւ Միաբանի եւ Այցեկոյժ Երուսաղէմի,
Գեր. Աղանունի:

Երուսաղէմը տակաւ բոլոր Հայութեան ուղարկութիւնը իրեն գրաւելու վրայ է:
Լուրջ չարժում մը տեղի ունենալով մեղուաջան աշխատանք կը կատարուին հոն ժա-
մանակէ մ'ի վեր. եւ արդէն իսկ գրական կարեւոր կեդրոն մը հանդիսացած է Վիեննայի
եւ Վիեննայի հետեւողութեամբ: Ասիկա մեծապէս գնահատութեան եւ քաջալերութեան
արժանի է: Կը շնորհաւորեմ սրտագին բոլոր կազմակերպող ու գործադրութեան ճգնող
մտքերն ու գործող ձեռքերը: ՍԻՈՆը արժանաւոր կերպով պակաս մը կը լեցնէ հայ
պարբերականներու շրջանակին մէջ: Կարողութիւն եւ երկարատեւ կեանք ու յաջողու-
թիւն կը մաղթեմ:

Արբազան Պատրիարքի Յորելեանին զաղափարը յղացողներ մեծ ծառայութիւն մը
մատուցին ո՛չ միայն Ս. Յակոբի, այլ բովանդակ հայութեան: Այսպիսի մի ականաւոր
անձնաւորութեան արժանաւոր գնահատանք մը սարքելով՝ հայ ազգին պատիւը փրկեցին,
ցուցնելով թէ Հայն ալ արժանիք գնահատող է: Ասիկա Յորելեաններուն Յորելեանը պի-
տի ըլլայ: Հայոց համար ընդհանրապէս ժլատ գտնուող Նախախնամութիւնը, այս ան-
գամ, սխալմամբ թէ պատահաբար, բարի գտնուեցաւ ներկայ պատեհութեամբ, արժա-
նաւոր մարդը ամէնէն յարմար տեղը առաջնորդելով: Դուրեան Արբազան թէեւ էջմիած-

նայ դահուն էր արժանաւոր, եւ սակայն ներկայ պարագաներուն հոն երուսաղէմի չափ օգտակար չէր կրնար հանդիսանալ: Արդարեւ նախախնամութիւնը այս անգամ Հայ ազգին նպաստաւոր դորձ մը տեսած եղաւ:

Կը մաղթեմ որ Ազգն ալ միահամուռ արձագանդ տայ Յողելիանական Յանձնաժողովի կոչին եւ աշխարհիս չորս ծայրերէն սիրազեղ արտայայտութիւններ եւ առատ նուէրներ տեղան երուսաղէմ ի մխիթարութիւն եւ ի քաջակերութիւն այդ մտաւորական փնթակին:

Սրտագին բարեկերով եւ անկեղծ յարգանքներով

Մնամ Ձերդ խոնարհարար,
Կ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆ

ԱՏՐՊԱՏԱԿԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԱԿԱՆ
ՊԱՏԳԱՄԱՌՈՐԱԿԱՆ
ԺՈՂՈՎ

15 Օգոստոս 1920
ԵԱԻՐԻԶ

Ամենապատիւ Տ. Եղիշէ Ա. Արքեպիսկոպոս
Դուբեանի Յիւնամեայ Յորեկեանի
Կեդրոնական Յանձնաժողովին

Ատրպատականի Հայոց թեմական ժողովի, թեմական խորհրդի, առաջնորդարանի, գաղութական հաստատութեանց անունով կը շնորհաւորեմ Ամենապատիւ Արքադան Հօր քահանայութեան Յիւնամեայ Յորեկեանը, իրբեւ բարոյական բարձրութեան վրայ կրնող նաձ աւետարանի աշակերտի, իրբեւ գրագէտ-բանասէր-բանաստեղծի, իրբեւ անբասիր հոգեւորականի, իրբեւ լայնախոհ շրջահայեաց պատրիարքի, իրբեւ ազգասէր եկեղեցասէր-ուսումնասէր հովուի:

Յաւ ի սիրտ թեմը, չքաւորութեան հետեւանքով, չկրցաւ իր լուծայով հաղորդակից լինել «Դուբեան Մատենադարանի» հոյակապ շէնքի կառուցման. առաջնորդարանը իր դուզնաքեայ շէնքին նուէրով՝ 2 անդլիական ոսկիով՝ կը մասնակցի շէնքի անկիւնի մի քարի զետեղման:

Առաջնորդ Հայոց Ատրպատականի՝
ՆԵՐՍԷՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄԵԼԻՔԹԱՆԳԵԱՆ

Ամենապատիւ
Տ. Տ. Եղիշէ Արքեպիսկոպոս Դուբեան
Արժանընտիր Պատրիարք Հայոց
Երուսաղէմ

Ամենապատիւ Արքադան Յորեկեար.

Հայ քերթողական բուրաստանին քանի մը փոխ ծաղիկներ բերած բլաւու դոյզն ծառայութիւնս, արժանացած Ձեր Ամենապատուութեան ա՛յնքան թանկագին զնահատումին, համարձակութիւնը կուտայ ինձ Ձեր Արքայնութեան յիւնամեայ Յորեկեանին առիթով ընծայուած մեծարանքի ու յարգանքի համազգային արտայայտութեան մէջ իմ համեստ բաժինս՝ բերելու եւ իմ խորունկ հիացումս յայտնելու Ձեր բանաստեղծական ու գրական անհաւասարելի տաղանդին, որպէս շատ անկեղծ արձագանդը՝ հողիս ամէնէն քաղցր ակունքներէն բխող ջերմ խանդաղատանքին:

Ձեր Ամենապատուութիւնը, իր աստուածային կոչումէն անջատարար, իր զմայլելի

արուեստին ու խորագէտ մտքին ճառագայթումովը մեր խմայական աշխարհին ամենէն փոքիւմ ու լուսաւոր երեսիքներէն մէկը կը հանդիսադրուի այսօր, մեր սրտերը տողորեւ լով հպարտութեան ու ցնծութեան տարօրէն բարախուն եռանդովը:

Արդարեւ, ի՞նչ զերազոյն երջանկութիւն հայ ցեղին համար, իր հաւատքին ու հոգեկան հարստութիւններու սրբազան պահպանումին նուիրուող Ձեր պաշտելի անձնաւորութեան մէջ ողջունել ու պանծացնել երկնատուր շնորհը Ձեր քերթողական և խմայական արժանիքներուն՝ մեր հաւաքական կեանքի բազմաթիւ մարդկերուն վրայ ցոլացած:

Կը խնդրեմ, Ամենապատիւ Արքայան Յոբելեար, որ թոյլատուութիւն շնորհէք ինձ համրուրելու Ձեր Ս. Աջը, սրտազին մաղթանքներով և սրգիսական խորին ակնածանօք՝

18 Սեպտ. 1929

Սոնարհարար

Դուժգարու,

Թ. Ա. ԱՍՏԵԱՆ

Աղգ. Պատրիարքարան

ԱՅՈՒ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ

ՍՐԲՈՑ ՅԱԿՈԲԵԱՆՑ

ԵՐՈՒՍԱԼԵՄ

ՓՈԽԱՆՈՐԴԱՐԱՆ Կ. ՊՈԼՍՈՑ

Կ. Պոլիս, 25 Սեպտ. 1929

Ամենապատիւ Տէր

Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպիսկոպոս Դուբնան

Պատրիարք Հայոց Ս. Երուսաղէմի.

Մեծանուն Արքայան Յոբելար.

Ձեր Ամենապատուութեան Քահանայութեան և Ուսուցչական գործունէութեան բաբերատուիկ Յիւնամեակին առթիւ Հայ ժողովուրդը, ընտրանի թէ հասարակ, գիտուն թէ տղէտ, եկեղեցական թէ աշխարհական, անհուն խնդութեամբ կը բերէ իր մեծարանքի բաժինը Ձեր Բարձր Արքայնութեան:

Այդ պարտականութիւնը ես ալ կը փափաքէի անձամբ կատարել, սակայն դժուարին պարագաներ արգելք եղան նպատակիս իրագործման: Ուստի, ներկայիս կը փութամ սրտազին բերկրանքս և ցնծութիւնս յայտնել Ձեր Բարձր Արքայնութեան, իր փափառուոր Յիւնամեակի հանդիսութեանց առթիւ:

Ձեր Ամենապատիւ Արքայնութեան նկատմամբ ազգովին յայտնուած այնքան սրբատուին մեծարանքին համար կը հրճուիմ, զիսն զի կը ճանչցուին ու կը զնահատուին Ձեր արգիւնաւոր աշխատութիւններն ու օգտաշատ ծառայութիւնները: Զուտ տոհմային դաստիարակութեամբ սնած Ձեր միտքը եւ Հայ Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյն ողբով օծուն Ձեր հոգին այնպիսի զարմանալի թռիչքներ առին, որ կրցան ըմբռնել համաշխարհային գրական հրաշակերտները, եւ այդ բոլորը ի սպաս զրիք, յիսուն տարիներ անընդհատաբար, հայ նորահաս սերունդներու օգտին: Ձեր բարձր հմտութեամբ լուսատու փարոսը հանդիսացաք հարիւրաւոր ուսանողներու մօքին, Ձեր հոգեւորական շունչով Դատարանալի՝ հաղարաւոր բարեպաշտներու հոգեւոր ու բարոյական կեանքին, եւ Ձեր բազմակողմանի հմտութիւններով ու անխոնջ պրպտութիւնով՝ զերապանց Մշակը հայ գրականութեան:

Դուք, Արքայան Հայր, որպէս Բանաստեղծ, Դրագէտ, Բանասէր, և հոգեւորական մարդին մէջ որպէս քաջաքարող հովիւ, Աստուածաբան և Մեկնաբանող, ո՛չ միայն լուսաւոր Դէմք մը, այլ մանաւանդ Ձեր բարձր կարողութիւններուն հետ Ձեր շնորհալի եւ աւետարանական քաղցրաբարոյ կենցաղովը հայ եկեղեցականութեան պարծանքը կը հանդիսանաք:

Ահա, Արքայան Հայր, այս եւ Ձեր հոյակապ անձին նկատմամբ խտացուած իմ համեստ մտածումներս և, հետեւաբար, ջերմապէս խանդավառուած Ձեր բեղուն գործու-

նէութեան Յիսնամեակի առթիւ, որտաղինս կը մաղթեմ, որպէսզի Աստուած օրհնէ ու արդիւնաւորէ Ձեր բոլոր ջանքերը, աշխատութիւնները, փափաքները, որոնք Հայ եկեղեցւոյն եւ Ազգին փառքին համար են, եւ պարգեւէ երկար ու բարձր կեանք, ի միտթարութիւն Հայ Ազգին եւ յօգուտ Ս. Յակոբեանց Աթոռոյն եւ Մխարանութեանս:

Համբուրիւ Ս. Աջոյդ՝

Մնամ խորին մեծարանաց հաւատածօք
ՍՄԲԱՏ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

P. H. CRETE

Grosvenor House
21, Old Court House Street,
Calcutta, 1 Հոկտեմբեր 1929.

Պատուակալ Նախագահ եւ Ատենապետ

Յորեկեան կեդր. Յանձնաժողովի

Ամեն. Ս. Եղիշէ Արքեպիսկոպոս Դուրեան Պատրիարքի
յերուսաղէմ.

Գերազատիւ Հայր.

Ըստ խոստմանս հատուցանելու մի հազար (1000) ոսկի վասն «Դուրեան Մատենադարանի» շինութեան, ծրարեմ ի սմայ մի բարաթ N° 72/13 թուակ 30 Սեպտեմբերի, յաջողակ Ս. Պատրիարքի վասն 500 ոսկիի, այս ընդ անցեալ Մարտ ամսէ առաջածս գումարին, կատարելագործեմ խոստմունքս, եւ սպասեմ կարգալու ձեզանէ գումարին անկորուստ ստացումն:

Նամակս այս պիտի հասանի Ձեզ փոքր ինչ յառաջ քան Յորեկեանի հանդէսի օրն: Վասն որոյ Հատ չնորհակալ պիտի լինիմ Ձեզանէ եթէ բարեհաճիք իմ կողմանէ չնորհաւորել Նորին Սրբազնութեանն, եւ յիշէք խոնարհութեամբս, թէ եւ անձամբ հեռու պիտի լինիմ հանդէսի օրն, սակայն Հպիտի մոռանամ աղաչելու առ Աստուած որ տայ իւրն երկար եւ առողջ կեանք որ ձեզ տարիք դեռ շարունակի իւր Պատրիարքութեան պաշտօնն յօգուտ մեր ազգին:

Երբ Մատենադարանի շինուածքն վերջանայ, ուրախ կը լինիմ եթէ մի պատկերն առաքէք ինձ, միեւնոյն ժամանակ խնդրեմ յիշէք արգեօք կը ցանկանէք ունենալ վասն Մատենադարանի քանի օրինաք Վենետիկ տպած «Հայ Տարադր» եւ Յովհաննէս Պապինի «Պատմութիւն Բրիտանի», ես յօժարութեամբ պիտի առաքեմ վասն զործածութեան Մատենադարանի:

Սոնարհ ողջունելու եւ յարգանքս
Մնամ

ՊԵՏՐՈՍ Հ. ԿՐԷՏ.

Բարձրաշնորհ Ս. Հայր.

Ձեր Բարձր Սրբազնութեան յոյժ յիշատակելի Յորեկեանին առթիւ, փառք եւ պարծանք Հայ Դպրութեան, զործով եւ արդեամբ այնքան բեղուն եւ լրութեամբն՝ ազգանուէր վաստակով ողողուն, ի խորոց սրտից վերընծայուած բիւրաւոր մրմունջներու եւ մաղթանքներու հետ՝ հաճեցէք ընդունիլ իմ ալ սրտազին չնորհաւորութիւններս եւ ջերմազին մաղթաքներս Ձեր արեւշատութեան համար: Իստեանի երախտապարտ Ձեր բազմաթիւ աշակերտութիւնն եւս կը ձայնակցի ինձի մատուցանելու համար Ձեր այս առթիւ իբր ըլորանուէր պաշտամունքի խունկն եւ խորին մեծարանաց խոնարհ առհաւատչեայն:

Մատուցեալ ի համբոյր Ս. Աջոյդ՝

Մնամ միշտ Ձերդ անձնուէր

Մ. ՍՈՒԼԹԱՆԵԱՆ

Բերա, 2 Հոկտեմբեր, 1929

Իստեան Վարժարան

ARMENIAN RECTORY,
MANCHESTER.
229, Uppur Brook Street

6 Հոկտեմբեր 1929

Ամենապատիւ Տէր

Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպս. Դուրեան

Հայրախնամ Պատրիարք Ս. Երուսաղէմի

Ամեն. Սրբազան Հայր.

Զեր Ամենապատուութեան զրկեցի Զեր Քահանայական Յիսնամեայ Յորեկանին առ-
թիւ «Դպրեվանքեան Քարոզներ» խորագրով հրատարակած զիրքս, որ երկնեքիւսն բու-
րումնաւէտ փունջ մըն է Զեր Եկեղեցական աշակերտներու զգացումներէն քաղուած և
ազուցուած ծաղիկներու:

Ո՛վ հրաշագարդ և անուշաղ Հայր, երախտալիտական զղացմամբ համբուրելով
ստուտածարեալ Ս. Աջդ, կը մաղթեմ բոլորով սրտիւ որ երկինք արժանացնէ զմեզ տօ-
նելու Զեր ազամանդեայ Յորեկանն ալ:

Մնամ անձնուէր և խոնարհ որդին
ՂԵՒՈՆԴ ԵՊՍ. ԴՈՒՐԵԱՆ

ԽՆԱՍԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
Ս. ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ԵԿԵՂԵՅԻՈՅ
ԵՒ
ԱԶԳ. ԿԵԴՐ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ
ՂԱԼԱԹԻՈՅ

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպս. Դուրեան

Պատրիարք Առաքելական Աթոռոյ

Ս. Երուսաղէմի

Առաքելաշնորհ Սրբազան Հայր,

Խնամակալութիւնս հաճոյքով ստացած էր Զերդ Բարձր Սրբազնութեան Քահանա-
յութեան և զրական զործունէութեան Յիսնամեայ Յորեկանին համար կազմուած «Կեզր.
Յանձնաժողով»-ի Ծրագիր-Յայտագիրը:

Խնամակալութիւնս՝ յարգանք խոնարհելով Զերդ Ամեն. Սրբազնութեան պատկա-
ռելի անձնաւորութեան, անմամն տաղանդին, անբասիր համբաւին և վսեմ հանճարին
ստջև, հոյակապ և չքեղ առաքինութիւններ, որոնք ա՛յնքան պանծացուցին՝ Դուրեան
անունին հետ նաեւ Հայ Եկեղեցականութիւնը, թանկազին պատիւն ունի, յանուն Ազգ.
Կեզրոնական Վարժարանի Զերդ Ամենապատուութեան մատուցանելու իր որդիական և
սրտազին շնորհաւորութիւնները, և իր հեռաւոր մասնակցութիւնը բերելու ամսոյս 26րդ
օրը կատարուելիք Յորեկնական հանդիսութեանց:

Ամեն. Սրբազան Հայր. Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցին, որուն բնմն ալ յա-
ճախ օծուած է Մեծ Վարդապետիդ պերճիմաստ քարոզներով, և Ազգ. Կեզր. Վարժա-
րանը, որուն զատարանները վայելած են բազմահմուտ հայկաբանիդ և մեծատաղանդ
բանաստեղծ-զրապէտիդ հմայող ու առինքնող ներկայութիւնը, իրենց պատմութեան
էջերուն մէջ անջնջելի կերպով արձանագրած են անունը հոյակապ Յորեկարիդ:

Ի՞նչ մեծ բախտաւորութիւն մը պիտի ըլլար Կեզրոնականին համար, եթէ ան ունե-
նար հնարաւորութիւնը իր փափաքած ձևով ու չափով մասնակցելու այդ Յորեկանին,
որ պիտի խանդավառէ բոլոր անանք, որոնք՝ առանց նկատի ունենալու համոզումի, տե-
սակէտի և նոյնիսկ դաւանանքի տարբերութիւնները, իրենց սրտին մէջ կը տածեն խո-
րունկ և անվերապահ պաշտում մը՝ հանդէպ Զեր Բ. Սրբազնութեան պատուական և
թանկազին անձին:

Թրքահայ կիսադարեան կրթական այս բոյնը, սակայն, չգրկուելու համար ծրագրուեալ «Դուրեան Մատենադարան»ի հաստատութեան մասնակցելու պատիւէն, կը փախաքի «Քանի մը քարեր» ունենալ անոր շէնքին, և կամ «սնկիւն մը» անոր դարակներուն մէջ:

Ուստի, ներփակելով մեր լուսման, կը խնդրենք որ Զեր Բարձր Սրբազնութիւնը բարհաճի ընդունիլ զայն՝ իրր հաւաստին ինամակալութեան և Կեդրոնականի կազմին սրտազին և անկեղծ զգացմանց:

Տա՛յր Երկինք, որ Զերդ Ամեն. Սրբազնութիւնը տեսնէր երկար և երջանիկ տարիներու շարք մը, ի փառս Ազգին եւ ի բարգաւաճումն հայ զրախնութեան եւ Հայ. Ս. Եկեղեցւոյ:

Մատուցանելով մեր անսամալից մեծաբանքները, և համբուրելով Ամեն. Սրբազան Շօրդ Ս. Աջը.

Մնամք ամենախոնարհ որդիք
 Ի զիմաց ինամակալութեան Ղալաթիոյ
 7 Հոկտ. 1929 Ղալաթիա (Կ. Պոլիս) Ս. Լուս. Եկեղց. և Ազգ. Կեդր. Վարժարանի
 Վ. Ատենադպիրի Ատենապետ
 (ԿՆԻՔ) ԼԵՒՈՆ ՏՆՏԵՍԵԱՆ ՏՕԲԲ. ԳՐԻԳՈՐ Յ. ՔԷՇԻՇԵԱՆ

ՀՈԳԵԻՈՐ ՀՈՎԻԻ ՀԱՅՈՑ

Ի ՎԻԵՆՆԱ

Nº 470

Վիեննա, 7 Okt. 1929

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Սրբազան Արքեպս. Դուրեան

Արժանընտիր Գահակալ Առաքելական

Ս. Յակոբեանց Աթոռին յերուսաղէմ

Բարձրաշնորհ Տէր,

Աւստրիոյ մայրաքաղաքին՝ Վիեննայի փոքրաթիւ զաղութն եւ, զխաւորութեամբ իր անարժան Հոգեւոր Հովիւին, կը փութայ իր խոնարհ բայց սրտազին մաղթանքներն ու շնորհաւորութիւններն ուղղել Զերդ Բարձր Սրբազնութեան յառաջիկայ անուան և յիսնամեայ կրկնակ ծառայութեանց կրկնակ յորելաններուն առթիւ:

Կը մաղթենք յերկնաւորէն որ պարգեւէ Զերդ Բարձրապատուութեան կար և կարողութիւն զեռ բազմաթիւ տարիներ արդիւնաւէտ ու ազգօգուտ գործունէութիւն մ'ունենալու:

Մատուցանելով մեր յարգանքն ու մեծաբանքն Զերդ Բարձր Սրբազնութեան, խոնարհաբար կը մատչիմք ի համբոյր Ս. Աջոյդ.

Տրուպ Մառայ

Հոգեւոր Հովիւ Հայոց ի Վիեննա

Եղիշէ ՔՀՅ. ԻԻԹԻԺԵԱՆ

Յ. Գ. Յառաջիկայ Կիրակի, 13 Հոկտ. Ս. Մաթանա մէջ տեղի կ'ունենայ յատուկ յիշատակի մաղթանք ու հանդէս ի յարգանս բարձրաշնորհ Յորելեարիդ: Նոյն

BANQUE OTTOMANE

GALATA

Constantinople

Կ: Պոլիս, 9 Հոկտ. 1929

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Սրբազան Դուրեան

Արժանընտիր Պատրիարք Ս. Տեղեաց

յերուսաղէմ

Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք Հայր,

Ներկայիւս կը փութամ մատուցանել իմ ջերմազին շնորհաւորութիւններս և սրտաբուխ մաղթանքներս մեծանուն Յորելեարիդ՝ կատարելի խիստ արժանի Յորելեանին առթիւ:

Արքայան Հայր, յանչափս կը փափաքէի Բարձրաշնորհ Արքայնութեանդ Յորելեան նին առթիւ յերուսաղէմ հիմնուելիք Մատենադարանին հարկ եղած ծախուց նիւթական ծառայութիւնաւ ի սպաս դնել. բայց իշմեծ ցաւ սրտիս, քանի որ դործաւոր մըն եմ, չկրնալով այդ փափաքիս հասնիլ, և չուզելով միանգամայն Բարձր. Արքայնութեանդ անուան կանգնելի այդ սխրալի կոթողին առթիւ անմասն մնալ, փութացի ի ստորեւ նըշանակեալ հինգ զիրքերը յանձնել Պատրիարքական Փոխանորդ Կեր. Սմբատ Եպիսկ. Կաղազեանի, զրկելու համար Զերդ Արքայնութեան:

Եթէ Բարձրաշնորհ Արքայնութիւնդ արժան կը համարի և կը հաճի ընդունիլ զանոնք նոյն Մատենադարանին մէջ, հաճեցէք հրամայել, որու որ անկէ, նոյն զրքերը փոխադրել երուսաղէմ:

Կրքերը հետեւեալներն են.

Մէկ ձեռք բառարան	Ֆրանսահայ	Գ. Լուսինեան
» »	Անգլ. Թուրքերէն	Րէտհաւս
» »	Ֆր.ք. Անգլիերէն	Րէտհաւս
» »	Անգլ. Հայերէն	Յակոբեան
» »	Պատմութիւն Պալքանեան Պատերազմին Ա. Անտոնեան	

Յուսալով որ իմ տոյն զոյգն նուէրս շնորհ պիտի դռնէ Բարձր. Արքայնութեանդ մօտ, կը փութամ կանխել խորին շնորհակալութիւններս:

Մնամ համբուրիւ Ս. Աջոյն
Բարձր. Արքայնութեանդ
և կարօտ Աղօթքին
Խ. Ծ.
Տ. ՏՕՂՐԱՄԱՃԵԱՆ

ՌՈՒՄԱՆԱՀԱՅ ԹԵՄԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԳԻՐ ՄՍՐՄԻՆ

27, Bulv. Carol, Bucuresti

N° 405

10 Հոկտեմբեր 1929

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Արք. Գուրեան

Պատրիարք Երուսաղէմի

Յանուն Ռումանահայ թեմին և բողոքական ուղղման հայութեան՝ կուգանք մեր յարգանքն ու ակնածանքն հարկը բերել Զերդ Բարձր Արքայնութեան, իր հոգեւոր կոչման յիմնամեակի տօնին առթիւ:

Իրրեւ մէկ մասնիկը հայ ժողովուրդին սփռուած աշխարհի վրայ՝ ջերմ սրտով է որ մեր խոնարհ ողջոյնը կը բերենք խառնել համազգային այս տօնին, զոր հայ ժողովուրդը կը տօնէ այսօր խոնարհելու համար իր մեծագոյն զաւակներէն մէկուն յիսուն տարինուրու վաստակին առջեւ:

Ու այս առթիւ կը մաղթենք Զեր Արքայնութեան նաեւ շատ օրեր, Հայ Եկեղեցւոյ և հայ դպրութեանց փառքին համար:

Նախագահ Ռումանահայ Թեմ. Մարմին

Առաջնորդ Հայոց Ռումանիոյ

ՅՈՒՍԻԿ ԱՐՔԵՊՍ. ԶՈՀՐԱՅԵԱՆ

Անդամներ Թեմ. Գործ. Մարմին

Ա. ՄԱՆԻՍԱԼԵԱՆ

Գ. ՅԱՐՈՒԹԻՆԵԱՆ

ՍԻՄԷՈՆ Վ. ՔԵԱՀԵԱՆԵԱՆ

Պ. ԼԵՒՈՆԵԱՆ

Քարտուղար

Յ. Ճ. ՍԻՐՈՒՆԻ

ԹԱՂ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՀԱՅՈՑ
ՏՐԻՊՕԼԻՍ - ԼԵԲՆԱՆ

10 Հոկտ. 1929

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արքայ. Դուրեան

Արժ. Պատրիարք Առք. Աթոռ. Սրբոց Յակոբեանց
Երուսաղէմ

Գերազնոր՝ Ս. Պատրիարք Հայր,

Կը ցաւինք որ Ձեր Ամենապատուութեան Յորելիանական հանդիսութեանց անձամբ ներկայ չի պիտի կրնանք գտնուիլ. ուստի ջերմօրէն կը շնորհաւորենք և կը վերադառնանք մեր որդիական անկեղծ մաղթանքները, խնդրելով Բարձրաւելն երկար տարիներ անխախտ եւ անաստան պահել Ձեր Սրբազնութեան հոյակապ ներկայութիւնը Առաքելական Ս. Աթոռոյդ վրայ:

Որդական խորին յարգանք

Կը մատչինք ի համբոյր Պատր. Ս. Աթոռոյ

Ի ղիմաց Թրիփօլի Թաղ. Խորհուրդի

Ատենադպիր

Ատենապետ

Ա. ՄԱՀՄԵԴՔՅԱՆ

Մ. ԱՐՄԵՐՈՒՆԻ

Բարեկնոր՝ Սրբազան Հայր

Հայր Եղիշէ Դուրեան

Պատրիարք Երուսաղէմայ

Վաղամեծիկ բանաստեղծ Պետրոս Դուրեան, պաշտելի եղբայրը Ձերոյ Բարձր Սրբազնութեան, իր գոհար խոհեմուն պերտապատեանց միտին մէջ աշակէս էր արտայայտուած մի օր:

«Հանճարը վիհին մէջ գանկ մը եղաւ, առանց մարդկութեան եթերին մէջ գիտաւոր մը ըլլալու...»: Այդ հատընտիր տողերը դրած պահուն կրնա՞ր մակարերիկ արդեօք թէ իր անունը բանաստեղծ մակղիրով պիտի յաւերժանար մի օր զափնիներու յաղթանակած շարքով մը, թէ իր փոքր եղբայրը կուսակրօն եկեղեցականութեան նուիրուած իր օժոն գրչով, արտակարգ կարողութեամբ Ս. Երուսաղէմայ պատրիարքական զահը պիտի բարձրանար և հուսկ ուրեմն յիսնամեայ յորելեանի մը փառապատիւ կրել կարող պիտի ըլլար իր վաստակարեկ ճակտին...: Եթէ գիտնար Պետրոս աշտօրուան Դուրեան բարեհամբաւ գերդաստանի անուան շուրջ հիւսուած փառքը՝ պիտի ըսէր այնմ. ոչ՝ զոյգ հանճարները գանկ չեղան վիհին մէջ... այլ՝ մարդկութեան եթերին մէջ մէյմէկ գիտաւորներ...:

Արդ, Աստուածընտիր Հայր, աշտօրուան հանդիսականացդ ցնծերդներուն հետ կուգամ խառնել իմ ալ տկար ձայնս Քալիֆօրնիոյ օտար ամիւրն, մաղթելով որ զեռ շատ ու շատ երկար տարիներ պայծառազեղ հորիզոն մը ճաճանչէ ծերունայարդ Հայրապետիդ անխոնջ ղլխուն եւ Ձեր վսեմ ճակատ փայլի իրբեւ աստղ մը անշէջ ու վճիռ:

Թող Սուրբ Յարութեան տաճարը թնդայ հիմերէն որ եղեր փառք պատիւ տոնմիդ ու հօտիդ...:

1929 Սեպտ. 10
Los Angeles, Calif.

Մնամ ջերմաջերմ օրհնութեանցդ կարօտ
Ամենախոնարհ աղախին Ձեր
ՎԵՐԺԻՆԻ ՏԷՐ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպիսկոպոս Դուբնան

Արժանքնաւոր Պատրիարք Ս. Աթոռոյն

Երուսաղէմի

Թոյլ տուէք որ խոնարհաբար համարձակիմ մատուցանել սրտազին շնորհաւորութիւններս Ձեր Քահանայութեան և Ուսուցչութեան Յիսնամեայ Բարերաստիկ Յօրելեանին առթիւ: Գոհութիւն Բարձրելոյն, որ, կ'արժանացնէ Ձեր Ամենապատուութիւնը, ի միտմարութիւն և յուրախութիւն մեզ, տեսնելու իր բեղմնաւոր զործունէութեան այս երջանիկ Յօրելեանը:

Սրբազան Հայր, Ձեր բովանդակ կեանքը եղած է արդիւնաւոր աշխատութեանց շրջան մը: Ձեր Բարձր Սրբապետութիւնը ապրած է կեանքը Հոգեւորականի, կեանքը Ուսուցչի, կեանքը Գրագէտի. բոլորին մէջ ալ բեղուն ու արգասաւոր:

Որպէս Հոգեւորական, յօրէ անտի որ նուիրեցաք Աստուծոյ Տաճարին և Հայ Բեմին ծառայութեան, Ձեր բովանդակ կեանքին մէջ օրինակելի և պատկառելի ընծայեցուցիք զՁեզ, արտափայլելով միաժամանակ Ձեր մաքուր սրտին բարութիւնն և իսկապէս հայրապատիւ ընթացքը: Ձեր հմտալից ու հմայիչ քարոզութիւնները, օծուն Ս. Գիրքին ուղիով, մեղրի նման կը հոսէին Ձեր շրթունքէն և կ'արձագանգէին եկեղեցւոյ սրբազան կամարներուն տակ, առաջնորդելով միշտ հաւատացեալները հիացումի և միտմարութեան: Ձեր զործունէութիւնը սակայն չէ սահմանափակուած միայն այս մարզին մէջ, այլ ընդարձակուած է այն, Արմաշի թէ Երուսաղէմի մէջ, պատրաստելով ու ընծայելով Հայ Եկեղեցւոյ և Ազգին հոյ մը մշակներ, որոնք ներշնչուած Ձեր կրօնաբոյր ոգիով և համբարած Ձեր հմտութենէն կարեւոր պաշարով, աւելցուցին փայլը մեր Ս. Եկեղեցւոյն:

Որպէս Ուսուցիչ, յիսուն տարուան այս երկարածիկ շրջանի մէջ, կրթեցիք Հայ մանուկն ու պատանին մաքուր բարոյականով մը և կերտեցիք անոնց սիրտն ու հոգին Բարեւոյն, Գեղեցիկն ու Ճշմարտին բարձր գաղափարականով և կազմեցիք անհատականութիւններ, որոնք աւելցուցին փառքը Հայ Մտաւորականութեան: Ձեր պատրաստած կրօնաշունչ դասագիրքերը ոչ միայն երեկուան ու այսօրուան, այլև վաղուան ու յաջորդական սերունդներուն առաջնորդն են ու պիտի ըլլան:

Որպէս Գրագէտ, Ձեր լեզուապիտութիւնը ու բոլոր հմտութիւնը և Ձեր լուսաւոր միտքին արտազրութիւնները ի սպաս դրիք հայ միտքին զարգացման: Հայ այբուբէնքին և հայ լեզուին կազմութեան պարագաներուն ու օտար լեզուաց հետ ունեցած փոխ յարաբերութեանց մասին Ձեր տեսութիւններն ապացոյց են Ձեր խորագինն ու քննական ուսումնասիրութեանց: Հայ Պատմութեան ու բանասիրութեան նկատմամբ խաւարակուողարերու մէջ հոս հոն ցանցնուած հատուկատոր հատուած ու գրչադրեր լուսաբանեցիք քննադատի առողջ հայեցումներով ու նոր խնորոյ կերտեցիք զայն: Այսպէս Սրբազան գրականութեան ամէն ձեւերուն մէջ յաջողեցաք ի վեր հանել Ձեր բազմակողմանի հրմտութիւնն ու տաղանդը: Ձեր հրատարակած հովուական, քնարերգական, քերթողական ու դասական հատորները մէյմէկ հոյակապ կոթողները կը կազմեն Ձեր փառքին և լուսաւոր փարոսը Ձեր մեծ իմացականութեան:

Այս գեղեցիկ յատկութեանց վրայ կուգայ կ'աւելնայ նաև պարտաճանաչի գերազանց յատկութիւնն ալ, որով ընդունեցիք պաշտօններ, զորս Ազգը փտահեցաւ Ձեզի ու Դուք սիրեցիք բոլորը ու սիրուեցաք բոլորէն, օգտակար ըլլալով ամենուն: Սրբազան Հայր, Դուք սիրուեցաք ոչ միայն մերիներէն, այլև օտարներէն իսկ, որոնք ականջալուր էին Ձեր բարի համբաւին և որոցմէ շատ շատեր ականատես եղան ու հմայուած խոնարհեցան Ձեր բազմակողմանի — արդիւնք Տոհմիկ դաստիարակութեան — հմտութեան առջև:

Ս. Յակոբեանց Առաքելական Աթոռ, որուն արժանաւոր գահակալն է Ձեր Ամեն

նապատուութիւնը, բովանդակ Հայութեան հետ խիստ ուրախ է ու խանդավառուած, այս գեղեցիկ և յաւէտ անմոռանալի Յորեկանին առթիւ և մեր սրտերը հիասքանչ բացազանչութիւններով կը դովարանեն Ձեր փառքը, Ձեր կարողութիւնը, Ձեր մեծ համբաւը, որոնք կը բարձրացնեն Հայը:

Սրտազինա կը մաղթեմ, որ Աստուած ընդ երկուր պահէ Ձեր թանկագին կեանքը ի փառս Հայաստանեայց Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ, ի պարձանս Ս. Յակոբեանց Աթոռոյն և ի միթիթարութիւն Քրիստոսի Հայ բանաւոր փոքրիկ Հօտին:

10 Հոկտ. 1929

Ազգ. Պատրիարքարան
ի Դումգարու

Խոնարհարար մատչելով ի համբույր Ս. Աջոյց
Մնամ որդիական ակնածանօք
Քարաւղար Փոխանորդարանի
ՅԱՅՈՒՄ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

Թ. 7-10-929 Պոթոլան

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպս. Դուբեան

Մեղուաջան Պատրիարք Առ. Աթոռոյ

Ս. Երուսաղէմ

Ամեն. Հոգ. Մնողդ իմ,

Իբր «լոյս աշխարհի», որպէս «աղ երկրի», լինելով «զօրծակեց Աստուծոյ», աստուածային կայծն որ ի Ձեզ, ի մանուկ հասակէ լուսաւորեց, համեմեց, բոցավառեց Ձեզ հանգիւղելու բախտն ունեցող բոլոր ողբները, զտելով, բարձրացնելով, կազմելով զանոնք մարմնաւոր հրեշտակներ, օժտեալ անձնութեան շնորհով:

Ամեն. Հոգ. Մնողդ իմ,

Բազմաչարչար ազգի այն բոլոր անհատները Ձեզ կը պարտին իրենց երջանկութեան բոցէները թշուառութեան, հալածանաց, նոյն իսկ անձկութեանց մէջ, որովհետեւ ներշնչեցիք իրենց վսեմ գաղափարներ, հաւատքը՝ թէ վերջապէս յաղթանակը բարին է:

Ամեն. Հոգ. Մնողդ իմ.

Չկարողանալով ալլազգ ցոյց տալ իր երախտապիտութիւնը, կը համբուրէ Ձեր Ս. Աջն, ի շնորհաւորութիւն Ձեր Յիսնամեակին մաղթելով կեանք երջանիկ Ամեն. Հօրդ:

Կուչեցեալն ի Քէն

ՆԵՐՍԷՍ (ՔՀՆՅ.) ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ

Պարիս, 12 Հոկտ. 1929

«Ե. Դուբեան» Յորեկնական Յանձնաժողովին,

ի Ս. Երուսաղէմ

Մեծ հիացումով ու խորին յարգանօք կուգամ շնորհաւորութիւններս ու միանգամայն բարեմաղթութիւններս յայտնելու Սրբազան Յորեկարին՝ Ամենապատիւ Տէր Տէր Եղիշէ Արքեպիսկոպոս Դուբեանին, գիտնական և բանաստեղծ Պատրիարքին Սրբոյ Երուսաղիմայ Աթոռին, սիրելւոյն համօրէն ազգին:

Ի համբույր մատչելով Սրբոյ Աջին և և ապաւինելով օրհնութեան Նորին Ամենապատուութեան,

Եմ խոնարհ ծառայ
Կ. ԲԱՍՄԱՋԵԱՆ

207. ՇԵՈՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Առ Հոգ. Տէրն իմ, Բարձրաշնորհ Տ. Եղիշէ Սրբազան Արք. Եպիսկոպոս Դուբեան Պատրիարքն Սրբոց Յակովբեանց Առաքելական Աթոռոյն Ազգիս, որ ՚ի Ս. Երուսաղէմ.

Ի լրումն Յիսնամեկին Քահանայական Ս. Օծման.

1879 յԱԿԻԻՏՈՐ — յԵՐՈՒՍԱԳԼԵՄ 1929

Բանհիւսեալ ի Փարիզ
ՍՐՏԱԿԻՆ ՄԵՏԱՐԱՆՕՔ

1

Եղիշէդ դու անդուգական
Դեկավարող քաջարթնական
Իսկական Հայր՝ մատաղերամ
Շըրջապատող սանուց հայկեան,
Եին պարզեւ յար փայլական.
Սրբազան պետ՝ Քոյդ զաւազան
Բամոզ խըմբից ի լուսարփեան
Բանակեալուն զարգացական,
Անխոնջ ջանիւք Ձեր մարզական,
Զըւարթածի՛ր շընորհական,
Առատարաշխ ներշնչական,
Նըմանատիւ նըրիւրեցան.
Ա. Եպիսկոպոս պետ պատուական՝
Բէնաշըրհ խոր հըմտական
Քոյովք ձըրիւք զարգարեցան,
Երջանկաբերք հանդիսացան
Պարմանիք մեր՝ որք խոհական
Ի սպաս եղան վայելչական
Սըրբոյ Տանըն մեր Հայկազնեան
Կուժման բարձու արժանացան.
Որոց վաւըն՝ զէ՛տ Սրբազան
Պարտական Քեզ Ազգն Արամեան.
Ողու՛ղ երախտադիտական
Սըրբազնապանձ Հօրդ աննըման:

2

Դուբեան զարմէն համեստական՝
Որ փայլեցար զոհաբական
Իլուսալ պըսակ ի խոնարհ տան,
Բէն ընծայեաց հօտին Հայկեան
Երջանկափառ ՚ի լոյս օծման,
Արեգ պայծա՛ռ տէրունական,
Նարպըւա՛րթ Քոյդ Յորեկեան՝
Յնծութեան տօն անաղիսական:

3

Վըստմապուհ հին Քահանայն՝
Ռամկական ալս բանհիւսական
Անմեռ խանդիւ ի շարաման
Մըրէ, յօղէ մասնակցական
Շուրջ պատեւոյ յալս բերկրական
Արդոյ դասուց տօնակցական
Պարակցելով խընդակցական
Որքան մարմնով եմ բացական
Իլուժիմ թէ եւ արկածական,
Հա՛րք եւ եղբա՛րք՝ ասպընջական
Ինձ եղերո՛ւք ընդունարան
Մենացելոյս ի Փարիզեան
Քաղաքամայրն ժըխորական:

Բարձրաշնորհ Սրբազան Տէ՛ր,

Ձեմ մերձակայ առ Սրբազնապանձ Տէրդ, զի մատեայց ի համբուրել զշնորհաբաշխ Ս. Աջն, որ եղաւ ի գլուխ իմ ի Ս. Եկեղեցւոյն Հայոց Փարիզի. սա՛կայն, մերձ եմ հոգւովս առ Ձեզ: Ի ժամուն՝ յորում կատարի այդր հանդիսադրութիւն լրման Յիսնամեկին քահանայական սրբալոյս օծման Ձերոյ, մասնակից եմ ի բացուստ՝ ընդ գեր-յարգոյ հանդիսադիրն, որք չուրջ պատեալ կան զՁեօք, ունիմ սպեւել զհոգեբուզի մրմունջն իմ յոտս Ամենակալին վասն Անգիլն ԿենԱՅ Սրբազան Տեսուդ:

Ապա՛ ըստ վայելուչ կարգադրութեան Բարձր. Տ. Թորոյմ Սրբազան Արք. Ին-կա-թողիկոսական Արժանընտիր Պատուիրակին՝ համախումբ զնալ ունիմք ի սրան յարգա-հալ, կատարել եւ աստ զպատշաճաւոր հանդէսն ի մեծարանս Սրբազնափայլ Յորեկ-եարիդ, որում պարգեւեցէ Տէր կեանս արեւաստ ի մեծ խնդութիւն Ազգիս եւ ի վա-յելս Ս. Աթոռոյդ:

11 Հոկտեմ. 1929, ի Փարիզ

Մատչելով հոգւով ի խոնարհ ողջագոյրս,
Հոգ. Հով. Հայոց Փարիզի եւ շըջակայցն՝
ՎՌԱՄՇԱՊՈՒՀ ԵՊԻՍ. ՔԻՊՐԵԱՆ
(Ի Տանէն Արջուկեց) Սաղաւա՛ն Եկեղեցեցի

Ամենապատիւ

Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպիսկոպոս Դուրեան

Արժանընտիր Պատրիարք Հայոց

Ս. Երուսաղէմի.

Մեծատաղանդ Սրբազան Հայր.

Զեր Բարձր Սրբազնութեան քահանայութեան Յիսնամեայ բարեգէտ Յորեկանին առթիւ, իբրեւ տրուպն ի քահանայից, սկիզբէն ի վեր հիացող մը լինելով Զեր Ամենապատուութեան մաքրակենցաղ, ախար հոգեւորականի կեանքին, կրթական, զրական, խմաստասիրական և եկեղեցական մարդերու մէջ ի յայտ բերած Զեր աննախընթաց, բազմաբազմազան գործունէութեան և ազդեցութեան ձեռնարկութեանց, այսօր՝ երկուցիւս կը համարձակիմ շնորհաւորել զՁեր Բարձր Սրբազնութիւն:

Մինչոյն տան՝ սրտազին և ջերաջերմ մաղթանօք՝ խնդրելով ի բարերար Տեառնէ մերմէ կեանս ձիւս և բարեբաւոյնս պարգեւել Զերումդ Ամենապատուութեան, յամալրամս, ի փառս Հայաստանեայց Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ և ի պարծանս ազգիս Հայոց:

Ամենախորին ակնածանօք և համբուրիւ Ս. Աջոյ՛

Խ. Ծ. ՎԱՀԱՆ ՔԶՅ. ԽՈՅԵԱՆ

1929 Հոկտեմբեր 12

Ս. Յովհ. Մկրտիչ Եկեղեցւոյն Փարիզի

Ամենապատիւ

Նիկոսիա, 12 Հոկտ. 1929

Տէր Տէր Եղիշէ Արքեպիսկոպոս Դուրեան

Պատրիարք Ամենայն Հայոց

Ամենապատիւ Սրբազան Հայր

Հայ ժողովուրդը այսօր կը տօնէ իր սիրական և անձնուէր Հայրիկին Տօնախմբութեան տարեդարձը և անհուն ցնծութեամբ կը հռչակէ իր Յորեկանը. երանի անոնց որք առիթը ունին ներկայ գտնուելու այդ Ս. Քաղաքին զերազանցօրէն բարձր Պատրիարքին ձօնուած հանդէսներու և վայելել իր բարձր հովանին:

Այս առթիւ, իմ անգոր գրչով չեմ կարող սրտիս անհուն զգացմանց մէկ զոյգն արտայայտութիւնն իսկ ընել, և սակայն իթէ ոչ մօտից գէթ հեռուէն կը ձայնակցիմ, անթիւ շրթներէն բխած աղօթից, աղաչելով առ բարին Աստուած որ տայ մեր Սրբազան Հայրիկին թանկագին կենաց կատարեալ առողջութիւն և խաղաղասէր տարիներու երկար շարք մը:

Ուստի՝ Ամենապատիւ Սրբազան Հայր, հաճեցէք ընդունիլ Զեր անարժան և երախտագէտ սանուհւոյն սրտազին մաղթանքները:

Խոնարհաբար համբուրելով Զեր Ս. Աջը՝

ՄԱՐԻ Յ. ՄԱՂԱՔԵԱՆ

ՀԱՅ ԽՈՍՆԱՎ

ՀԱՆԻԷՍ

ԿՐՈՆԱ-ՔԱՐԱՅԱԿԱՆ ԵՒ ԴՐԱԿԱՆ

Թիւ 757

Կ. Պոլիս 14 Հոկտեմբեր 1929

Բանկալթի, Բօսդարկղ Թիւ 16

Ամենապատիւ

Տ. Եղիշէ Սրբ. Արքեպ. Դուրեան

Արժանընտիր Պատրիարք Առաքելական Աթոռոյ Ս. Յակօբեանց

յերուսաղէմ

Շնորհազարդ Սրբազան Հայր.

Թոյլ տուէք, Հայր Սրբազան, Հայ. Ս. Եկեղեցւոյ խոնարհ պաշտօնէիս՝ հիացումի անկեղծ զգացումներս մատուցանել Զերդ Սրբազնութեան, իր քահանայութեան յիսնամեայ Յորեկանին առթիւ:

Ձեր կէս դարու զործօն կեանքը, կեանք մը եղած է ինքնազարգացման և սերունդներու հոգեւոր և խնայական զարգացման նուիրումով, կեանք մը որ յարաճուն վերելք մըն է զէպի մտաւորական եւ բարոյական անմատչելի բարձրութիւնները, կեանք մը միտքի բնականութեամբ և բանաստեղծական ներշնչումով, կեանք մը նուիրումով՝ աշխարհիկ մտածումներէ, պայքարներէն վայելքներէ շատ վեր, կեանքը տիպար սրբակրօն եկեղեցականի, աստուածատուր շնորհքի եւ տաղանդի, եւ միեւնոյն աստեղ յարատեւ, ու զիտակից, ու բեղնաւոր աշխատանքի եւ խոր հմտութեան:

Ազգին ի սկիւն աշխարհի ջրուած մտաւորականութիւնը այսօր միահամուռ կը ներքողէ, կ'ուսումնասիրէ և ամենաբարձր գնահատութիւն մը կը բերէ այդ օրինակելի, այդ տիպար կեանքին, ներշնչարան մը բոլոր անոնց որ զէպի ազնիւր, զէպի մաքուր, զէպի հոգեւորական եւ մտաւորական խոփալը ձգտում մը ունին, որ բարեբար է ինքնին՝ թէ խի հնարաւոր կ'ըլլայ համար խոփալ բարձրութեան, որուն վրայ կը գտնուի Ձերդ Սըրբազնութիւն:

Այդ մտածումով ահա, Հայ Խօսման բարեբախտ կը զգայ ինքզինքը՝ Առաքելաշնորհ Յորեղեարիկ նուիրելով իր Սեպտ-Հոկտ. ի միացեալ թիւը, իր շուրջը հաւաքած պատուական աշխատակիցներով, որոնք — և անոնց հետ ամսագրիս խմբագրութիւնը — իրենց հիացումի բաժինը կը բերեն հոգեւորական բարձր զէմքիդ բազմակողմանի տաղանդին և ձիրքերուն:

Ասով, սրբակրօն հովուապետիդ յարգանքի սրտազին հարկ մը մատուցանելով հանդերձ, կը կարծենք ծառայած ըլլալ մասնաւորապէս մեր նոր սերունդին, անոր առջև պատկերացնելով տիպար զէմքը, որու ամբողջ կեանքը ակնուրթիւն, սրբութիւն, բարձրացում եղած է միշտ մտքի վայելքներու խոփալ ուրտնեւում մէջ, որու պէտք է ձգտի ինք ալ:

Շնորհաց Աստուածը զմայլելի ձիրքերով օժտած է Ձեր Սրբազնութիւնը, որ զիտացած է ուժաւորել զանոնք ու բազմապատկել:

Մեր խորունկ հիացումի անկեղծ հարկը մատուցանելու առթիւ կը խնդրենք, Հայր Սրբազան, որ հաճիք ընդունել զայն իբրեւ այրիին լուսան՝ մտաւորականներու արժէքաւոր արտայայտութեանց մէջտեղ, և այս առթիւ կը խնդրենք հայրական օրհնութիւնը Ձերդ Ամենապատուութեան, որուն ի համբոյր կը մատչիմք օծեալ Ս. Աջոյն:

Ամենախոնարհ ծառայ և որդի
ԶՍՐՄԱՅՐ Ա. ՔԶՅ. ԿԵՋԻՒՐԵԱՆ

Ամենապատիւ

Կ. Պոլիս, 14 Հոկտեմբեր 1929

Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպիսկոպոս Դուբնան

Պատրիարք Երուսաղէմի

Ամենապատիւ Ս. Հայր,

«Նոր Դպրոց»ը հպարտութեամբ կը խորհի թէ ինքն ալ տեղ մը կը գրաւէ Ձեր Ամենապատուութեան յիշատակներուն մէջ, իր հաստատութիւն մը որ վայելած է Անոր համակրութիւնը և քաջակրթութիւնը:

Ու եթէ պարագաները թողատու ըլլային, առաջիններէն պիտի ըլլար ան իր ակնածու գործի և երախտագիտութեան առհաւատչեալն մատուցանելու Ձեր Ամենապատուութեան՝ Անոր բարեբախտիկ Յորեղեանին առթիւ:

Հաւաքական այդ սրտազեղ արտայայտութիւնը ընծայելու անկարող «Նոր Դպրոց»ը կը համարձակի խնդրել Ձեր Ամենապատուութենէն որ բարեհաճի անոր Հիմնադրին անուամբ զրկուած զոյն նուէրին մէջ տեսնել «Նոր Դպրոց»ի հիմնադիրներուն, ուսուցչական մարմնոյն և աշակերտութեան յարգալից երախտագիտութեան զբաւականը, ինչպէս նաև անոր հոգեբուղի մաղթանքը Ձեր Ամենապատուութեան արեւատութեան համար:

Մատչելով ի համբոյր Ձերդ Ամենապատուութեան Ս. Աջոյն,
Մնամ որդիական ամենախոնարհ մեծարանօք

Յ. Թ. ՀԻՆԴԷԱՆ

Կ. Պոլիս, 15 Հոկտեմբեր 1929

Ամենապատիւ Տ. Եղիշէ Սրբազան Արքեպիսկոպոս
Առաքելաշնորհ Պատրիարք Ս. Երուսաղէմի

Ամենապատիւ Սրբազան Հայր,

Ձեր Ամենապատուութեան արգաւանդ և մաքուր գործունէութեան յորելեանը անգամ մը ևս և աւելի կենդանի կերպով կը պատկերացնէ անուշ և պանծալի յիշատակներով լեցուն հոգւոյս՝ բոլոր այն արժանիքները և առաքինութիւնները, որոնց վրայ հիւնադրու և որոնցմով տոգորուելու գեղեցիկ առիթները ունեցած եմ պատանեկութեանս մէջ՝ իբր Անոր խոնարհ մէկ սանը, և երկտասարդութեանս ընթացքին, իբր Անոր համակրութեան և բարեկամութեան արժանացած մէկը:

Ու եթէ ամէն հայ խորունկ պատկառանքով և անհուն սիրով իր հոգւոյն խորը կը կրէ Ձեր Ամենապատուութեան չքնաղ անձը, որքան աւելի խորունկ է մեծարանքը և աւելի խանդակաթ է գորովը մէկու մը, որ այնքան մօտէն և այնքան երկար առեն աչք պատուական Անձէն բղխած ազնուացուցիչ և թովիչ ազդեցութեան տակ է գտնուած:

Եւ որքան աւելի հոգեբուդիս՝ այն ջերմազին մաղթանքը, զոր Ձեր Ամենապատուութեան կը մատուցանէ իր խոնարհ որդին՝ Անոր բարեբաւարի Յորելեանին առթիւ, մաղթանք երկա՛ր կեանքի՛ երջանկութեանը համար այն Ազգին, զոր Ան կը սիրէ այնքան անկեղծօրէն և գիտակցօրէն:

Մատչելով ի համբոյր Ձերդ Ամենապատուութեան Ս. Աջոյն
Որդիական ամենախոնարհ յարգանք
ՏԻԳՐԱՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

« ՆՈՐ ԼՈՒՐ »

ԵՐԵՎԱՆԻ ՕՐԱԹԵՐԹ

Ղալարիա, Մեւրէսէ Փողոց. քիւ 23

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպիսկոպոս Դուբեան

Արժանընտիր Պատրիարք Ս. Յակոբեանց Աթոռոյն

յերուսաղէմ

Ամեն: Ս. Հայր,

Իբր մին Հայ Մամուլի վաղեմի եւ համեստ աշխատաւորներէն եւ մօտէն գիտակ Պոլսոյ, Արմաշի և Երուսաղէմի մէջ Ձեր Բարձր Սրբազնութեան ունեցած երկարամեայ արդիւնաւէտ ու ազգօգուտ գործունէութեան, Ձեր Ամենապատուութեան Ուսուցչական և Քահանայական Յիսնամեայ արժանաւոր Յորելեանին առթիւ, որ տեղի պիտի ունենայ մեծահանգէս, ամսոյս 26-27 ին, Երուսաղէմի և հանուր աշխարհի բոլոր հայաշատ կեդրոններու մէջ, խանդավառ մասնակցութեամբ բոլոր մերազնէից, կը խնդրեմ որ ներկայիւս բարեհաճիք ընդունիլ նաեւ իմ որդիական ջերմազին շնորհաւորութիւններս և սրտազին խնդակցութիւններս, ի շարս հազարաւոր բարեմաղթուններու եկեղեցական թէ աշխարհական:

Մաղթելով ի խորոց սրտի որ բարձրեալն Աստուած կատարեալ առողջութիւն և արեւշատութիւն պարգեւէ Ձեր Բարձր Սրբազնութեան եւ Հայ տառապեալ եւ տարաբախտ ազգը՝ Հայ. Առաք. Ս. Եկեղեցւոյ սփոխարար ու կենարար հովանիին ներքե՛ղ հեռ երկար տարիներ վայելէ Ձեր հայրական հոգածութիւնն ու հովանաւորութիւնը, եւ արժանայ ցնծութեամբ տօնելու Ձեր 75 ամեայ Յորելեանը: Մատչելով ի համբոյր օծեալ Ս. Աջոյդ, մնամ միշտ Ձեր Ամենապատուութեան ամենախոնարհ և անձնուէր որդի՝

ԼԵՒՈՆ ՄԻՀՐԱՆԵԱՆ (ԼԵՒՈՆԻԿ)

Կ. Պոլիս, 15 Հոկտ. 1929

Սմբազիր « Նոր Լուր » Օրաթերթի

THE ARMENIAN EVANGELICAL CHURCH
OF NEW YORK CITY
152 East 34th Street
A. A. BEDIKIAN, PASTOR

Հոկտեմբեր 2, 1929

Գեր. Տ. Բարգէն Եպիսկոպոս Կիւլէսէրեան
Ս. Յակոբայ Վանք
Երուսաղէմ

Սրբազան Հայր.

Կը փափաքեմ Ձեր Սրբազնութեան միջոցաւ հաղորդել Ամենապատիւ Պատրիարք Հօր, Եղիշէ Արքեպիսկոպոս Դուրեանի, իմ ջերմագին շնորհաւորութիւններս և մաղթանքներս իր քահանայաօծման յիմնամեայ տարեդարձին առթիւ: Ես ալ հեռուէն խոնարհարար կը միացնեմ ձայնս համագլխին այն համերգին որ դրուատիքի, հիացման, ինչպէս նաև երախտագիտութեան խաղերով կ'երգէ այս պահուս անոր անձնաւորութեան և ծառայութեան արժանեաց փառաբանութիւնը: Յիրաւի մեր ազգային պատմական միակ հարստութիւնը կը կազմեն հոգեկան արժէքները, որոնք մարմնացած եւ կոթողացած են այնպիսի կեանքերու մէջ որպիսին եղած է Դուրեան Պատրիարքի կեանքը ի միջի այլոց նմանեաց: Անոնք որ այս իրողութեան խորունկ զիտակցութիւնը ունին առաւել չափով կրնան զնահատել այսպէս ապրուած անհատական կեանքերու ճշմարիտ արժէքը: Ուէ մեծ մարդու մը նկարագրին արժէքը, ըստ իս, աւելի նշանակելի է քան իր ծառայութեան արժէքը: Մարդիկ, եթէ մեծ են, միշտ աւելի մեծ են քան իրենց գործը: Դուրեան Պատրիարք մեր ազգի մեծերէն մէկն եղած է, և անոր համար կը դասուի մեր մեծերուն կարգը, որովհետեւ իր նկարագիրը մեծ եղած է առաւել իսկ չափով քան իր գործը: Մնաց որ իր ծառայութիւններն ալ, եկեղեցւոյ ամենաբարձր և ամենապատասխանատու դիրքերուն մէջ, ազգին յաւերժական երախտագիտութեան արժանի կացուցած են զինքը: Իր իմացական չքնազ կարողութիւնները իր զլխուն ոսկեպսակն ու մեր սխրանայ և ներշնչմանց աղբիւրը եղած են:

Աղօթքս՝ այն բարի Աստուծոյն որ զինքը մեր ազգին պարգևեր է, այն է որ դեռ շատ տարիներ շնորհէ իրեն որպէսզի ցաւատանջ Հայութիւնը սիրտինք զանէ իր սըրտին մէջ, որ պարծանքի առարկայ մը ունենայ յանձին անոր իր ներկայ հոգեկան չքաւորութեանը մէջ, որ վերջապէս աւելի զիւրաւ ճանչնայ և պաշտէ Յիսուս-Քրիստոսը, որուն տիպար աշակերտն ու ծառան է ինք:

Անկեղծ յարգանք և ողջունիւ
Ձերդ ծառայակից Տեառն
Ա. Ա. ՊԵՏԻԿԵԱՆ

Գերապատիւ

Մեսրոպ Եպիսկոպոս Նշանեան

Ատենապետ Դուրեան Յորել. Կեդր. Յանձնաժողովի
Երուսաղէմ

Գերապատիւ Ս. Հայր,

Պատիւ ունեցայ ստանալու Ձեր 24 Յունիս թուակիր նամակը եւ կը ներէք որ Բարիկէն բացակայութեանս պատճառաւ պատասխանս յապաղեցաւ:

Թոյլ տուէք նախ եւ առաջ Ձեզի յայտնել թէ, սիրելէն ի վեր խանդավառ հիացող մը եղած եմ Ամէն. Եղիշէ Արքեպիսկ. Դուրեանի եկեղեցական եւ դրական, ինչպէս և

քարոզչական եւ ուսուցչական երկարամեայ րեզյումաւոր գործունէութեան, որ այնքան զեղեցիկ արդիւնքներ տուած է եւ մեր ազգին համար եղած է օրհնութեան մշտահոս աղբիւր մը: Հետեւաբար ամենամեծ համակրանքով կը մասնակցիմ իր յիմնամեայ Յոբելեանին եւ ամենաջերմ մաղթանքներ կ'ընեմ իր երկարակեցութեան համար:

Միեւնոյն առթիւ, իբր իմ անկեղծ հիացմունքիս աննշան մէկ արտայայտութիւնը, ներփակ Ձեզի կ'ուղղեմ հազար ֆրանքի գումար մը, խնդրելով ընդունիլ զայն յօգուտ Ձեր օգտակար ձեռնարկին, որուն կը մաղթեմ լիակատար յաջողութիւն:

Ամենախորին յարգանք

Ե. Ա. ԴԱԹՕՆ

8 Հոկտեմբեր 1929

11 Աքուար Ալպոնի, Բարիկ

Ամենապատիւ

Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպս. Գուրեան

Պատրիարք Հայոց Ս. Երուսաղէմի

Շնորհաւորութեան հրապարակային պարտականութիւնս կատարելէ յետոյ Նոր Լուսի միջոցաւ, կուգամ անհատապէս ալ շնորհաւորել Ձեր Բարձր Սրբազնութիւնը, քահանայական Յիմնամեակին առթիւ:

Այս թուականը հաճելի յիշատակ մը կ'արթնցնէ մտքիս մէջ: 50 տարի առաջ, Ս. Կարապետի եկեղեցին բերաւ զիս, Ձեր ընտանեկան պարագաներէն Եւզինէ անուն օրիորդը, երբ Ձեր Բարձր Սրբազնութիւնը, իր ձեռնադրութեան քառասունքը կը բոլորէր նոյն եկեղեցւոյ մէջ: Տակաւին վեցամեայ մանուկ լսեցի Ձեր առաջին ընթերցումը Աւետարանին, որուն արժանաւոր աշակերտն ու քարոզիչը եղաք յետոյ:

Ամէն անգամ Ս. Կարապետի այդ պահարանը մտնելու առթիւ, կը յիշեմ մանկութեան այդ օրը՝ որուն վրայէն 50 տարիներ, փորձութիւններով, տառապանքներով ի երկար շրջան մը անցաւ, բայց Գուք Ձեր աննկուն հաւատքով եւ օրինակելի կեանքով, ծառայեցիք Ս. Եկեղեցւոյ եւ արժանաւորապէս բարձրացաք յաթոռ առաքելական:

Ազգին այս բազմաաւանջ վիճակին մէջ, կը մաղթեմ երկար եւ առողջ կեանք Ձեր Բարձր Սրբազնութեան յօգուտ Երուսաղէմի Աթոռին, որուն պետը կը գտնուիք:

Ազգը իրաւամբ կ'ակնկալէ տակաւին մեծ օգտակարութիւններ, համաձայն Ս. Աւետարանի, ուր ըսուած է, «Որում շատ տուաւ շատ խնդրեցի ի նմանէ»:

Որդիական խորին մեծարանք եւ համբուրիւ Ս. Աջոյգ

Ա. ՄՈՒՊԱՀԵԱՃԱՆ

15 Հոկտ. 1929

Բարձրաշնորհ Տ. Եղիշէ Սրբազան Արքեպիսկոպոս

Արժանընտիր Դահակալ Սրբ. Յակոբեանց Առաքել. Աթոռոյն

Ի Ս. Երուսաղէմ

Պատուական Ս. Հոգեծնողդ իմ,

Քահանայական Յիմնամեակի մեծ տօներնիդ՝ համայն Ազգինն է, մանաւանդ բոլոր հոգեծին որդւոցդ խննդն ու ցինծն է:

Վասնզի պատուականաց պատուական Սրբազան ծնողդ մեր՝ խկապէս եւ շատ իրաւամբ արժանի էիք յորելինական այս հանգիստադրութեանց:

Սոնարհաբար եւ սրտազին կը մաղթեմք Սրբազնապանծ ծնողիդ մերում արեւատ եւ փառաւոր կեանք, որ Ազգն ընդերկար վայելէ Ձերդ Բարձրաշնորհ Սրբազնութիւն ի խնամս Առաքելական Աթոռոյգ եւ ի յարախութիւն որդիացիւցս: Շնորհաբաշխ Ս. Ս. Զոյգ Հայրական մատչելով ի համբոյր որդիական ակնածալից սիրով,

Եմ Հոգ. որդի եւ խոնարհ ծառայ

ԳԱՐԵԳԻՆ ՔԱՀ. ՏԷՎԼԷԹԵԱՆ

Պաշտօնեայ Ս. Եկեղեցւոյն Հայոց Փարիզի

15 Հոկտեմբեր 1929

Փարիզ

27 RUE DES SABLONS.
PARIS. XVIe

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Սրբազան Արքեպիսկոպոս Դուրեան

Պատրիարք Ս. Աթոռոյն Երուսաղէմայ

Սրբազան Հայր,

Երբ ճարտար գրիչներ՝ աշխարհիս չորս ծագերէն, Ձեր Ամենապատուութեան Քաննայական Յիսնամեակին համար սքանչելի տողեր կը շարադրեն, և Ձեր գրական, հրմատական ու բեմական անվիճելի կարողութեան դուք կը հիւսեն, ես՝ բժիշկի տկար զբոլովս լ՛ենչպէս կրնամ արտայայտել իմ զգացումներս Ձեր այս մեծ Տօնին առթիւ:

Ձեր Սրբազնութիւնը զոր պատիւ ունիմ ճանչնալու բաւական տարիներէ ի վեր և զոր մօտէն ալ զնահատելու բարեպատեհութիւնը ունեցած եմ Բարիկի մէջ և այլուր, անկեղծօրէն կ'ըսեմ թէ Հայ եկեղեցիին մեծ փառքն է:

Դուք, Սրբազան Հայր, Ձեր կէս դարու եկեղեցական կեանքով յոյժ բեղմնաւոր եւ զաք Ազգին, Ձեր զրչովը, լեզուով և գասախօսութիւններով, ասոր վկայ՝ Ձեր հասուցած աշակերտները, որոնք այսօր թէ Եղ և թէ մեզ մեծ պատիւ են:

Այս առթիւ իմ ամենաջերմ խնդակցութիւններս ու շնորհաւորութիւններս յայտնելով Ձեր Սրբազնութեան, կը սիրեմ յուսալ թէ զեռ շատ երկար տարիներ ժիր դործունէութեամբ Ս. Աթոռին և Ազգին մեծ արդիւնքներ պիտի ընծայէ Ամենապատիւ Եղիշէ Սրբազան Արքեպիսկոպոս Դուրեան,

Որու Ս. Աջոյն մատչելով ի համբոյր

Բարիկ, 17 Հոկտեմբեր 1929

Մնամ խոնարհաբար

(ՏԲՔ.) ԱԼԼԱՀՎԷՐՏԻ ՈՐԴԻ

Ամենապատիւ Տ. Եղիշէ Արքեպ. Դուրեան

Պատրիարք Հայոց

Երուսաղէմ

Ամենապատիւ Ս. Հայր,

Ձեր Քահանայութեան Յիսնամեայ Յորեկանի տօնին առթիւ, կուգամ միացնել իմ հիացման ու սիրոյ զգացումներս մեծաբանքի միահաղոյն արտայայտութեանց, որ Ձեր Ամենապատուութիւնը կը պաշարեն այս պահուս: Հայ ազգը, յայտնելով Ձեզի իր երախտագիտութիւնը Ձեր մօտաւոր ու հանրային բազմալատակ դործունէութեան համար, Ձեր անձին մէջ կը պատուէ ու կը պանծացնէ իր լաւագոյն աւանդութիւններն ու իր սրտի և մտքի բարձրագոյն առաքինութիւնները: Կը մաղթեմ Ձեր Ամենապատուութեան երկար կեանք, որպէսզի Ձեր լուսաւոր դէմքը զեռ տարիներով շարունակէ մեր ազգային հոգեկան ու մօտաւոր հորիզոնին վերեւ իր քաղցր ու սրտապնդիչ ու մաքուր ջահ մը ճառագայթել:

Ամենասիրալիկ յարգանքներով

Ա. ԶՊԱՆԵԱՆ

Փարիզ, 17 Հոկտ. 1929

Ամենապատիւ.

Տ. Եղիշէ Սրբազան Արքեպիսկոպոս Դուբեան

Հայրաբնամ Պատրիարք Հայոց

Երուսաղէմ

Սրբազան Հայր,

Ձեր Ամենապատուութեան Զորեկեանին առթիւ, թող տուէք Ձեր ամենախոնարհ ծառային իր խնդակցութիւնն ու շնորհաւորութիւնը խոնարհարար զնեւ յոսոյս Ձեր զահույց և իր սրտագին մաղթանքները ուղղել առ Աստուած, Որ երկար ու անփորձ պահէ Ձեր թանկագին կեանքը և արժանի ընէ Ազգը՝ տօնելու նաև Ձեր Բարձր Սրբազանութեան եօթնասուն եւ հինգամեակը:

Մատչելով ի համբոյր Ս. Աջոյ Ձեր Ամենապատուութեան

կը մնամ որդիական խորին պատկառանք

17 Հոկտ. 1929

Նիկոսիա

Ամենախոնարհ ծառայ

Լեւոն Մ. ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ

ԹՈԹՈՎԱՆՔ ԵՐԱՆՏԱԳԷՏ ՍՐՏԻ

Ուղղուած

Մեծ Ուսուցչին և Փառաշուք Յորեկարին

Առաքելաշնորհ Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպիսկ. Ի Դուբեան

Պատրիարքի Հայոց Ս. Երուսաղէմի

Երջանիկ Հայր,

Պարիկ մը ցոյց տուաւ Քեզ իմաստութեան աղբիւրը, երբ դուն, շնորհալի մանուկ, շատ կանուխ ման կուգայիր, շուարուն և ապշահար, Իւսկիւտարի բարձունքին վրայ, լքած ազաւոր տնակդ, ուր բանաստեղծ եղբայր մը իր վերջին շունչին և օրհասականի վերջին հօնգլխին հետ քեզ աւանդեց իր քնարը ըսելով, ա՛ռ այս, Միհրանիկ, ահա՛ իմ ժառանգութիւնս, ես անով Սէ՛րը երգեցի, դուն երգէ Աստուած: Եւ դուն տարիներով զրկած այդ քնարը, սրբազան աւանդ և քաղցր յիշատակ եղբայրական, սրբութիւնը տաւղեցիր, իմաստութեան աղբիւրէն կշտապինդ յաղեցած՝ ուրիշներու ալ պապակը անցուցիր. օրհնաւ ըլլաս:

Սիրելի ուսուցիչս, կը հիւսնամ քու վայելած անուան սիրոյ և իրաւունք կուտամ համակրներու հակայ թափօրին խանդաղատանքին. որովհետեւ դուն մարդեցի բարձրագոյն աթոռներու արժանաւոր սաներ, դուն ընտրեցիր այն ճանապարհը, որ մեր տոհմիկ մատենագրութեան սուրբերուն ոտքի հետքերը կը կրեն, այդ ճանապարհը զափնինքնով և ծաղիկներով ծածկուած կ'առաջնորդէ գէպի անմահութիւն: Երանե՛ր այն ազգին, որ կը ծնի մեծ մարդեր, այն չի մեռնիր և կ'ապրի անսահման ժամանակներ, հեզնելով աշխարհաւեր փոթորիկը եւ վերահաս աղետներ:

Դարեր առաջ Սափա թագուհին, Սողոմոնի իմաստութեան հռչակով խելայեղ, ծանրագին նուէրներով յայց ելաւ մեծ թագաւորին. ներկայիս ալ Հայութեան ողին իր բազմահազար զաւակներով կուգայ այցելու նուիրական քաղաքին եւ կը չըջապասէ պատրիարքական գահոյքդ ու կը զօշէ. ո՛վ մեծդ, քու իմաստութեանդ համբաւը սթափեցոյց զիս հոգիս ալեկոծող երազներէ և զուարթացոյց զիս: Հայրիկ ես դուրկ եմ Սափայի մը ճոխ գանձերէն, միայն ջերմ մաղթանք մը ունիմ քեզ նուէր և կ'աղաղակեմ, շատ ապրիտ:

Այս պահուն Սրբոց Յակոբեանց մայրավանքին շքեղ զահլիճին մէջ և այլուր ուժգնապէս գոռացող լեզուներ կը բացուին զրուստալից բացազանչութիւններով Քեզ նուիրուած. ամենէն կարող բեմբասացներ պիտի կրնամ դռնել բառ և իմաստ՝ խորաշափելու իմաստութիւնդ. ես կը տարակուսիմ և կ'ըսեմ թէ անոնք ի զու՛ր պիտի փորձեն շունչ տալ

իրենց զգացումներուն, բայց դուն անոյշ քմծիծաղով մը և ազնուական ներողամտութեամբ պիտի ընդունիս ամենուն խօսքերը, դուն՝ որուն զաղանիք չեն երբեք պերճախօսական սլացքներ և թոխներ գեղեցիկ գպրութեանց։ Այդ ամենուն հետ ուրեմն հաճէ՛լ ընդունիլ քու նախկին մէկ աշակերտիդ այս թոխովանքը իբրեւ մրդուզ միջատի մը բզզիւն, թէեւ ես այժմ գիտութեան աստուծոյն երկրպագու բծիկներէ անհրաման՝ որոնք չեն ներեր ինձ անմեղ տպաւորութիւններս թղթին յանձնել և կը յափշտակեն զրիչը ձեռքէս, բայց ես կ'աղերսեմ անոնց, ո՛հ, թոյլ տուէք ինձ պահել մը միայն, որ ապրիմ իմ անուշ մտածումներուս հետ, որովհետեւ եթէ լռեմ, աւելի պիտի զայրադնին ցաւերս, գուցէ չաբաշուք հիւանդութիւնը իր մազիկները ցցէ ինձ դէմ, խնայեցէք ինձ, իմ եռանդիս մէջ կը յաւակնիմ վայրկեան մը ըլլալ պատմութեան մէջ հռչակուած այն աւետարտը բանբերն, որ մարտկուած հայրենասիրութեան, մէկ շունչով 50 մղոն տեղ սլացաւ անցաւ և ուր ուրեմն չնշապաւ ինկաւ յաղորդ եկեղեցիով ու այնպէս աւետեց Մարաթոնի յաղթութիւնը։ Ես ալ կ'արհամարհեմ պահ մը մահաոխիթ սարսափը և ներքին ձայնիս անախով և ահա ի ծուր խոնարհած, ո՛հ Հայր, փառքիդ մեծութեան պատուանդանին առջև կը կրկնեմ։

Մեծ է յաղթանակդ, Հայր, Քեզ փառք յաւէտ,
Զերմիկ համբայներ շաղպաց լուսահետ,
Վեհ իմաստութիւն լոկ սիրեցիր դուն,
Հայ զրականութեան մշակ եռանդուն։

Ամենախորին մեծարանօք առ Քեզ

Խոնարհ աշակերտդ

ՍԻՄՈՆ ԳՐԻԳՈՐՍԻԱՆ

17 Հոկտ. 1929

Գուրթուրուշ

Ամենապատիւ

Տ. Եղիշէ Սրբ. Արքեպս. Դուբեան

Պատրիարք Ս. Աթոռոյն Երուսաղիմայ

Փարիզ, 18 Հոկտ. 1929

Երուսաղէմ

Սրբազան Հայր,

Զեր Բարձր Սրբազնութեան Քահանայութեան յիմնամեայ յորելեանին առթիւ, Ս. Աթոռիդ մէջ տեղի ունենալիք հանդիսութեանց մասնակցելու, և անձամբ Զեր Բարձր Սրբազնութիւնը, Հայ Եկեղեցականութեան և Ուսուցչութեան Հոյակապ Սիւնը, չնորհաւորելու երանութիւնէն զրկուիս արգարե արտօնութեամբ կը համակէ զիս։ Կամքէ անկախ պարտադրեալ պատճառներ չորս հոգեւորն ցրուեցին Հայկի որդիները, թալանուած, վիրաւոր, առօրեայ և անմիջական հոգերով ծանրաբեռնուած, օտար և անձանօթ երկինքներու տակ ապրել, ու իրենց ցեղը անվթար պահել ու ապրեցնելու հարկին մէջ։

Աստանդական Հայութեան միութարութիւն մըն է Ս. Յակոբեանց բարձունքէն ճառագայթող լուսաւորութեան ջահը, Մեծ-Վարդապետիդ ներկայութեամբ առկայուած, անոր շունչովը հրահրուած, անոր հոգեովը վառուած։ Սիրնի ազգային զարաւոր կոթողը, իրմով, և իր ձեռնաստեղծելով կոչուած է լինելու ներկայիս Հայութեան ազգային-կրօնական կեդրոնաձիգ ոյժը։

Իբրեւ մին, իր հնազոյն աշակերտներէն, որուն միտքը և հոգին իր առաջին լոյսը և հուրը ընդունած է երեսունէ աւելի տարիներ առաջ անդուգական Ուսուցչիդ մօքէն բղխող ու հոգիէն ցլացող ճաճանչներէն, և որոնցմով տպաւորուած ու կերտուած է իր էութիւնը, այսօր խորին յուզումով մը կուգամ մատուցանելու հիացիկ և երախտալէտ յարգանքներս Ամենապատիւ Յորելեանիդ, որտաքուղիս մաղթանքներով տակաւին երկրորդ տարիներ զինքը տեսնելու ի գլուխ Ս. Յակովբեանց մէջ իրմով սկսած վերանորոգման գործին։

Մտաշնով ի համոյր Օձեալ Ս. Աջոյդ յարգանօք

Խոնարհ Որդիդ

Յ. Յ. ՄԵԼԻՔԻԱՆ

18 Հոկտ. 1929, Կ. Պոլիս

Ամենապատիւ Ս. Պատրիարք Հայր,

Անհուն ուրախութեամբ կը փութամ խոնարհաբար իմ սրտազին շնորհաւորութիւններս մատուցանել Ձեր Ամենապատուութեան յիմնամեայ յոբելանին առթիւ:

Երջանիկ կ'զգամ ինքզինքս որ այս ազգային ցնձատօնին առթիւ ես ալ բախար կ'ունենամ մասնակցելու Ձեր թանկագին անձին համար բերաւոր բերաններէ բարձրացած եռանդազին մաղթանքներուն և սրտազին յարգանքի արտայայտութեանց: Արդարեւ, որքան նուիրական է Հայ. Ս. Եկեղեցին, նոյնքան նուիրական է նաև Ձեր Արքայան Անձը, որ Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ մշտնջենական փառքը կազմող մեր մեծանուն հայրերուն և հայրապետներուն արժանաւոր յաջորդը եղած էք, և՛ ճշմարիտ «Տաճար Աստուծոյ կենդանւոյ», ուր Աստուած միայն տեղ ունի և Ան միայն կը պաշտուի:

Որքան պատուական են հայ լեզուն և հայ մատենագրութիւնը, նոյնքան պաշտումի արժանի եղած էք և Դուք, որ այդ ազգային թանկագին նուիրականութեանց կենդանի և հոյակապ գանձարանն էք, որուն վրայ իրաւամբ կը զուրգուրան հայ մտաւորականութիւնը և հայ ազգը համօրէն: Երկնաւոր մեծ վարդապետը, որ այնքան նախանձախնդիր է յաւիտեական ճշմարտութեանց ուսուցչի պատիւը շնորհելու մէջ, և հրամայական շեշտով պատուէր կուտայ «Մի՛ գոք կոչէք վարդապետ, զի մի է ուսուցիչ ձեր», շատերուն մէջէն Ձեր շնորհապարգ անձը ընտրած է արժանաւորապէս կատարելու «յնաստուծոյ պատուեալ» այդ սրբազան պաշտօնը, որ արդարեւ միշտ փառաւորուեցաւ և այսօր ալ հանդիսաւորապէս կը փառաւորուի Ձեր Ամենապատուութեան՝ մեծ ուսուցչապետիդ Առաքելաշնորհ և Վեհաշուք անձովը:

Կը մաղթեմ ի Տեառնէ որ Երոստղէմի Առաքելական Ս. Աթոռը և Պատուարժան Միաբանութիւնը զեռ երկար տարիներ բախտը ունենան վայելելու Ձեր Բարձր Արքայանու թաղցը և հոգեպարար հովանաւորութիւնն, և Ազգը արժանի բլայ տօնելու նաև Ձեր ազամանդեայ յոբելանը:

Մատչիմ ի համբոյր Ս. Աջոյ Ձերդ Ամենապատուութեան
Որդիական ամենախորին ակնածանօք
Ս. Յ. ԿՈՒՐՏԻԿԵԱՆ

Ամենապատիւ

Եղիշէ Սրբազան Արքեպիսկոպոս Դուբեան

Պատրիարք Հայոց.

Երուսաղէմ

Պաշտելի Սրբազան Հայր,

Թող տուէք ինձ անխառն զգացումներու և ջերմագին մաղթանքներու հիւսք մ'աւելցնել այն անթառամ դափնիին, որ կը պսակէ Ձեր Ամենապատիւ Սրբազնութեան փառապանծ ճակատը, հիւսք մը որ միայն պիտի թառափի կեանքիս հետ:

Մենք պիտի տօնենք, մեր սրտին այնքան մօտ, համազգային մեծ տօնը, հոգ չէ թէ մարդկային չար նախանձը մեզ զրկեց նախաձեռնելու զերազանցօրէն մեծ ու եղական պատիւէն, որ մեզ շնորհուած էր Ս. Աթոռոյ միաբան Բարդէն Սրբազանէ: Պիտի բոլորուինք Ձեր խնկելի յիշատակ՝ այն նկարին շուրջ որ Ձերդ Ամենապատիւ Սրբազնութիւնը ինձ նուիրելու շնորհն բրաւ, երեսակայութեան աչքերով պիտի տեսնենք Ձեր պաշտելի Անձը չըթապատուած աւելի բախտաւորներէ: Պիտի հայցենք երկնից, ինչպէս միշտ, պարգեւել Ձեր անդին կենաց տարիներ երկար և երջանիկ՝ խնայելու համար այն զահր զոր պանծացուցիք և արժանի ընելու այն ազգը, որու փառքն ու պարծանքն է Ձեք, աւելի փառայեղօրէն տօնելու Ձեր օրհնաներ կեանքի Հարիւրամեակը:

Մաղթանքներու միացնելով որդիական ակնածալից համբոյրներ Սրբազան Աջոյդ փոքրիկ ընտանիքիս անդամներէն ևս, մնամ Հայրական թանկագին օրհնութեանցդ կարօտող

Ֆիլատիլֆիա, 17 Հոկտ. 1929

Խոնարհ աշակերտուհին
ՀՈՒՐՄԱՆՈՒՄԷ Կ. ԳԵՈՐԳԵԱՆ

Ամենապատիւ

Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպիսկոպոս

Պատրիարք Ս. Երուսաղէմի

Խնարհաբար կուգամ սրտի անհուն բերկրութեամբ շնորհաւորել Ձեր Ամենապատուութիւն Ձեր անուան տօնախմբութեան առթիւ և արժանապէս փառաբանել Ձեր Ամենապատուութեան գործունէութեան Յիւնաստանի Յորելեանը:

Երկար և առողջաւէտ կեանք մը մաղթելով, մնամ խորին ակնածանօք

Համբուրիւ Ս. Աջոյդ

Խ. Ծ.

18 Հոկտ. 1929

ՀՄԱՅԵԱԿ ՔԶՆՅ. ԷՔՍԷՐՃԵԱՆ

յիւսկիւտար,

Ամենապատիւ

Տ. Եղիշէ Արք. Դուբեան

Պատրիարք Երուսաղէմի Աթոռին

Երուսաղէմ

Բանաստեղծին՝ ինչպէս Շնորհալի, Հովիւին՝ ինչպէս Աշտարակեցի, Մատենադիրին՝ ինչպէս Խորենացի, — Հայ Դպրութեան Տաճարին ջանքով՝ ժամանակակից մեծ միտքին Յորելեանին տօնումով՝ Ամենապատուութեանդ անձին համար կատարուած ազգային պանծալիկ ցոյցին իր խնդակցական խոնարհ ալ խանդավառ ձայնը և ծափողջոյնը կը միացնէ, որդիական յարգանքով,

Ե. ԱՄԷՆ

Կարտան, 18 Հոկտ. 1929

Ամենապատիւ

Տ. Եղիշէ Արք. Արք-Եպիսկոպոս Դուբեան

Առաքելաշնորհ Պատրիարք Ս. Երուսաղէմի

Ամենապատիւ Սրբազան Հայր,

Ներկայիս երբ ամբողջ ազգը Ձեր Բարձր Սրբազնութեան Քահանայական Յիւնամեայ Յորելեանը կը տօնէ խանդավառութեամբ, նուազ ծառաներս չենք կրնար դաւանին խորը մխրճուիլ անտարբեր զետեղի երեւոյթով. մենք ալ մեր պաշտանքին ու հիացումին տուրքը կ'ուզենք վճարել Ամենաբարձր Յորելեանիդ: Ուստի միեւնոյն խանդավառութեամբ կուգանք և մենք ներկայ տողերով մեր խոնարհ մասնակցութիւնը բերել Ձեր Յորելեանական համազգային տօնին, և կը խնդրենք ընդունիլ մեր սրտազին շնորհաւորութիւնները ու խնդակցութիւնները:

Մատչելով ի Համբոյր Ձեր Ս. Աջոյն

Մնամք ամենախորին մեծարանօք

18 Հոկտ. 1929

Ազգային Առաջն.

Կեսարիա

ՍՄԲԱՏ ՎՐԴ. ՍԱԼԵԱՆ ՍԵՐՈՎԷԷ ՔԶՆՅ. ՊՈՒՐՄԱԵԱՆ
ՏԽՈՐԷՆ Ազգ. Որք. Կեսարիոյ Առջն. Փոխ. Կեսարիոյ և շրջ.

Հալէպ, 18 Հոկտեմբեր 1929

Տ. Բ. Սեւան

Առ

Ամենապատիւ Տ. Տ. Եղիշէ Արքեպիսկոպոս Դուրեան

Պատրիարք Հայոց Երուսաղէմի

Երուսաղէմ

Ամենապատիւ Ս. Հայր,

Ձեր Քահանայութեան Յիւնամեայ Յորհիւանին առթիւ հաճեցէք, կը խնդրեմ, իրբե դուզն նուէր մ'ընդունիլ «Մարաշի երեք ամիսները» անուն երկը, որ կը խօսի Մարաշի ֆուսական գրաւման միջոցին տեղի ունեցող զէպքերու վրայ. իրբե ականատու անոնց ճշմարտութեան կը վկայեմ:

Այս գործը գրուած է բուն իսկ զէպքի ատեն և կը պարունակէ կէտեր, որոնք կըրնան հետաքրքրել ապագայ պատմարանն և Բէմալական կառավարութեան սկզբնական ծագման ու ֆուսական կիլիկիան քաղաքականութեան ինչ ինչ մասերը լուսարանել:

Կը խնդրեմ որ, հոյակապ գործերու կողքին «Դուրեան Մատենադարանի» համեստ մէկ խորշին մէջ գետեղուելու պատիւին արժանի դատուի ան:

Որուն համար իր շնորհակալութիւններն ու այս առթիւ իր խոնարհ ու ջերմ բարեմաղթութիւնները կը յայտնէ և երկար տարիներ կը մաղթէ հայ եկեղեցւոյ մի զաւակը:

Տ. Բ. ՍԵՒԱՆ

Առ Ամենապատիւ Պատրիարք

Հայոց Երուսաղէմի

Տ. Եղիշէ Արքեպիսկոպոս

Ամենապատիւ Տէ՛ր.

Ուղեցի, որ տեսողութեանս գծաւորութեանը յաղթելով այս տողերը ինքս անձամբ գրեմ:

Այսօր երբ Հայ ժողովուրդը ազնիւ ու ինքնաբերական մղումով տօնում է Ձերդ Բարձր Արքայութեան յոգնաշուն, հայրենաշունչ ու լուսացող գործունէութեան փառապանծ յիսնամեակը, թող տէք ինձ ևս, ո՛վ Հայրդ Հասարակաց, իմ որդիական խոնարհ շնորհաւորանքները բերել Ձեզ երախտագիտութեան խորին զգացումով:

Քաղցր է ինձ ի միտ ածել, որ Ձեր անբիծ, առաքինի կեանքն ու գործը սքանչելի պատկերն է մեր մեծ նախահարց թողած նւիրական աւանդութեանց, որոնց զգաստ ու արթուն պահապանն եղաք ահա ամբողջ կէս դար:

Ու մեր Հայրենիքի այս ամէնէն չարարատիկ ու դժիւմ օրերին, երբ աշխարհը այնպէս անգութ եղաւ, երբ ազգերի խիղճը մթագնեց և իրաւունքի, ազատութեան խաչակիր մեր ազնիւ ցեղը վշտաբեկ ու նիւն, արիւն - արցունք լացեց մեր անաղորոյն թշնամեաց խժուժ վայրագութեանց երեսից, այո՛, այս իսկ նենդ ու տմարդի օրերին դուք արդարութեան, իմաստութեան ու լոյսի սէրը տարփողեցիք Հայոց աշխարհում որպէս յաւիտենական խռատը տառապող յուսացող ու պայքարող Հայ ազգին:

Սահակ և Մհարդարի փառած կանթեղի դուք անխոնջ ու հաւատարիմ Լուսարար, Ձեր առաքելի ու պայծառ կեանքի այս փոքր օրինակով անձեռագործ լաւագոյն յուշարձանը կանգնեցիք Ձեր սիրած ժողովրդի սրտում:

Փա՛ռք Ձեզ և երկար օրեր:

Ձերդ Ամենապատիւ Արքայութեան խոնարհ որդի՝

Ա. ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ

19 Հոկտեմբեր 1929

Պարիզ

Յ. Գ.— Թողութիւն եմ հայցում այս անպաճոյճ ու տկար գրութեանս համար. որեւէ գրական աշխատանք տակաւին ինձ արդիւրեւած է. տեսողութիւնս շատ է թուլացած:

Նոյն

Բերլին, 20 Հոկտ. 1929

Գերազանախ եղիչէ Արքեպիսկոպոս Դուրեան
Պատրիարք Հայոց Երուսաղէմի.

Սրբազան Հայր

Ձեր գրական, մանկավարժական և հոգեւորական գործունէութեան յորեկանի առթիւ թոյլ տուէք ինձ ևս մատուցելու Ձեզ իմ սրտագին շնորհաւորութիւնները և անկեղծ բարեմաղթութիւնները: Յանկամ Ձեզ քաջատողջ, երկար տարիներ, աշուհետե ևս Ձեր ջերմ խօսքով, գրաւոր և բանաւոր, ցօղելու հայրենի գրականութեան և բովանդակ մշակոյթի անդատանը:

Մնամ խորին յարգանքներով,

Ա. ԱԲԵՂԵԱՆ

Ռատցիյ Բերլինի արեւելեան լիզումների դպրոցի:

Աղեքսանդրիա, 21 Հոկտ., 1929

Դուրեան Յորեկանի Պատ. Յանձնաժողովին

Սոյն հանդիսութեան առթիւ՝ գերազանցապէս ճշմարիտ կը դառնայ այն խօսքը թէ՛ մէկը կայ որ հազար կ'արժէ. և այս մանաւանդ մեր մէջ և այնպիսի ժամանակ մը, երբ մեկնողներու թողած պարապը՝ ուրիշները չեն դար լեցնելու:

Այնքան միամիտ չեմ որ Իկարեան թռիչքով մը փորձեմ մեծ Յորեկեարի գովքը հիւսելու, երբ անոր մէկ արժանաւոր աշակերտը՝ Գեր. Տ. Թորգոմ Արք. Գուշակեան՝ իր ոսկի գրչովը՝ ամենակարկառուն եղանակաւ ի հանդէս կը բերէ՝ իր անդուգական ուսուցչին լուսաւոյ կեանքն ու գործը «Արեւ» թերթին մէջ, պատկերացնելով ու պրիմալեով ժամանակակից հայութեան ազգային, կրթական կրօնական, բարոյական, քաղաքական և հոգեկան մշակոյթին ընդհանրապէս:

Մանուկ էի՝ երբ կը լսէինք և անյապ եռանդով կը կարդայինք այնքան հրայրքոտ բանաստեղծութիւնները ամմահն Պետրոս Դուրեանի որ, աւաղ, լուսաճաճանչ ասուպի մը կեանքով փայլեցաւ մեր գրական երկնակամարին վրայ և այնքան շուտ անհետացաւ, անչէջ հուր մը վառելով սակայն հայ գրականութեան բուրվառին մէջ:

Այս անգամ, բարեբախտաբար հոյատեսիլ հսկայ մը՝ դաստիարակի, սքեմաւորի, բանասէրի պատմաբանի, բանաստեղծի, մատենագրողի, հետաքննիչի և այլն արժանիքներով՝ եկաւ գրաւելու կամ լեցնելու իր վաղամեռիկ հարազատի լքած տեղը՝ մեր մշակութային կեանքին մէջ:

Եւ այսօր ուրախութեամբ կը տեսնենք որ Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքութեան այնքան արժանընտիր գահակալի քահանայութեան, այլ խօսքով՝ հանրային անբասիր գործունէութեան հոյակապ Յիմնամիակը տօնելու կը պատրաստուի մեր ազգը, հերքելով ամանց այն թիւը կարծիքը թէ՛ մենք թաղել միայն գիտենք:

Մեր ներկայ ճգնաժամային օրերու մէջ տօնելինք արդէն քանի մը Յորեկեաններ, և դեռ կը պատրաստուինք տօնելու Մ. Նուպարեանի, Ա. Ահարոնեանի և այլոց Յորեկեանները: Մեր պաշտօնական չրջանակները, մտաւորականները ու մեծատունները կարող էին ուրեմն անտեսել բազմատաղանդ եղիչէ Դուրեանը, որու ճակտին վրայ Աստուած իր մատը դրած է՝ զայն ստեղծելու րոպէին:

Թող Աստուած տակաւին շատ երկարցնէ այս մեծ հայուն կեանքը, մինչև որ նուիրականացած տեսնէ՝ Երուսաղէմի մէջ Նոր Ռոմա՜ մը կանգնելու իր գեղեցիկ երազն ու նպատակը:

Հ. ԵՐԱՍԵԱՆ

Հալէպ 21 Հոկտ. 1929

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Սրբ. Արքեպ. Դուրեան

Առաքելաշնորհ Պատրիարք Հայոց

Երուսաղէմ

Ամեն. Սրբ. Հայր.

Իբրեւ խոնարհ որդի կուգամ շնորհաւորել Ձերդ Սրբազան Հայրութեան Քահանայութեան յիմնամեայ յորելեանը, և կը մաղթեմ շատ տարիներ յաջողութեամբ վարելու նուիրական պաշտօնդ յօգուտ և ի շինութիւն Ազգիւ Հայոց:

Այս առթիւ կազմուելիք Դուրեան մատենադարանի մէջ, այլի կնոջ լուծայի նման, իմ ալ համեստ բաժինս ուղեցի ունենալ, նուիրելով հոն Եգիպտոսի «Յուսարեւ» թերթի արդի չըջանի Ա. տարի 1. թիւէն սկսեալ, (1915 — 19) ամբողջ չորսուկէս տարուան հաւաքածոյն, որոնք մեծ պատերազմի ատեն հրատարակուած են, և շատ տեղեր ինչպէս նաեւ Երուսաղէմը ժամանակին զուրկ էր ատոնցմէ:

Թերթերը հրահանգուած տեղ յանձնուելու պատրաստ են:

Համբուրելով Օծեալ Մ. աջդ,

Մնամ վշտացեալ որդի Ձեր,

ՎԱՐԴԱՆ ՔԱԼ. ՎԱՐԴԵՐԵՍԵԱՆ

SIRAGAN ORCHANIAN

Armenian School

MOSUL-IRAQ

22 Հոկտ. 1929

Մուսուլ

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Սրբազան Դուրեան

Բարեխնամ Պատրիարք Սրբոյն Երուսաղէմայ

Երուսաղէմ

Սրբազան Հայր,

Ձեր Սրբազնութեան քահանայապետ Յիմնամեայ Յորելեանի առթիւ հարիւրաւոր եւ թերեւս հազարաւոր շնորհաւորութիւններու երախտադիտական զրութիւններու շարքին՝ հիացողի եւ պաշտողի մը երկտողն ալ կուգայ իր 200-ի մօտ երկսեռ աշակերաներով միասին՝ մատուցանել իր որդիական անկեղծ եւ ջերմ զգացումները՝ այս բարեպատեհ տօնին օրը: Թերեւս նկատի խոյ չառնուի անիկա՝ որպէս անապատի մը հեռաւոր խորքերէն հասնող ջնջին և աննշան թղթիկ մը, սակայն իբրեւ հոգեւոր թոռն մը (աշակերտ Կարոյեան Սրբազանի) պարտականութեան ներքին ձայն մը կը մղէ զիս՝ մատչիլ ի համբոյր Մ. Աջոյդ հայրականի եւ մաղթել բազում հրջանիկ և բարեբաւտիկ տարիներ՝ յաթոյ Առաքելական Սրբոյն Երուսաղէմայ:

Սրբազան Հայր, փափաքելի է ինձ ստանալ ընդփոյթ 8-10 հատոր այս առթիւ հրատարակուելիք գիրքէն, որոնց փոխարժէքը կ'ստանաք ինձմէ անմիջապէս: Կրկին աջ համբուրով եւ երախտօք

ՍԻՐԱԿԱՆ ՕՐՋԱՆԵԱՆ

Shorkhi Ազգ. երկ. Վրժնի. Մուսուլի

ՔԱՂԱՎԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՀԱՅՈՑ
ՄՈՒՍՈՒԼԻ

Մուսուլ, 22 Հոկտ. 1929

Թիւ — 104

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Արք. Եպիսկոպոս Դուբնան
Բարեխնամ Պատրիարք Երուսաղէմայ Հայոց
Երուսաղէմ

Սրբազան Հայր.

Հայ պատմութեան փառփուն էջերուն վրայ զեղեցիկ և պատմական դրուագ մըն ալ կը յաւելու այսօր՝ կատարելով սրտագին Յիւնաստեան Բարեբաստիկ Յորեկեանդ Քահանայութեան: Արարատեան հայրենի աշխարհի բարձր ուստանէն մինչև հասարակ հայ հիւզակի մը խորշը կը բարեբանուի սրբութիւնդ հայրապետական՝ որպէս անբասիր և պաշտելի եկեղեցական, զրական մեծ հանճար և որպէս ճշմարիտ պաշտօնեայ Աւետարանի:

Սրբազան Հայր, մենք՝ իբրև հեռուոր անկիւնի մը խաղաղասէր զաղութը թէև բախտը չենք ունեցած ճանաչելու անձամբ զՁեր Սրբազնութիւնն, այլ սակայն կարգալով ամենուրեք Ձեր բազմօգուտ և անօրինակ զրուածքն, կ'ունենանք մեծ հիացում, ծնկաչօք պաշտում և խոնարհ պատկառում Ձեր անսխեթ և հմայիչ պատկերին առջև: Սոյն բարեպատեն և խորհրդաւոր տօնին առթիւ թաղականութիւնս իր ամբողջական կազմով և հանդերձ Մուսուլի համակ Հայ ժողովրդեամբ պարտք ունի մատուցանել իր անկեղծ և սրտագին շնորհաւորութիւնները և մաղթել բազում երջանիկ և բարեբաստիկ տարիներ Ձեր Սրբազնութեան:

Մատչելով ի համբոյր Ս. Աջոյդ Հայրականի, կը մնանք որդիական յարգանքներով
Ի զիմաց Թաղական Խորհուրդի Հայոց Մուսուլի

Աստեղապիր Աստեղապետ Նախագահ
Գ. ՃԻՆՎԻԶԵԱՆ ՏՕԴԹ. ԱՂԹԱՐՃԵԱՆ Դ. Բ. Տ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՀԱՅ ՈՐԲՈՑ ԵՒ ԳԱՂԱՎԱՆԱՅ
ԽՆԱՄԱՍԱՊԻԹԻՒՆ
Ս. Երոզուրիսն Եկեղեցի
Բերա, Կ. Պոլս

Կ. Պոլս, Բերա, 22 Հոկտ. 1929
Թիւ 1311

Ամենապատիւ

Տէր Տէր Եղիշէ Ս. Արք. Եպիսկոպոս Դուբնան
Ազգընտիր Պատրիարք Ս. Վանուց Երուսաղէմի և
Արժանաւոր Գահակալ Առաքելական Աթոռոյն Ս. Տեղեաց
Երուսաղէմ—Պաղեստին

Ամսոյն ՉԵին քրիստոսաւանդ Ս. Տեղեաց մէջ արժանաւորապէս և մեծփառելու է կերպով տեղի կ'ունենայ Նորին Ամենապատուութեանդ քահանայադործութեան յիսնամեայ Յորեկեանը: Այդ առթիւ տիեզերքի չորս ծագերուն տարտղնուած վտարանդի հայ յոթիւնը իբրև միաձոյլ զանգուած միակ յուզումով մը կը փոթորիկ. յուզում, որ ժողովուրդները կ'ապրին հազուադէպօրէն երբ կը բախտաւորուին փառաբանելու աստուածատուր հանճարը, իրենց մեծագոյն և արժանաւոր զաւակներուն մէջ մարմնաւորուած: Ամէն հայ, որու սրտին մէջ որ Աւետարանի ճշմարիտ հաւատքէն չիթ մը կաթած է, ու ամէն անկիւն, ուր Սահակ-Մեսրոպեան սրբազան գործէն ճաճանչ մը սպրդած, այս երանելի պահուն, զմայլելի սրտի մը անգլխադրելի հմայքը, անպարագրելի հոգի մը

անսահման վեհաթիւնը և ամէնիմաստ մտքի մը անհուն սաւառնումը կ'ապրի: Աւայդ ամէնուն զեղակերտ համադրութիւնը կազմող Նորին Սրբութեանց անձը այս վայրկեանիս կը տիրապետէ մեր ամէնուս սրտերուն, հոգիներուն, այնքան հարազատօրէն խորհրդանշելով աստուածային բոլոր կատարելութիւնները:

Այն մեծ վաշխը՝ հանդիսութիւնները, որոնք կը կատարուին այս նպատակաւ, կը պանծացնեն Նորին Սրբութեանց անձին մէջ, Մեծ Եկեղեցականը, Աւետարանի ճշմարիտ Հովիւը, Ներհուն բանասէրը, անխոնջ գիտունը, անհաւասարելի տրիրունը, աստուածաշունչ բանաստեղծը, կատարեալ խմստասէրը և մեծ վարժապետը: Թոյլ թոյլ տրուի, Ամենապատիւ Սրբազան Հայր, մեզի անարժանաւորապէս մօտենալու երկկողմօրէն զահոյքից, որուն վրայ այնքան վեհապանծօրէն կը բարձրանայ ամէն կատարելութիւններով օժտուած ձեմարիս Մարգը, և ողջունելու հալութեան ժամանակակից մեծազոյն զաւակներէն մէկը, և այս պատեհութեամբ մատուցանելու սրտազին շնորհաւորութիւններու հետ որդիական անկեղծ զգացումներու խանդակաթ հաւատարմութիւնները:

Նորին Ամենապատուութեանց թանկագին կենացը համար անսահման արեւադարձեալ բարեմաղթութիւններով կը մնանք

Մտաշելով ի համբոյր Ամենապատուութեանց Ս. Աջոյն
Որդիական ամենախորին յարգանք և ակնածանք
Ի զիմաց Կ. Պոլսոյ Հայ Որրոց ու Գաղթականաց ինամատարութ. Վարչական Ժողովոյ
Գանձապետ Ասենազպիր Ասենապետ
ՄԻՀԻԱՆ ԱԼԱԶԱՃԵԱՆ ՏՕԲԺ. ՍԷԼԷԿՈՅ ԱԿՐՏԻՉ ԻԻԹԻԻՃԵԱՆ
Անգամք՝ ՎԱՀԱՆ ԽԻԻՏԱՎԷՐՏԵԱՆ, ԼԵԻՈՆ ՍՈՒՐԷՆԵԱՆ, ՄԵԼԻՔ Բ. ՂԱԶԱՐԱՍԵԱՆ

1929 Հոկտեմբեր 22

Գահիրէ

Ամենապատիւ Տէր

Տ. Եղիշէ Սրբազան Արքեպիսկոպոս Դուբեան

Արժանքնաւոր Պատրիարք Հայոց Երուսաղէմի

ևն. ևն. ևն

Երուսաղէմ

Ամենապատիւ Սրբազան Հայր,

Դուբեան անունը եղած է մէկը այն շատ սիրելի անուններէն՝ որոնք միշտ ալ թողած են զիս ամենուն հետ. զժուար է ըսել՝ թէ զայն ներկայացնողներէն, ո՞րն է զերպացնողը՝ ինքնատիպ տաղանդի եւ պաշտում հարկադրող խմայական ու բարոյական շնորհներու մէջ. անոնք կը շփոթուին իրարու հետ իրենց բարձրութեամբ:

Իմ սիրելի ծննդավայրս, Պարսկապ, զերպացնող բախտը ունեցաւ երկար ատեն ըլլալու զրեթէ առաջին գաղտը Անոնցմէ Մէկուն, Ձեր պաշտելի Սրբազնութեան կրօնական ու կրթական սիրալի՛ գործունէութեան. շատ փոքր էի զժրախտաբար չքնաղ հայրենիքիս այդ Ոսկեղարուն, եւ հազիւ կը յիշեմ իբր Տեսուչ Ձեր այցելութիւնն ու անցքը վարժարանի ընդարձակ սրահէն, ծաղկոցէն, ուր՝ զեռ անտիական մանուկ, կը ծուարէինք շարք շարք: Շունեցայ բախտը Ձեր առջին ծննդաբերու, բայց արդէն Ձեր ողին կը սաւառնէր կրթական այդ սիրելի հաստատութեան մէջ, որուն մթնոլորտը միշտ գաթուկ ու խտացած միաց Ձեր շունչովը՝ Ձեր մեկնելէն վերջն իսկ ընդերկար: Ի՜նչ խորունկ տաղաւորութիւն, ի՜նչ անեղծ գրութիւն, ի՜նչ քաղցր ու սիրելի յիշատակ գործողած էիք առհասարակ ամենուն մտքին մէջ, ու փոքրիկս մեծերէն սովորեցանք սիրել Ձեր Անունը եւ ունենալ զայն միշտ մեր շրթներուն վրայ. զեռ կը յիշեմ սիրազեղ խանդաղատանքի այն տարօրինակ զգացումը՝ որով Պարսկապցիին ցոյց կուտար զիւզին բարձունքին վրայ այն տունը, որ բախտը ունեցեր էր ըլլալու իր «Հայր Սուրբ» ին վեհա-վայր բնակարանը եւ զիւզին գալարազեղ զերեզմաննոցին մէջ, հինաւուրց կաղնիներու

շուքին տակ, տեսակ մը ուխտաւաճար դարձած էր այն պարզուկ այլ վսեմ շիրիմը՝ որուն վրայ կը կարգայինք, բարի եւ առաքինի ծերունիի մը անունէն վերջ՝ «Հայր Պետրոսի Դուռքան», «Երանի՜ որոց ի Տէր ննջեցին»...:

Կ'անցնին տարիները, որոնց միջոցին մեծ պատիւն ու փառքը չէին զաղրիւր բնաւ քայլ առ քայլ հետեւելէ Ձեր պատկառելի Սիրեցեալ Սրբազնութեան՝ Արմաշէն Զմիւռնիա, Զմիւռնիայէն Պոլիս, Պոլիսէն Երուսաղէմ, ուր կը բազմիւք արժանաւորապէս Առաքելական Աթոռին վրայ Ս. Յակոբեան Մենաստանին՝ ուր վերադարձուցիք Շղթայակիրի եւ իր նմաններուն փառաւոր օրերը, զրական ու կրթական այնպիսի պանծալի վերածնութիւնով մը, որ կրկնապէս սիրելի դարձուց զարաւոր Մայրավանքը հանուր Հայութեան:

Բովանդակ Հայութիւնը անձկութեամբ կ'ըստատէր ապաքէն որ Սիոնի բարձունքէն հնչէր Յորելի փողը՝ անցնող կէս դարը յայտարարելու համար. կէս դարը այնքան չըքեղ, այնքան չնորհալի, այնքան բազմերես գործունէութեան մը. ականջ կու տանք այդ ձայնին՝ որ շատ անուշ է եւ կ'արձագանգէ ամենուս սիրտերուն խորութեանց մէջ, առթելով նոյն այն խնդութիւնը՝ որով երբեմն Իսրայէլի մէջ կը համակուէին ազատագրութեան սպասող գերիներ, անխառնածներ եւ անարդարութեան զոհուողներ:

Այժմ, Յորելեար Սրբազան Հայր, յիսուն տարիներու անդադար վերելքէ մը վերջ՝ հասած այս Պաշտօնական բարձունքին վրայ՝ զիտեցէք արդար հրճուանքով ակնապարար համայնապատկերը՝ զոր կազմեցին ու կը կազմեն Ձեր շունչովը՝ Քրիստոնէական կեանքով ուռճացած եկեղեցիներ, Ձեզմով եւ Ձեր բազմերամ աշակերտներով կենսաւորուած վարժարաններ, Հայ պատմութեան, Լեզուի եւ Դպրութեան գրեթէ խոսկան գաշտերուն մէջ լսոյն ու խո՞ր բացուած ակօսներ, Ձեր Հովուական Սրինգէն արձակուած այնքան անուշ մեղեդիներով:

Իսկ մենք, Ձեր զաւակները, մինչ կը նայինք զիտելու Ձեր լուսաճաճանչ դէմքը, մեր բոլոր սիրտերովը կ'աղօթենք ու կը մաղթենք որ Երկինք շնորհէն Ձեզ գեռ երկա՞ր տարիներ եւ ոսկին փոխուի մի օր ազամանդով...:

Որդիական ակնածանքով ու կարօտաղին համբոյններով Ձեր պատկառելի Սրբազնութեան Ս. Աջոյն,

Ձերդ

ՂԱԶԱՐՈՍ ՆԱԶԱՊԵՏԵԱՆ (Պարտիզակցի)

ՄԻԱՅԵԱՆ ՀՈԳԱՐԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ԵԿԵՆԵՅԻՈՅ

Ս. ՄԻՆԱՍ ՄԱՏՐԱՆ ԵՒ ԱԶԳ. ԳԵՐԶՄԱՆԱՏԱՆ

Ի ԳԱՀՆՐԷ

Գահիրէ 22 Հոկտեմբեր 1929

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպիսկոպոս Դուրեան

Արժանընտիր Պատրիարք Առաքելական Ս. Աթոռից

Երուսաղէմ

Գահիրէ Ս. Եկեղեցեաց եւ Գերեզմանատան Միացեալ Հոգաբարձութիւնս, որ Հայ Եկեղեցւոյ պայծառութեան գործին համար իր զուգնաքեայ ծառայութիւնները ի սպաս դրած է, ներկայիս պարտականութիւն կը համարէ, Ձեր քահանայական յիսնամեակին առթիւ պատահութեանէն օգտուելով, Ձեր Ամենապատուութեան ներկայացնել իր մաղթանքները եւ իղձերը, զՁեզ յամս երկարս տեանելու ի դուռն Առաքելական Ս. Աթոռից, ի փառս եւ ի պարծանս մեր Ս. Եկեղեցիին, որուն Դուք ծառայած էք յիսուն տարի անընդհատ, ոչ միայն անոր քիմը ճոխացնելով եւ օգեւորելով, այլ եւ անոր պաշտօնէութիւնը զօրացնելով, կրթութեամբ եւ պատրաստութեամբ եկեղեցականներով:

Այս տեսակէտով անփոխարինելի է Ձեր աշխատութիւնը և մենք ուղղակի Ձեր վաստակաց արդիւնքէն օգտուողներէն, որ մեր բնմին անձանձրոյթ քարոզիչը ունինք, վիճակիս Գեր. Առաջնորդը և Ձեր սիրելի աշակերտը, կուգանք մեր ջերմազին շնորհաւորութիւնները ներկայացնել Ամենապատիւ Սրբազնութեանդ մաղթելով Ձեզ երկար կեանք և առողջութիւն, որպէսզի նորանոր արդիւնքներով պայծառացնէք մեր Ս. Եկեղեցին:

Ի դիմաց Ս. Եկեղեցեաց եւ Գերեզմանատան

Միացեալ Հոգարարձութեան

Ատենադպիր Ատենապետ
Ն. ՊԱՆԱՅԱՆ Ա. Ս. ՍԱՆՏՈՒԵԱՆ

Ծիւնիէ — Լիբանան, 23 Հոկտ. 929

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Սրբազան Արք.—Եպսկոպ. Դուբեան

Բարեխնամ և Բարեշնորհ Պատրիարք Հայոց

Ի Ս. Երուսաղէմ

Շնորհազարդ Սրբազան Հայր.

Ձեր Սրբազնութեան Քահանայութեան 50-ամեայ Յորելեանը պիտի տօնուի քանի մը օրէն արժանաւոր եւ փառաւոր հանդէսով: Այս առթիւ, թէպէտ Խնդութեամբ լեցուած եւ հրճուած է հոգիս, ու յոյժ ցանկալի էր ինձ, իբր յետինն եւ տրուան Ձեր Ամենապատուութեան բաղձաթիւ ու տաղանդաւոր աշակերտներէն, անձամբ գալ և մատուցանել իմ շնորհաւորութիւնն եւ խնդութիւնը. բայց նկատելով որ ո՛չ արժաթ ունիմ եւ ոչ ոսկի, ոչ պնակէ և մատանի, և ոչ խակ վայելուչ հասակ ու փայլուն զգեստ հարսանեկան, ինչպէս եւ տաղանդ ու արժանիք զրական, բեմական, եւ վախճանով որ մի գուցէ իմ ներկայութիւնս շուք և ստուեր մը բերէ Յորելինական հանդէսին՝ փոխանակ փայլի, ստիպուած եմ հեռուէն, հոգևով և ներկայ երկտողով շնորհաւորել Ձեր Սրբազնութիւնը, և մատուցանել իմ որդիական անկեղծ և խորին խնդակցութիւնն ու շնորհաւորութիւնը:

Կը մաղթեմ շնորհազարդ Սրբազան Յորելեարիդ երկար և երջանիկ կեանք, զրական և զրական բաղձարդիւն գործունէութիւն ի փառս և ի բարեկարգութիւն Սաղիմական Աթոռին, և միւսնոյն ատեն Հայ. Ս. Եկեղեցւոյս, ի պատիւ և ի պարծանս Հայ Եկեղեցականութեան և Հայ Մատենագրութեան:

Յաջողութիւն և ճոխութիւն մաղթելով նաեւ Դուբեան Մատենադարանին և Մատենաշարքին, կը մատչիմ ի համբոյր Շնորհազարդ Ս. Պատրիարք Հօրդ Ս. Աջոյն,

Մնայով Խ. Ծ.

ՓԱՌԷՆ Ծ. ՎՐԴ.

Ամենապատիւ

Տ. Եղիշէ Արքեպ. Դուբեան

Պատրիարք Երուսաղէմայ

Սրբազան Հայր.

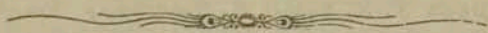
Իբրեւ երեսուն և ութամեայ ուսուցիչ — որ բախտը ունեցած է Ձեր Սրբազնութեան հետ պատերազմէն առաջ պաշտօնավարելու Պոլսոյ Կեդրոնական Վարժարանի մէջ — և եռամեայ հոգեւորական՝ ծանօթ երկու ասպարէզներու տատասկոտ ուղիին, խորին ակնածանքով և հիացումով կուգամ շնորհաւորել Ձեր Սրբազնութեան յիսնամեայ հոգեւոր

րական — ուսուցչական — գրական գործունէութեան յորելեանք, մաղթելով Ամենակարողէն աւելի երկար կեանք և գործունէութիւն յօգուտ և յուրախութիւն տառապեալ Հայ եկեղեցւոյ զաւակներուն:

Որդիական անկեղծ նուիրումով — կարօտ Ձեր Սրբազնութեան հայրական օրհնութեան և խորատներուն — մատչիմ ի համբոյր Ս. Աջիդ:

23 Հոկտ. 1929, Բերլին

ԳՐԻԳՈՐ ՎՐԴ. ՇԱՀԼԱՄԵԱՆ
Հոգևոր Հովիւ Հայոց Գերմանիոյ

Dervish Pasha St. N° 12

Նիկոսիա 23 Հոկտ. 1929

Առաքելապատիւ

Տ. Եղիշէ Արքեպիսկոպոս Գուրեան

Շնորհազարդ Պատր. Առաք. Աթոռոյ Ս. Յակոբայ
Երուսաղէմ

Առաքելաշնորհ Սրբազան Հայր,

Ներկայիւս նուիրական պարտք կ'զգամ իրբեւ մի համեստ մշակը Ս. Եկեղեցւոյ, Ձեր անդուգական Յորելեանի տօնախմբութեան առթիւ փութացնել Ձեր Ամենապատուութեան որդիական սրտաբուլիս խնդակցութիւններս եւ խնդրել Ձեր Բարձր Ներողաւմտութիւնը՝ որ այս բարեպատեհ առիթով Ձեր պատուական Գերապատուութեան հանդէպ ունեցած մէկէ աւելի հիացումներս անվերապահօրէն յայտնեմ թէ՛ որպէս անձնդիր քաջարի հովիւ իրաւունք էր և վայելուչ՝ վայելել ամբողջ հայութեան սրտագին երախտագիտութիւնն ու գնահատանքը, ըստ որում Ձեր Սրբազնութեան համակ կեանքը դարձած է խօսուն պատկեր մը սիրունիկ, յորում միաձայն կը ճառագայթէ համաստեղութիւն մը, իմաստասէրի, քերթողի, պերճախօսութեան, հմուտ գրագէտի եւ աւելին ու կերպզանցելին Ձեր մաքրակնեցալ սիրուած եկեղեցականի անբասիր կեանքը, եղական ու տիպար բրարիոնն ու պօսկը բոլոր բարեմասնութեանց, որ իր առինքնող ու ներշնչող քաղցրութամբը լուսաւէտ կեդրոն մը դարձած է հասարակաց խորհուրդը գեղեցիկացնող:

Մաղթենք որ Բարձրեալն Աստուած երկար տարիներ երջանկութեամբ պահէ Ձեր Սրբազնութիւնը Ս. Յակոբայ աթոռին վրայ, որ շնորհիւ Ձեր Ամենապատուութեան Սիրն առաւել եւս պայծառանայ եւ լուսաւորուի ի պատիւ և ի փառս Հայց. Եկեղեցւոյ, և ի շինութիւն մտաց ու խորհրդոց: Համբուրիւ Ս. Աջիդ Ս. Վեհիդ, Ձեր պատուական Հայրական օրհնութեանց կարօտ ամենախոնարհ որդի Ձեր

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Ա. ՔԶՆՅ. ԹՈՒՄԱՅԵԱՆ

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Ս. ԼՈՒՍԱԿՈՐԻՁ ԵԿԵՂ. ՀԱՅՈՑ

ԱՆԿՐ - ՇԱՀՐ ԹԻԻ 19

ՊԷՅԵՐՈՒԹ

Պէյրուս, 23 Հոկտեմբեր 1929

Պատուական

Դուրեան Յորելեանի Կեդրոնական Յանձնաժողովոյ

Ի Երուսաղէմ

Ն. Ամենապատուութեան Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Պատրիարք Հօր Յանաւեայ Յորելեանի առթիւ, Թաղական Խորհուրդս կուգայ իր ամենաջերմ բարեմաղթութիւնները յղել Կեդր. Յանձնաժողովոյ միջնցաւ մեր սիրելի ու գիտուն Ս. Պատրիարք Հօր, մաղթելով միանգամայն երջանիկ ու բարեբաստիկ տարիներ:

Համբուրելով Իր Ս. Աջը, կը մնամք միշտ խոնարհ ծառանքը.

Ի Դիմաց Անդր-Նահրի Թաղ. Խորհուրդի

Ատենագպիր

Ատենագպետ

ՆԻԿՈՂՈՍ ԲԵՀԼՈՎԱՆԵԱՆ Թ. ՆՈՐՇԱՀԵԱՆ

ԽՍՀՄ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ
«ՍԱՀԱԿ — ՄԵՍՐՈՊ»

Պեյրուի, 23 Հոկտեմբեր 1929

Պատուական

Դուրեան Յոքելեանի Կեդրոնական Յանձնաժողովոյ

Ի Երուսաղէմ

Ն. Ամենապատուութեան Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Պատրիարք Դուրեանի Յիւնամեայ Յոքելեանին առթիւ, խմբագրութիւնս՝ կը փութայ իր ամենաջերմական բարեմաղթութիւնները յղել Կեդրոնական Յանձնաժողովոյդ միջոցաւ մեր սիրելի ու բաղմազէտ ծերունազարդ Ս. Պատրիարքին, միանշամայն, մաղթելով օրհնաբեր և բարեբաատիկ տարիներ իրեն:

Համբուրելով Ս. Աջը կը մնամք միշտ իր խոնարհ ու հաւատարիմ ծառան.
ՄԻՀՐ. Ս. ՆԱՃԱՐԵԱՆ

ԶԷՅԹՈՒՆԻ ՀԱՅՐԵՆԱԿՅԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ
ՊԷՅՐՈՒԹ, ԼԻԲԱՆԱՆ

24 Հոկտ. 1929

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Արքեպս. Դուրեան

Բարեջան Պատրիարք Հայոց Երուսաղէմի

Երուսաղէմ

Քանդուած Հայ Արժիւններու բոյնին անտուն զաւակներս՝ կոոր մը անշունչ թուղթով կուզանք թարգման հանդիսանալ տարազնուած՝ դժբախտ Զէյթունցւոց:

Զէյթունցիք խոր յարգանք ունին ամէն անոնց՝ որոնք, ցեղին եւ մարդկութեան համար աշխատած եւ օգտակար եղած են:

Դուք Ձեր անբասիր կեանքով, ցեղէն ժառանգած մեծ հոնճարով եւ աղօղօղութեամբ գործերով՝ կուզաք պատուոյ մեծ տեղ մը գրաւել Հայ ցեղի արիւնտ ապամութեան մէջ: Հայ սերունդին և Զէյթունցւոց հոգւոյն խորքը յաւէտ անմահացած Դուրեան գերդաստանը, պիտի օրհնուի, քանի ինքը ցեղը կ'ապրի: Ձեր բոլոր գործերուն մէջ՝ Հայ Ողին և Զէյթունի անթիւ նահատակները՝ Ձեզ պահապան և առաջնորդ ըլլան և ապրիք շատ երկար: Ձեր Յոքելեանի առթիւ լաւագոյն մաղթանքներով՝

Ի գիմաց Զէյթունի Հայրենակցական

Միութեան Կեդր. Վարչութեան

(ԱՆԻՔ)

Ատենապետ

Ատենադպիր

ԳՐ. Գ. ԳՈՒՏՈՒԼԵԱՆ

ՊԱՂՏԱՍՍՐ ՍԱԼԱԹԵԱՆ

Նիկոսիա, 24 Հոկտ. 1929

Ամենապատիւ Սրբազան Հայր.

Այնքան հանդիսաւոր ու պաշտօնական խօսքերու, գիրերու քով, որոնք Ձեր ներող ժպտովը կը կշռէք հիմայ, դժուար գրուած այս տողերուն ալ բարի եղէք տալու այն իրական կակիծը զոր չեմ բացատրած, պաշտօնական ըլլալ չկրնալու: Բայց կարելի է միտնալու: Ի՞նչ հարկ, կը խորհիմ, վերադիմելու և շինուած նախադասութիւններու: Դուք վեր էք անոնցմէ:

Երախտապարտ եմ Ձեզի այն շատ զեղեցիկ երևոյթին համար որ Ձեր միտքը կը կոչուի և Ձեր ձեռակերտն է ամբողջութեամբ: Բայց չէք սպասեր որ Երախտապարտ ըլլամ Ձեզի Ձեր կեանքին համար ալ: Վասնզի այդ կեանքին արծաթէ լիութեան ու ասոր թերաստուերին մէջ ես թափանցումն ըրի զիս չարչարող մօայլ խորհուրդին: Ես փնտռած եմ տարիներով դադանքը մեր սրբացած եկեղեցականներուն: Այսօր կնճիռը լուծուած է: Ու ի՞նչ սրտառուչ պարզութիւն է ճամբունը որ օգտակար կեանք կը կոչուի: Երախտապարտ ենք քեզի մենք բոլորս: Կը սորվեցնէք մեզ համեստ ու քաղցր ըլլալ ու մեզ կը խելամոռէք ժողովրդական խղճմտանքին որ մեր պատմիչներուն մօտ սրբութեան լուսապսակը կը դառնայ: Ձեզմով այնքան թափանցիկ է այս խորհուրդը: Ահա՛ թէ ինչու բարիք մըն է Ձեր կեանքը:

Ու ինչպէս որ նշանաւոր էջի մը մէջ դաս կ'ուզէք Ձեր հին մէկ նախահայրէն, նեքեցէք որ Ձեր անարժան մէկ աշակերտը դարձնէ Ձեր բառերը Ձեզի ու ծունկի եկած ըսէ Ձեր փառքին

— Բարութեան դաս մը՝ կեանքէ՛դ, Սրբազան ուսուցիչս:

Համբուրելով Ձեր համբուրելի Աջը

Սէրով ու կսկիծով

Յ. ՕՇԱԿԱՆ

ANATOLIA COLLEGE
SALONICA, GREECE

Գեր. Տ. Տ. Բարկէն Ս. Արքեպիսկոպոս

Նախագահ Դուրեան Յորելինական Յանձնախումբին

Երուսաղէմ

Գերազնորհ Սրբազան Հայր:

Հայոցս, Երուսաղէմի արժանընտիր Պատրիարք Ամեն. Տ. Տ. Եղիշէ Սրբազան Արքեպիսկոպոս Դուրեանի՝ քահանայութեան, ուսուցչութեան և զրական քործունէութեան յիսնամեայ յորելեանին առթիւ, համակուած հիացումով, յարգանքով ու սէրով, կը փութանք անբասիր, ներհուն, զգայուն քերթող, պերճաբան Յորելեարին մատուցանել ակնածանօք Պատ. Յանձնախումբիդ միջոցաւ սրտագին շնորհաւորութիւններ և բարեմաղթութիւններ:

Ի զիմաց Սեւանիկի Անաթօլիա Դօլէճի Հայ Ուսանողութեան

24 Հոկտ. 1929

Սեւանիկ

ԲԱՅԹ Յ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

ԱՐԱՄ Բ. ՏՕՆԻԿԵԱՆ

ԳԱԼԱՅԵԱՆ ԱՂԱԿԱՆՑ ՈՐԲԱՆՑ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1866

ԽԱՍԳԻՒՂ, ՀԱԼԸՑ—ՕՂԼՈՒ

Կ. Պոլիս 24 Հոկտ. 1929

Ամենապատիւ

Տ. Եղիշէ Արքեպ. Դուրեան

Պատրիարք Սրբոյ Աթոռոյն Երուսաղէմայ

Սրբազան Հայր:

Հայ Երախտազէտ ազգը զիտէ գնահատել իր արժանաւոր դաւկին տքնաջան աշխատութիւնը: Ամէն կողմ կատարուած Յորելինական հանդիսութիւնները, բնոյթը ունին պսակելու Ձեր նուիրումի գործը, որ արդարեւ, յոյժ օգտակար և բազմակողմանի եղած է:

Թո՛ղ տուէք, Սրբազան Հայր, որ ես ալ իմ՝ և Գալֆայեան ուխտի քոյրերու համակրանքի ձայնը խառնեմ համազգային այս տօնակատարութեան, մաղթելով Ձեզ երկա՛ր և երջանիկ կեանք, որպէսզի հայ աղքատ զրականութիւնը ճոխացնէք Ձեր ներհուն և ներշնչուն բանաստեղծութիւններով, ուսումնասիրութիւններով և բանասիրութիւններով:

Տա՛յր, թէ երկինք Հայ ազգին նուիրէր Ձեզ նման անբոսիր, և անձնանուէր եկեղեցականներ, պատկ և պարծանք եկեղեցւոյն:

Ակնածանօք մատչելով ի համբոյր Ս. Աջոյդ՝ ֆեմ

Ի գիմաց Գալֆայեան Ուխտին

Մայր՝

ԱՂԱԽՆԻ ՄԱՅՐ. Կ. ՔԷՍԵՆԱՆ

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպիսկոպոս Դուբեան

Հայրախնամ Պատրիարք Առաքելական

Ս. Աթոռոյ Վանուց Սրբոյ Յակոբեանց

յերուսաղէմ

Շնորհազարդ Սրբազան Հայր.

Ի ծառայել իմում այնոցիկ, որք են ծառայք Տեառն իմոյ, համարիմ պաշտօն մատուցանել նմին իսկ Տեառն:

Սրբակրօն վարուք, ոսկիաբան խօսիւք, իմաստասէր մտօք, ուղղափառ ուսուցմամբ և օրհնաբեր արդեամբք, լրիւ կէս դար ողջոյն Ամենակալին մերոյ Աստուծոյ ծառայող Հայրապետիդ, իմոյ սրտագին մեծարանաց մատուցանեմ զծառայական ողջունագիրս:

Եւ յաւուրս մեծի տօնի Յորելինի Ձերոյ Սրբազնութեան, հայցեմ ի Տեառնէ շնորհել Ձեզ աննուազ առողջութիւն, զի մի՛ պակասեցի ալեւոր ի տանէ խւմէ, և որպէս լուաւ բազկատարածութեանն Մովսէսի, ի ջախջախել զթշնամիան Իսրայէլի, տացէ՛ և մեզ արժանաւորութիւն մտանելոյ ընդ բազկացդ և շնորհիւք աղօթիցդ արդիւնաւորելոյ զօրհնութիւնն Աստուածային ի վերայ Սրբոյ Եկեղեցւոյս և համօրէն Ազգիս և մեր մեղաւորացս:

Որդիանուէր խանդաղատանօք

Ձերդ Բարձր Սրբազնութեան

Նորընծայ Ծառայ

ՊԱՍԿ ԲԱՀԱՆԱՅ Մ. ԽԱԶԻԿԵԱՆ

24 Հոկտ. 1929,

Գահիրէ՝

U. C. C. & P.

Beyrouth

ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՅԻՅ ՀԱՅՐԱՅ. ՄԻՈՒԹԻԻՆ

Պ Է Յ Բ Ո Ւ Թ

Պէյրութ, 24 Հոկտեմբեր 1929

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպիսկ. Դուբեան

Բարեխնամ Պատրիարք Ս. Երուսաղէմի

Երուսաղէմ

Ամենապատիւ Սրբազան Հայր,

Ձեր ազգօգուտ ծառայութիւնները ամէն հայու հոգւոյն խորքը գրոշմած է խորին մեծարանք Ձեզ հանդէպ:

Այսօր յարգանքի տուրք մը կը մատուցանէ հայ ժողովուրդը Ձեզ՝ իր մեծ զաւկին, որ գիտցաւ ցեղին փոխանցել իր մեծ հանձարը:

Ս. Եղիշէի անմահ հոգին կ'ազրի Ձեր մէջ: Ս. Սահակ եւ Ս. Մեսրոպը ցեղին մէջ կենդանացնող Ձեր շունչը սերունդներ կրթեց:

Հայ ոգին Ձեր բոլոր գործերուն մէջ Ձեզ առաջնորդ ըլլայ եւ հայ ժողովուրդը Օչականի մէջ լսէ ու կարգայ ցեղային նկարագիրը կերտող հոգեշունչ քարոզները:

Ասանք են մեր եւ մեր հայրենակիցներուն լաւագոյն մաղթանքները Ձեր Յոբելեանին առթիւ:

Որդիական խորին ակնածանօք
Ի դիմաց Պոլսոյ եւ Շրջ. Հիցկ. Միութեան.
(ԼԵՆԻՆ)
Ա. Գպիր Ա. Կետ
Յ. ՍԱԼԵԱՆ ՏՕՔԹ. Բ. ԳՈՒԼԱԿԵԱՆ

THE GOTCHNAG
An Armenian Weekly
Ա. Յ. ՍԱՍՏԱՆԻ ԿՈՉՆԱԿ
331 Fourth Avenue.
New York

Հոկտ. 24, 1929

Ամենապատիւ

Տ. Եղիշէ Արքեպսկ. Դուբեան,
Արժանընտիր Պատրիարք Ս. Յակոբեանց Աթոռոյն
Երուսաղէմ, Պաղեստին

Բարձրաշնորհ Սրբազան Հայր,

Ձեր Ամենապատուութեան քահանայացման յիսնամեայ Յոբելեանին առթիւ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՉՆԱԿ ին իմբագրութիւնը պատիւ ունի մատուցանելու իր սրտագին խընդակցութիւններն ու շնորհաւորութիւնները:

Թերթիս իմբագրութիւնը, Հայ ժողովուրդի հոգեւոր եւ իմացական լուսաւորութեան ջերմ նախանձախնդիր, մեծապէս կը գնահատէ այն ջանքերը զորս Ս. Յակոբեանց Միաբանութիւնը կը կատարէ, մանաւանդ Ձեր գահակալութեան շնորհարբեր թուականէն ի վեր, եկեղեցական, կրթական եւ գրական մարզերու մէջ:

Թոյլ տուէք, Սրբազան Հայր որ իմբագրութիւնս, ներկայ պատահութիւնէն օգտուելով Ձեզմէ խնդրէ Ամանորի Պատգամ մը, Հայաստանի Կոչնակի ընթերցողներուն ուղղուած, զոր կը սիրենք հրատարակել Նոր Տարուան առաջին թիւով:

Կը մաղթենք որ Երկնային Նախախնամութիւնը Ձեզի շնորհէ երկար եւ առողջ կեանք, որպէսզի Հայաստանեայց Հօտը կարենայ ասիէ վերջն ալ շատ տարիներ առաջնորդուի Ձեր իմաստութեան լուսովը եւ ներշնչուի Ձեր առաքինութեանց օրինակովը:

Մնամ ամենախորին յարգանօք

Ի դիմաց Հայաստանի Կոչնակի իմբագրութեան
Խ. Կ. ՊԷՆՆԷԵԱՆ

ՄԵԼԴՈՆԵԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ
ՆԻԿՈՍԻԱ (ԿԻՊՐՈՍ)

Նիկոսիա 24 Հոկտ. 1929

Ամենապատիւ Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպս. Դուբեան
Պատրիարք Հայոց

Երուսաղէմ

Ամենապատիւ եւ Սիրելի Սրբազան Հայր,

Հովուական Ձեր յոգնամբոխ պարապումներու մէջ, չեմ գիտեր թէ այս տողերուն ոտորագրութիւնը պիտի կրնամ մոռցուած հին անունի մը արձագանքը արթնցնել պահ մը: Արժանի պատիժը պիտի ըլլար իրեն համար տեւական մոռացումը, եթէ ան չունե-

նոր հոյակապ Սրբազանը երբեք մոռցուած չըլլալու ու գայն, թէև հեռուէն ու լոխն, որդիական կաթոգին սիրով պաշտելու չքմեղանքը: Թղունները կ'աւրուին մեր յիշողութեան ու համակրանքի տախտակներէն, բայց հսկաները խորաքանդակ դրոշմուած կը մնան հոն: Եւ սա պահուն, նոյնքան պայծառութեամբ մտքիս առջեւ կը տեսարանագրուի «Նոր Դպրոց»ի բարձրագոյն դասարանը՝ որ, տասնեակ մը տարիներ առաջ, չաբաթը երկու անգամ կը լեցուէր քաղցրութեան, շնորհի, զիտութեան ու բանաստեղծութեան շլացուցիչ լոյսովը, որուն մէջ իմ ալ հոգիս կ'օծուէր աշակերտներու հոգիին հետ, երբ իրեւ ուսուցիչ — ուսանող զմայլագին կը հետեւէր Ձեր դասերուն:

Ու այսօր, երբ ազգն համօրէն կը տօնախմբէ պատուական հայրապետիդ յորեկանը, թոյլ տուէ՛ք որ ես ալ, Մեղիգնեան հաստատութեան անունով ուղղելի պաշտօնական հեռագրէս գատ, իմ որդիական սիրոյս հետ յայտնեմ իմ ջերմ խնդակցութիւններս ու լաւագոյն բարեմաղթութիւններս, ու գուրգուրաղին համբուրեմ Սիրելի Սրբազանիս շնորհալի Ս. Աջը:

Գ. ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ

Յոպպէ. 25 Հոկտ. 1929

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպիսկ. Դուբեան

Բարեխնամ Պատրիարք Առաքելական Ս. Աթոռոյ

Երուսաղէմի

Սրբազան Հայր,

Ձերդ Ամենապատուութեան Գահակալութեան Ծրդ. տարւոյ և անուան տարեդարձին երջանկաբար զուգադիպող Մեծի Քահանայութեան Յիսնամեայ Յոբելեանի առիթով պատիւ եւ համարձակութիւն ունիմ ամենախոնարհ յարգանքներով յայտնել իմ ջերմաջերմ շնորհաւորութիւններս, մաղթելով ի բոլոր սրտէ որ Նախախնամողն Աստուած երջանկութիւն պարգեւէ Ձեզ, և առողջ ու անփորձ կեանքով անասան պահէ զՁեզ Պատրիարքական Գահուն վրայ:

Մատչիմ ի համբոյր Աջոյն Ձեր Բարձր Սրբազնութեան, եւ մնամ

որդիական խորին յարգանքներով
Երածիշտ—Ուսուցիչ Յոպպէի վանուց

Յ. Ա. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Սրբ. Արքեպիսկոպոս Դուբեան

Պատրիարք Առաք. Ս. Աթոռոյն Սրբոցն Յակոբեանց

Երուսաղէմի

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայր.

Սրբափայլ և պանծալի Ս. Անունիդ, պատուարեք գահակալութեանդ, անդրանիկ Յիսնամեայ Քահանայութեանդ հռչակաւոր Յոբելեանիդ առթիւ, ես և մանկունք իմ ծնկաչոք կուգանք համբուրել Սրբազան Աջըդ և մաղթել Ձեզ երջանկաբար շատ տարիներ:

Սրբազան Աջըդ համբուրող խոնարհ որդին Ձեր

25 Հոկտ. 1929

Եսֆա

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԽԱՉԱԿԻՐ ՔԶ. ՍԻՄԷՈՆԵԱՆ

Ժամաբար Յոպպէի Հայոց Վանուց

Ամենապատիւ

Տէր Եղիշէ Սրբազան Արքեպիսկոպոս Դուբնան
Արժանընտիր Դահակալ Առաքելական Սուրբ Աթոռոյն
Երուսաղէմայ

Սրբազան Պատրիարք Հայր .

Ձերմօտոյն բարեմաղթութիւններս կը մատուցանեմ Ամենապատուութեանդ պատկառելի Յիսնամեայ գրական գործունէութեան :

Կը ցանկամ բազմադիւն զբոլիդ բեղմնաւորութիւն . անվիշտ ապրիք տարիներ երկար որ մշտապէս հնչէ քնարդ անմահ :

Հայր Պատուական, կ'աղաչեմ որ բարեհաճիք ընդունիլ խորին մեծարանացս հաւատարմքն :

25 Հոկտեմբեր 1929

Երուսաղէմ

Որդիական ակնածանօք

Մատչիմ Ս . Աջոյդ

ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ, ՎԻՐԳԻՆԷ, ՎԱՐԳ - ՊԱՏՐԻԿԵԱՆ

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ ՀԱՅՈՅ

ԳԱՇԻՐԷ

Դահիւրէ 25 Հոկտ. 1929

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Սրբազան Արքեպիսկոպոս Դուբնան
Պատրիարք Ս . Երուսաղէմայ ի Վանս Ս . Յակոբայ Հայոց
Երուսաղէմ

Ամենապատիւ Սրբազան Հայր ,

Ձեր Սրբազնութեան Քահանայութեան յիսնամեակին առթիւ, ջերմապէս կը փափաքէի գալ անձամբ յայտնելու համար իմ սրտագին շնորհաւորութիւններս եւ հոգեբուրդ մաղթանքներս, բայց կը ցաւիմ ըսելու որ մեր Սրբազան Առաջնորդ Հօր ասկից բացակայ ըլլալուն պատճառաւ, Առաջնորդարանի ընթացիկ եւ ստիպողական գործերը հարկաւորած են զիս, որ Հիարենամ կատարել իմ որդիական պարտականութիւններս :

Ներկայ գրովս յարգանքով եւ ակնածանօք Ձերդ Ամենապատուութեան կը ներկայացնեմ իբր հարազատ զգացումիս արտայայտութիւնը, իմ ջերմ մաղթանքներս Ձեր Սրբազնութեան արեւշատութեան համար, որպէսզի այս փառանդի եւ չորս հովերուն տրուած ազգը վայելէ Ձեր արդիւնաշատ եւ բազմաբեղուն մտքին արտադրութիւնները եւ Ս . Աթոռը՝ Ձեր բարձր հովանին :

Ամէն անոնք որ Ձեր Ամենապատուութեան մօտէն ծանօթ են, յանձին Ձեր կը տեսնեն արդի ժամանակներու Շնորհալին, որ կը ծառայէ ազգին թէ իր զբոլի ու մտքի գործունէութեամբ եւ թէ հովուապետական պաշտօնով : Հայ ժողովուրդը ընդհանրապէս կը կարօտի Ձեր մտաւորական աշխատութեան, եւ Ս . Աթոռը՝ Ձեր հովուապետական բարձր հովանին :

Ուստի սրտագին զգացումներով եւ Խալ կուգամ միացնել իմ հոգեւանդ աղօթքս, հաղարաւոր ուրիշ շատերու աղօթքին, որ առ Բարձրեալն կ'ուղղուին այս պահուս աշխարհի չորս կողմը ցրուած Հայերու կողմէ, որպէսզի ամենուս Աստուածը, Ձեզ պարգեւէ երկար կեանք եւ առողջութիւն, եւ պահէ հաստատուն պատրիարքական գահուն վրայ :

Այս ազգը դեռ չատ պէտք ունի Ձեր Սրբազնութեան բարձր հովանին եւ մանաւանդ Ձեր գրական ձիրքերուն, որոնք կոչուած են դատարկութիւններ ընդ եւ ջախջախուած ժողովուրդը առաջնորդել բարձրացնելու համար հոգեկան բարձրագոյն ոլորաններուն :

Մնամ որդիական յարգանօք եւ ակնածանօք համբուրելու Ձեր Ս . Աջոյն

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՔԶՆՅ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

ՀԱՅ ԱՌԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻ
ԳԱՅԻՐԷ, (ԵԳԻՊՏՈՍ)

Գահիրէ, Հոկտեմբեր 25, 1929

Յորելիական Յանձնախումբ
Հայոց Պատրիարքարան

Երուսաղէմ

Ամեն. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպ. Դուրեանի բարեբաւոյի Յորելեանին առթիւ՝ հպարտ և հրճուալից՝ կը փութանք Գահիրէի Հայ Աւետ. Համայնքին անխառն խնդակցութիւնները բերել ազգային հանդիսութեանց. և սրտազին մաղթել, որ Բարձրալը շարունակէ իր շնորհքին մէջ պահելու Նորին Սրբազնութեան մաքրակրօն հոգին և ազգանուէր բազմաբեղուն միտքը, զեռ երկար տարիներ օրինակ հանդիսանալու համար իր կեանքին ու գործին վրայ սքանչացողներու ստուար բազմութեանց:

Հիացումի եւ մեծարանքի հաւատարմութեամբ

(ԿՆԻՔ)

Մնանք Զերդ

Յանուն Գահիրէի Հայ Աւետ. Համայնքին Հովիւ
Կ. Ս. ՖԱՐԱՃԵԱՆ

ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ԿԹՈՍՈՒՐԱՅ ՄԻՈՒԹԻԻՆ
ՇԵԼԻՈՊՈԼԻՍ

Հելիոպոլիս 25 Հոկտ. 1929

Գերապատիւ.

Մենքոպ Եպիսկոպոս Նշանեան

Ս. Նախագահ Ն. Ս. Եղիշէ Արք. Դուրեան Պատրիարքի

Յիսնամեայ Քահանայութեան Յորելիական Յանձնաժողովին
Երուսաղէմ

Գերապատիւ Հայր,

Նուպարեան Կրթասիրաց Միութեան Վարչութիւնն ներկայիս կը յայտնէ իր խորին յարգանքն ու անկեղծ համակրանքն, Մեծ ուսուցչին, Հմուտ բանասէրին, Սրբազան քերթողին Ն. Ս. Եղիշէ Արք. Դուրեան Պատրիարքի յիսնամեայ Քահանայութեան յուր բերեանի առթիւ

Ի Դիմաց Նուպարեան Կրթասիրաց Միութեան
Ատենապետ Ատենադպիր

(ԿՆԻՔ)

ՏՐԴԱՏ ՀԱՊԷՇԵԱՆ Յ. Մ. ՊԶԱՔՃԵԱՆ

K. MELCON
Saptieh - Cairo

Cairo, 25 Հոկտեմբեր 1929

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Արքեպիսկոպոս Դուրեան

Առաքելաշնորհ Ս. Պատրիարք Ս. Յակոբբայ Վանուց
Երուսաղէմ

Բարձրաշնորհ Սրբազան Տէր իմ.

Զերդ Բարձր Սրբազնութեան աշխարհականութեան շրջանի յիսուներեքամեայ ուսանող սանը կը փութայ Զեր Սրբութեան կրօնաւորի յիսնամեայ Յորելեանի առթիւ իւր որդիական ջերմ և անկեղծ բարեմաղթութիւնները մատուցանել յոսո Զեր Առաքելական Ս. Գահուն, մաղթելով Զեղ երջանիկ և քաջաւոր իր կար տարիներ ի պայծառութիւն Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյն և Սաղիմական Առաքելական Ս. Վանուց:

Ի համբոյր մատչելով Զեր պատուական Ս. Աջոյն
Մնամ Զերդ Բարձր Սրբազնութեան
Ամենախոնարհ և երախտազէտ Որդի
Մ. ԿԱՅԷԿՃԵԱՆ

Վ. Ա. Հ. Ա. Ն. Ջ. Ա. Բ. Գ. Ա. Բ. Ե. Ա. Ն.

Գրավաճառ - Հրատարակիչ

4, ՔԱՄԷԼ ՓՈՂՈՑ

ԳԱՀԻՐԷ, ԵԳԻՊՏՈՍ

Գահիրէ, 25 Հոկտեմբեր 1929

Ամենապատիւ

Տ. Եղիշէ Ա. Ե. Դուբեան

Պատրիարք Հայոց Առաքելական Ս. Աթոռոյ

Երուսաղէմ

Ամենապատիւ Տէր.

Ձեր Սրբազնութեան Քահանայական Յիմնամեայ Յորեկանին առթիւ, կուգամ խոնարհաբար յայտնել իմ անկեղծ շնորհաւորութիւններս, մաղթելով երկար և երջանիկ կեանք:

Սրբազնութեանդ բաղձաթիւ աշակերաներու, բարեկամներու և հիացողներու կարգին, որոնք այսօր աշխարհի ամէն կողմերէն կուգան իրենց համակրանքի զգացումները բերել՝ այն փառաւոր Յորեկանական հանդէսին, որ վաղը տեղի կ'ունենայ բաղձադարեան Առաքելական Ս. Յակոբայ վանքին մէջ, իմ շնորհաւորութիւններս ալ խառնելով անոնց ձայնին, կը կարծեմ թէ հայրենակցի մը և մեր Պոյոյ Հայոց սիրեցեալ Պատրիարքին ու վաղեմի մեծանուն բարեկամին հանդէպ ունեցած հիացումս պիտի նկատէք զայն:

Մատչելով ի համրոյր Ս. Աջոյգ

Մնամ ամենախորին յարգանք

Վ.Ա.Հ.Ա.Ն. Ջ.Ա.Բ.Գ.Ա.Բ.Ե.Ա.Ն.

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀԱՆՈՒՐԴ

ՍՈՒՐԲ «ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԱՅ» ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

Ա.Ե.Բ.ՈՍ

Այլթա, 25 Հոկտեմբեր 1929

Ամենապատիւ Տէր

Տ. Եղիշէ Սրբազ. Արքեպիսկ. Դուբեան

Առաքինազարդ Պատրիարքին Մերոյ Սրբոյն Աթոռոյ

Երուսաղէմայ

Առաքելաշնորհ Յորեկար,

Պուրկարահայ գաղութն հրճուանքով լի՝ Ձերում Ամենապատիւ Սրբազնութեան Յորեկանը Տօնելու՝ իր երախտագիտական ահագանցը կը հնչեցնէ ամենուրեք՝ ընդ որում և տեղւոյս հայ համայնքը երկկեղածօրէն՝ անբասիր՝ նրբամիտ՝ զօրծունեայ՝ խստակրօն խոնարհ՝ հեղահամբոյր՝ լիզուազէտ և բանաստեղծ - Հայ - Եկեղեցականութեան փառքն ու պարծանքը Ձերում Ամենապատիւ Հայրութեան համբաւաւոր անունին:

Եւ այսու՝ խորապէս զգածուած՝ որդիական երախտագիտութեամբ պարտք կ'զգանք փութալ՝ որպէս թարգմանը համայնքիս -- հոգեզուարճ բերկրութեամբ շնորհաւորել Ձեր Հոկտ. Ը Առաքինազարդ Սրբազնութեանդ Յորեկանին նուիրուած՝ հայ - Ժողովուրդի սրտին մէջ քանդակուած և զրոյժուած այդ պատուական օրը:

Ձերմապէս և անտահման մաղթանքներով աուցուն կը հայցենք ի Տեառնէ՝ որ Հայ - Ազգը ունենայ բազըլ՝ կրկին անգամ տօնելու 50 ամեակը Ձերում Ամենապատիւ Սրբազնութեան՝ որուն խաղաղաշնորհ և Սրբազնեալ Ս. Աջոյն եմք՝ համբուրիւ

որդիական ակնածանօք

Ի զիմաց Թաղական Խորհրդոյ

Ատենադպիր

Ատենապետ

Նախագահ

Յ. Ք. ՆԱԽՆԻՔ

ՀԱՃԻ Ս. ՊԱՔԼԱԵԱՆ

Գ. ԱՍՅԱՅԵԼԵԱՆ

(Կ.Ն.ԽՔ)

«ՅՈՒՍԱՔԵՐ»

ՕՐԱՅԵՐՔ

ՏՊԱՐԱՆ ԵՒ ԳՐԱՏՈՒՆ

ԴԱՆՈՒՄ

Գահիրէ, 25 Հոկտ. 1929

Ամենապատիւ

Տ. Եղիշէ Արքեպսկ. Դուբնան

Ազգայնորդ Պատրիարք Հայոց Ս. Երուսաղէմայ

Սրբազան Հայր,

Բախտը չունիմ Ձեզ մօտ ըլլալու, թէև մօտ եմ միշտ սրտով:

Կը փութամ սրտագին շնորհաւորութիւններս յայտնել Ձերդ Սրբազնութեան երջանիկ յորելեանին առթիւ, որ պանծացումն է հայ դպրութեան և Հայաստանեայց Եկեղեցիին:

Երկուքն ալ, ըլլայ դպրութիւնը ըլլայ եկեղեցին, սգաւոր, շատ քիչերու կարգին և անոնց գլուխն և Նահապետը մեծարուած, Ձեզ ունին իբրև սփոփանք:

Ձեզմով հարուստ կը թուի ինձ հայ ժողովուրդը, ճշմարտօրէն. առանց Ձեզի՝ աղքատ: Թող տուէք ինձ, Սրբազան Հայր, որ բոլորին հետ, ես ալ, մաղթեմ, որ հայը միշտ հարուստ մնայ Ձեզմով:

Որդեական յարգանքներով

ԳՈՒՐԳԷՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ

Հալէպ, 25 Հոկտեմբեր 1929

Ամենապատիւ

Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպիսկոպոս Դուբնան

Պատրիարք Հայոց Ս. Երուսաղէմի

Սրբազան Հայրիկ.

Նորին Սրբազնութեանդ Քահանայութեան Յիսնամեայ Յորելեանին առթիւ զգացած ուրախութեանս չափն ու սահմանը՝ Ձեր հմայքին և անխոնջ գործունէութեան համեմատական է. արդարև կեանք մը բեղուն և արդիւնաւոր՝ լի տքնաջան աշխատութեամբ ամէն մարդի մէջ գրեթէ անման աստիճանով. իբրև կրօնական՝ ապրեցաք զերազանցապէս օրինակելի, եղական և անբասիր. իբրև ուսուցիչ՝ յարատե և խղճամիտ, անհաւասարելի կերպով տիպար. իբրև պատմագիր եղաք ներհուն և հեռատես. իբրև խոստատէր՝ խորթափանց և մանրագին. իբրև բանաստեղծ՝ ինքնատիպ և զգայուն. իբրև քարոզիչ՝ պերճաբան և վեհամաստ, իբրև լեզուագէտ՝ բանասէր՝ հմուտ և խորագին, տարիներու ծանր բռնան տակ կքած՝ կարծես կ'երկրասարդանաք հոգեկան նոր աւելնով և աշխատելու անսահման փափաքով առկցուն:

Ձեզի յատուկ բարոյական կորովն եւ ուսուցանելու անշէջ եռանդը՝ չանյայտանար երբեք Ձեր բազմեւրախ աշակերտին յիշողութենէն՝ ցորչափ կը շնչէ ան, եւ յիրաւի պիտի չի կրնամ երբեք ձերբազատուիլ այն խանդավառ ոգիի ազդեցութենէն որ Ձերն է, Ձեզ կը յատկանշէ եւ տեւական հետք մը պիտի ձգէ սերունդէ սերունդ, իբրև կամուրջ գործածելով Ձեր անթիւ սաները:

Նիւթական գնահատում մը՝ որչափ ալ մեծարժէք և սրտաբուխ ըլլայ, պիտի չկրնայ երբեք արտայայտել այն վսեմ ուխտը, որով ազգային ծառայութեան նուիրական գործին տրամադրած էք ինքզինքնիդ կէս դարէ ի վեր, հազուադուր յարատեութեամբ մը:

Սրբազան Հայրիկ, այս հրճուալին օրուան հանդիսութեանց պահուն կ'ապրիմ անուշ եղեմական կեանքը Ձեր վաղամեռիկ սանին՝ անմոռանալի Դպրեմանքին, ուր նահապետական սեղանին շուրջ կը վայելէինք Ձեր յանկուցիչ շունչին հմայքը՝ կազդուրիչ և

կենդանաբար, և հիմայ որ կը տոչորիմ կարօտովը անցեալի գրաւիչ յիշատակներուն, չեմ կրնար ինքզինքս զսպել յետագարծ ակնարկով մ'ըմբռնելու հուրքը հմայիչ հաստատութեան մը՝ որու հողին եղաք ընդերկար, և որ, աւա՜ղ, ոչ ևս է հիմայ. բայց ուրախ ենք որ անոր հողին Ձեզմով կ'ապրի և կը սաւառնի տէրունական Ս. Տեղեաց վրայ միշտ արթուն՝ յաւէտ եռանդուն:

Օգտուելով Ձեր երջանիկ Յորեկանին առթած ցնծութենէն՝ պիտի խնդրէի Ամենակալէն՝ շնորհել մեզ ընդերկար այն անմահ անձնաւորութիւնը, որ Ձերն է, և որ իր պատանութենէն ի վեր լոյս սփռած է իր շուրջը երգիւհանգ փարոսի մը պէս և չյողնիր բարերարելէ իր բարոյական զաւակները՝ որոնց բարգաւաճման նուիրած է իր անձը յաւէտ:

Արդ, Սրբազան Հայր, մատչելով ի համբոյր Ձեր Սրբազնութեան Ս. Աջոյն՝ կը խնդրեմ ընդունիլ Ձեր նախկին աննշան սանին անհուն մաղթանքներն ու սրտագին շնորհաւորութիւնները:

Ձեր խոնարհ ծառան
ՄԻՍԱԲ ԲԷԼԷՇԵԱՆ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՊՕՂՈՍԵԱՆ ԱԶԳ. ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՅ
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐՈՍ

Աղեքսանդրիա, 25 Հոկտ. 1929

Ամենապատիւ

Տ. եղիշէ Արքեպիսկոպոս Դուբնան

Պատրիարք Առաքելական Աթոռոյն

Ս. Երուսաղէմի

Բարձրաշնորհ Սրբազան Յորեկա՛ւր,

Աղեքսանդրիոյ Պօղոսեան Ազգ. Երկեւո վարժարանի և Մեղքոնեան Մանկապարտէզի կրթական ամբողջ պաշտօնէութիւնը Ձեր Բարձրաշնորհ Սրբազնութեան Յիմնամեայ Քահանայութեան Յորեկանին առթիւ, հայ ժողովրդեան՝ մասնաւորաբար եկեղեցականութեան և մտաւորականութեան զանազան աստիճանի և դասակարգի ներկայացուցիչներու՝ հոգեւոր մշակներու, բանասէրներու, բանաստեղծներու, մատենագիրներու և առհասարակ զբասէրներու և զբաղէտներու կարգին՝ մասնաւորապէս և յատկապէս կ'ողջունէ այսօր՝ յանձին Ձեր յիմնամեայ բաղմարդիւն ծառայութեամբ վաստակարեկ Ամենապատուութեան՝ հայ ճշմարիտ դաստիարակը և զբական մշակը, և խորին հիացումով ու անվերապահ նուիրումով կը խոնարհի Ձեր բաղմաբեղուն կեանքի գործունէութեան վեհաշուք կոթողին առջև, և կը մատուցանէ իր պատկառանքի և երախտագիտութեան ջերմագին զգացումներուն հետ՝ սրտեռանդն շնորհաւորութիւններն ու մաղթանքները Ձեր Սրբազնութեան թանկագին կեանքի երկարութեան և երկարատե հովուութեան և հովանաւորութեան բուռն իղձերով, յօգուտ և ի բարեղարդութիւն Ս. Յակովբեան հրնամանի վանուց և պատկառելի Միարանութեան:

Մատչելով ի համբոյր Ձեր Սրբազնութեան Շնորհազարգ Աջոյն և խնդրելով Ձեր աղօթքն ու հայրական օրհնութիւններն ամէնքիս և մեր Վարժարաններու ազգային մանկուոյն, ամենախորին ակնածութեամբ եմք և մնամք

Ձեր Սրբազնութեան անձնուէր և խոնարհ որդիք

Ուսուցիչ-Ուսուցչուհիք Պօղոս. Ազգ. Վրժ. և Մեղքոնեան Մանկապարտէզի.

Գ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ	Վ. Յ ՏԷՐՊԷՏԷՐԵԱՆ	Ս. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ	Ա. ՊՈՒՏԱԿԵԱՆ
Վ. ԱՐԾՐՈՒՆԻ	Ռ. ԶԷՅՈՒՆՅԵԱՆ	Ա. ՇԱՏԱԽՅԵԱՆ	Ա. ԹԻՐԵԱՖԵԱՆ
Զ. ՊՕՂՈՍԵԱՆ	Հ. Ա. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ	Յ. ԶԷՔԻՐԵԱՆ	Կ. ԴԱՄԻԿԵԱՆ
Յ. ՄԱՀՏԵՍԵԱՆ	Մ. Կ. ՃԻԶՄԷՃԵԱՆ	Կ. ՃԻՊԻՆԼԵԱՆ	Վ. ԶԱՔԱՐԵԱՆ
Զ. ՍԷՖԷՐԵԱՆ	Գ. ՍՊԱՐԹԱԼԵԱՆ	Ա. ՄԻԱԼԵԱՆ	ՀԱՄԱԶԱՍՊ ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Ա. ԳԱՐԱԿԱՇԵԱՆ	Ա. ՏԷՅԻՐՄԷՆՃԵԱՆ	ԱԼԻՍ ԱՃԷՄԵԱՆ	

ԹԱՂ. ԽՈՐՀՈՒՐԻ ՀԱՅՈՑ
ՍԹ. ԶԱԿՕՐԱ

Աթ. Զակօրա, 25 Հոկտ. 1929

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպիսկոպոս Դուբեան

Պատրիարք Առաքելական Մայր Աթոռոյ

Երուսաղէմ

Բարձրաշնորհ Սրբազան Հայր.

Սրբի անհուն բերկրանքով, մամուլէն կը տեղեկանանք թէ՛ մօտեւա կը տօնուի Զերդ Ամենապատուութեան Քահանայական Յիսնամեակը:

Այս առթիւ, որքան կը խայտան մեր հոգիները եւ մեր էութիւնները, ցնծութեան դրօշը պարզելով՝ ներկայով կուզանք մեր որդիական անկեղծ շնորհաւորութիւնները ներկայացնելու յոսո Զերդ Սրբազնութեան եւ ի սրտէ մաղթելու որ Տէրը անասան պահէ կայացնելու յոսո Զերդ Սրբազնութեան, սրբէսդ իրբեւ անձնուէր պատրիարք Առաքելական Մայր Աթոռոյ, անշահախնդիր կղերական, զատիարակ, բանաստեղծ, լեզուագէտ ու իմաստասէր, այս օտար ափերու վրայ մեզի միթիարութիւն ունենանք Զեր հայրական թանկազին խրատները, զրութիւնները, որոնք կուզան ներկայի հայ կղերին զրական գոհարները բլլալու եւ տարիներու դժբախտութեանց ընթացքին չիջելու մօտ եղող հայ զրանեանութեան լուսաւոր կանթեղը ու զարդը բլլալու: Նոյնպէս ի սրտէ կը մաղթենք, որ բազմ ունենանք Զեր Քահանայական Հարիւրամեակը տօնելու:

Ամենապատիւ Սրբազան Հայր, հաճեցէք այս առթիւ ընդունելու մեր որդիական ջերմ շնորհաւորութիւնները եւ թող տուէք խորին ակնածանքով մատչելու ի համբոյր Ս. Աջոյ Զերոյ:

(Կնիւի)

Որդիական յարգանքներով՝

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ Հայոց

Աթարա-Զակօրայի (Պուլկարիա)

Ատենագպիւր՝

Ատենագեւտ՝

Կ. Գ. Քէրիմեան

ԽԱԶԻԿ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Պուրկաղ 25 Հոկտ. 1929

Ամենապատիւ Տ. Տ. Եղիշէ Արքեպիսկ. Դուբեան

Անդուգական Պատրիարք Հայոց

Ս. Երուսաղէմ

Ամենապատիւ Սրբազան Հայր

Վաղն ի Ս. Երուսաղէմ, ի Սոփիա եւ բոլոր Պուլկարիոյ քաղաքներն կը տօնեն Մեծ Յոբելեարիդ յիսնամեակն. բախտին դժբախտ մի՛ զուգադիպութեամբն չը պիտի կրնամ ո՛չ մէկին անձամբ ներկայ գտնուիլ, զի վաղն առտու խոկ կնոջս ու աղջիկներուս հետ կը մեկնիք յԱղէքստնդրիա, շարունակելով մեր տարագրեալի կեանքն եւ ուղղուելով դէպի անձանթ:

Թէեւ անձամբ չը պիտի կրնամ ներկայ գտնուիլ, բայց բոլորիս սրտիս ներկայ պիտի բլլամ այդ հանդիսութեանց, որք տեղի պիտի ունենան Մեծ Հայուն, սրբակրօն բարձրատիճան կրօնաւորին, հանճարեղ գրագէտին, հոգիներու վրայ իշխող բանաստեղծին եւ համեստութեան ու պարկեշտութեան հազուագիւտ ներկայացուցչին ի պատիւ:

Կը շնորհաւորեմ, Սրբազան Հայր եւ կը բարեմաղթեմ որ Զերդ բարձր Սրբազնութիւն ապրի յամս երջանիկ ու երկար կատարեալ երջանկութեամբ եւ վայելէ տառապեալ ու կոտորեալ Հայութեան երջանկաւէտ օրերն տեսնալու:

Ես եւ ընտանիքս մատչելով ի համբոյր սուրբ եւ պատուական աջիդ, կը խնդրեմք որ Զեր Ս. օրհնութիւնները անպակաս ընէք մեզ համար եւս:

Մնամ Ամենապատիւ Սրբազնութեանց խոնարհ որդի՝

ՅԱԿՈՒ ՀԱՄԱՄԱՃԵԱՆ

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ի ՎԻՆՆԱՆՈՒ

թ. 229

Վիեննա, 26 Հոկտ. 1929

Առ Ամենապատիւ և Սրբազան

Տ. Եղիշէ Եպ. ԴՈՒՐԵԱՆ

Պատրիարք Հայոց Ս. Երուսաղէմի

Երուսաղէմ

Արհիպատիւ Յորելեար.

Կարածմեռն ձմեռները որթակոտոր ըրին Հայ Անդաստանը և Այգւոյն տէրը սգով համակուեցաւ ի տես կարկտահար Այգւոյն:

Բայց ուրախութիւն է սղաւորին երբ յաջորդող զարնան նկատէ իւր Այգւոյն մէջ Մշակներ, որոնք անցեալէն փորձառու և աննկուն իրենց ջանքերու մէջ, անձնատուր են վերակենդանացնել Այգին և հետախաղաղ ջնջել աւերին նշմարները:

Մխիթարեան Միաբանութիւնն խնդակից Այգին հետ, ի Զեղ, Սրբազան Յորելեար, կը տեսնէ Հայ Այգւոյն վաստակատէր Մշակը: Դուք անցեալի մէջ նուիրեցիք Զեր կեանքը այդ Այգւոյն ի բարգաւաճման, և ներկայիս կը վաստակիք անձնագոհ նոյն ասպարէզի վրայ, մոռացնել տալու մորմոքեալ սրտերու ցաւն ու կսկիծը, զուարթ ապագայի յուսով խրախուսելու վշտահարը:

Բովանդակ Այգը երախտագէտ ունիք Զեր քրտինքներուն, առ Զեղ կը հոսեն ուղիսորէն անկեղծ զգացումներու և սիրոյ իղձերը:

Բարձր գնահատելով Սրբազան Յորելեարիդ 50ամեայ գարուններու վաստակը, հովուական և գրական ասպարէզներու վրայ, կուգամ թարգմանը ըլլալու Միաբանութեանս իղձերուն և շնորհաւորական զգացումներուն հանդէպ Սրբազան Յորելեարիդ, անկեղծ մաղթանքներով, որ հաճի Ամենատէրն շնորհել Վաստակաւորիդ յամայր ամս, հանդերձ առողջութեամբ ի մխիթարութիւն Այգին:

Հաճեցէք ընդունել անկեղծ զգացումներու հետ, խորին մեծարանաց հաւաստին, որով եմ

Զերդ Արհիպատիւ Սրբազնութեան

Խ. Ծ. և Աղօթարար

Հ. ՎԱՐԴԱՆ ՎՐ. ՄԵԼՔԻՍԵԴԵԿԵԱՆ

Աթոռակալ Մխիթարեան Միաբանութեան

D. TCHITOUNY

139, Av. de la Gare. 139

ER AONT (S.-&-O.)

Փարիզ - Էրման, 26 Հոկտեմբ 1929

Գերաշնորհ Նախագահ

Դուրեան Սրբազանի Յորելեանին

Երուսաղէմ

Հիացումս ու յարգանքներս,

Վարդապետ, քարոզիչ, դասադիր, ուսուցիչ, հեղինակ, բանասէր, լեզուագէտ, բանաստեղծ, իմաստասէր, տեսուչ, եպիսկոպոս, կրկնակի պատրիարք, թեկնածու կաթողիկոս, անբասիր եկեղեցական, ու բաղմանմուտ զրագէտ,

Եղիշէ Սրբազան Դուրեանին,

Որ՝ եթէ ապրած ըլլար մեր Ոսկեդարու «Թարգմանչաց» մեծ շրջանին, — Մագիստրական տիադոսներով, անյաղք, մեծ, ճեղքալի մակդիրներով մկրտուած, ու Հայ եկեղեցւոյ սուրբերուն կարգը դասուած պիտի գտնէինք իր պատկառելի անձն ու անունը:

Խոնարհաբար

ԶԻԹՈՒՆԻ

ԱՅԳԻԱՐԱՐ
ՕՐԱԹԵՐԻ
ՂԱՆԱԹԻԱ

Կ. Պոլիս, 26 Հոկտ. 1929

Ամենապատիւ

Տ. Եղիշէ Արքեպսկ. Դուրեան

Արք. Պատրիարք Հայոց Երուսաղէմի

Արքագան Հայր,

Ձեր Յոբելեանին առթիւ ոչինչ ունիմ աւելցնելիք այն տողերուն վրայ, զոր հրատարակեցի կամ գրեցի Ազգաբարձի մէջ, իբրեւ այս թերթին խմբագրապետը: Միայն կ'ուզեմ յիշեցնել Ձեր Արքագնութեան, թէ անձնապէս ալ հաճելի տղաւորութիւններ ունիմ Ձեր կեանքէն:

Եթէ չէք մոռցած, ընդհ. պատերազմի ընթացքին, Պ. Սոճասարեանի տնօրէնութեան օրով, էստեանի մէջ Ձեզի պաշտօնակից ըլլալու պատիւն ունեցած եմ: Այդ միջոցին, չափազիտութիւն կ'աւանդէի և առիթ ունեցայ Ձեր խոր համութիւնը տեսնելու նաեւ այդ գիտութեան զլխաւոր սկզբունքներուն վրայ:

Եօթը տարիէ ի վեր կը վարեմ Ազգաբարձը և ինձի համար անկեղծ բարեբախտութիւն մը եղաւ որ կրցայ յօգուածներով եւ խմբագրականներով հիացումս յայտնել այն մեծ մարդուն, որ Եղիշէ Դուրեան կը կոչուի:

Կ'ուզէի այսօր հեռագրել, բայց դժնդակ պայմանները արգելք կը հանդիսանան: Այնպէս որ, ստիպուեցայ այս երկտողը փութացնել, անգամ մըն ալ շնորհաւորելու համար յորելեանը, որուն այնքան արժանի էիք: Այս ազգը կրնայ պարծիլ Ձեր անձով և զործով:

Ակնածանքով կը համբուրեմ Ձեր Ս. աջը

ՄԱՆՈՒԿ ԱՍԼԱՆՅԱՆ

Դանտիա, 26 Հոկտ. 1929

Ամենապատիւ

Տէր Եղիշէ Արքագան Արքեպիսկոպոս Դուրեան

Պատրիարք Հայոց Սուրբ Երուսաղէմի

յերուսաղէմ

Ամենապատիւ Արքագան Հայր

Յիսուն տարիներէ ի վեր գրական ու կրօնական ասպարէզի մէջ եւ Ազգին ցարգ անհամար ծառայութիւններ մատուցած անխնայ վաստակաւորի մը Յոբելեանի առթիւ երբ սովորութիւնը կը պահանջէ որ՝ նոյնիսկ իրարու բոլորովին անտարբեր անձեր ամէն տեսակ յարգանքներ ու բարեմաղթութիւններ կ'ընեն, չատ տարօրինակ պիտի ըլլար Ամենապատիւ Ազգականի մը մասին լուռ մնալ:

Այն օրը, թերթի մը մէջ երբ առաջին անգամ տեսայ Ձերդ Ամենապատուութեան Յոբելեանի թուականը, չի մոռցայ երբեք, եւ ի յիշատակ մեր ընտանեաց վաղեմի սիրոյն՝ այս քանի մը տողը Ձերդ Ամենապատուութեան Յոբելեանին առթիւ գրելու հաճոյքն ունենալով հանդերձ, պիտի խնդրեմ որ հաճէիք ընդունիլ մեր անկեղծ շնորհաւորութիւնները, մաղթելով նաեւ երկար կեանք ու յարատեւ յաջողութիւններ:

Որդիական ակնածանօք եւ Սուրբ Աջին համբուրմամբ

Մնամ խոնարհ ծառայ

ՄԿՐՏԻՉ Ս. ՓԱՓԱՉԵԱՆ

Ա.Յ. ԱԶԳ. ՍԱՀԱԿԵԱՆ. ԵՐԿԱՅԻՌ. ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԵՒ ԶՕՐ. ԱՆԳ. ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷՁ

ՊԵՅՐՈՒԹ (Լիբանան)

ՊԵՐՈՒԹ, 26 Հոկտ. 1929

Ո Ի Ղ Ե Ր Զ

Առ Շնորհալի Յորելեար

Ամեն. Տ. Տ. Եղլիէ Արք-Եպիսկոպոս Դուրեան

Հանճարալոյս Պատրիարք Հայոց

Սրբոյն Երուսաղէմի

Ո՛վ սրբահոգ խանդ լուսաղեղ՝ մարմնացեալ,

Ո՛վ աստղ պայծառ շուշանաշող երկնափայլ,

Յօդ զըպրութեան և կրօնի ծածանեալ

Սըփռես շնորհ պերճացուակ, անայլալ:

Ո՛վ Յորելեար, Հայր Դուրեան՝

Կեա՛ց յար անշէջ յաւիտեան:

Ո՛վ կենսաբոյր բերան ոսկի գերազան,

Ծաւալող սուրբ երանութեան ծիածան,

Բարեոյն, գեղոյ, ճշմարտութեան սրբազան

Ճառագայթող արշալոյսներ զանազան:

Յարգանք բանիցդ սուրբ, բուրեան՝

Ո՛վ պերճախօս Հայր Դուրեան:

Ո՛վ հրեշտակ գերաթրուիչ լուսաւոր,

Որ ոսկեփայլ շողացուցեալ քո շեփոր

Հրնչեցնես Սիրոյ երգը քացրոյր,

Յապուշ կըրթեալ լըսողները զայն բոլոր:

Պատիւ երգոցդ սուրբ, բուրեան

Ո՛վ հոետոր մեծ Դուրեան:

Ո՛վ պերճալոյս քնարերգու սուրբ հանճար,

Որ վերացեալ յար վեհութեան ի կատար,

Յիսուսն ամեր ամեցիր միշտ սուրբ Քրնար,

Հիահրաշ են քո տաղեր և անճառ:

Պատիւ՝ ոգւոյդ սուրբ, բուրեան

Ո՛վ բանաստեղծ Հայր Դուրեան:

Ո՛վ առաքեալ գերդ Տեառնեղբայր՝ ի Սիօն

Սըրբազարդեալ պատարագես երբ ի Տօն

Քե կը պանծայ, պայծառագեղ սուրբ կրօն,

Ուրախանայ Եկեղեցին, օն և օն:

Փա՛ռք շնորհացդ սուրբ, բուրեան

Ո՛վ ճշմարիտ Հայր, Դուրեան:

Մեծդ Յորելեար, յաւէտ պարծանք ես Ազգին,

Շուրջըդ փայլող սուրբ ցոլքերով քո կեանքին,

Յիսուսն ջահերդ՝ անշէջ լոյսիդ՝ թանկագին

Մին քան ըզմիւս կենսանշոյլ, սիրածին:

Պատիւ կեանքիդ աննրման,

Կեցցես Հայրիկ մեր Դուրեան:

ԳԻՄՍԷԴԱ

ԷՍԱՆԱՆ ԱԶԳ. ԵՐԿՍԵՌՈՒ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Հաստատելով 1895 թին

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆՆ.

Թիւ 431

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպիսկոպոս Դուբեան

Արժանընտիր Պատրիարք Հայոց

Ս. Երուսաղէմի

Սիրելի Սրբազան Հայր,

Ձեր Քահանայութեան Յիսնամեայ Յորելեանին առթիւ՝ երբ այս պահուստ ամէն կողմ Ձերդ Ամենապատուութեան Քարոզչական, Դրական, Բանասիրական եւ ուսուցչական բազմակողմանի եւ ամենարեղուն գոծունէութիւնը կը պանծացնէ ի սփիւռս աշխարհի սփռուած Հայութիւնը, թոյլ տուէք ինձ՝ Ձեր հին համեստ աշակերտներէն մէկուն, որ պէսզի վեր հանեմ Ձերդ Սրբազնութեան մէկ ուրիշ թանկագին հանգամանքը, որ՝ ճշտ իս՝ վերեւ յիշուածներէն ոչ նուազ մեծ բարիք մը, ոչ նուազ փայլուն պարգև մը եղած է Ձեր հասցուցած բազմահազար աշակերտներուն համար։ Այդ հանգամանքը Սրբազան Հայր, կը խորհիմ թէ Ձեր անմահ դաստիարակի հանգամանքն է, ցեղը կրթելու, աշխուսեցնելու, վեր բարձրացնելու դաստիարակչական այն վսեմ հոգին է՝ որ կը ներշնչէ Պերճախօս Քարոզիչը, Նուրբ Գրագէտը, Շնորհալի Բանաստեղծը եւ Ներհուն Ուսուցիչը։

Այդ միեւնոյն հոգին է որ նոյնպէս հմայած է ու կը հմայէ Ձեր դաստիարակած բազմաթիւ ուսանողական սերունդները, այդ միեւնոյն վսեմ հոգին է որ խաղաղեցուցած է ու կը խաղաղեցնէ վրդովուած միտքերը, այդ միեւնոյն հոգին է որ սէր եւ պատկառանք միանգամայն ներշնչած է ու կը ներշնչէ իր անմիջական չըջապատին մէջ թէ հեռու ներք, ամէն կողմ անխտիր։

Թոյլ տուէք ինձ ուրեմն, Սիրելի Սրբազան Հայր, որ՝ իբրեւ հազարէ աւելի երկսեռ հայ մանուկ եւ պատանի հոգիներու դաստիարակութեան գործին լծուած համեստ դաստիարակ մը, եւ Ձեր հին մէկ աշակերտը, պատկառանքով խոնարհիմ Մեծ Դաստիարակիդ այդ Մեծ Հոգիին առջեւ, եւ ի սրտէ մաղթեմ Տիրովմէն, որ այդ վսեմ հոգին տալաւ ինչ շատ երկար տարիներ ներշնչէ բոլոր հայ դաստիարակները եւ համայն ցեղը՝ որուն ի սպաս դրիք Դուք յիսուն երկար տարիներէ ի վեր Ձեր ազնուական միտքն ու զգայուն սիրտը։

Այս զգացումներով տոգորուած կը փութամ հոգեւին շնորհաւորել Ձեր Ամենապատուութեան Յիսնամեայ Յորելեանը եւ պատկառանքով համբուրել Ս. Աջը։

Որդիական ամենախորին ակնածանօք

Ա. ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ

26 Հոկտեմբեր 1929

Տնօրէն Էսանան Ազգ. Վրժաց. Բերայի

6/11/1929

Առաքելաշնորհ

Տ. Տ. Եղիշէ Արքեպիսկոպոս Դուբեան

Պատրիարք Հայոց Երուսաղէմայ.

Սրբազան Հայր,

Երբ աշխարհի չորս ծագերուն մէջ գտնուած հայորդիները որդիական անխտն ցընծութեամբ մը արժանաւորապէս կը տօնեն այսօր բազմարդիւն գործնէութեանդ յիսնամեայ յորելեանը, երբ բանգէտն ու անդէտ սրտաբոլս մաղթանքներով կը պանծացնեն

անունդ՝ դասելով քեզ մեր այնքան երջանկալիչատակ առաքելներու կարգը, երբ հաւատացեալն ու անհաւատն միանգամայն խոնարհելով պատկառագոհ հաւատքիդ եւ այն հաւատքին ներշնչած հոգեկան բարձրութեանդ առջեւ՝ հոգեպարար գմայլանքով մը կը վերլուծեն սրբավայել կենցաղիդ մէջ մի անկիւնադարձը, ստորագրեալս՝ իբրեւ մէկ խոնարհ եւ յետին անգամը քեզ ծնունդ տուող մեծ գերդաստանին, այս փղձկեցնող եւ անօրինակ համակրական արտայայտութեանց ի տես չի կրնալով լուռ հանդիսատեսի մը գիրքին մէջ մնալ, կուգամ՝ կեանքիս սա վերջին հանգրուանին մէջ դուցէ վերջին պատահութիւն մը այդ արտայայտութեանց միացնել նաեւ՝ ներկայ թոթով լեզուովս արտաբերուած ծերունի սրտիս անկեղծ գգացումները եւ շնորհաւորութիւնները

Մնալով միշտ կարօտ Սրբազան օրհնութեանցդ,

Աղօթարար արեւչատութեանդ եւ ի համբոյր Ս. Աջոյդ

ԲԵՐՈՒՋ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԴՈՒՐԵԱՆ

A. MIKAELIAN

Candie, (Crète)

26, Հոկտեմբեր 1929

Ամենապատիւ

S. S. Եղիշէ Ս. Դուրեան

Արժաննաիր Պատրիարք Առաքելական Աթոռոյ

Ս. Երուսաղէմի

Ամենապատիւ Սրբազան Հայր.

Ձեր Սրբազնութեան Քահանայութեան Յիսնամեայ Յորելեանին տարւոյս վերջերը տեղի ունենալիքը վեր վար տարի մը առաջ ազգային թերթերու մէջ կարդացեր էի:

Այսօր Աթէնքի ճեղք Օրօի մէջ տեսայ յայտարարութիւն մը, որով կը ծանուցուի թէ վաղը Աթէնքի մէջ պիտի կատարուի Յորելեանի հանգէս մը, ի պատիւ Ձեր Ամենապատուութեան Քահանայական Յիսնամեակին, և իրաւամբ կ'ենթադրեմ որ Երուսաղէմի մէջ ալ դուցէ վաղուան օրը տեղի պիտի ունենայ Ձեր Սրբազնութեան արգիւնաշատ և անբասիր Քահանայութեան Յիսնամեայ Յորելեանի փառաւոր հանգէսը, և կը փութամ իմ և իմիներուս ջերմագին շնորհաւորութիւնները մատուցանել Ձերդ Ամենապատուութեան՝ արեւչատութեան և բարօրութեան անկեղծ մաղթանքներով:

Ձերդ

ՅԿԲ. ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ

Զահէ, Լիբանան, 26 Հոկտ. 1929

Ամեն. Ե. Ս. Արքեպս. Դուրեան

Առաքելաշնորհ Պատրիարք

Երուսաղէմ, Պաղեստին

Ամեն. Ս. Հայր.

Մեզի համար անգուգական տոթի մըն է խնդակցիլ Ձեր Քահանայութեան Յիսնամեայ Ոսկի Յորելեանին համար: Այս տոթիւ ընդունեցէք նաեւ մեր անկեղծ շնորհաւորութիւնները: Ձեզի երկար կեանք և երջանիկ տարիներ ցանկանալով կը մաղթենք տօնել նաեւ Ձեր ադամանդեայ Յորելեանը:

Մատչելով ի համբոյր Ս. Աջոյդ

ՄԱՆՈՒԿ ԳԷՐՋՈՒՐԵԱՆ

(Ժառանգաւորաց ուսուցիչ

Կ. Յարութիւնեանի հօրեղբայրը)

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ

ԳԱՅԻՐԷ

Դահիրէ, 26 Հոկտեմբեր 1929

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպ. Դուրեան

Պատրիարք Հայոց

Երուսաղէմ

Ձեր քահանայական ձեռնադրութեան յիսնամեակը, որ այսօր կը տօնուի համազգային գնահատանքի արտայայտութիւններու մէջ, արժանաւոր վարձատրութիւնն է որ ազգը կ'ընծայէ Ձեր Ամենապատուութեան, Ձեր բեղմնաւոր գործունէութեան համար և միևնոյն ատեն զբաւակներ և տրիտուրը այն յարգանքին, որ ունի ազգը հանգէպ Ձեր Սրբազնութեան իբր զրշի մշակի և ամենահմուտ բանասէրի:

Դուք կէս դարու պատկառելի ժամանակամիջոցի մը մէջ, այս ազգին լեզուն մանրազնին կերպով ուսումնասիրեցիք և անոր մատենագրութեան վերլուծումը կատարեցիք, խոր հմտութեամբ մը որ անհաւասարելի է:

Իբր վարդապետաց վարդապետ, իբր քահանայապետ, իբր պետ վանական հաստատութեան մը, որ կրնայ լուսաւորութեան կեդրոն մը ըլլալ միայն և միմիայն Ձեր իմաստուն առաջնորդութեամբ, ազգը տակաւին Ձեզմէ կ'ակնկալէ բազմաբեղուն արդիւնքներ:

Մաղթելով որ ազգին բոլոր այս ակնկալութիւնները լրանան, Աստուածային օժանդակութեամբ, կը մատուցանեմ որդիական ակնածանացս հաւաստիքը:

ԱՐՇԱԿ ԱԼՊԾԱՃԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Beyrouth le 26 Հոկտ., 1929

«ԼԻՐԱՆԱՆ»

Զէջոք ԵՒ ԱՆԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԵՐԹԻ

Ամենապատիւ

Տ. Եղիշէ Արք. Դուրեան

Արժանընտիր Պատրիարք Ս. Յակոբեանց Առաքելական Աթոռոյ
Երուսաղէմ

Ձեր Ամենապատուութեան Քահանայական յիսնամեայ գործունէութեան, զոր կը լուսապսակեն անբիծ անուն մը և սրբակեաց կեանք մը, յորեկնական հանգէտին առթիւ, «Լիրանան»ի Վարչութիւնս կուգայ յայտնել իր ամենաանկեղծ շնորհաւորութիւնները, մաղթելով բարեբաստիկ և երկար կեանք Ս. Յակոբեանց Աթոռոյ արժանընտիր Քահակալիդ:

Համազգային խանդավառ ու աննախընթաց յարգանքը, որ յորեկնական փառաւոր հանդիսութեամբ մը կը պատկուի, իրական վարձատրութիւնն է Ամենապատուութեանդ յիսնամեայ անբիծ ու անձանձիր նուիրումին: Յեղը հպարտ է Պատրիարքական զոյգ Աթոռներով Ձեր Սրբազնութիւնը պատուելէ վերջ, այսօրուան գերազոյն յարգանքի միջոցաւ յաւերժացնելով Ձեր անաղարտ անունը և ոսկեգարեան ոսկեղինիկ արժանիքը, որու անմահ յուշարձանները ըլլալու կոչուած են «Դուրեան Մատենագարանն» ու «Դուրեան Մատենաշարը»:

Բարեբաստիկ օրերու մաղթանքներով և համբուրիւ Ս. Աջոյդ
ի գլխաց

(ԿՆԻՔ)

«Լիրանան» Հայաթերթի Վարչութեան
Յ. ՊԱԼԵԱՆ

ԵՐԱԺՇՏԱՅ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԵԱՅ

Կ. ՊՈԼԻՍ

Կ. Պոլիս, 26 Հոկտ. 1929

Բերա

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպսկ. Դուբեան

Արժանընտիր Պատրիարք Առաքելական

Մայր Աթոռոյ Սրբոյն Սաղիմայ:

Ձեր Բարձր Ամենապատուութեան Քահանայութեան Յիսնամեակին առթիւ այսօր Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ մէջ կատարուած Յորեկնական հանդիսութեանց Պոլսոյ Երաժշտապետաց հետ մեր մասնակցութիւնը բերելէ վերջ, կուգանք յայտնել մեր ամենահաջեամբ շնորհաւորութիւնները, որդիական մաղթանքներով Ձերդ Ամենապատիւ Սրբապետութեան երջանկաբեր կեանք եւ արեւաշատութիւն մաղթելով:

Համբուրիւ Ս. Աջոյգ ֆեսամ որդիական ականածանօք

Բանկալթիւ Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ Երաժշտապետ

ԳՐԻԳՈՐ ԿԻՒՄՐԻՇԵԱՆ

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպսկ. Դուբեան

Արժանընտիր Պատրիարք Հայոց Ս. Երուսաղէմի

յերուսաղէմ

Առաքելաշաւիղ Սրբազան Հայր

Ինչպէս Հայ. Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ տօները աշխարհի ամէն կողմերը միևնոյն թուականին ու միեւնոյն օրը կը տօնուին, այսօր ալ Ձեր Քահանայութեան յիսնամեակը ուր ուրեք որ հայ ու Հայ Եկեղեցի կայ մեծ խնդութեամբ կը տօնուի:

Սոյն յարգանքի իրաւամբ արժանի եղած էք Ձեր առաքելաշաւիղ գործքերովը իբր ուսուցիչ, քահանայ, բանին կենաց քարոզիչ, եպիսկոպոս, առաջնորդ ու Հայ Եկեղեցւոյ տոհմիկ թարգմանիչ Ս. Վարդապետաց ճշմարիտ հետեող:

Ընդհանրապէս Հայ Ազգիս, մասնաւորապէս Ս. Յակոբեանց միաբանութեան յարգանքի ու ուրախութեան այս բարեբաստիկ օրուան տօնին ի սրտէ մասնակցելով՝ կը փութամ խոնարհարար շնորհաւորել մեծ-Յորեկնարդ, մաղթելով Աստուծոյ Ձեզի երկար ու առողջ կեանք ի շինութիւն Սուրբ Եկեղեցւոյ, ի բարօրութիւն Ս. Աթոռոյ եւ յօգուտ Ազգիս:

Մատչելով՝ ի համբոյր Ս. Աջոյգ եւ խնդրելով հայրապետական օրհնութիւններդ եմ ու կը ֆեսամ միշտ

որդիական ականածանօք

ՄԻՍԱԿ ԳԱԶԱՋԵԱՆ

26 Հոկտ. 1929

Ազգ. քսանդրիա

Ամենապատիւ

Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպիսկոպոս Դուբեան

Պատրիարք Սրբոյ Երուսաղեմայ

Սրբազան Հայր:

Ձեր քահանայութեան յիմնամեակը զոր հալութիւնը կ'ողջունէ այսօր, խանդով և հրճուանքով կը լեցնէ ամէն ազգայինի սիրտը:

Յիսուս երկար տարիներ դուք նուիրուեցաք այս ցեղին, ուսուցանելով, քարոզելով և երկասիրելով:

Այն կենդանի կոթողները, Ձեր արժանաւոր աշակերտները, որոնք ի սփիւռոս աշխարհի այսօր, սպասուողելով ազգին և եկեղեցւոյ և որոնց նահատակ մէկ խումբը՝ իրենց արեամբ փոխարինեցին ինչ վաստակ որ տաժած էիք իրենց համար, այն հրաշալի քարոզները որ Ձեր առանձնայատկութիւնն են և Ձեր զրական գոհարները, որ կը դարձաւ հայ դպրութեան բազմազան էջերը, Ձեր պանծալի անունը իրաւամբ եւ անջինջ զրոյժած են ամէն Հայու սիրտը:

Այսօրուան պէս կը յիշեմ Իզմիր, քսան տարիներ առաջ՝ Վարդանանց տօնի հանդէսին Ձեր մէկ առեւտրաստութիւնը, ուր ըսեր էիք թէ՝ Ազգը ունեցած է բազում մեծահարուստ անձեր, ո՛ւր է հիմայ անոնց յիշատակը, և սակայն դարեր կտրեր անցեր է և կ'ապրի Վարդանայ անունը, որովհետեւ ապրած և մեռած է ազգին համար:

Նոյնպէս ալ դուք, Սրբազան Հայր, յաւէտ պիտի ապրիք Ձեր անբասիր եւ անձնազիր հովիւի, հանճարեղ զրոյլի և ազգաշէն գործիչի բարձր հանգամանքով:

Ի բոլոր սրտէ շնորհաւորելով Ձեր սոյն ոսկեղէն Յորելեանը, կը մաղթեմ որ բարձրալը դեռ երկար տարիներ ամենայն առողջութեամբ պահէ պահպանէ Ձեր թանկագին կեանքը:

Մնամ ջերմ համբուրիւ Ս. Աջոյդ

26 Հոկտ. 1929, Աթէնք

Ամենախոնարհ Որդի

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Կ. ՄՍՐԵԱՆ

Ամենապատիւ

Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպիսկ. Դուբեան,

Պատրիարք Ս. Երուսաղեմի

Սրբազան Հայր:

Այս ի՜նչ բարի եւ նշանաւոր օր է այսօր: Ամէն կողմէ կուգան Ձեզ շնորհաւորելու Ձեր քահանայութեան Յիմնամեայ տօնին առթիւ:

Արժանի էք այս յարգանքին, վասն զի Դուք ամէն ինչ թողուցիք և Յիսուսին հետեւեցաք, 50 տարի վարդապետական պաշտօն վարեցիք, սրբազան հովիւ եղաք, արդարութեամբ, անմեղութեամբ, մաքրութեամբ կեանք անցուցիք, Ս. Երրորդութիւնը սիրեց Ձեզ եւ արժանացուց Պատրիարքական Աթոռին, ասիկա մեծ փառք եւ պատիւ է Աստուծոյ:

Մենք ես, մեր բոլոր պարագաներով, մեծ և փոքր, կը յարգենք և կը պատուենք Ձեզ: Դրիչս անկարող է յայտնել մեր զգացումները. բայց Դուք, Սրբազան Հայր, կ'ըզգաք մեր սիրտը:

Այս զգացումներով կը փութանք շնորհաւորել Ձեր Սրբազնութեան անուան տօնը, Ձեր գահակալութեան տարեդարձը և Ձեր յիմնամեայ յորելեանը, և կ'աղօթենք որ Բարեբարն Աստուած պահէ զՁեզ ամէն տեսակ փորձութիւններէ, եւ կարողութիւն եւ երկար կեանք տայ Ձեզ:

1929 Հոկտ. 26

Երիքով

Համբուրելով Ձեր Ս. Աջը

Մնամ աղախին Սրբազնութեանդ
(ՕՐ.) ՄՍՐԵԱՆԷ ՄՆԱՅԱԿԱՆԵԱՆ

Մարտի 26 Հոկտ. 26

Ամենապատիւ

Տէր Եղիշէ Արքեպիսկոպոս Դուրեան

Երուսաղէմ

Սիրեցեալ Արքազան Հայր .

Ձեր հաւատարիմ բարեկամը ջերմաջերմ շնորհաւորութիւններ կ'ընէ Ձեր Բարձր Արքայութեան բարեբաստիկ Յորեւանին առթիւ, ո՞ր մեծանուն զերշոյրեւեար, կը մաղթէ Ձեզ երկար կեանք եւ ամէն բարօրութիւն:

Ձեր Արքայութեան խոնարհ որդի
ՄԵՍՐՈՊ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

Ձեր Յորեւանին արգելք չըլլալու համար որոշեցի Յորեւանս յետաձգել 1930 Մայիսին:

Ամեն . Տ . Տ . Եղիշէ Ս . Արքեպիսկ . Դուրեան

Հայոց Պատրիարք Երուսաղէմի

Ձեր Բարձր Արքայութեան 50 ամեայ Յորեւանին առթիւ, իր որդիական բարեմաղթութիւնները կը մատուցանէ, համբուրելով Արքայութեանդ Ս . Աջը,

Աթէնք

ԲՃ . Յ . Ա . ԱՇԸԴԵԱՆ

26 Հոկտ. 1929

Ամենապատիւ Տեառն

Տ . Եղիշէ Արքեպիսկոպոսի Դուրեան

Ս . Երուսաղէմայ Արքազան Պատրիարքին

Ս . Յակոբեանց Առաքելական Աթոռոյն արժանաւոր Գահակալին

Ընթացողին զհետ ոտից վարդապետի ճշմարտին,
Եւ առաջին Ս . թարգմանչացն ոսկի զրիչ աշակերտին,
Աստուածեղէն իմաստութեան ոսկերեքան քարոզողին,
Ներսիսի Շնորհալույն շնորհօքն լի Հայրապետին,
Նարեկացւոյն ոգւովն անբիծ մաքրակենցաղ վանականին,
Պառնասայ վեհ բարձանց բնակիչ սրտախռով բանաստեղծին,
Հարցն Գողթան ծնունդ ընտիր բամբրահարին,
Լեզուաց բազմաց վարժ ի բարբառ լեզուազիտին,
Քերթողահօրն Մովսիսի մերում հանգոյն սլառմարանին,
Անխոնջ, անդուլ վաստակելոյն՝ բազմահմուտ բանասիրին,
Փիլիսոփայ անյաղթ՝ աստուածաշունչ աստուածաբանին,

Որոյ քահանայութեան զյիսնամեայ

Յորեւան՝ համայն Ազգս Հայոց,

Որ ի տփուռս աշխարհի,

Տօնէ այսօր ցնծութեամբ,

Մատուցեալ հանդերձ ընտանեօք

Ի համբոյր Հայրապետական Ս . Աջոյն,

Որդիարար խնդրեմ զօրհնութիւն հայրական:

Մ . ԿԱՊՐԱՇ

Պէյրուսի,

Ի Իշ . աւուր ամսեանն Հոկտեմբերի,

Թուականիս Հայոց ՌՅՀԹ

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Արքայան Արքեպսկ. Դուբեան

Արժանընտիր Պատրիարք Ս. Երուսաղէմի

Երուսաղէմ

Մեծանուն Յորեկար Արքայան.

Ձեր Բարձր Արքայնութեան Յորեկանը առիթը միայն կ'ընծայէ ինձ յայտնելու այն խորունկ պատկառանքն ու հիացումը զորս կը սնուցանեմ Ձեզ հանդէպ, սկսեալ Պէքպէրեան Վարժարանի մէջ Ձեր ունեցած այնքան օգտաւատ զաստանդութիւններէն:

Աներկրայ եմ որ Ազգը կը տօնէ իր ամէնէն արժանաւոր և բացառիկ ու լուսաշող դէմք մը ներկայացնող իր Մեծ զաւկին յորեկանը, որուն հանդիսութեանց ես ալ հեռուէն կը մասնակցիմ բոլոր սրտովս, մաղթելով որ Ձեր Արքայնութեան բարձր շուքը երկար տարիներ անպակաս ըլլայ ազգին վրայէն, որուն բարօրութեան նուիրեցիք Ձեր անմատչելի միտքն ու անապական հոգին:

27 Հոկտ. 1929

Մատչելով ի համբոյր Ս. Աջոյդ

Մնամ Ձեր երախտագէտ սանը՝

ԶԱՐԵՀ ՐԷԻԶԵԱՆ

Մարտիլ, 27 Հոկտ. 1929

Բարձրաշնորհ

Տէր Եղիշէ Արքեպսկ. Դուբեան

Արքայան Պատրիարք Հայոց

Երուսաղէմի

Սիրելի Արքայան.

Հաճեցէք ընդունիլ մեր շնորհաւորութիւնները Ձեր Արքայնութեան Յորեկանին առթիւ:

Որդիս եւ ես համբուրելով Ս. Աջոյ

Ռ. ՇԱՀԻՆԵԱՆ

ՀԱՅ ԳԻՒՂԱՏՆՏԵՍ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒ

ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

ԱՂԵԹՍԱՆԴՐՈՒ (ԵԳԻՊՏՈՍ)

Alexandria, 27 Հոկտ. 1929

P. O. Box 285,

Պատ. Կեդր. Յանձնաժողով

Դուբեան Յորեկանի

Երուսաղէմ

Ներկայիւս կը փութանք յայտնել Պատ. Յանձնաժողովից թէ՛ Հայ Գիւղատնտեսականի Կեդր. Վարչութիւնս, ի պատիւ Արքայան Յորեկարին, այս տարի Եգիպտոսէ, մեր նահատակ սերունդին շառաւիղներէն, Միացեալ Նահանգաց երկրագործական համալսարանները զրկուած հետեւեալ երեք ուսանողները անուանած է «Դուբեան Սաներ»:

1. Պեարոս Նանիկեան՝ ուսանող Թէքսասի Երկր. Գօլէճին մէջ.

2. Յակոբ Յակոբեան՝ ուսանող հիւսիսային Քարօլայնի Գօլէճին մէջ.

3. Մարտիրոս Թորոյեան՝ ուսանող Քօլօրատոյի Գօլէճին մէջ:

Վստահ ենք թէ՛ հայ խոնարհ և ազնիւ մշակներու անունով, հայ միտքի մեծագոյն և ազնուագոյն մշակին եղած յարգանքի այս անկեղծ արտայայտութիւնը, պիտի արժանանայ Նորին Բարձր Արքայնութեան հայրական մասնաւոր գնահատանքին, մասնաւոր որ այդ գիւղատնտես ուսանողները, երկրագործական ուրիշ ճարտարարուեստնե-

բու շարքին, պիտի հետեւին նաեւ արդիական հաւարութեան, որ այնքան սիրական էր ինչպէս Սրբազան Յորեկեարին: Մեծ յոյս ունինք որ «Դուրեան Սաներ»ը, որպէս հմուտ հաւարողներ, մօտաւոր ապագայի մէջ, Հայաստանի անտեսութիւնը պիտի յաջողին օժտել «Դուրեան» ազնուացեղ թոշնազդիներով, ինչ որ հրճուանքի ալիքներով պիտի ողողէ մեծ հոգին հայրենասէր Առաքեալին:

Խորին մեծարանքներով

Ս. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ Ղ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ ՄԱՄԲՐԷ Ծ. ՎՐԴ. ՍԻՐՈՒՆԵԱՆ

Քարտուղար

Կանձապահ

Նախագահ

(ԿՆԻՔ)

Հայր Պրիմէն Նիւ Եորքէն նամակ մը ուղղած է Ս. Պատրիարքին, որուն մէջ կ'ըսէ Յորեկեանի մասին.

— «Ծնողքս շատ գնահատեցին Ձեր ղրկած պատգամը եւ իրենք ալ բարեմաղթութիւններ կ'ընեն Ձեր Յորեկեանին առթիւ:

Շատ կը ցաւիմ որ Ձեզի մօտ չեմ, բայց պիտի յիշեմ Ձեր Ամենապատուութիւնը սեղանի առջեւ աղօթելով որ Աստուած Ձեզ մեզի պարգեւէ դեռ շատ մը աւելի օգտակար տարիներու համար»:

Ն. Ամենապատուութիւն

Տ. Եղիշէ Արքեպս. Դուրեան

Պատրիարքարան Հայոց

Երուսաղէմ

1929 Հոկտ. 29

Երուսաղէմ

Սիրելի և Պատուական Բարեկամս.

Ինձ համար շատ մեծ պատիւ մը եղաւ ներկայ գտնուիլ Ձեր Սրբազնութեան Յորեկեանին առթիւ կատարուած հանգիստութեանց, որոնց մէջ իմ վրաս ամէնէն շատ տըպաւորութիւն ընող և ամէնէն շատ նշանակութիւն ունեցող պարագան եղաւ Ձեր սուրբ պատարագ մատուցանելը իբրեւ քահանայ, թափուր ձգելով պատրիարքական աթոռը:

Ասիկա ամենեւին պիտի չմոռնամ ես:

Երբ Ձեր Ամենապատուութեան կը մատուցանեմ իմ շնորհաւորութիւններս ո՛չ միայն Ձեր քահանայական ձեռնադրութեան յիսուն տարիները կը յիշեմ, — որոնց թիւին վերայ չէ խնդիրը — այլ մա՛նաւանդ Ձեր հոգեւոր առաջնորդութիւնը, Ձեր ժողովուրդին հովուութիւնը որ զբաւած է Ձեր բոլոր կեանքը: Այս երկրի մէջ իմ անցուցած տարիներու ընթացքին քիչ մը բան կը ցայ սորվիլ այն ազդեցութեան մասին, որ արդիւնքը եղած է Ձեր կեանքին: Եւ ես վստահ եմ որ այս ազդեցութիւնը տարիներով պիտի ապրի շատ, շատ կեանքերու մէջ այս աշխարհի վրայ, տաանեակ տարիներով նոյն իսկ դարերով: Թող Աստուած պահէ Ձեր կեանքը և կարողութիւն տայ Ձեզի շատ տարիներ ծառայելու:

Թրգմ. Անգլիերեկէ

Խորին յարգանքներով Ձեր Սրբազնութեան

անկեղծ և խանդակաթ բարեկամ

ԷՏՎԸՐՏ Վ. ՊԼԷՅՅՈՐՏ

ՊԱՏՐԻԱՐԻԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

Համար 1075

Կ. Պոլիս, 28 Հոկտ. 1929

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշ Ս. Արքեպ. Դուբեան

Արժանաւոր Դահալով Ս. Աթոռոյն

Երուսաղեմայ

Ամսոյս 26ին, Շաբաթ օր, տօնեցինք հոս Զեր Բ. Արքագնութեան եկեղեցական, ուսուցչական և գրական գործունէութեան յիմնովեակը փառաւոր հանդիսութեամբ և ժողովրդական խանդավառ ցոյցերու մէջ: Առաւօտուն Ս. Պատարագ մատուցինք Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցոյ մէջ, ուր՝ հակառակ անձրևոտ օդին ու զործի օրունան, ներկայ էր երկու խումբ բազմութիւն մը ամէն դասակարգէ, եկեղեցականներ, ազգ. երեսփոխաններ, Կրօնական և Քաղաքական ժողովոց անդամներ, վարչական մարմիններ, մամուլի ներկայացուցիչներ, մտաւորականներ, ուսուցիչներ և ուսանողութիւն, վաճառականներ, արհեստաւորներ, ևլն, որոնք փութացած էին իրենց ներկայութեամբ իրենց ռականներ, ու մեծարանքի բաժինը բերել Արքայան Յորեկարիդ: Ի ժամու Ս. Պատարագի քարոզ խօսեցանք, բացատրելով օրուան տօնին նշանակութիւնն ու կարեւորութիւնը ու Զեր Բ. Արքագնութեան արեւշատութեան համար մաղթանքներ ըրինք, որոնց մասնակցեցաւ ժողովուրդը իր սրտառու ջամէններով: Յաւարտ Ս. Պատարագի հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ Դուբեան գերդաստանի ննջեցելոց համար: Ապա Ազգ. Մատենադարանին մէջ տեղի ունեցաւ մասնաւոր ընդունելութիւն մը, ուր յանուն Մեծանուն Յորեկարիդ ընդունեցինք շնորհաւորութիւններ ու խնդակցութիւններ:

Զեր Բ. Արքագնութեան պատուական անձին հանդէպ ցոյց տրուած ժողովրդական այս անօրինակ համակրանքի ու մեծարանքի արտայայտութիւնը մատուցանելով Արքայան Յորեկարիդ, նաեւ կատարած կ'ըլլանք այն հաճելի պարտականութիւնը, զոր մեծալարգ Բրօֆ. Արքահամ Տ. Յակոբեան, Ազգ. Ընդհ. ժողովի Ատենապետը, գրաւ մեր վրայ նոյն օր Ազգ. Մատենադարանի մէջ իր խօսած ճառովը:

Կրկնելով մեր ջերմագին մաղթանքները, մնամք ողջունելու սիրոյ և մեծարանաց

Աղօթակից

Պատրիարք Կ. Պոլսոյ

ՄԵՍՐՈՊ ԱՐՔԵՊՍ.

ԵՐՈՒՍԱԳԷՄԻ ՌՈՒՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՍ ԱՆԱՍՏԱՍ ՍՐԵԱԶԱՆԻՆ
ՅԲԱՆՍԵՐԷՆ ՌԻՎԵՐՁԻՆ ԹԱՐԲՄԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.

Ն. Ամենապատուութիւն

Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքին

Ամենապատիւ Տէր.

Հովիւներուն երկնային Պետը հաճած է շնորհել Զեզ Զեր Քահանայութեան յիմնովեակը, և մենք կը փութանք զալ Զեր Ամենապատուութեան միւս հիացողներուն հետ՝ մասնակցելու համար ընդհանուր ուրախութեան և բերել Զեզի մեր անմենատանկեղծ շնորհաւորութիւնները:

Զեր հովուական գործունէութիւնը, լի՝ եռանդով ու նուիրումով, կը կրէ երկու հոգեւոր ձիրքերու կնիքը, որոնք խիութիւնն են քրիստոնէական ճշմարիտ կեանքին. այ-

սինքն՝ խորունկ խմաստութիւն եւ անկեղծ սէր: Մէկ կողմէն եթէ քրիստոնէական սէրը Ձեր Ամենապատուութիւնը սիրեցեալ հայրը բրած է Ձեր հօտին— եւ այդ սէրն է որ այս վաղեջական վանքին կամարներուն տակ ժողոված է տարազիրներու բազմութիւն մը եւ խեղճ որբեր, վերջին պատերազմին զոհեր ամէնքն ալ—, միւս կողմէն խմաստութեան ձիրքը, զոր Տէրը պարգեւած է Ձեր Ամենապատուութեան, Դուք ցոյց տուած էք աստուածաբանական աշխատութեանց եւ վարդապետութեան մէջ, ինչպէս նաեւ պատմութեան եւ գրականութեան վալլուն աշխատութիւններու մէջ, բանաստեղծական զործերու մէջ, որով չէք զաղրած ճոխացնելէ հայ լեզուին ժառանգութիւնը:

Ձեր լուսաշող լայնամտութիւնը, ինչպէս նաեւ Ձեր բարեարտութիւնը ոչ միայն անխղելի կապերով միացուցած է Ձեր Ամենապատուութիւնը Ձեր հօտին, այլ նաեւ երուսաղէմի քրիստոնեայ եկեղեցիներու ներկայացուցիչներուն:

Ռուս Օրթոտոքս եկեղեցին խորապէս կ'զգայ այն կապերը որք զինքը կը միացնեն Հայոց եկեղեցւոյն: Երբհետեւ ամէն ատեն երկու եկեղեցիներուն ճակատագիրը առհասարակ կապուած են իրարու, եւ այսօր ալ Հայոց եկեղեցւոյն վարչական կեդրոնը կը գտնուի մեր Հայրենիքի սահմաններուն մէջ, որ գրեթէ Հայրենիքը եղած է Հայաստանի թշուառ ժողովուրդին: Ինչպէս միեւնոյն աղէտներ եւ միեւնոյն անգոհներ, նոյնպէս միեւնոյն յոյսեր, դէպի աւելի լաւ ճակատագիր մը կը շարունակեն ամբապնդել Հայոց եւ Ռուսաց միութեան զիծերը:

Կը յուանք թէ Ձեր Ամենապատուութեան, ինչպէս նաեւ Հայոց պատրիարքութեան Յորեկանին այս օրը բարեբաստիկ նշան մը պիտի ըլլայ մեր փափաքներուն ու մեր բաղձանքներուն իրագործման եւ պիտի ըլլայ նախակարապետը ուրիշ Յորեկանի մը, երբ որ մեր եկեղեցիները ազատուած ըլլան հալածիչներու եւ անաստուածներու լուծէն:

Թող Տէրը հաճի մօտեցնել այդ հասարակաց ուրախութեան զալուստը՝ լիացնելով Ձեր Ամենապատուութիւնը իր օրհնութեամբ եւ շնորհէ Ձեզի երկար եւ երջանիկ տարիներ տեսնելու վերջին փրկութիւնը:

1929 Հոկտ. 28

ԱՆԱՍՏԱՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Երուսաղէմ

Կ. Պոլիս, 28 Հոկտ. 1929

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եզրիէ Սրբազան Արքեպիսկոպոս Դուբեան

Արժանընտիր Պատրիարք եւ Դահալալ Սրբոց Յակոբեանց

Առաքելական Ս. Աթոռոյն

յերուսաղէմ

Ամենապատիւ եւ Շնորհազարդ Սրբազան Հայրիկ

Հանուր Հայութեան կողմէ իրաւամբ եւ արժանաւորաբար ամենուրեք տօնախմբուած Ձերդ Ամենապատուութեան Յորեկանական հանդիսութեանց ի Քաղաքիս ներկայ գլուխուրդը իմ կողմէ եւս ամենաքաղցր ու նուիրական պարտականութիւն մը ըլլալով հանգերձ՝ շատ ու շատ կը ցաւիմ որ յաւիտեայ թիւացայ անոր մէջ, մի միայն իմ վերջերս ենթարկուած ծանր հիւանդութեանս պատճառաւ:

Բայց աւիտայ պարտազանցութիւնս չէր կրնար արգիլել զիս զոնէ գրաւոր կերպով ներկայացնելու Ձերդ Բարձր Սրբազնութեան իմ որդիական ամենատանկեղծ ու յարգալիկ շնորհաւորութիւններս Ձերդ Ամենապատուութեան արժանաւոր եւ պատուական Յորեկանին առթիւ, ինչպէս նաեւ իմ սրտաբուլիս ու խոնարհ բարեմաղթութիւններս Ձերդ Ամենապատուութեան թանկազին արեւատութեան համար՝ ի փառս եւ ի պատիւ Առաքելական Ս. Աթոռին եւ հանուր Հայ Ազգին:

կը ներէք Սրբազան Հայր իմ, որ տկար գրիչս չէ՛ կարող արժանաւոր թարգմանը
ԸԱՍԻ իմ սրտագին զգացումներուն Զեզ հանդէպ, բայց հաւատացէք, պատուական հայ-
րիկ թէ իբր Հայ Ազգին յետին մէկ անհատը, Զերդ Սրբազան շնորհապարզութեան
հանդէպ իմ տածած խորին մեծարանաց, ջերմագին սիրոյ և երախտագէտ զգացմանց ա-
մենաանկեղծ հաւատովքը մինչև սքանչացում ու հիացում կը տանին զիս իրաւամբ:

Որդիական ակնածանօք եւ ամենախորին յարգանքք մատչելով ի համբոյր Ամենա-
պատուութեանդ Ս. Աջոյն և հայցելով Զեր Աստուածահաճոյ օրհնութիւնը,

Մնամ խոնարհ ծառայ
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄՈՍՏԻՉԵԱՆ

ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ ԶԵՄԻՐԱՆ

Քնիածէլօ, 28 Հոկտ. 1929

ՔՆԻԱԺԵՎՕ, ՍՈՖԻԱ

ՊՈԼԿԱՐԻԱ

Թիւ 1364

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Արքեպիսկոպոս Դուբեան

Արժանընտիր Պատրիարք Հայոց

Երուսաղէմ

Ամեն. Սրբազան Հայր.

Թող տուէք Զեր մէկ կրտսեր աշակերտին յետիններէն մէկն ըլլալ՝ յայտնելու էր
հիացումի ու պաշտումի խորունկ զգացումները Զերդ Հայրութեան հանդէպ: Մանկու-
թենէս մինչև այսօր Զեր դէմքը կը մնայ տիտան մը եւ մտատիպար մը ցանկալի: Եւ
եթէ օրուան հոգերը, ծանրատաղտուկ աշխատանքը, հեիհե վաղքը լուսաւորութեան
գործին ետեէն արդելք կ'ըլլան ինձ յաճախ դրելու Զեր Ամենապատուութեան՝ Նոր Դո-
րու Շնորհալիիդ՝ հայրական օրհնութեանդ ի խնդիր, լոյսի կարօտ աչքերս միշտ գէպի
Զեզ կը նային՝ Փարոսիդ:

Ինչպէս ամէն տարի, այս տարի ալ մանաւանդ, Թարգմանչաց Տօնին, Մեսրոպեան
ձեմարանին ալ տօնը դարձած, մեր սրահին միջ, մեր սաներուն, ուսուցչական կազմին
ու ժողովուրդի ներկայութեան, հանդիսաւոր կերպով տօնախմբեցինք եւ Զեր խնկի
տարեդարձը, կէս դարու զուամբութիւն: Անդրին զոր կանգնեցինք մեր լոյսի տաճարին
մէջ՝ եօթնարփեան թարգմանչաց եօթը շնորհներով օժուէն հայրութեանդ Պարթեւ հա-
սակն էր ան:

Հայրական օրհնութեանդ կարօտով,
Որդիական սրտաբոխ մաղթանքներով,

եւ համբուրիւ Ս. Աջոյդ

Մնամ մին Զեր յետին աշակերտներէն
ԿԷՈՐԿ ՄԵՍՐՈՊ

THE ARMENIAN EVANGELICAL UNION OF AMERICA

30 Հոկտ. 1929

ՀԱՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ

(ORGANIZED 1902)

Ամեն. Տ. Եղիշէ Ս. Արք. Դուբեան

Արժանընտիր Պատրիարք Երուսաղէմի

Երուսաղէմ, Պաղեստին

Ամեն. Սրբազան Հայր.

Ամերիկայի Հայ Աւետ. Միութեան եկեղեցիները այս մեծ երկրին մէջ, ուր որ հը-
նարաւոր եղաւ, Առաքելական Մայր Եկեղեցւոյ զաւակներու հետ, միասնաբար ու
խանդավառօրէն, տօնախմբեցին Զեր Բահանայութեան Յիսնամեայ Յորեկանը պատ-

չաճ շքեղութեամբ, յանձին Ձեր պանծացնելով բարձր իմացականութիւնը, անբասիր կղերք և արժանաւոր մարդը, որ եղած է անձնուէր ուսուցիչը դպրոցներէ ներս, պերճախօս քարոզիչը՝ բեմի վրայ և սրբակենցաղ հոգեւորականը՝ կրօնական մարդին մէջ։ Ձերդ Սրբազնութեան անունով կազմակերպուած Յոբելեանական բոլոր հանդէսները Ատլանդեանէն մինչև Խաղաղականի ափերը տարածուած հայաշատ կեդրոններու մէջ արտայայտութիւնն էին այն անկեղծ յարգանքին ու հիացքին զոր ամէնքս կ'ըզանք Ձեր պայծառ ու խորհրդապաշտ անհատականութեան հանդէպ։

Սրտագին կը մաղթենք, որ Ամենաբարին Աստուած արեւչատութիւն չնորհէ Ձերդ Սրբազնութեան, որ շարունակէք հոգեւոր շունչով օծուն Ձեր բանաստեղծական քնարին լարերը թրթռացնել ներշնչութիւն տալու մեր հոգիներուն, Ձեր ճշմարտութեան պատգամները պատգամել, Սիօնի լեռնէն, աւելի ազդու շնչտերով ու տիրականօրէն, ու Ձեր սրբանուէր կեանքովը օրինակը հանգիստնալ Ձեր հօտին, Ձեր բեղուն իմացականութեամբ ու բարեպաշտիկ հոգիին ցոլացումներով լուսաւորուելու, ազնուացնելու և բարձրացնելու համար անոր ալ միտքը, սիրտն ու հոգին։

Որդիական ամենասիրին յարգանքներով

Ի դիմաց

Ամերիկայի Հայ Աւետ. Միութեան

Նախագահ Յ. Մ. Տեփոթեան Բարտեղար Ա. Ա. Կէօրիկեան

Թիւ 596

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպիսկոպոս Դուբեան

Առաքելաշնորհ Պատրիարք Երուսաղէմի

Ամենապատիւ Սրբազան Հայր

Ձերդ Ամենապատուութեան 50ամեայ Քահանայական ու մշակութային Յոբելեանի հանդիսութեանց սրտարուխ պատրաստակամութեամբ մենք եւս, Պուլկարիոյ Առաջնորդութիւնս, Քահանայական դաս, Թեմական խորհուրդ, Սօփիայի Թաղական խորհուրդ, Ազգ. Վարժարանի հոգաբարձութիւն, Մեսրոպեան ճեմարան, մշակութային, լսարանական, մարմնակրթական միութիւններ և Հայ հասարակութիւնը բերինք մեր մասնակցութիւնը՝ տօնելով Ձերդ Սրբազնութեան Յոբելեանական հանդէսը։

Առաւօտ մատուցմամբ Ս. Պատարազի զոհաբանական մաղթանքներ եղան Ձերդ Ամեն. Սրբազնութեան արեւչատութեան համար. յետ միջօրէի, քաղաքիս մէկ շքեղ սրահին մէջ հանդիսութիւնք կատարուեցան, բանախօսութիւններ և խոր յարգանքի արտայայտութիւններ տեղի ունեցան։

Այս առթիւ Թաղ. Խորհուրդս ի դիմաց Սօփիայի ամբողջ Հայ Ժողովրդեան կուգայ յայտնել իւր որդիական խորին շնորհաւորութիւնները և կը մաղթէ որ դեռ երկար տարիներ ապրի Ձերդ Սրբազնութիւնը, և հայ միտքը, հայ զիրը և հայ բեմը դեռ ևս բախտն ունենայ վայելելու Ձերդ Հայրութեան օրհնարեր շնորհքը։

Ակնածական համբուրիւ Ս. Աջոյ Ամեն. Սրբազան Հայրութեան Ձերում

Մնամք խոնարհ որդի

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Ատենադպիր

Ատենապետ

ԱՐՏ. ԶՍԲԱՐԵԱՆ Ե. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

3 Նոյեմբեր 1929

Սօփիա

(ԿՆԻԲ)

Մանչեսթր 4 Նոյեմբեր 1929

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպս. Դուբնան

Արժանւոյնով Պատրիարք Արքայ Երուսաղէմի

յերուսաղէմ

Շատ սիրելի Արքադան Հայր.

Կը խորհիմ թէ՛ ինչպիսի բառեր գտնելով շարադրեմ նամակ մը, որով հոգւոյս խորերէն բղխած բոլոր զգացումներուս թարգմանը ըլլայ, և այսպէսով միեւնոյն ասան պարտք մը հատուցած ըլլամ գերագոյն վարդապետի տխար հետեւողին:

Ճիշդը բնելու համար Բարիդէն անցնելու պահուս էր որ խնայոյ ձեր թանկագին Արքագնութեան յիշատակայ Յորելեանի ուրախութիւն լուրը: Միջանկեալ կերպով բանձ թէ՛ տարիներէ ի վեր հայ թերթ մը կարդալու պատիւէն զրկուած եմ. ես որ Իզմիրի մէջ գրեթէ քսան և հինգ տարիներ անընդհատ բոլոր մեր թերթերը կը լսփէի, քանի մը ասորինքէ ի վեր կամովին դադրած եմ, քանի որ բոլորն ալ կուսակցական թերթեր ըլլալով, իրարու հանդէպ հայհուակներով լեցուն են, և տարակոյս չկայ որ՝ այդ թերթերը եթէ կարդալու ջանամ, պիտի ջգայնանամ ու հիւսնդ պիտի ըլլամ. ահա այս է զլիսուս որ պատճառը որ՝ Յորելեանի աւետարտ այս վերջին օրերուս մէջ իմանալու բազմապէս նեցայ, և ահաւասիկ Մանչեսթրէն կը շտապեմ գրկելու ներկայս, որպէսզի Ձեր Բարձր Արքագնութեան հանդէպ հիացում ունեցողներու շարքերէն դուրս չմնամ:

Սիրելի Արքադան Հայր, ի տղայ տիոց զպրոցական գրասեղաններու վրայէն մանկական անմեղունակ գոհունակութեամբ կը կարդայինք Հայ. Ս. Եկեղեցւոյ մեծ զաւակներուն գրուած քննարկ. այդ բոլորն ալ մեծ ակնորժակով աչքէ կ'անցընէինք և զիրար կը լրացնէին Խրիմեան, Ալիշան, Արուստեանց, Ալվազովսքի, Մեկք. Մուրատեանց, Օրմանեան և այլք բնդ նոսին, որոնց անունները մի առ մի չեմ յիշեր այս պահուս. չեմ գիտեր որ՝ ասկէ յետոյ տարիներ յետոյ եկող սերունդին մէջ պիտի կրնան գրտնուիլ Հայ Եկեղեցւոյ բանկրէն մշակներ, որոնք իբր հայ ժողովրդեան ծոցէն բարձրացած հովանաւոր սօսիներ իրենց շուրջը կարենան պահել բազմահազար հայութիւնը ի սփիւռս աշխարհի. այս հարցումիս պատասխանելը խիստ դժուարին կացութեան մէջ կը գնեն զիս:

1924-ի Ս. Զատիկը՝ Սիոնի բարձունքին վրայ ձեր բարձր և սիրելի Արքագնութեան հովանոյն ներքե տօնելու բարեբաղդութիւնն ունեցայ. աչօք բացօք տեսայ զձեզ ձեր աշխատասենեակին մէջ շրջապատուած բարձրագոյն կարգի Ժառանգաւորաց աշակերտներով, որոնց իբր մտքի լուսաւորիչ կը ներշնչէիք Դուբնաններու հոգին և զգացումները. և ես անձնապէս պահ մը միսթարուած էի ի տես այդ բարձր և զնահատելի ընթացքին. սակայն դարձեալ, միշտ դարձեալ սրտիս խորերէն հետեւեալ հարցումը կ'ուզեմ ես ինքզինքիս.

Յետ այսու ո՞վ պիտի պատմէ մեզի Ներսէս մեծ հայրապետին պարթե հասակը և փառքէ պսակը. ո՞վ պիտի ներբողէ մեզի Սահակին զրիչն ու արցունքը. ո՞վ պիտի ներշնչէ մեզի Մանգակունիին կուրծքն ու կրակը, ո՞ր հայ եկեղեցականն է որ պիտի ուսուցանէ մեզի Ծնորդալիին քնարն ու օրհնութիւնը. և ասկէ վերջը ո՞ր հայ եպիսկոպոսն է որ մեզի պիտի նկարագրէ Խրիմեանին իբր հայրիկ գործեւակերպն ու ժողովրդականութիւնը, և կամ ո՞վ մեզի պիտի ներկայացնէ Օրմանեանին իբր սիւներէն մին Հայ. Ս. Եկեղեցւոյ:

Բայց ի՞նչ հարկ երկարաբանել այս մասին, ես պիտի փափաքէի որ հայ ազգի բոլոր հաւատարիմ զաւակները ձեր քահանայութեան յիշատակի յորելեանին տոթիւ ուլոս մը զնէին իրենցմէ ծնունդ առած հոգեհատորներու սրտերուն մէջ, այն է՝ ապագայ սերունդներն ևս արժանանային նորանոր Դուբնաններու Յորելեանները տօնելու և այդ ըլլար առ յաւիտ:

Ահա, Արքադան Հայր, Ձեր բարեպատեն Յորելեանին տոթիւ իմ վերջին փափաքս ու մաղթանքս...

Ձեր Հայրական Ս. Օրհնութիւններն խնդրելով
Միշտ կը մնամ Ձեր հարազատ խոնարհ սանը
ԳՐԻԳՈՐ Պ. ՔՐԻՔԼԻԱՆԻ

Պրնիէն, 7 Նոյեմբեր 1929

Ամենապատիւ

Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպիսկոպոս Դուբնան

Պատրիարք Հայոց

Երուսաղէմի

Ամենապատիւ Ս. Հայր,

Պրնիէն գիւղին մէջ եօթը տարիներէ ի վեր Զուլցերլացի հայասէրներու նուիրատուութեամբ ընթացող Հայ Դպրոցը երէկ «Զորեքչարթի օրուան հաւաքոյթ» անունով ծանօթ իր ամսօրեայ մէկ հաւաքոյթը ամբողջութեամբ յատկացուց Թարգմանչաց Տօնին և Զերդ Սրբազնութեան յօրեկեանին: Այս առթիւ մեր սաներու կողմէ արտասանութիւններ եղան Զեր ոտանաւոր և արձակ զրութիւններէն, և մեր ուսուցիչներէն Տիկ. Կարմէն (Իսկուհի Աւագեան), որ ատենօք Զեր սանուհիներէն եղած եւ Զեղ հետ միաժամանակ պաշտօնավարած է Էստեան Վարժարանին մէջ, Զեր մասին կուռ բանաստեղծութիւն մը բրաւ, որմէ վերջ մեր 54 երկսեռ սաներու և 5 հայ ուսուցիչներու կողմէն միահամուռ փափաք յայտնուեցաւ երկտողով մը շնորհաւորել Զերդ Սրբազնութեան յօրեկեանը:

Արդ, ներկայիս կուգամ որդիական այդ անկեղծ զգացումներուն թարգման հանդիսանալ եւ մեր շնորհաւորութիւններուն հետ ներկայացնել մեր ջերմ մաղթանքները երկար ու պողոտատ կեանքի մը համար:

Զերդ խոնարհաբար

ՆՇԱՆ ՊԷԿԵԱՆ

(Տնօրէն Պրնիէնի Հայ Դպրոցին)

Փարիզ, 8 Նոյեմբեր 1929

Ամենապատիւ

Տ. Եղիշէ Արքեպիսկոպոս Դուբնան

Պատրիարք Ս. Երուսաղէմի

Երուսաղէմ,

Ամենապատիւ Ս. Հայր,

Որքին երախտագիտութեամբ ստացայ Զեր Ամենապատուութեան հեռագիրը, ի չընորհաւորութիւն անուանակոչութեանս տօնին:

Կ'օգտուիմ առիթէն, յայտնելու համար խնդակցութիւններս համազգային սիրոյ եւ համակրութեան այն արտայայտութեանց համար, որոնք տեղի ունեցան Զեր Քահանայութեան լիսնամեայ Յօրեկեանի առթիւ, և ի սրտէ կը մաղթեմ Զեր Ամենապատուութեան երկար ու բարեբախտ տարիներ, յօգուտ եւ ի պայծառութիւն Ս. Աթոռիդ:

Մնամ որդիական խորին յարգանքօք

Կ. ՆՈՐԱՏՈՒՆԿԵԱՆ

Նորաստակ Տ. Տաճատ Եպիսկոպոս Պատմաճեան, Էջմիածինէն Կ. Պոլիս վերադառնալէ ետքը, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ուղղած իր Նոյմբեր. 10 թուակիր անձնական համակին վերջը, հետեւեալ տեղեկութիւնը կուտայ.

— «Զերդ Սրբազնութեան Յիսուսեայ Յօրեկեանը Երեւանի մէջ տօնեցինք համակիրներու բազմութեան մը ներկայութեանը, կրկնեցինք մեր արտաբերուած խնդրումներ առ Ասուած որ պարգեւէ Զեզ' իմ սիրեցեալ Հոգեւոր ծնողիս՝ երկար կեանք եւ առողջութիւն. ներկայիս կը կրկնեմ իմ անկեղծ շնորհաւորութիւններս մասշնչով պատկառելի Ս. Ազոյի համբուրման»:

M. GARABEDIAN
Antiquités
GENÈVE

Ժննէվ, 11 Նոյ. 1929

Ամենապատիւ Եղիշէ Արքեպիսկ. Դուրեան
Պատրիարք Երուսաղէմի

Սրբազան Ուսուցիչս,

ՍԻՈՆԻ վերջին թիւէն տեղեկացայ վաստակաւոր Սրբազնութեանդ փայլուն Յոբէլեանի տօնախմբութիւնը: Ձեր բոլոր աշակերտաց և ամբողջ հայութեան համար խնդրութեան օր մըն է այդ օրը, որուն արձագանքը երկրէ երկիր կը տարածուի Հայ զաղութներուն մէջ: Սրտազին կը շնորհաւորեմ՝ մատչելով Ձեր Ս. Աջին և կը մաղթեմ երկար տարիներ ու առողջութիւն:

Արմաշի Դպրեմանքի 1895/97 ի շրջանին Ձեր Քննադատական Ազգային Պատմութեան դասաւանդութիւններն ու բանաստեղծական գեղեցիկ պատկերներով լի քարոզները միշտ խոր տպաւորութեան տակ պահած են զիս. հոն, այդ շրջանին էր որ մտաւոր առաջնահազմուեցաւ և երախտապարտ կը մնամ Սրբազան Ուսուցչիս:

Աւրախութեամբ կարդացի այն լուրը զոր ՍԻՈՆ կուտար, ըստ որում Ազգ. Բարեւրար մը ստանձնած է Մատենադարանի շինութեան բոլոր ծախքերը. խմացայ նաեւ որ «Դուրեան Մատենադարան» տիտղոսին տակ հաւաքուած ժողովրդական նուիրատուութիւնները պիտի յատկացունեն (տոկոսները) նոր հրատարակութեանց համար:

Արդ, արդեօք աւելի նպատակայարմար և օգտաւէտ չպիտի ըլլար եթէ «Դուրեան Թանգարան» մը կազմուէր, հոն հաւաքելով մեր պատմութեան, գեղարուեստի և առհասարակ մեր հին կեանքի նշխարները, որոնցմէ շատ թանկագին բեկորներ կը գտնուին հայ հարուստներու և մասնաւոր հաւաքածոյ ունեցողներուն քով: Մեր անցեալի այդ կենդանի վիճակները շատ աւելի հետաքրքրական են մեզի և քաղաքակիրթ ժողովուրդներու համար: Հայ թէ օտար բազմաթիւ անձինք գրեթէ բնաւ տեղեկութիւն չունին մեր անցեալին նկատմամբ ու կը շփոթեն, յաճախ, մեր ընդունակ ցեղը, Ասիական անմշակ ցեղերու հետ: Վիեննայի փոքրիկ թանգարանէն զատ ո՛ր է թանգարան չունինք. բայց բաւական մասնաւոր հաւաքածոյներ կան հայերու մօտ, որոնք հատիկ հատիկ ժողոված են ու կը պահեն մինչև որ գոյութիւն ունենայ ապահով հայ թանգարան մը անոր նուիրելու համար: Օտար թանգարաններու մէջ ցանցաւ նմուշներ կան բոլոր Եւրոպայի մէջ, որոնք կարելի է ետ առնել և գետեզիլ մեր հայ թանգարանին մէջ, փոխանակելով Եւրոպական կամ Արեւելեան հնութեանց հետ:

Քանի մը կտոր հայկական հնութիւններ ես ալ ունիմ զոր չեմ ձեռքէ հաներ՝ հաւկառակ որ հնագիտութեան վաճառականութեամբ կ'ըբաղիմ: Միշտ յոյս ունիմ որ հայ թանգարան մը պիտի ունենանք օր մը և անոր պիտի նուիրեմ այդ հետաքրքրական նշխարները: Այս հոգեբանութեամբ շատ հայեր կան Եգիպտոս, Բարիկ և Լօնտօն, որոնց քով աւելի հոյակապ նմուշներ կան մեր անցեալին վերաբերող: Ուրեմն, Սրբազան Ուսուցիչս, շատ յարմար առիթը չէ՞ արդեօք, հիմա, քննելու եւ իրականացնելու շատ մը հայերու այս երա՛զն «Դուրեան Թանգարան» տիտղոսին տակ. շատ աւելի անմահ անուն մը պիտի ըլլայ Դուրեան անունը կապելով իրեն՝ այսինքն Ազգ. քննադատական պատմութեան հեղինակին անունը թանգարանին հետ միացնելով:

Չմոռնամ ըսելու որ հայ և օտար այցելուներու համար չափազանց հետաքրքրական պիտի ըլլայ այցելել հայ թանգարանը կիրակի եւ տօն օրերը 0,50 չիլին եւ լուր օրերը մէկ չիլին մուտքով:

Կրկին շնորհաւորելով Ձեր բեղմնաւոր Յիսնամեակը կը համբուրեմ Ձեր Ս. Աջը:
Մ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

ՅՈՐԵԼԵԱՆ ԲԲՕՖ. Կ. ԹՈՒՄԱՅԱՆԻ
ՅԻՍԱՍՏԵԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵԱՆ
PROF. G. TOUMAÏAN JUBILEE COMMITTEE
[Suite 404] 276 Fifth Avenue
NEW YORK, N. Y.

Նոյ. 11, 1929

Ամեն. Տ. եղիշէ Արքեպս. Դուբան
Պատրիարք Երուսաղէմի
Պաղեստին

Ամեն. Սրբազան Հայր.

Բրօժ. Կ. Թումանյանի Յորելեանի (որ տեղի պիտի ունենայ 1930 ին սկիզբները) —
Կեդրոնական Յանձնախումբը Ձեր քահանայապետութեան Յիսնամեայ Յորելեանին առ-
թիւ, որ տեղի ունեցաւ երէկ ի քաղաքիս հանդիսաւոր շքեղութեամբ, կը փութայ շը-
նորհաւորել Ձեր Սրբազնութիւնը, և կը մաղթէ որ Ամենաբարին Աստուած չնորհէ Ձեզ
երկար ու երջանիկ տարիներ՝ իբր նոր Լուսաւորիչ՝ շարունակելու Ձեր վսեմ գործը, և
հոգենորոգ պատգամներով ներշնչելու մեր սիրելի ազգը Սիօնի երկնամերձ բարձունքէն,
և քաղցր խրախոյս և հզօր ազգակ ըլլալու Հայ նոր սերնդեան հետեւելու Ձեր լուսաշա-
ւիղ հետքերուն:

Մատչելով ի համբոյր Ձեր Աջոյն
Ամենախորին յարգանք
ՓԱՌՆԱԿ ԻՍԳԷՆՏԵՐԵԱՆ Ա. Կ. ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ
Ատենադպիր Ատենապետ

598 MADISON AVENUE
NEW YORK
11 Նոյեմբեր 1929

Ամենապատիւ Տէր
Եղիշէ Արքեպիսկոպոս Դուբան
Պատրիարք Հայոց
Երուսաղէմ

Ամենասիրելի Սրբազան Հայր իմ.

Երէկ՝ զմայլելի աշնան օրով մը, հունձքը կատարեցինք Նիւ Եորքի Հայոց սիրտե-
րուն մէջ Ձեր Սրբազնութեան հանգէպ ուսնացած հիացման ու սիրոյն: Իբրեւ Յորելի-
Յանձնաժողովի անդամ և Ձեր Սրբազնութեան հինաւուրց հիացող, հանգէպին մէջ պա-
տահութիւն տրուեցաւ զգացումներուս հրապարակային արտայայտութիւնն ընելու: «Ի
խորոց սրտի» քանի մը խօսք դրած էի, անոնք կարդացի. աւա՜ղ որ — ունկնդիրներու
միջիմարական փաղաքուշ խօսքերուն հակառակ — այն տպաւորութիւնն ունեցայ որ
«ազամանդէ պալատին» խեցիէ դուռ շինեցի...», ևս որ սիրտիս ամէնէն նուիրական
խորշերուն մէջ պիտի ուզէի սուգուիլ, հոնկէ մարդըրի տ դուռ բերելու Ձեզի համար...:
Թոյլ տուէ՛ք որ հասարակաց հանդիսութեանց մասնակցելէ վերջ, առանձնապէս ևս
չնորհաւորեմ Ձեզ այս երկտողով, — կ'ենթադրեմ թէ նամակներու դէպի մը առջև կը
գտնէք դուք Ձեզ այս օրերուս, և հետեւաբար կարճ զրելը Ձեզ սիրելու ապացոյց է, —
ու մաղթեմ որ դուռ շատ ու շատ տարիներ Ազգն ու Եկեղեցին վայելեն Ձեր ներկայու-
թիւնը, և դուք ալ հրճուիք անոնց երախտագիտութեամբ ու սիրով:

Կը համբուրեմ Ձեր Ս. Աջը, և Ձեր անուշ ժպիտին ու օրհնութեան կարօտով, կը
մնամ միշտ Ձեր Սրբազնութեան անձնուէր.

ՅԱԿՈԲ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

Վալանա, 12 Նոյ. 1929

Գերազնորհ.

Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպսկ. Դուբեան

Պատրիարք Հայոց Ս. Երուսաղէմի.

Սրբազան Հայր.

Ներեցէք ինձ, որ իմ անկեղծ շնորհաւորութիւններս ու խնդակցութիւններս յայտնեմ Ձերդ Սրբազնութեան, Ձեր արժանաւոր գործունէութեան եւ 50 ամեայ Յորելինական տօնախմբութեանդ առթիւ: Արդարեւ հայ ժողովուրդը գիտէ գնահատել Ձեր Սրբազնութեան ձիրքերն ու բարեմասնութիւնները:

Կը մաղթեմ որ մեր երկնաւոր Հայրը անասան ու անշարժ պահէ Հայ Առաքելական Ս. Աթոռը, եւ անոր պահապանը հանդիսացող Ս. Պատրիարքին երկար կեանք ու առողջութիւն պարգեւէ. վասն զի հայ ժողովուրդը պէտք ունի լուսաւորիչներու եւ անոնց աւանդը պահող հոգեւոր հայրերու:

Մատչելով ի համբոյր Ս. Աջոյդ

Ձեր խոնարհ ծառան,

ՊՍԱԿ. ՔՀՆՅ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Հոգեւոր հովիւ Վալանայի քեմին, Յրանա.

Պարիզ, 20 Նոյ. 1929

Սիրելի Սրբազան Հայր.

Ընդունեցէք, խնդրեմ, իմ ալ ջերմագին շնորհաւորութիւնները ու ողջոյնները Ձեր գրական եւ հանրային գործունէութեան յիմնամեակի առթիւ: Ուշացայ. տկար էի. ներողամիտ եղէք:

Մաղթելով Ձեզ երկար կեանք եւ առողջութիւն, մնամ

Խորին յարգանք

Ձերդ ՄԻՔ. ՎԱՐԱՆԴԵԱՆ

Փարիզ, 21 Նոյեմ. 1929

Ամենասիրելի Սրբազան

... Ուզեցի յիշատակներէս քանի մը էջ զրկել Յորելինական Հատորին համար, կամ քերթուած մը, որ գար իմ անհուն հիացումս արձագանգել Սաղիմական երկինքին տակ:

Բայց ... ահաւասիկ չեմ համարձակիր շփոթահար երգ մը լսել տալ: Ու շատ հեռու էք, որպէսզի զրեւէ առաջ, երջանկութիւնը տայի ինքզինքիս Ձեզի ներկայանալու եւ լսելու, Ձեր մէկ հրաշալի էջը վերյուշելով.

— «Մե՛ծ վարդապետ, աղուոր ա. բ. գ. էդ դաս մը տուր ինձի»:

Բառերէն աւելի սրտառուչ, անոնցմէ աւելի թանկագին բան մը ունիմ սիրտիս մէջ. զգացումներու բովանդակ մերկ անկեղծութիւնը, զոր ո՛չ մէկ քերթուած պիտի կարենար հաղուեցնել:

Կը խնդրեմ, Ամենասիրելի Սրբազան, որ պատիւը ընէք ընդունելու զայն, Ձեր մեծ Յորելեանին առթիւ:

ՄԵՐՈՒԺԱՆ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ

Թիւ 1142

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպս. Դուրեան

Պատրիարք Հայոց Երուսաղէմի

Երուսաղէմ

Դաւառական Վարչութեան Քաղաքական Ժողովս, որդիական ակնածանօք մատչելով ի համբոյր Ձեր Ս. Աջոյն, կը ներկայացնէ իր շնորհաւորութիւնները և խնդակցութիւնները Ձերդ Ամենապատուութեան քահանայական յիւնամեակին առթիւ, որ միևնոյն ատեն յիւնամեակին է Ձեր հանրային, գրական, ուսուցչական բազմաբեղուն գործունէութեան:

Ձեր մտաւոր գերակշռութեամբ, խոր հմտութեամբ, անժխտելի տաղանդով, այս Ազգին գուրգուրանքին առարկան եղած էք, նոյնիսկ Ձեր երիտասարդութեան օրերէն և Ձեր ասպարէզի սկզբնաւորութեան շրջանէն, և այսօր իբր պետք՝ Միաբանութեան մը որ կոչուած է ազգային վերակազմութեան գործին մէջ կարեւոր դեր մը կատարելու, Ձեր բարձր հովանաւորութեամբ և հալոսական խնամքով, բովանդակ ազգին յոյսը կը ներկայացնէք:

Ազգը Ձեզմէ կ'սպասէ իր Եկեղեցիին ամրապնդումը, իր դարաւոր գոյութեան միակ սիւնը, իր տեականութեան զլխաւոր ազդակը, իր լեզուն և մատենագրութեան հետ, որուն ևս մեծ մշակներէն մին հանդիսացած էք Դուք:

Այս բարեբաւտիկ առթիւ ներկայացնելով Ձերդ Ամենապատուութեան մեր ջերմ շնորհաւորութիւնները և մեր յոյսերը՝ Ձեր նոր ու արդիւնաւէտ աշխատութիւնները վաշխելու,

Մնամք որդիական ակնածանօք

Ի դիմաց Քաղ. Ժողովոյ

Ատենազպիր

Ատենապետ

ՄԻՔ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ Կ. Գ. ՍԷՖԷՐԵԱՆ

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ

Թիւ 1143

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպս. Դուրեան

Արմանքնաիր Դահակալ

Ս. Յակոբեանց Առաքելական Աթոռին

Երուսաղէմ

Վիճակիս կրօն. Ժողովը կուգայ խոնարհարար իր ջերմազին շնորհաւորութիւնները ներկայացնելու Ձերդ Ամենապատուութեան քահանայական յիւնամեակին առթիւ, մաղթելով Ձեզ երկար կեանք և արեւատութիւն, որպէսզի հայ Ժողովուրդը տակաւին երկար ատեն կարենայ վայելել Ձեր բազմաբեղուն արդիւնքները, ի փառս և ի պարծանս Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ, որուն սիւներէն մին էք, ոչ միայն իբր անօր Նուիրապետութեան կարեւորագոյն դէմքերէն մին և Առաքելական Աթոռի մը իբր Դահակալ, այլ իբր վարդապետ և ուսուցիչ բազմաթիւ պատրաստուած եկեղեցւոյ մշակներու, զորս երբեք մարդեցիք յԱրմաշ եւ այսօր կը հրահանգէք յԵրուսաղէմ:

Դուք Ձեր կեանքով հանդիսացած էք իսկական վարդապետը, եւ այսօր Հայ եկեղեցւոյ Նուիրապետութիւնը Ձեզի կը պարտի իր ամենէն կարող հովիւները, որոնք առաջնորդելու կոչուած են հոգեւորապէս այս ժողովուրդը:

Հայ ժողովուրդը՝ այսօր յիշատակելով Ձեր իբր եկեղեցական կէս դարու բազմադիւն զործունէութիւնը, երախտադիտական պարտք մըն է որ կը հատուցանէ եւ Հայ եկեղեցին ու անոր պաշտօնէութիւնը պէտք է մոռնան այն մեծ ծառայութիւնը զոր Դուք անոր մատուցիք, իբր անոր կեանքին եւ կենսունակութեան մեծ զործաւորը:

Մատչելով որդիական ակնածանք ի համբոյր Ձեր Ս. Աջոյն եւ ներկայացնելով կրկին մեր շնորհաւորութիւնները եւ իբր եկեղեցական մեր երախտապարտութիւնը,

Մնամք խոնարհ որդիք Ձեր

Անդամք Կրօնական Ժողովոյ Գահիրէի

ՂԵՒՈՆԻ ՔԶՆՅ. ՏԷՐ ՆԱՀԱՊԵՏԵԱՆ, ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՔԶՆՅ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ
ԴԱՒԻԹ ՔԱՀԱՆԱՅ, ԱՐՇԱԽԻՐ ՔԶՆՅ. ՎԱՐԿԵՐԵՍԵԱՆ

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ ՀԱՅՈՅ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ

Թիւ 1150

Ամենապատիւ

Տ. Տ. Եղիշ Ս. Արքեպսկ. Դուրեան

Պատրիարք Հայոց

Երուսաղէմ

Ձերդ Ամենապատուութեան քահանայական ձեռնադրութեան յիսնամեակին առթիւ Գահիրէի Թեմական Ժողովը կուգայ իր ջերմագին շնորհաւորութիւնները յայտնել Սըրբազան Յորելեարիդ, որ իբր Պետ Ազգային Նուիրապետութեան ամենէն կարեւոր աթոռներէն մէկուն, իբր բազմահմուտ մատենադիր եւ խորաքնին բանասէր, կը պատկանիք համայն հայ ժողովուրդին եւ Ձեր Յորելեանը համազգային տօնակատարութիւն մ'է, որուն մենք եւս կը բերենք մեր մասնակցութիւնը, իբր Գահիրէի հայ ժողովուրդին ներկայացուցիչ մարմին:

Թեմական Ժողովս, սրտագին շնորհաւորելով Ձեր յիսնամեայ զործունէութեան այս երջանիկ տարեդարձը, կը մաղթէ Ձեզ երկար կեանք, որպէսզի միշտ բարձր հովանի տակ պահէք ու պահպանէք Ս. Յակոբեանց Աթոռը, եւ զայն զարձնէք մտաւոր լուսաւորութեան կեդրոն մը եւ ազգային զարգացման վառարան մը:

Մատչելով ի համբոյր Ձեր Ս. Աջոյն

Ի զիմաց Թեմական Ժողովոյ

Ատենադպիր

Ատենապետ

Գ. Ս. . . .

Ն. Պ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ

ԳՈՐԷԱՆ ՅՈՐԵԼԵԱՆԸ ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՄԷՉ

Պէրպէրեան Վարժարանի մէջ Դուրեան Յորելեանը տեղի ունեցաւ ի ներկայութեան Ազգ. իշխանութեան անդամներուն, Պէրպէրեան Վարժարանի Խնամակալութեան և ընտիր խումբն բաղմոթեան մը:

Դահլիճի Դուրեան Յորելեան հանդիսութեանց այս նախօրեակը (Շաբաթ երկուշ, Հիտմ. 26) բացաւ Պրն. Օննիկ Պէրպէրեան՝ որ նախ ոգեկոչեց մեծանուն Յորելեարին փառաւոր յիմնաւեայ գործունէութիւնը իր նորօրինակ նկարագրին մէջ: Ապա Պ. Պէրպէրեան քանի մը ընդհանուր գիծերով ներկայացուց Ս. Յորելեարին անձը: Ըսաւ որ կարելի է հարցնել թէ այդ անձին մէջ բանաստեղծն է որ բերած է կրօնքի միատիք զխոսակցութիւնը թէ ոչ միատիք ապրումի ծնունդ է հոն բանաստեղծականութիւնը: Կրօնքի մարդն է Դուրեան, որովհետեւ բանաստեղծն է, թէ ոչ բանաստեղծն է, որովհետեւ կրօնքի մարդն է: Այս հարցումը ցոյց կուտայ թէ զմուտը է զատել Դուրեանի անձին մէջ այս երկու վիճակները: Երկու այս վիճակներուն մէջ ան միեւնոյն սիրոյ յայտնատեսութիւնն է որ ունի: Այս յայտնատեսութիւնն է, որուն կը հասնի, որ ներշնչարանը կ'ըլլայ այս իր գործունէութեան սկզբունքին, այսինքն համեմատելիստեան սկզբունքին: Ու Պ. Պէրպէրեան յիշեց Պատրիարքին մէկ քերթուածը, «Անառակը», որուն մէջ Դուրեան ոչ թէ Անեծէին կուտայ ուղղիչ արժէք մը այլ Օրհնութեան: Պ. Օ. Պէրպէրեան վերջացուց իր խօսքերը հուսկ ուրեմն ցոյց տալով նոյն սքանչելի միութիւնը որ Դուրեանի անձը կը կազմէ երբ այդ անձը սիրոյ մէջէն կը ճանչնայ զԱստուած, Անոր սէրն է որ կ'երգէ և Անոր սէրովն է որ կը տենչայ մարդոց ներգաշնակութեան գործը կատարել: Բացման այս խօսքերը աւարտելէ առաջ Պ. Պէրպէրեան ցաւ յայտնեց թէ կը պակսի բարձրաշնորհ ներկայութիւնը թեմին Ս. Առաջնորդ Հօր, որ ամենայն իրաւամբ հանդիսացած է աւագ տօնակատարը Դուրեան Յորելեանի ու յարգանքի ցոյց մը կատարեց հանդէպ Թորգոմ Սրբազանի:

Ապա Վարժարանին երգչախումբը քառաձայն երգեց «Տէր կեցո՛ղ դու՛ գհայո՛» մաղթանքը, որուն հասարակութիւնը յստիպայ ունկնդրեց. ուրիշ վերջ խօսք առաւ Պ. Շա. հան Պէրպէրեան որ ներկայացուց Դուրեանի մէջ եկեղեցականը, բանաստեղծը, հմուտը և ուսուցիչը: Ինչ որ, բաւ Պ. Շ. Պէրպէրեան, այդ դանազան մարդերուն դրօշմ կուտայ՝ բանաստեղծի այն խորունկ նկարագրին է զոր Դուրեան բերած է այդ ամէնուն մէջ: Դուրեանի հմտութիւնը, ըլլայ ան կրօնի և պատմական զխոսակցեանց կամ բանասիրական, կը թափանցէ իրերու խելութեան ա՛յն թափով որ բանաստեղծ հոգիի մը միայն յատուկ է. եկեղեցականը իր մէջ բանաստեղծական սաւառնումի մը պահուն է որ կը բարձրանայ հաւատքի միատիք զգացումին ու սիրոյ յայտնատեսութեան, և երբ ան կը գործէ, կը փնայ ան միշտ եկեղեցւոյ պաշտօնեան, հաւատքին մէջ յայտնատեսած սէրը գործածելով և իր բովանդակ գործունէութիւնը ընելով քահանայապետութիւն մը: Պ. Պէրպէրեան վերջապէս խօսեցաւ Դուրեանի բանաստեղծութեան վրայ: Յաճախ ձեռ, բաւ, կ'սպասէ իր խորքին. Դուրեան բանալով կապանքները իր ներշնչումին, որ իր հոգիին մէջ կը փնար իրր ժառանգութիւնը իր մեծ եղբօր, կրցած է հոսեցնել իր բովանդակ խորքը ձեւին մէջ, հոն մարմնաւորելով զայն: Այսպէս է որ Դուրեանի ձեռ համակ լիքով է և սարսուռը ունի բանաստեղծական ներաշխարհին: Այսպէս է որ Դուրեան ոճի մը կը հասնի կրօնական բանաստեղծութեան մէջ ու ոճի մը նոյնպէս Հայ Քարոյին մէջ, քանի որ Բանաստեղծութիւն ու Քարոյ երկու ձեւեր են, որոց մէջ իր խորքը կ'իջեանի: Եւ այսպէս է որ Դուրեան կը վերակենդանացնէ հայ կրօնական բանաստեղծութիւնը և հայ քարոզը:

Այս գեղեցիկ բանախօսութենէն յետոյ աշակերտները արտասանեցին մեծանուն Յորելեարին բանաստեղծական գործէն էջեր, որոնց զգլխիչ տպաւորութիւնը կրեցին ներկաները: Վերջապէս երգչախումբը քառաձայն երգեց երգ մը ի պատիւ հայ լեզուին, քանի որ Սրբազան Յորելեարը իր խօսքով և զրչով այդ լեզուն անդամ մը ևս մեծարելի ըրած էր, և ի պատիւ Հայ եկեղեցւոյն, որուն Սրբազան Յորելեարը ընծայած էր իր յիմնաւեայ առաքելատիպ քահանայութիւնը, երգչախումբը երգեց «Էջմիածին ի Հօրէ» շարականը: Բ.

ՅՈՐԵԼԵԱՆԻ ԱՌՔԻԻ ՄԱՍՆԱԴՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒՅԻՆՆԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարքին Յորելանին առթիւ հայ մամուլը, ամէն կողմ, համագլխաւորն գնահատանքին արձագանգը եղաւ: Իսկ Օրաթերթիւր եւ Հանդէսներ եւ պարբերականներ ուրիշ հրատարակութիւններ խմբագրականներով մասնաւոր ուսումնասիրութիւններ եւ յօդուածներ նուիրեցին Սրբազան Յորելարին անձին եւ կատարած գործին եւ այսպէս համաշունչ արտայայտեցին հայ ժողովուրդին զգացումները եւ հայ մտաւորականութեան դատաստանը հանդէպ Յորելարին եւ Յորելանին:

Այս հրատարակութիւններուն մէջ առաջին տեղը պէտք է տալ ՆՈՏԱՐԻՆ ուսումնասիրութեան Եղիպտոսի ԱՐԵՒ Օրաթերթիւն մէջ: Յորելանի յայտարարութեանն անմիջապէս ետքը սկսաւ հրատարակութիւնը ՆՈՏԱՐԻՆ ընդարձակ ուսումնասիրութեան, եւ դեռ կը շարունակուի: Առաջիկային առանձին հատորի մը մէջ պիտի ամփոփուի այդ ուսումնասիրութիւնը, որ անմոռելի պիտի մնայ իր տեսակին մէջ:

Բարբէն Եպիսկոպոս հրատարակեց Ամեն. Յորելար Սրբազանին կենսագրութիւնը, Նիւ Եորք, ԿՈՉՆԱԿԻ տպարանէն, ծանօթացնելու համար Յորելարը Ամերիկայի հայութեան եւ քաջալերելու համար հանգանակութիւնը ի նպաստ Դուրեան Մատենադարանի:

Ամերիկայի մէջ ուշագրաւ հրատարակութիւն մը եղաւ Ֆրէզնօյի Փաւոսին բացառիկ թիւը, ամբողջովին նուիրուած Սրբազան Յորելարին անձին եւ գործին ուսումնասիրութեան, որուն մէջ առիւծի բաժինը ստանձնած էր Քալիֆօրնիոյ Առաջնորդ Դեր. Տ. Գարեգին Սրբազան, վերլուծելով Յորելար Դուրեանի բանաստեղծական արուեստը:

Պատանի Հովիւ Հոգ. Ծահէ Ը. Վ. Կասպարեան, ՓԱՐՈՍԻ մէջ իր հրատարակած աղուոր յօդուածէն զատ, յօդուածներու շարք մըն ալ հրատարակեց Պատանի ՊԱՅՔԱՐ Օրաթերթիւն մէջ, նուիրուած Սրբազան Յորելարի անձին եւ գործին մեկնութեան, զգալուն դատողութեամբ մը:

Կ. Պոլսի ՀԱՅ ԽՕՍՆԱԿԸ բացառիկ թիւ մը հրատարակեց Յորելանի յիշատակին, արժէքաւոր ուսումնասիրութիւններով: ՀԱՅ ԽՕՍՆԱԿԸ Արժանաչնոր խմբագիրը, Տ. Զարմայր Աւագ Քահանայ Կէզիլբեան եւ իր մեծայարգ աշխատակիցները շատ զեկեցիկ դործ մը կատարեցին տուեալ պայմաններու մէջ: Կ. Պոլսի հայ մամուլի կողմէն եղած այս ազնուական ձեւքը, Կրօնաթերթի մը միջոցաւ, խնկարդր ընծայարարութիւն մըն է Կ. Պոլսեցի Սրբազան Յորելարին համար:

Տիար Աշոտ Բ. Քէչեան, Կ. Պոլսի ԴԻՏԱԿ պարբերականին մէջ հրատարակած յօդուածը վերածեց սիրուն տետրակի մը, իրբե «Դափնիի սերն մը, Առաքելաւորն Յորելար Տ. Եղիսէ Ս. Պատրիարքին»:

Կր փութանք այս առթիւ յայտարարել թէ Յորելանական Հասարակ մէջ պիտի արձանագրուին հայ եւ օտար մամուլի մէջ հրատարակուած բոլոր ուսումնասիրութիւններ եւ յօդուածներ, ժամանակագրական կարգով, պահած ըլլալու համար այս Յորելանական գրականութեան ամբողջ պատկերը ի պատիւ անոնց հեղինակներուն:

ՇՆՈՐՀԱԴՈՐԱԿԱՆ ՇԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Նոյեմ. 16—18 1929, ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱՅԷՆ,

ԴՈՒՐԵԱՆ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ՊԱՏՐԻԱՐԿ ՀԱՅՈՑ,

ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.

Ֆիլատէլիոյ Կենարացոց Յօռաջիւխական ընկերակցութիւնը կը շնորհաւորէ Ձեր Յորելանը:

Նախագահ Կ. Պ. Ասանադեան

18—19 1929, ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱՅԷՆ,

ԴՈՒՐԵԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԿ,

ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.

Ֆիլատէլիոյ հայութիւնը փառաբարայէս տօնեց Ձեր Սրբազնութեան սակի Յորելանը, սրտագին մաղթանքներ կ'ուղղեն Ձեր Թանկագին կենաց համար.

Խառնիկ

ՍՏԻՍԱՊԱՊԷՅԷՆ (ԵԹՈՎՊԻԱ),

ԴՈՒՐԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԿ ՀԱՅՈՑ.

ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.

Ձեր Յիսնամնայ Յորելանին առթիւ, ի դիմաց Ե-

թովսիոյ Հայ գաղութին, որդիական զգացումներով կը մատուցանենք Ձեզ անկեղծ շնորհաւորութիւններ եւ սրտագին մաղթանքներ:

ԴԷՂՈՐԴՈՐԴ, ՊՈՂՈՆԵԱՆ, ՊԱՊԱՆԱՆ

Նոյեմ. 29, Նիւ Եորքէն

ԴՈՒՐԵԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԿ,

ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ.

Նիւ Եորքի Հայերը, որ այսօր ճրտաբարակային ժողով մը բրին որդիական խանդավառութեամբ առնալով համար Ձեր Ամենապատուութեան սակի Յորելանը, ցնծայից քերականով, միաձայն որոշեցին ուղղել Ձեզ իրենց ջերմագին շնորհաւորութիւնները, խորին հիացումը եւ անկեղծ մաղթանքները Ձեր Թանկագին առողջութեան համար ի փառս եկեղեցւոյ եւ Ազգին:

Յորելանական Յանձնաժողով
Նիւ Եորքի

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Վ. Ե. ՀԱՓԱՌ. ԿԱԹՈՒՂՈՍՈՍ

ՅԵՎ

ԾԱՅՐԱԳՈՒԹՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐԿԻ

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹՅԱՄԲ

ԳԵՐԱԳՈՒԹՅՆ ՀՈԳԵՎՈՐ

ԽՈՐՀՈՒՐԻ

Թ. 820

12 Սեպտեմբեր 1929 թ.

Ս. ԵԶՄԱԾԻՆ

ՇՐՋԱՔԵՐԱԿԱՆ

ԲՈԼՈՐ ԹԵՄԱԿԱԼ

ԱՌԱՋՆՈՐԴՆԵՐԻՆ

Ռուսանիոյ Թեմի Առաջնորդ Գերաշնորհ Տ. Յուսիկ Արքեպիսկոպոսը տարւոյս յուլիսի 19-ի Թ. 1183 զրութեամբ յայտնում է, որ Փարիզում հրատարակուող սուսերէն «Լուդրաժդենիէ» օրթերթի յուլիս 12-ի 1501 համարում հրատարակուած է հետեւեալ հետազիրը —

«Լոնդոն 11 յուլիսի, Գեյլի Տելեգրաֆի գիպլոմասիկական քլրակիցը հազորում է, — Հայկական շրջանում մեծ յուզում առաջ բերեց Խորհրդային Իսլամութեան կարգադրութիւնը բոլոր եկեղեցիների փակման եւ նոցա կինեմատոգրաֆի եւ զուարմութեան ակումբների վերածելու մասին: Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գեորգի Ե. հետաջում է իր պատգովից եւ պատկանութեանց կատարումից: Նորան կից Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդը մեծամասնականների կողմից ցուած եւ վերացւած է: Եկեղեցու կառավարութիւնը մեծամասնականները յանձնել են Երեւանի Արքեպիսկոպոս Խորհիմն, որը համարում է բաւական մեծամասնականներէ: Որպէս ծաղր հաւատացեալների վրայ յայտարարում է, որ նրան չի ազդելու իւր միջոցներով կառուցանել նոր եկեղեցիներ»:

ՆՈՐԻՆ Ս. ՕՇՈՒԹԵԱՆ հրամանով Ս. Էջմիածնի Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդը պարտականութիւն համարելով հերքել այդ ստալոգ լուրը՝ յայտարարում է —

Ա. — ՆՈՐԻՆ ՎԵՀՈՓԱՌՈՒԹԻՒՆԸ ըստ առաջնոյն աչալընութեամբ ղեկավարում է եկեղեցական գործերը: Հետեւաբար Նորան իր պարտականութիւններից ազատ կացուցանելու լուրը՝ յերկրանք է:

Բ. — Անհամապատասխան է իրողութեան նաեւ Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդը ցրելու մասին լուրը: Նա ըստ առաջնոյն ՆՈՐԻՆ ՍՐԲՈՒԹԵԱՆ գլխաւորութեամբ շարունակում է վարել եկեղեցու ընդհանուր կառավարութիւնը՝ Մայր Աթոռում եղած մշտական անդամները եւ հերթով Ս. Էջմիածնի հրաւիրուած Առաջնորդների մասնակցութեամբ:

Գ. — Ճշմարտութեան դէմ է եւ յերկրանք է այն տեղեկութիւնը, իբր թէ մեծամասնականների կողմից եկեղեցու կառավարութիւնը յանձնուած է Տ. Խորէն Արքեպիսկոպոսին: Գերաշնորհ Տ. Խորէն Արքեպիսկոպոսը երեանի Առաջնորդ է, այլ Գերագոյն Հոգեւոր Խորհրդի աւագ անդամ եւ նախագահող՝ ՆՈՐԻՆ ՍՐԲՈՒԹԵԱՆ բացակայութեան ժամանակ: Բացի դորանից նա 1923 թուի Հայրապետական Կոնգրակով նշանակուած է Հայրապետական Տեղապահ այլ եւ լիազօր ներկայացուցիչ կառավարութեան հետ եկեղեցական խնդիրների մասին բանակցութիւններ վարելու, որ կատարում է նա երբեմն մենակ, երբեմն Գերագոյն Հոգեւոր Խորհրդի մի անդամի հետ:

Դ. — Ուշիղ է նաեւ, որ կառավարութեան կողմից բոլոր եկեղեցիները փակուած են: Ճշմարտ է կան որոշ վայրերում փակուած եկեղեցիներ ոչ թէ կառավարութեան կարգադրութեամբ այլ տեղական կոմսոմոլների եւ պաշտօնեաներից ոմանց ազօրինի քայլերով, որ ՆՈՐԻՆ ՍՐԲՈՒԹԵԱՆ զիմումի եւ ժողովրդի բողոքների հետեանքով պատասխանատուութեան են ենթարկուած կառավարութեան կողմից: Կարգադրուած է նաեւ բանի միջոցների չզիմել եկեղեցիների փակման համար: Փակուած եկեղեցիներից մի քանիսը վերաբացուած են, միւսների մասին զիմումները շարունակում են:

Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդը յայտնելով վերոգրեալը ի գիտութիւն՝ յանձնարարում է Ձեզ հրապարակել սոյն հերքումը հաւատացեալ հայ ժողովրդեան յուզուած մտքերը խաղաղացնելու համար:

Անգամ Գերագոյն Հոգեւոր Խորհրդի՝ ԳԱՐԵԳԻՆ ԱՐՔԵՊՍ, Բարտուղար՝ Յ. ԲՈՋԱՐԵԱՆ

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԵՆ

ԴՈՒՐԵԱՆ ՅՈՒՆԵԼԵԱՆ

ՆՈՒԷՐՆԵՐ

Ի ՆՊԱՍՏ ԴՈՒՐԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻ

Մանչեսթրէն.— Լանգանսկիշ Մասնախումբէն
Սթէրլին. 5:

Ֆիլիպպէ.— Դեր. Տ. Երուանդ Եզս. Փէրասէ-
ճեանէ յանուն Պաշկարանայութեան
Սթէրլին. 25:

Գանախ (Կրեակ).— Տիար Յակոբ Միքայէլեան
Տօլար. 5:

Միլփօքի (Ամերիկա).— Տէր Է. Տիկին Բարսեղ-
Նուրիցի Դատարան
Տօլար. 35:

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԻ ԶՈՐ ՅՈՒՆԵԼԵԱՆԻՆ ԱՌԹԻՒ ԵՂԱՆՐ ԴՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՅԼ ԸՆԾԱՅՆԵՐ

Յերուաղէմի Ֆրանչիսկեան Միտրանութեան
Միմաւոր Հայր Օրբիլիա Մարոքթո, Golabovich-ի
Biblioteca Bio-bibliografica della Terra Santa Ի 10
հատորներ: (Տես Սիւն, 1929, էջ 127):

Չաւէն Արազան 54 հարս Չեռագիր և 6 կը-
տար հին սպարի գիրքեր:

Կարապետ Արք. Մազլըմեան, Աթլըրէն, Եր-
կու Ալգոմ. Աթոս իրան գտնեցողն և Յունաս-
տանի ճեմութեանց (Տես Սիւն, անդ):

Արատազդ Եզսի. Չեռագիր (բոլորգիր) Աե-
տարան մը գրուած Կ. Պոլիս ՌճԿԲ—1713 ին և
նուիրուած Ս. Նշան Եկեղեցոյն Աննայ:

Արատազդ Եզս. Հալէպի Առաջնորդարանին կող-
մէն արձաթ ձուածն կորնթարդ պնակիտ մը 34x27,5
ս. մ. մեծութեամբ, մեռագործ քնիկ Անթէլայի,
այժմ Հալէպ հաստատուած Յարութիւն և Աւախ
Դաւէմիւրեան եղբարց, Պնակիտի երեսը քանդա-
կուած է Յարիւար Ամն. Տ. Եղիշէ Ս. Պատրիարքի
պատկերը, և վերն կիսորդը վարագրուած է—
« Ի յիշատակ, Բերիոյ Ազգ. Առաջնորդարանէն,
Ամն. Տ. Տ. Եղիշէ Արք. Դուրեան Ս. Պատրիարքի
Յորդանանին »:

Ռուսաց Անաստաս Արքեպիսկոպոս իր ուղեր-
ձին (ան՝ս էջ 390—91) հետ մութ կարմիր քնակի
կաշիէ թղթակալ մը:

Տ. Կիւրեղ-Միլայէլ Մէտրոպոլիտ Աստրոնց Երու-
աղէմի, Բար Մատենի և Բար Աբրեւանքի բանաս-
տեղական գործեր (աստեղէն, սպ. Երուաղէմ):

Տրթ. Վ. Թորգոմեան, Բարիզէն, Չեռագիր մը
342 երևանոց — «Օրէնք և սովորութիւնք Եկեղեցւոյ
առեղծեայր Ի Պօղոսէ Վարդապետ Մեղիկեանց Ա-
ռաջնորդէ, Բանկար Աստուածաշունչ գրոց» (Տես
Սիւն, 1929, էջ 223): Տրթ. Թորգոմեան սա տողե-
րով կը ձօնէ իր մեռագիրը:

Քուսկիւսար-Ալամիէ Ս. Խաչի վարժաւանին մէջ
իճն առակերտակից եղող երեւն Միմաւոր Դուրեանին,
որ այժմ արժանեցիր և արդիւնաւէտ Պատրիարք Ս.
Արքան Երուաղէմի:

Ամն. Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արեւ. Դուրեանին
սովիւ իւր Բանաստեղծական Ս. կոչուած Յիսմանայ
Յարեանին կը նուիրեն սիրով այս ձեռագիր հատու:

Տօլար. Վանքում Յ. Թորգոմեան
«Որ ինքն այ իւր բժշկական ուսանողութեան
սկսելուն (Ի Բարիզ) յիսնորոգ տարին կը բոլո-
րէ ներկայ տարւոյս նոյնմբերին»:

Բարիզ 24 Ապրիլ 1929

Վեր. Յ. Յ. Մանուշակեան, Նիկոսիայէն, Չե-
ռագիր մը — «Գիրք Ճակատամարտութեան կամ
քնարողութեան Աստուծոյ» (Տես Սիւն, 1929 էջ
281): Յիշատակագրութիւն:

— «Նուէր առ Ամն. Տ. Եղիշէ Ս. Արեւիսկոպոս
Դուրեան, Ի յիստակ յիսմանայ Բանաստեղծական
յերուաղէմ»:

Յարսիւն Յ. Մանուշակեանի կողմէ.
Հալիւ Հայ Բողոքականաց
Նիկիայի, Կիպրոս

16 | 9 | 29

Մ. A. C. Harte, Երուաղէմի Ե. Ք. Ընկե-
տակորեան Ընկ. Բարսաղար, Նիւ Եարի երկու-
բեւ շէնքերուն գեղարուեստական մէկ Ալպօմը, գեղե-
ցիկ մէկ նամակով:

Օրիորդ Այծենիկ Վ. Զարգարեան Ս. Յորիկա-
րին զօնէ կիսանդրին, ինչպէս նաեւ Զորավար Անդ-
րանիկին կիսաղէմ պատկերը զօնէ ձուածն պնա-
կիտ վրայ:

Երուաղէմ գտնուող Չէրանցիներու կողմէն ար-
ձաթ քաճակ մը, որուն վրայ յիստակագրուած է.

— «Ամն. Տ. Տ. Դ. Դուրեան Ս. Պատ.
Յիսմանայ Յարեանի՝ նուէր Չէրանցի Հայր.
Միւրեան կողմէ. Երուաղէմ»:

Տիկ. Արարի Ղ. Բոլատ, Դարգասիւրաց կող-
մէն արձաթէ Նրքարուեստ գրիչ մը:

Դեղամ Ա. Դուրեան, Նիւ Եորքէն, նշանակե-
տակի երկարական ջանք մը, երկաթ սակեղծ, ո-
րուն աշտանակը կը կազմէ Ազատութեան արձանը,
պատուանդանին վրայ տալուցուած ժամացոյց մը:

Արամ Խաչատուրեան, Նիւարիշ, Երուաղէմէն,
Ալպօմ մը նալ Երուաղէմի:

Երուաղէմացի պրի Տիկ. Զապէլ Զարգարեան,
1) Միւրեան Արքեպի Աստուածաշունչին Նոր Կա-
կարանի մասը, 2) Կապտար վարք Սրբոյ (Հ.
Միկայիլ Ազգերեանի), 3) Վարք Սրբոյ աշխարհա-
րար (Հ. Ղիս. Ինճիճեան), 4) Բարի Մարդ և Բարի
Քրիստոնեայ, և ուրիշ վից կտոր գիրքեր:

Պաղաստար Կոզեան, Իսթանբուլէն (Եղիշէս),
Դիւր ու կոչի Երուաղէմի Սիմեոնի Զուգա-
յեղոյ (սպ. Կ. Պոլիս, 1725) և Բժշկարան Հո-
գեան (սպ. Կ. Պոլիս, 1822):

Վանան Ուղեւան: Պէրոթէն, Պարգար-
նութիւն հոգնուող Սողմնացի Դաւթի (սպ. Վե-
տիկ 1686) և Դիրք Օրինակաց և Նմանութեանց
(սպ. Վենետիկ 1750):

Սուրբ Դրոյ Բրիտանական քննիչութեան Երու-
աղէմի մասնաճիւղի կողմէն Դարար Աստու-
ածաշունչ մը, (սպ. 1895, Կ. Պոլիս) կարմիր կա-
շիով փառակազմ, սակեղծ:

Տր. Բ. Սեւեան, Հալէպէն, իր հետեւեղ գործը,
մեռագիր. Երեւ ամիսներ Մարտի մէջ—1920
Յունիս 21—Ապրիլ 25— Ականատի պա-
մուածներ:

Յ. Թ. Հինգրեան շաղանակազայն կաշիէ նկարազարդ կողք մը գիրքի, քղթակազմ գիրքեր կարգադրու առնն զործածուելու համար, որուն կցուած բարի մը սա յիշատակարանով, — Նուէր որդիական սիրոյ եւ խորին մեծարանայ ՆՈՐ ԴՊՐՈՅԻ առ Ամեն. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպ. Դուքիան, իր բաժնաւոյական յիշատակոյ յորեկանին առթիւ»:

Կ. Պոլս, 26 Հոկտ. 1929 Յ. Թ. ՀԻՆԴԵԱՆ

Յ. Տ. Տօղրամանեան, Կ. Պոլսէն, իր ուղեւորին նեւ (սէս էջ 334—45) **Բառարաններ** Դ. Լուսինեանի՝ ժամանայ, Բեհմաւոյ՝ անգլ.-թրք. եւ թրք.-անգլ., Բալթիկեանի՝ անգլ.-հայ. եւ Պ.Մ. Պալմանեան պատեւազմի Ա. Անտոնեանի:

Տիրգան Չարգեան, Լոսանէն, չորս հատոր անգլիկէն այլեւայլ գիրքեր (Տես Սիւսն, սույն):

Երուսող Անտոնեան, Պրուլլիէն, Անգլ.-Տաճիկիէն բառարան մը:

Պետ. Զ. Կարապետեան, Կ. Պոլսէն, Բառարան 2 հատոր, Օսմ.-Հայ. եւ Հայ.-Օսմ. (Տես Սիւսն սույն):

Յակոբ Սարգիսեան, Նիւ Եորքէն:

1) Կրիկիկա եղբարան (դաստիարակ) (Յ. Սարգիսեան):

2) **Խոնարհներ** (Յ. Օշական):

3) **Առանցիկ եղևներ**, (Հայացույ Յ. Սարգիսեան):

4) Պատուի համար (Շիրաճեղաւոյ):

5) Հար-Ոգի (Շիրաճեղաւոյ):

6) Նամուս (Շիրաճեղաւոյ):

7) Հայկաշէն Տարեգիրք (կազմեց Յ. Սարգիսեան):

Յովսէփ Տէր-Վարդանեան Դուքեան Մատենադարանին կը նուիրէ իր հետեւեալ տետրակները:

1. — Մարաշի ջարդը 1920 ին եւ սրտաժական համառօտ ակնարկ մը իր անցկալին վրայ:

2. — Ինթիլի — Այլուսն Սպանդը, 1916 — Մոսթիստոմ էջ մը մեծ եղևունէն:

3 — Ալգամ Սրբազան Տեղեաց Երուսղէմ:

Նազարէր Բիւլենեան, Մարսէլէն, Յովն. Վարժապետեանի **Ուղեցոյց Մարսէլի**, պատկերազարդ եւ Բարձրաւոր:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԱՅՅԵՐ

Յ. Հկամ. 9, ԴԵ. — Եգիպտոսի վեհափառ Ֆուատ Թագաւորի Գահակալութեան տարեգրութիւն առթիւ, Պատր. Փոխանորդ Գեր. Տ. Մկրտիչ Ս. Եղս. Աղաւնունի, հետն ունենալով Բարսուղար Տիար Կարպիս Հինգրեանը, ժամը 10,30 ին քաղաքիս եգիպտական Հիւպատոսարանը այցելեց, եւ ի գիմաց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր Հնորհաւորեց Պ. Ընդհ. Հիւպատոսը:

Յ. Հկամ. 19, ԴԵ. — Երուսղէմի Յունական Նոր Ընդհ. Հիւպատոս Պ. Պեննիսարոս, ժամը 11,30 ին իր առաջին այցելութիւնը տուաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, որ սիրալիբ ընդունելութիւն մը բարաւ. Ն. Վանեւթեան: Իսկ Հկամ. 24, ԵԵ. ժամը 11 ին, Պատր. Փոխանորդ Գեր. Տ. Մկրտիչ Ս. Եղս. Աղաւնունի, հետն ունենալով Բարսուղար Տիար Կարպիս Հինգրեանը, փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Պ. Հիւպատոսին, Ս. Պատրիարք Հօր կողմէն:

Յ. Հկամ. 29, ԴԵ. — Թիւրքիոյ Աղապին Տօնի տարեգրութիւն առթիւ, Պատր. Փոխանորդ Գեր. Տ. Մկրտիչ Ս. Եղս. Աղաւնունի, հետն ունենալով Բարսուղար Տիար Կարպիս Հինգրեանը, ժամը 11 ին այցելեց քաղաքիս Թիւրք Հիւպատոսարանը, եւ ի գիմաց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր Հնորհաւորեց Պ. Ընդհանուր Հիւպատոսը:

Յ. Նյմբ. 11, ԲԵ. — Ընդհանուր Պատրիարքի Զինադարի տարեգրութիւն առթիւ, ըստ սովորութեան ժամը 11 ին Հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ Ս. Յակոբեանց Տաճարին մէջ, նախազանուիկամը Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր եւ ի ներկայութեան ժողովրդեան:

Այս առթիւ, ժամը 10,30 ին Զիթենեաց Լեռը, Անգլիացւոյ զինուորական դերիդմանատան մէջ կատարուեցաւ Հոգեհանգստեան պաշտօն, ներկայութեամբ Պաղեստինի եւ Անգլ-Յորդանանու. Վ. Բարձր Գովաւէրին եւ քաղաքային ու զինուորական բոլոր պաշտօնակալներու, որուն ներկայ զանուեցաւ նաեւ Լուսարարապետ Գեր. Տ. Մկրտիչ Ս. Եղս. Նշանեան Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր կողմէն, հետն ունենալով Հոգ. Տ. Կիւրեղ Վարդապետ Իսրայէլեանը եւ Ս. Արքեպ. Դիւանապետ Տիար Կարապետ Նուքեանը: Արտօրոգութենէն վերջ Լուսարարապետ Սրբազանը զինուորական յուշարձանին վրայ դրաւ ճաշկեաց պսակ մը խաչածեւ:

Յ. Նյմբ. 11, ԲԵ. — Իտալիոյ վեհափառ Թագաւորին ըննդեան Տարեգրութիւն առթիւ, Լուսարարապետ Գեր. Տ. Մկրտիչ Եղս. Նշանեան, հետն ունենալով Հոգ. Տ. Կիւրեղ Վարդապետ Իսրայէլեանը եւ Դիւանապետ Տիար Կարապետ Նուքեանը, ժամը 11,45 ին այցելեց տեղւոյս Իտալական Հիւպատոսարանը, եւ ի գիմաց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր Հնորհաւորեց Պ. Ընդհանուր Հիւպատոսը:

ՊՐՆ. ՔՐԱՅԹ ՊՈՆՈՐ

Ծանօթ հայաւեր Զուլիգրիացի Պ. Քրայթ Պօնար Երուսղէմ ժամանեց Նյմբ. 18, ԲԵ. Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր կողմանէ կայարանին մէջ ողջունուեցաւ Հոգ. Տ. Կիւրեղ Վարդապետ Իսրայէլեանի եւ Բարսուղար Տիար Կարապետ Հինգրեանի կողմէ, եւ առաջնորդուեցաւ Օթէլ Ալէշի իբրեւ հիւրը Պատրիարքարանիս Պ. Ք. Պօնար, նոյն օրը ժամը 11 ին այցելեց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, որմէ յետոյ, իբրեւ հիւրամեծար կարգուած Տիար Կ. Հինգրեանի առաջնորդութեամբ այցելեց Ս. Յակոբայ Մայր Տաճարը, ժառանգաւորաց Վարժարանը, նորաշէն Դպրոցը, եւ Սուրբ Տեղերը:

Երեքշաբթի, ժամը 11 ին, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր կողմանէ Փոխանորդ Գեր. Տ. Մկրտիչ Ս. Եղս. Աղաւնունի, հետն ունենալով Բարսուղար Տիար Կ. Հինգրեանը, փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Պ. Քրայթ Պօնարին՝ Օթէլ Ալէշիյի մէջ:

Նոյն երեկոյեան ժամը չէին ի պատիւ յարգելի հիւրին Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը թէյասեղանք մը տուաւ պատրիարքարանի մեծ դահլիճին մէջ, որուն ներկայ գտնուեցան Գեր. Տ. Տ. Մեսրոպ, Մկրտիչ, Բարդէն եւ Մատթէոս Արքայանները, Հոգ. Տ. Տ. Տրդատ եւ Կիւրեղ Վարդապետաները, Դիւանապետ Տիար Կ. Նուրեան, Ամերիկացի Սրբ. Պէշկոբա, եւ անգլոյս ազգայիններէն Տէր. Ե. Տիկին Տօքթ. Վահան Գալպիտան եւ Տիար Լեւոն Դէորգեան: Այս առթիւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը Պ. Բրաֆիթ Պօնարին նուիրեց Ս. Յակոբայ Վանուց եւ յարակից հաստատութեանց եւ Ս. Տեղեաց զանազան լուսանկարներու գեղեցիկ Այգոմ մը: Հայասէր հիւրը իր անունը արձանագրեց Պատրիարքարանին նշանաւոր այցելուներուն յատուկ սեկեմատեանին մէջ, Պ. Բրաֆիթ Պօնար խոսակցութեան ընթացքին ընդարձակ տեղեկութիւն տուաւ իր Պրնիէնի եւ ժընէվի մէջ հաստատած Հայ Տոմ վրայ, եւ իր հիացումը յայտնեց Ս. Տեղեաց մէջ Հայ Ազգիկն գրաւած բարձր դիրքին եւ վայելած վարկին համար, և շնորհակալ եղաւ Ս. Պատրիարք Հօր իրեն եղած ասպնջականութեան համար երեսուցէ մի մէջ:

Պ. Բրաֆիթ Պօնար յայտարարեց որ ինքն շատ բան սորվեցաւ Հայոց մասին երեսուցէ մի մէջ, տեսնելով ամենց բռնած դիրքը, հաւասար Բոյն եւ Լատին եկեղեցիներուն: Ս. Պատրիարք Հայրը գիտել տուաւ փափհորէն, զբոյց գիտէք, ի՞նչ զոհողութիւններով: Ինծի պէս, յարեց Պ. Բրաֆիթ Պօնար, շատեր չեն գիտեր այս բաները: Պէտք է գրել, խօսիլ: Ես ասոր համար է որ, չարունակեց, ըսի Պօղոս Նուպար Փաշային, Նորատունկեանին որ Բաշալեանի պէս մարդիկ չըկեն ժընէվ, որ խօսին եւ գրեն Հայոց վրայ: Ահա՛ LE FOYER, աղուոր թերթ մըն է եւ շատ բան կը սորվեցնէ եւրոպայիներուն Հայոց մասին: Ես, ըսաւ, նոյն խի հայ որբերը բերի ժընէվ որպէս զի Ազգային Ընկերակցութեան անդամները իրենց աչքերով տեսնեն զանոնք եւ խղճահարկ, եւ ուրախ եմ որ ամենցմէ շատեր եկան, տեսան, խղճահար եղան, եւ կ'ըզան որ պարտական են բան մը ընել Հայոց համար:

Պ. Բրաֆիթ Պօնար Զորեքշարթի ժամը 10ին մեկնեցաւ ասիկց, Եաֆա - Հայֆա ուղեգրով գէպի Պէշկոբ:

ՄԵՆԿՆՈՒՄ

Եթովպիոյ Հայոց նախկին Հոգեւոր Հովիւ, Հոգ. Տ. Յովսէփ Ի. Վ. Կարապետեան, որ մէկուկէս տարիէ ի վեր հիւրարար կը մնար Մայրավանքիս մէջ, կոչուած բլլալով Ամերիկա, Պրուրինի հոգեւոր հովուութեան պաշտօնին, մեկնեցաւ Եաֆայէն Նոյնմեր 14ին ԵՇ. ձկարովթարի ցիմով երթալու համար Նիւ Եորք:

Պ Ա Շ Տ Օ Ն Ա Կ Ա Ն

Բապիոյ Գաւառագողին վրայ կատարուած մահափորձին տարի Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր կողմէն երեսուցէ մի Բաշալեան Ընդ. Հիւպատոսին ուղղուած պաշտօնագրին եւ ասոր քրտուած պատասխանին պատճենները, բարգմանուած Ճաւնսերէնէ:

Պատրիարքարան Հայոց Երեսուցէ մի

Թիւ 9090/16

Երեսուցէ մի, 29 Հոկտ. 1929

Առ Պ. Ընդ. Հիւպատոսին
Նորին Վեհափառութեան Խապիոյ Թագաւորին,
Երեսուցէ մի.

Տէր.

Մենք եւ Սրբոյ Յակոբեանց Միաբանութեանը բոլոր անդամները, կուգանք յայտնել մեք ցաւագին զգացումները, զորս ունեցանք ի լուր այն զաղբիլի մահափորձին, որ գործուած է Նոյնմեր Արքայական Բարձրութիւն Խապիոյ Գաւառագող Իււթէրթօ Տի Սափուա Իշխանին վրայ, որուն ի Ս. Երկիր այցելութիւնը ուրախութեամբ տեսնուաւ պատիւն ունեցած էինք ասիկ տարի փառք կուտանք Աստուածային Նախախաժութեան, որ պահպանած է Ձինքը՝ իր ժողովուրդի սիրոյն, եւ երեսուցէ մի այս Սրբախաժութեան կ'ուղղենք մեր ջերմ աղօթքները, որպէսզի միշտ ամէն պատեղէ զիրմ մնայ Անոր անձը, Իստալական Ազնիւ Ազգին երջանկութեանը համար:

Հաճեցէք ընդունիլ, Տէր, մեր ամենախորին եւ յուզումնալից զգացումները:

Պատրիարք Երեսուցէ մի

ԵՂԻՇԷ ԱՐՔԵՊՍ. ԴՈՒՐԵԱՆ

Ընդ. Հիւպատոսարան Խապիոյ

Nº. 1301

Երեսուցէ մի, 31 Հոկտ. 1929

Pos. A. 6

Նորին Ամենապատուութիւն

Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպս. Դուրեան

Պատրիարք Երեսուցէ մի.

Զերդ Ամենապատուութիւն,

Պատիւ ունիմ յայտնել Ձեզ թէ շնորհակալութեամբ ստացած եմ Ձեր Ամենապատուութեան 26 Հոկտ. Թ. Nº. 9090/16 գեղեցիկ նամակը, որով զայրոյթի Ձեր ազնիւ զգացումները արտայայտած էիք Նորին Կայս. Բարձրութիւն Խապիոյ Գաւառագող Իււթէրթօ Տի Սափուա Իշխանին գէմ եղած մահափորձին առթիւ:

Կը փութամ յայտնել Ձեզ թէ անմիջապէս հաղորդեցի Ձեր շնորհաւորութիւնները Նորին Կայս. Բարձրութեան:

Հաճեցէք ընդունիլ, Ամենապատիւ Տէր, ամենախորին յարգանացս հաւատարմութիւն:

Ընդ. Հիւպատոս Բապիոյ

ՃԻՈՎԱՆԵՆԻ ԲԱՍՓԱՆԷ

ԳՈՒՐԵԱՆՔ

Ամեն. Ս. Պատիւաւ Հօր Յօրէիցն սկսան հանգէսներուն ներկայ էին Գանձիւնէն իւր մեծ եղբայրը Ազիւպաս էփ. Գուրեան, Տիկիին՝ ժալիկ, որդին՝ Սուրեն եւ Տիկիին Նաղիկ եւ անոնց փոքրիկը Աբէզ, հնգամեայ ուշիմ ճիւղուն զուարթուն մը, որ մանկական օտանաւոր մըն ալ բերած էր հետք, Թագոմ Սրբազանի զորչէն, Սրբազան Պապային հանդէպին մէջ ուղեւորելու համար, զոր իւր արտաքին անքերի, փոքրիկներու յատուկ լոյսութեամբ, բայց իւր շուտան այսքեր վարդի փոխաւորելով հետզհետէ, այնպէս որ երբ շարք տակի բլլար ուղեւորիկը, մարգրիտի հասկներ ալ պիտի քալիէր իւր խելայի աշուկներէն:

Յօրէի տարազան եղբայր, որ շատ ատուղջ ալ լիւրջ մը կը վայելէ, տիպար մըն էր Հափաւորութեամբ ուժոված կամեմտաւոր կեանքի մը եւ մարմնաւոր կենցաղապիտութեան, յօրէիցնական հանդէսներու մէջ առաւելայ եղաւ մասնաւոր մեծարանքի եւ համակրանքի ժողովուրդեան եւ Միաբանութեան կողմէն:

Գուրեանի Յօրէիցնական հանդէսներէն ետք, իրեն յիշատակ, քննանկան խմբակիւր մը հանել տուին Սրբազան Յօրէիցն մէջերէնէն՝ եւ հետեւեալ օրը մէկնեցան զէպի եպիսկոսոս:

Ազիւպաս էփ. երկու զաւակներ ալ ունի, որոնց մին, Գեղամ Գուրեան, Նիւ Եօր հաստատուած է, որուն Տիկիինը Պերեմուրի եւ զուտար Միլէ դէս եր հասած էին Գանձիւն, բայց չկրցան զալ երուսաղէմ. իսկ միւսը՝ այդի Տիկիին Արուստակ Օ. Միմաւանի կը մնայ Կ. Պոլիս: Ամէնքն ալ Յօրէիցն Սրբազանին ձեռնից տակ մեծցած, անուրաք իրենց կեանքին ամէնէն երջանիկ պահերը ապրած պիտի բլլային, երբ կարենային զալ երուսաղէմ Յօրէիցնին հանդէսներուն եւ անոնց իրենց Սրբազան Հօրեղբոր օրհնութիւնը:

Շատ արայայգ էր երկիւղածութիւնը Գուրեաններուն երբ անոնք հաղորդուեցան Թագաւանչապ Տօնի առաւել, Յօրէիցն Ս. Պատարազի ձեռնով:

ԱՄԱԳՈՒԹԻՒՆ

Ամեն. Սրբազան Յօրէիցն, Հոկ. 28 ԲՇ. կէսօրին, պաշտօնական ընդունելութիւններէն վերջը, Լօս - Անճէլէսի Հայց. եկեղեցւոյ Հոգեւոր Հովիւ եւ Քալիֆօրնիոյ Առաջնորդ Գեր. Գարեգին եպս. ի ներկայացուցիչ Արժ. Տ. Առովմ Բճյ. Միկիթեանի կողմակալ մը շնորհեց Աւագութեան տիպարը, զհամատեղով անոր մատուցած ծառայութիւնը Լօս - Անճէլէսի Հայց. եկեղեցւոյ Ժողովուրդին կազմակերպութեան եւ տեղւոյն եկեղեցւոյն շինութեան գործերուն մէջ, եւ ի վարձատրութիւն երկուր Ծամբարդութեամբ կատարած իւր ներկայացուցիչ պաշտօնին:

Տ. Առովմ Աւագ Բճյ. մեկնեցաւ երուսաղէմէն Հոկտ. 29, ԳՇ. ետփա, Աղէրանդրիա - Մարտի - Փարիզի ուղիղիմով իրթալու համար Նիւ Եօրը:

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍԱԿԱՆ ՅԻՇԱՏԱԿ ՄԸ Ս. ՅԱԿՈԲԻՆ

Հարկայն Արժ. Տ. Կերսէս եւ Տ. Գարեգին Բահանայ Հայրեր, որ 1928 ին երուսաղէմ եկած էին ուխտի, եւ միանգամայն իրենց զաւակներուն բահանայական ձեռնադրութեան եւ օժման հանդէպին ներկայ գտնուելու համար, փափարած էին յիշատակ մը ունենալ ի Սուրբ Յակոբ:

Անոնք Հարկայն մէջ ծանօթ արուեստագէտ Անթէլայի Դալէմբարեան եղբարց շինել տուած են զոյգ մը արծաթ Բշոց, ծանանչաւոր, Արուստի գեղանկարաւ արտադրութիւններ են այս Բշոցներ. բունին վերեւ գնդակ մը, որուն վրայ հաստատուած է ախօտաւոր սկաւառակը, ասանկեր ծանանչներով, որոնց 12 ին ծայրը բոժոժներ, իսկ մէջտեղին զազաթըր վեցակուսի խաչ մը ոսկեգոծ: Սկաւառակներուն ստեղծած կումբերը նրբարանգակ՝ կը ներկայացնեն մէկ կողմէն Ս. Դաստառակը, իսկ միւս կողմէն եւ վեցութեան Սերովրէ-Քերովրէ, շրջանակները որքի ուսերի սղուզալից, յորելի հասկեր եւ հրեշտակներ, երկուրի ալ թունկուն վրայ փորագրուած են հետեւեալ յիշատակարանը.

«Քոստայ կ'նուիրեն Կերսէս Բճյ. Թալուզեան եւ Գարեգին Բճյ. Պօզաւեան, Ս. Յակոբայ Վանքին ի յիշատակ իրենց օրոցոց Տիւրան եւ Կոստայ արեղաներուն բահանայական օժման. 1928»:

Այս Բշոցները հասան Ս. Յակոբ Շիրզ Յօրէիցնին հանդէսներուն մէջ Արժ. Տ. Յովհաննէս Բճյ. Էրմէրճեանի ձեռքով:

— «Մտանք՝ որ ունիցի զաւակ ի Սիւն, եւ բնականակ իցնէ ճորս յերուսաղէմ» (Նապի ԼԱ. 9):

«ՍԻՈՆ»Ի ՅԱՐԳԵԼԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

1929-ի ընթացքին, պարագաներու հարկին տակ, օտարուած էին ՍԻՈՆԻ թիւերը միացնել, եւ ինչպէս որ կը տեսնուի ՍԻՈՆԻ այս հրատարակութեան ալ կը բաղկանայ ո՛չ միայն Հոկտ. - Նոյեմ. - Դեկտ. ի երեք թիւերէն, այլ նաեւ աւելիէն, Այս կարգադրութիւնը եղաւ գեղեցիկ հարկի մը տակ, այսինքն Յօրէիցնական հանդէսներուն հզօրից նկարագրութիւնը տալու համար հայ ժողովուրդին, իրեն փոքրիկ յիշատակ փոխաւէն այն տարածուն համակարգեան եւ յարգանքին, որուն արտայայտութեան մէջ հայը գեղաւեցեց ինքզինքն: Այնպէս որ մեծ ՍԻՈՆԻ այս թիւով ո՛չ միայն մեր յարգելի բաժանորդներուն տուած կ'ըլլանք տարւոյն 12 թիւերը անքերի, այլ նաեւ աւելի, իրեն յիշատակ Յօրէիցնին, եւ այս կերպով նաեւ բոլոր հայութեան նուիրած կ'ըլլանք Ամեն. Ս. Պատարաւ Հօր Յօրէիցնին յատուկ գրական յիշատակ մը, որ կրնայ բոլորի բէ հարիւրաւոր աշխատակիցներու զորձակցութեամբ խմբագրուած զորոյն մըն է:

Յօրէիցնական այս բացառիկ թիւը սակայն կը զրկուի այս անգամ ՍԻՈՆԻ այն բաժանորդներուն, որոնք

իւրեց բամենգիները վնասած են մինչեւ 1929, իսկ չվնասողներուն պիտի դրուի այն ասէն միայն երբ անոնք կը փութան դելիլ իւրեց բամենգիները ՍԻՈՆի վարչութեան:

ՍԻՈՆին այս բացառիկ թիւը ձեռքէ կը ձախալ եկաւ անգլիական շիլլինի կամ ամերիկեան 50 սենթի:

Մեր յարգելի բաժանորդներ մեծապէս երախտաւոր են զոն պիտի բազում ՍԻՈՆի վարչութիւնը՝ երբ իւրեց բամենգիներուն կանոնաւոր եւ կանխիկ վնասումով դիւրացնեն ՍԻՈՆի դրամական գործառնութիւնները եւ հաշիւներուն փակումը՝ իւր ժամանակին:

Կ'ուզենք ուշադրութիւն հրաւրել նաեւ հետեւեալ կէտերու վրայ:

ա). երբեմն կը պատահի որ յաջադի ՍԻՈՆի հրատարակումը կամէ՛ անկախ պատճառով մը, բայց ամփիւս ամենեւէն չի նշանակեր թէ ՍԻՈՆը կանոնաւորապէս չի հրատարակուի, կամ թէ յարգելի բաժանորդներ ժամանակին չեն ստանար իւրեց թերթերը: Պէտք է ուշադրութիւն րնել որ ՍԻՈՆ ոչ ծրարք է, ոչ ալ շաբաթաբեր, այլ Ամսաբեր մը, զոր երբ մենք ամէն ջանք եւ զոնգութիւն իսկ րնենք եւ կարող ըլլանք նկոյ ամսագրիւն հանել, դարձեալ յաջողութեամբ տեղի կ'ունենան փոխանցում մէջ, մասնաւոր երբ նկատուի թէ ՍԻՈՆ պիտի երայ մինչեւ Եւրոպա եւ Ամերիկա:

բ). ՍԻՈՆ իւր այս բացառիկ թիւով կը բարձր իւր նոր շրջանի հրատարակութեան երազ ճախն, եւ այս առթիւ պէ՛տք ու պարտք կ'ըլլանք յայտարարել թէ ՍԻՈՆ միշտ վրայ տուաւ իւր բաժանորդներուն եւ անոնք ամբերի ստացան իւրեց 12 թիւեր ամէն տարի: Նոյն իսկ ՍԻՈՆի վարչութիւնը, առանց դիտողութեան, փոսի աւելորդ ծախք րնելով կրկին կրկին թիւեր դրկել իւր բաժանորդներէն անմիջ, որով իւրեց ՍԻՈՆին այս կամ այն թիւերը կորսնցուցին եւ նոր թիւեր ուղղեցին:

ՍԻՈՆի վարչութեան համար դիւրին չէ միշտ ազդարարել իւր բաժանորդներուն թէ դրկելով 2եր պարտքը:

ՍԻՈՆի հրատարակութեան առաջին օրէն իսկ յայտարարուեցաւ թէ **Կանխիկ** է բամենգիներ: Ասիկայ շատ յստակ է ինքնին: Եւ հակառակ ասոր կա՛նք բաժանորդներ որ մինչեւ այսօր չեն վնասած իւրեց մէկ երկու տարուան բամենգիները:

գ). Մեր յարգելի բաժանորդները պէտք է լաւ գիտնան որ ՍԻՈՆի համար նշանակաւոր տարեկան մէկուկէս տարեկան բամենգիներ, հազիւ կը բաւէ ՍԻՈՆի հրատարակութեան նիւթական ծախսերուն, այսինքն՝ գրաւարի վարձք, քուլք, սպագրութիւն, փոստ, եւ այլն: ՍԻՈՆի խմբագիրներն ու աշխատակիցները մէկ փութա իսկ չեն ստանար: Այս կէտը խնամով դիտել կրտսնք մեր բաժանորդներուն եւ առնատարակ բոլոր հետաքրքրուողներուն, միայն զայն զայն տարաւ համար թէ նշանակաւոր փութիկ բամենգիներն կանոնաւոր եւ կանխիկ վնասումը ո՛չ միայն պիտի դիւրացնէ ՍԻՈՆի դրամական գործառնութիւնները, այլ նաեւ ասոր հաշիւներուն տարուէ տարի կանոնաւորապէս փակումը: Ասիկա շատ հասկնալի կէտ մըն է սեւէ գործի մարդու համար, որ ինքն ալ յանախորդներ ունի եւ գործ կը վարէ:

Կը յուսանք թէ այս բացառութիւնները օգտակար պիտի ըլլան մեր յարգելի բաժանորդներուն որպէսզի իւրեց պատճանաւաւորեալք եւ նշանակաւորեալք օգ-

նեն ՍԻՈՆի վարչութեան, այնպէս որ դժուարութիւններ չկրկնեն իւր դրամական ու հաշուական գործառնութիւններուն մէջ:

դ). Կը խնդրուի նաեւ որ ՍԻՈՆի խմբագրութեան ուղղումը նշանակներու մէջ դրամական գործեր չյանձնարարուին, այլ բաժանորդագրութեան եւ ուրիշ տարաւ նշանակաւոր գործերու վերաբերեալ ամէն ինչ պէտք է գրուի զատկաւ վրայ եւ ուղղուի Տպագրութեան Տնարչութեան կամ ՍԻՈՆի վարչութեան, նոյն չէ թէ փոսի ծախքի խնայողութեան համար ներփակուած ըլլայ ՍԻՈՆի խմբագրութեան ուղղեալ նամակի մէջ:

ՍԻՈՆի բաժանորդագրութեանց եւ դրամական ուրիշ գործառնութեանց մասին ուրեմն պէտք է գրել ուղղակի ՍԻՈՆի վարչութեան, որու հասցէն է.

Direction de la Revue SION
Patriarcat Arménien,
Jérusalem -- Palestine

ՀԱՅ ՄԱՄՈՒԼԻՆ

ՍԻՈՆ կը փոխանակուի շարք մը օրաթերթիւր, շաբաթաթերթիւր, ամսաթերթիւր եւ ուրիշ տարրերակաւնիւր: Տես, բայց դեռ կան ուրիշներ ալ որոնց հետ դեռ չէ փոխանակուած ՍԻՈՆ:

Կը փափարքնք փոխանակել ՍԻՈՆը բոլոր Հայ թերթիւր, հետ, երկու տարեկանով. նախ անոր համար որ ՍԻՈՆ տեղեկալ ըլլայ հայ մամուլի հրատարակագրութեան շարժումներուն, եւ երկրորդ՝ անոր համար որ Ս. Յակոբայ Մատենադարանը մէկն է այն աշխատի հաստատութիւններէն, որ պէտք է որ գտնուին հայերէն բոլոր թերթիւր հաւաքածուներ, իրեն ապրիւր հայ կիսնրի ապագայ տարաւնիւր: Նոյն ինքն թերթիւր շահը կը պահանջէ որ իրենց հաւաքածուները տարաւնիւր մէկէ տեղի յայտնի եւ աշխատի կողմներ, որոնց գլխաւորներն է Ս. Յակոբը:

ՊԱՂՆԱՍԻՆԻ ՕՒՌԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԸ

Այս տարի Աշունը սրանչեւի անցաւ: Նոյեմբերի մէջ չիւրմաշափը (սանդիկը) 16°—15° էր մինչեւ Նոյ. 27. Դե. երբ զիշերը յանկարծ փոխուեցաւ օդը, չիւրմաշափը իջաւ 10°—11°, փոթորիկ, անձրեւ հեղեղի աւելաւ: Բոլոր Պաղեստին անձրեւեալք կ'ապաւնէր այս արդատաւոր անձրեւին, որպէս զի խոփն ու արօր գործի սկսելին: Կ'ըսուի թէ խիստ ծնու մը պիտի ունենայ Պաղեստին այս տարի: Առ այժմ կ'անձրեւէ պարբերաբար, օդը շատ մեղմ է եւ հաճելի, այնպէս որ երբեմն գարունի տարաւները կու տայ օդը՝ պայծառ արեւով եւ կապոյտ երկինքով:

Շ Ի Զ Ա Բ Ե Ր Ա Կ Ա Ն

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ Ս. ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՎԱՆՈՒՑ

Ս. Աթոռոյ ելեւմտից Տեսչութեան կողմէ Տնօրէն Ժողովին միջոցաւ Միաբանական Ընդհանուր Ժողովին մատուցուած Հաշուական Տեղեկագրին շուրջ վերոյկէցուցիչ զրոյցներ հրապարակ ելած են, և ի մէջ այլոց խոսիւ կը քննադատուի Ս. Աթոռոյ պարտուց 92,266 պաղեստինեան լիրայի բարձրացած ըլլալու իրողութիւնը:

Նախորդ, այսինքն 1925 Մայիս 1ին ներկայացուած Տեղեկագրին մէջ այս պարտւորքը 56,791 պաղեստինեան լիրա էր, որով այժմեան վիճակը ցոյց կուտայ 35,475 պաղեստինեան լիրայի յաւելում մը: Այս յաւելումը ցաւալի է ինքնին, բայց անիկա հետեանք չէ անհաշիւ և մասնուած ծախքերու և կամ յոռի մատակարարութեան: Ինչպէս առ հասարակ ուրիշ օտար պաղեստինեան կրօնական հաստատութիւններ եւ կալուածատէրներ՝ նմանապէս Ս. Աթոռն ալ զտնուած է ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ աւերներուն հանդէպ, եւ անխուսափելի հարկ ներկայացած է զարմանել զանոնք ըստ կարելւոյն: Պատրիարքարան՝ թէ՛ Ս. Յակոբայ վանքին, Բեթղեհէմի մեր եկեղեցւոյն ու վանքին ու աթոռապատկան այլ շէնքերու գոյութիւնը ապահովելու, եւ թէ՛ կալուածոց վարձակալներուն օրինական պահանջները գոհացնելու համար պարտաւորուած էր կարելոր եւ մեծամեծ նորոգութիւններու ձեռնարկել: Այս անյետաձգելի նորոգութեանց զուամարը եղաւ 8,564 պաղեստինեան լիրա:

Ս. Աթոռոյ Դպրոցն ալ երկրաշարժէն փլած ըլլալով՝ զայն ի հիմանէ շինելու պէտքը անհրաժեշտ հանգամանք առաւ: Կառավարութիւնը արդէն քանի մը տարիներէ ի վեր կ'ստիպէր որ մեր ունեցած 350 աշակերտներուն առողջապահական օրինաց համապատասխանող նոր շէնքեր յատկացնենք, և երբ նոր Դպրոցին շինութեան ձեռնարկուեցաւ, պարագայէն օգտուելով՝ պարտաւորեց որ իր բլաններուն համաձայն շինուի ան: Եւ իրօք ալ, այսօր, Ս. Յակոբեանց այդ Դպրոցի շէնքի նմանը չկայ Երուսաղէմի մէջ, և պարծանք մըն է հայ ազգին համար, թէպէտեւ անիկա արժեց որքան հարկ էր ծախսել նման շէնք մը ունենալու համար, այսինքն՝ 10,753 պաղեստինեան լիրա:

Երկրաշարժի աղէտին հետեանք մեր վրայ պարտաւորիչ բեռ մը եղած վերոյիշեալ ծախքերէն զատ, ունեցանք 8 տարուան համար ԿԱՐԿՈՒՌԻ ԴԱՏԻՆ սպառնալից վտանգը: Այս գատը միջին հաշուով տարեկան 1,850 պաղեստինեան լիրայի ծախք մը ընել տուած է մեզի, եւ երբ գատը վերջացաւ անցեալ տարի, ծախուց համազումարը եղաւ 14,749 պաղեստինեան լիրա:

Այս անխուսափելի եւ չնախատեսուած ծախքերուն զուամարը յանգած է,

	Պարս. Լիրա
ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻՆ փլաստուած, վանօրէից և կալուածոց նորոգութեանց	8,564
Երկրաշարժէն փլած Դպրոցին տեղ ՆՈՐ ԴՊՐՈՅԻ շինութեան	10,753
ԿԱՐԿՈՒՌԻՒՆԱՆ ԴԱՏԻՆ 8 տարուան ծախուց ամբողջութիւնը	14,749
Համագումար	34,066

Ս. Աթոռոյ Վարչութեան առջեւ երկու միջոց կը մնար միայն. կամ կոչ մը ընել ազգային բարերարներու առատաձեռնութեան, եւ կամ իւրովի հայթայթել նոր ծախքերու այդ գումարը, որով անխուսափելիօրէն պարտուց յաւելում մը առաջ պիտի դարձնէր Սակայն նկատելով որ Ազգին գիմում ընելու պարագային՝ գործնական հնարաւորութեան մը թոյլատու պայմանները կը պակսէին, եւ միւս կողմանէ՝ յոյս դնելով ազատագրուած վանքապատկան Մեծ-Արտը հաստեմարեր վիճակի մը վերածելու ծրագրին վրայ, պարտաւորուեցաւ այդ գումարներն ալ բարդել հին պարտքին վրայ:

Պաղւ. Լիւրս

Ս. Աթոռոյ ներկայ 1929 տարւոյ սկիզբը (1 Մայիս) պարտքը եղած է	92,266
1925 ելեւտական տարւոյ սկիզբը պարտուց վիճակն էր	56,791
Զորս տարւոյ ընթացքին պարտքը աւելցած է	35,475
Ասկէ զեղէնով վերոյիշեալ ստիպողական ծախուց գումարը	34,066
Պարտուց վրայ իսկական յաւելում եղած է չորս տարուան մէջ	1,409

Հրապարակ գրուած է ուրիշ խնդիր մըն ալ՝ թէ Ս. Աթոռը գետիններ կը վաճառէ, եւ յայտնի չէ անոնց փոխարժէքներուն ի՞նչ բանի յատկացուած ըլլալը:

1924 էն ի վեր Ս. Աթոռը ինքնաբերաբար գետին չէ ծախած: Համաձայն վեց տարի առաջ Միաբանական Ընդհանուր Ժողովէն տրուած որոշումի մը՝ ՄԱՅՐԱՊԵՏԱՅ ԳԵՏԻՆ⁽¹⁾ անունով կոչուած հողը պիտի ծախուէր, եւ անոր փոխարժէքը պիտի յատկացուէր պարտուց հատուցման: Բայց տակաւին կարելի չէ եղած այդ հողը ծախել, վասնզի կանգունին համար որոշուած քսան շրջանի բարձր գինը վճարող մը գեռ Տնօրէն Ժողովը չէ կրցած գտնել: Ի՞նչ գետիններ ուրեմն ծախուած են:

Պաղեատինի Կառավարութիւնը Եաֆայի նաւամատոյցը եւ նոր մաքսատուներ չի նշելու համար բլան մը պատրաստած էր, եւ այդ բլանին մէջ գտնուած կալուածները բռնի ԻՍԹԻՄԼԱՔ ըրած էր, իրեն տմէն իրաւասութիւն տուող ԻՍԹԻՄԼԱՔԻ Օրէնքով: Այս բլանին մէջ կը մտնէին նաեւ տնտեսապատկան երեք կտոր գետիններ, այսինքն ՇԷԼԼԷՖ, ՊՈՒՐՃ, եւ ՇԷԼԼԷՖԻ ԵՌԱՆԿԻԻՆ կոչուած գետինները: Կառավարութիւնը, հաւանաբար Ս. Աթոռոյ կողմէ եղած ընդգրկութեանց եւ բողոքներուն, ԻՍԹԻՄԼԱՔ ըրաւ զանոնք, եւ մեծ դժուարութեամբ վերջ տրուեցաւ այս խնդրոյն, եւ Կառավարութիւնը ըստիպուեցաւ, այդ հողերուն գրաւումէն վերջ, ըստ Ս. Աթոռոյ գոհացուցիչ եւ ըստ իրեն տմենասուղ գիները վճարել:

Վաճառման գինները հետեւեալներն են.

Պաղւ. Լիւրս

(²) ՇԷԼԼԷՖԻ Գետինին համար	13,680
(²) ՇԷԼԼԷՖԻ ԵՌԱՆԿԻԻՆԻ համար	1,610
(³) ՊՈՒՐՃԻ ԳԵՏԻՆԻՆ համար	4,375
	19,665

(¹) Որոշուած էր նաեւ քաղաքէն դուրս գտնուող եւ կանգունը հազիւ 8,5 պաղ. դրուշ արժող Լիւթրայի հողն ալ ծախել, որը վաճառուեցաւ հինգ տարի առաջ, եւ որուն Եաֆայի Պաշխարքի այգի կոչուած մէկ փոքր մասին փոխանցուածը միայն կը մնայ կատարել. վասնզի այս հողամասին սեփականութեան նկատմամբ զբացի գիւղացիք զատ բացած էին, որ հազիւ թէ վերջացած է: Գետինէն մնացած այս կտորին փոխանցման ժամանակ 1100 պաղեատինեան լիւթայի գումար մը պիտի գանձուէ մեր կողմէն:

(²) Այս երկու գետինները Ս. Յակոբայ վանուց սեփականութիւններն էին Հիւրի 19 Բեպիւրեւտանի 1135 թուականէն ի վեր, եւ այդ թուականին գնուած էին 1000 հազար օսմանեան դրուշի:

(³) Այս գետինը վանքի կողմէ գնուած էր Հիւրի 27 Բեպիւրեւտեւի 1292 թուականին 355 օս-

Այս գումարի վճարումէն զատ, Կառավարութեան ընդունել տրուեցաւ որ վաճառուած Շէլլէյն կոչուած գետինին արեւմտեան կողմը գտնուող Վերի և Վարի Խրամ կոչուած արժէքաւոր գետիններու մասերուն վրայ իր կողմէ յարուցուած սեփականութեան հարցերէն հրաժարի, և առ այս՝ Կառավարութիւնը յանձնառու եղաւ անոնց ԹԱՍՀԻՀԻ ԳԱՅՏԸ ընկելով Ս. Աթոռոյ անուան ԳՕԶԱՆՆԵՐ տալ:

Վերոգրեալ 19,665 պաղեստինեան լիրայի հաշիւն է հետեւեալը.

	Պատ. Լիրա
(¹) ԹԱՍՀԻՀԻ ԳԱՅՏԻՆ համար ծախսուած	1, 163
Պարոնտէրի չէնքին շինութեան	3, 194
(²) ՄԵՆ՝ԱՐՏԻ վրայի նոր Շէնքին համար	2, 494
Վանքի ելեքտրական կայանին և ամբողջ կազմածներուն	1, 438
(³) Առողջապահական Վարչութեան կողմէ վանօրէից և վանքապատկան կալուածոց մէջ զետեղումը պար- տադրուած առողջապահական զանալիզատիօններուն և նոր դրութեամբ կազմածներու համար	1, 560
	9, 849
ՄԵՆ՝ԱՐՏԻ վրայ արդիւնաբեր չէնք շինելու համար	
ՊԱՏՐԱՍՏ ԴՐԱՄ Պանքայի մէջ	10, 265
	20, 114

Վերոյիշեալ գետիններու վաճառումէն գոյացած 19,665 պաղեստինեան լիրա գումարին հետ երբ բազմատուութեան դրուի սոյն 20,114 պաղեստինեան լիրան, 449 լիրայի գումար մը երեւան կուգայ, զոր զեղչելու է պարտքի յաւելումը կազմող 1,409 լիրայէն, և այսպէս՝ 4 տարուան մէջ իրական 960 լիրայի յաւելում մը միայն տեղի ունեցած կ'ըլլայ ինչ պարտքին վրայ:

Ասոնք տոմարներէն քաղուած իրողութիւններ են:

Պէտք է նկատի ունենալ՝ որ Վանքի Վարչութեան բոլոր գործառնութիւնը պարտք աւելցնելու մէջ չի կայանար, ինչպէս կը կարծեն ոմանք, այլ ան յաջողած է մանաւանդ Ս. Աթոռոյ կալուածներու ընդհանուր արժէքին վրայ յաւելումներ ալ ընել: Այդ կալուածներն են, Ս. Երուսաղէմի մէջ՝ հոգելոյս Տ. Յարութիւն Պատրիարքի միերանոց-

մանեան ոսկիով: Վերջէն՝ 40 տարի առաջ, վրան չէնք մը կառուցուած էր 1400 օսմանեան ոսկիի ծախքով: Որով Ս. Աթոռը անոր համար վճարած էր 1755 օսմանեան ոսկի:

(¹) Ս. Աթոռոյ կալուածներուն մեծագոյն մասը Թաւրիսի գայք եղած չէ, և անոնց գօչանները չեն առնուած: Այս ամենաանհրաժեշտ պէտքին և ծախսերուն առջեւ Ս. Աթոռը ամէն անգամ որ այսպիսի գետին մը վաճառէ՝ ոչ միայն կը ստիպուի վաճառելի գետինին գօչանը հանել, այլ նաեւ կը ջանայ որ դժուարութիւնները հարկելով ուրիշ կալուածներուն ալ Թաւրիսի Գայքերը ընել տայ և գօչանները առնէ: Այսպէս, միասին հանած է գօչանները Վերի և Վարի Խրամներուն, որոնց վրայ կառուցուած են այս վերջի տարիները Պանքէ ընկերութեան վանքապատկան խոշոր միերանոցները:

(²) Այս նոր չէնքը, որ տարեկան 483 լիրա կը բերէ, շինուած է քանի մը միտրան հայրերու զրամական մասնակցութեամբ: Շէնքին ամբողջ ծախքը եղած է 4840 լիրա, որուն համար վանքը վճարած է 2494 լիրա, և մասնակցող միտրանք 2346 լիրա:

(³) Անդիական Առողջապահական Վարչութիւնը ընդհանուր առողջապահական ծրագիր մը ունի, և կը պարտադրէ բոլոր կալուածատէրները՝ կէտ առ կէտ գործադրել զայն:

ներուն վրայ համաձայնութեամբ աւելցուած և զօջանով այժմէն իսկ վանքին ձեռքը գտնուած ՎեչԱՇէն անուն կալուածը, որուն յաւելուածական մասը միայն 40,000 լիրա գնահատուած է: Բ. Եաֆայի մէջ՝ ՊՈՆՏԷՏ Ընկերութեան հետ համաձայնութեամբ շինուած և զօջանով Ս. Աթոռոյ սեփականութիւնը եղած և 19,000 լիրա գնահատուած մթերանոցները: Գ. Միարանութեան մի քանի անդամոց հետ համաձայնութեամբ Մեծ-Արախն վրայ կառուցուած և 4840 լիրա ծախսուած նոր շէնքը: Եւ Դ. 3194 լիրա արժէք ունեցող Պարոնտէրի շէնքը: Համագումար 67,034 պաղեստինեան լիրա:

Եթէ այս վերջին 4 տարիներու ընթացքին Ս. Աթոռը իր հողային ստացութեանց արժէքէն 19,665 լիրայի նուազում մը ունեցաւ, անոր դէմ 67,034 լիրայի նոր կալուածներու յաւելումը ձեռք բերաւ, որմէ զեզչելով ԻՍԹԻՄԼԱՔ եղած մասերուն արժէքը, կը մնայ զուտ յաւելում 47,369 պաղեստինեան լիրա: Ասոր մէջ չի մտնիր արժէքը նոր Դպրոցին, որ կը կազմէ Ս. Յակոբայ վանուց յարակից մասը:

Աւելորդ է կրկնել պարտուց բարձման մասին Ս. Աթոռոյ Միարանական Ընդհանուր Ժողովոյ մէջ եղած որոշ յայտարարութիւնները, այն է՝ մէկ կողմանէ տոկոսները իջեցընել, և միւս կողմանէ ոչ-արդիւնաբեր ղետիններ վաճառելով՝ Մեծ-Արախն վրայ հասութաբեր կալուածներ կառուցանել, հաւանութեամբ Միարանութեան: Որոշուած սոյն աշխատանքներուն պիտի ձեռնարկուի ընդ հուպ:

ԵՐՈՒՍՍԱՂԷՄ,
24 Հոկտեմբեր 1929

ՏՆՕՐԷՆ ԺՈՂՈՎ,
ԱՌԱՔԵԼՍԿԱՆ ԱՌՈՌՈՅ
ՍՐԲՈՅ ՅԱԿՈԲԵԱՆՅ ԵՐՈՒՍՍԱՂԷՄԻ

Ս Ի Ո Ն

ՀԱՅ ԱՄՍԱԳԻՐ

ԿՐՈՆԱԿԱՆ - ԳՐԱԿԱՆ - ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԵՐՈՒՍԱԳԼԵՄԻ ՀԱՅ ՊԱՏՐԱՐԿՈՒԹԵԱՆ

Խմբագրողն է

ԲԱԲԳԷՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԿԻԼԷՍԷՐԵԱՆ

ՆՈՐ ԵՐԶԱՆ

Գ. ՏԱՐԻ - 1929

ՏՊԱՐԱՆ ՍՐԲՈՑ ՅԱԿՈԲԵԱՆՑ

ԵՐՈՒՍԱԳԼԵՄ

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ

Ս. Էջմիածնի Գերագոյն Հոգևոր Խորհուրդի շքաքերականը՝ Տ. Եղիշէ Ս. Պատրիարքին ուղղութեամբ՝ 275:

ՊԱՏՄԱԿԱՆ

ԳՐ. ՄԱՄՈՒՐ ՖԱԹԻՄԻ, Խաչակրութեան իրական պատճառները եւ Սողիմանայ պատրիարքի մը օգտակարութիւնը՝ 259-262:

ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ ԸՆԾԱՅԱՐԱՆԻ ՍՐԿԳՔ. (Քարգմանութիւն) Քրիստոնէական նախնական կեանքը՝ 245-249:

ՄԿՐՏԻՉ ԵՊՍ. ԱՂԱՆՆՈՒՆԻ, Սեւովամի աւագանը եւ անոր մօտ գտնուող Հայկ. Վանքը՝ 13-17.— Քոզերայի վանքը՝ եւ անոր հայ միաբանները՝ 55-58.— Դողդոթայի մեծ Եկեղեցին կամ Մատուռը Գ. դարուն՝ 110-113, 143-146, 171-174.— Ս. Հրեշտակապետի Հայոց վանքը երուսաղէմի մէջ՝ 207-211.— Դեթսեմանիի Ս. Աստուածածնի Եկեղեցին՝ 250-245:

ՋԱՏԱԳՈՎԱԿԱՆ

ԽԻՐԳՐ. ՍԻՌԵՆԻ, «Յիսուս Նազովքեցի» 262-266:

ՍԻՌԵՆԻ ԼՈՒՍԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԲԱՐԳԷՆ ԵՊՍ. Ծնունդը ինչո՞ւ ցունուար 6-ին կը տօնենք. 126:

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԷՆ

Աղօթք Ն. Վ. ձորձ Ե.ի սպարինման համար, Սէյնթ ձորձի մէջ, Ն. Վսեմ. Բարձր Գօմիսէրին ժամանումը, երուսաղէմի նուաճման 11րդ տարեկարծը, Պաշտօնական ընդունելութիւն, Մըր-ցանակ, 32.— Տեղեկագիր Խարկուռեան Դա-տին՝ 80-91.— Աւագ տօներու հանդէսներ, Ամա-նոր եւ Ծնունդ, Միարայ Սրբազանին Ուղիւնը, Պաշտօնական այցելութիւնը, Ն. Վ. Բարձր Գօ-միսէր ի Ս. Յակոբ 91-94.— Ք. Տ. Յովհ. Արք. Արշարունի, Ք. Տ. Եղիշէ Եպս. Չիլինկիրեան՝ 95-96.— Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնը եւ երու-սաղէմի Պատրիարքութիւնը, Դուրեան Յորելեան, Ս. Յակոբի Մատենադարանը, Տօն Սրբոց Վար-

դանանց Ջօրավարաց, Պաշտօնական այցելու-թիւնը. Ք. Տ. Դարբիէլ Վրդ. Մարխանան՝ 126-128.— Դուրեան Յորելեան, Կուրաիկեան Յորել-եան, Պաշտօնական այցելութիւնը, Կրօնական գատարակութիւն, Պ. Լեւոն Ջէնեան, Թորգոմ Սրբազան 159-160.— Դուրեան Յորելեան (Կազ-մութիւն Ամերիկայի Յանձնաժողովին), Դուրեան Մատենադարան, Ջատիկեան հանդէսներ, Ըն-դունելութիւնը Ջատիկ առթիւ, Պաշտօնական այցելութիւնը, Դուրեան Պայրամի, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնը եւ երուսաղէմի Պատրիար-քութիւնը 190-192.— Դուրեան Յորելեան, Այլեւ-այլ լուրեր 223-224.— Դուրեան Յորելեան, Նը-ւէրներ ի նպատակ Դուրեան Մատենադարանին, Շնորհաւարական հեռագիրներ, Նուէր մը Սիոնի համար, Միարանական Ընդհանուր ժողով, Դան-ձագետ, Պաշտօնական այցել, Կիլիկիոյ եւ ե-րուսաղէմի աթոռները, Եպիսկոպոսական Ձեռ-նադրութիւն, Տ. Ատովմ քոյ. Մեկրեան, Դարո-ցական կեանք, Թարգմանչաց տօնը, Վերադարձ, Պատրիարքական պատարագներ եւ յարեարանե-րու յիշատակումը, Դարոցական հանդէս, Հայր Պրիմէնի Կանոնիկոս, Հրեղէն Սիւնի Խմբագի-րը, Ք. Տ. Աշոտ Վ. Սարգիսեան 281-287.— Յայտագիր Յորելեան հանդէսներու 288:

ԱՅԼԵՒԱՅԼՔ

Երկու խօսք Ամանորի եւ Ս. Ծնունդի առթիւ 1:

ԱՏՐՈՒՆԱՆ, Յուշեր-Նիշեր 181-183:

ԲԱՐԳԷՆ ԵՊՍ. Ի՞նչ է Մատենադարանը 267-269:

ԹՈՐԳՈՄ ԵՊՍ. Հերբում՝ 218:

ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ ԸՆԾԱՅԱՐԱՆԻ ՍՐԿԳՔ. Կրօնք եւ գիտութիւն (Քարգմ.) 39-42:

ՄԻՆԱՍ ԶԵՐԱԶԻ ՄԱՀԷՐ՝ 155-156:

ՍԱՀԱԿ Բ. ԿԹՂ. ԿԻՒԼԿԻՈՅ, Խօսք Հայրական 98:

ՀԱՅ ԿԻՆ՝ 158.— King Salomon's Diadem՝ 125.—

Ս. Գրքի ուսուցումը եւ կրօնական դաս-տարակութիւնը Հայց. Եկեղեցւոյ մէջ 218-219.— Բարգէն Սրբազանին ուղիւնը՝ 219-220.— Արտաւազ Վրդ. ին Ուղիւնը՝ 220-221.— Օր, Սիրարփի Տէր Ներսէսեան, 221.— Սիմոն Վերբի մօտը 221.— Խորհրդածութիւններ (Mon-tesque)՝ 233.— ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ԴԷՊՔԵՐԸ՝ 279-280: Յ. Յ. ՄՈՒՐԱՏ, Պարագմունք ի Ս. Դիրս Նոր Կապարանի.— Դ. Ի լեզուս խօսելի՝ 68-72.— Դ. Ջի՞նչ է ճշմարտութիւն 166-169:

Ս Ի Ո Ւ Ն

Ց Ա Ն Կ Ն Ի Ի Թ Ո Ց 1929 Տ Ա Ր Ի Ո Ց

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԵՂԻՇԷ ԵՊՍ. ԴՈՒՐԵԱՆ, Բաղուածներ՝ 21—25.
Պրիամիան Փորձութիւն — Պրիամ 26. Մանդա-
կունիի ճառերուն մէկ նոր ձեռագիրը՝ 27-28,
65-67, 119-121.— Մեր Թարգմանիչներուն կար-
ծեցեալ երթայագիտութիւնը՝ 63-65, 116—119,
152-154.— Նկատողութիւններ Եզնիկի Աստուա-
ծաշնչական վկայութիւններու մասին՝ 250-253,
Հատուկաճառ քառիկ նշանանկութիւնը՝ 253-255.
Ս. ՏԷՐ Մ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ, Ամովայ «Հարմոնիայն» եւ
Հայաստան 177-178.
ՏԻՐԱՆ ԱՐԵՂԱՅ ՆԵՐՍՍԵԱՆ, Անգիր Աստուածներ՝
255-257.

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԱԿԱՆ

ԱԿԻԻԼԻՇԷ, Ճամբան՝ 240.
ԱՐՍԷՆ ԵՐԿԱԹ, Աստուածը՝ 42.— Կրկնեւելոյթ՝
109.— Թախանձանք Լոյսին՝ 142.
ԲԱԿ . . . Խաչը՝ 145.— Ունիւտայ՝ 140.— Զատիկը՝
151.— Սէրը՝ 209.
ԵՂԻՇԷ ԵՊՍ. ԴՈՒՐԵԱՆ, (Թարգմանութիւնը) Վազր
մը կապոյտ երկինքին մէջ՝ 170.— Խմաստաւե-
րին Աստուած անտես՝ 215.— Օշակահ՝ 214.—
Եպիփանի խտտարկութիւնը՝ 238.— Քայլերու
վարձը՝ 238.— Սկիւտի ժողովը՝ 239.— Պամբոյի
արցունքը՝ 240.— Խմաստուն վճիռ մը՝ 240.
ԹՈՐԴՈՄ ԵՊՍ. ԴՈՒՐԵԱՆ, (Թարգմանութիւնը) Եր-
նդաննէս-Միքայի՝ 12.— Օտարականը՝ (Սիւլի
Բրիւտոմ) 54.— Առ Աստուած՝ 73-75.— Գեթսե-
մանի՝ 108-109.
ՄԵՍՐՈՊ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ, (Թարգմ.) Աստղագործ աշա-
կերարը՝ 62.— Մանկութեան յիշատակներ՝ 141.
ՎԱՀԱՆ ԹԷՔԷԱՆ, Ժամանում՝ 141.

ԳՐԱԿԱՆ

ԱՐՍԷՆ ԵՐԿԱԹ, Սուգը. Հօրս յիշատակին 269-273.

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Հայց. Եկեղեցւոյ բարեկարգութեան վերաբերեալ
խնդիրներ.— Ե. Եկեղեցւոյ ժողովուրդը՝ 7-11.—
2. 3.— Եկեղեցւոյ Դաւանանքի ու Պաշտամունքը՝
43-54.— Է.— 4.— Եկեղեցւոյ պաշտօնէութիւնը՝
99-102. 1.— Կոչումը՝ 129-131, 2.— Նկարա-
գիր՝ 161-163. 3.— Ուսումը՝ 192-196. 4.— Կեն-
ցաղ՝ 225-27. 5.— Ապրուստ՝ 227-230. Ս. Պա-

սին Աշխարհական իշխանութիւնը՝ 103-104.—
Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան կազմակերպութիւնը
Սիւրիոյ մէջ՝ 132-133.— Սիւրիոյ եւ Հ. Վ. Հացու-
նի՝ 133-135.— Եկեղեցւոյ հեղինակութիւնը՝ 104-
165.— Հոգատութիւններ՝ 197-200.

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՆԵՐԸ

ԱՐԲԳԷՆ ԵՊՍ. Է. Սիւլուս Ա. Զէյթունցի, Ը. Ղա-
զար Զէյթունցի, Թ. Թորոս Ա. Սահյի, Ժ. Խա-
չատուր Ա. Զօրիկ՝ 17-20, ԺԱ. Խաչատուր Բ.
Զեթունցի՝ 58-60, ԺԲ. Ազարիա Զուղայեցի՝ 60-
62, 114-116, 147-151, 175-176, Սիւրիոյ եպս.ին
Տեղեկագիրը Հայոց մասին՝ 211-213, 258.

ԿՐՈՆԱԿԱՆ

ԱՐՏԱԽԱԶԴ ՎՐԴ. Տնտեսութիւնը անհատական եւ
հանրային կեանքին մէջ՝ 138-140.
ԱՐԲԳԷՆ ԵՊՍ. Դաւեթ Աւետարանէն, Ծնունդին
պատգամը՝ 3-4.— Մարդկութեան տառապանքը՝
33-36.— «Երանի»ներ.՝ 165-167, 135-137, 200-
201.— Արդարութեան զազաւարը՝ 230-233.
ԵՂԻՇԷ ԵՊՍ. ԴՈՒՐԵԱՆ, Խօսք մը Ծննդեան առթիւ՝
1.— Աւետարանի ծառայութիւնը՝ (Ամփոփում
բարոյի) 36-38.
ԵՐՈՒԱՆԵՂ ԵՊՍ. Վարդապետ՝ 202-207.
ՂԵԻՈՆԵՂ ԵՊՍ. ԴՈՒՐԵԱՆ, Պարզ Գարգենք, Պօ-
ղոս Առաքելի հովտական թուղթերը՝ 5-6.—
Անձնաբանութիւնը՝ 233-237.
ՆՈՐԱՅՐ ԱՐ. ՊՅՂԱՐԵԱՆ, Նեոն՝ 107.— Զարին
յողթիւր պայմանը՝ 237.

ՄԱՏԵՆԱԽՈՍԱԿԱՆ

ԱՐՏԱԽԱԶԴ ՎՐԴ. Խաղրակեան կամ Պաօշեան Հա-
յոց պատմութեան մէջ՝ 76-78.
ԱՐԲԳԷՆ ԵՊՍ. Կիլիկիան Կալիքներ՝ 76.— L'Armé-
nie et le Proche Orient՝ 122, (Հայ Ազգին մար-
դարանութիւնը եւ ծագումը՝ 156.— La Roseaie
d'Arménie՝ 216.— Anthologie des poètes Ar-
méniens՝ 217.— Դպրեվանքեան Բարոյներ՝ 274.
Թ. ՕՇԱԿԱՆ, Յովհաննէս Պատմաբան՝ 178-181.
ՏՕԲԹ. Թ. ԹՕՓՃԵԱՆ, ՏՅԲ. Էմիլ Լուսիկի «Մար-
դու Որդին»՝ 29-30, 123-125.
ՅՐԷՏԷՐԻԿ Թ. ՄՈՒՐԱՏ, Նեպաւր Նախնեաց Մա-
տենադարեան, Ս. Նիքիթի Աստուրոյ Վեշ-
տաւան տապալումը վառն Նիկոմիդիոյ քաղա-
քին՝ 31, 78-79, 184-190, 222-223, 276-279.

Ս Ի ՈՒՆ Ի

Յ Ո Ր Ե Լ Ի Ն Ա Կ Ա Ն Թ Ի Ի Ի Ն

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ը

ԱՄԵՆ. Տ. ԵՂԻՇԷ Ս. ԱՐՔԵՊՍ. ԴՈՒՐԵԱՆ, ՅՈՐԵԼԵԱՐ.— Յոթեկ- եանի առփի համուած յուսանկար	289
ՇՆՈՐՀԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ. Եղիշէ Արխիպ. Դուրեան, Պ. Ե.	290
ՔԱՀԱՆԱՅՈՒԹԵԱՆ ՓԱՌԱԻՈՐՈՒՄԸ (Դուրեան Յոթեկեանի առփի) Խմբագրական	291—294
ՅՈՐԵԼԻՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍՆԵՐ, Նախասօմակ	295— 97
ԱՌԱՋԻՆ ՕՐ.— Տօն Թարգմանչաց, Քահանայական Պատարագ, Հոգեհան- գիս, Հիմնօրհնիկ Մատենադարանի	297—301
ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐ.— Առաւմ Պատարագ եւ Քարոզ, Քարոզը, Երեկոյ Յո- բէկիական Հանդիս,	301—305
ՈՒՂԵՐՋՆԵՐ (անձանք եղած)	305—318
ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ	319—325
ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ՅՈՐԵԼԵԱՆԻ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ	326—329
ԱՄԵՆ. Ս. ՅՈՐԵԼԵԱՐԻՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆ ՈՒ ՊԱՏԴԱՄԸ.	329—330
ԵՐՐՈՐԴ ՕՐ.— Առաւմ Պատարագ եւ Քարոզ, Պաշտօնական ընդունելու- թիւն, Յոթեկիական ճաշ	330—333
ՈՒՂԵՐՋՆԵՐ (գրով եղած)	334—400
ՅՈՐԵԼԵԱՆԻ առփի մասնաւոր Հրատարակութիւններ	402
ՇՐՋԱՔԵՐԱԿԱՆ ԲՈՂՈՐ ԹԵՄԱԿԱԼ ԱՌԱՋԼՈՐԴՆԵՐԻՆ	403
Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԷՆ, Շրջաբերական (Պաշտօնական Յայտարարու- թիւն Ս. Երուսաղեմի Վանուց)	404—412

34. THE SEVEN SACRAMENTS OF THE ARMENIAN CHURCH. Short description by the Rt. Rev. LEON TOURIAN, Armenian Bishop of North of England. Manchester, 1929. Printed by H. Markarian & Co. p. 20. Price 6d.
35. Փ. ՊՈԼՍՈՅ Հայ Գաղութին Ծագումը եւ Անոր եկեղեցին (1675-1828-1929), եկեղեցւոյ նորոգ կառուցման առթիւ. — գրեց՝ Երուանդ Եպիսկ. Փէրտաճեան. Փ. Փոլիս, 1929. — Հասոյթը ամբողջովին ի նպաստ Ազգային սընտուկին. — Տպ. «ՆՈՐ ՏԱՌՆ». Փ. Փոլիս. 8° էջ 6+46+2:
36. ՏԱԹԵՒԻ, Գրական, Բանասիրական, Կրօնական Տարեգոյց, Զ. Տարի, 1930. Կրատարակիչ՝ Արտաւազդ Վարդապետ (Այժմ՝ Եպիսկոպոս), Տպգր. Արաքս. Բ. Թօփալեան, Հայէպ — Սուրիա. 8° էջ 384 պատկերազարդ — գին՝ ամէն տեղ 1 Տօլար: Հասցէ Evêque Ardavazt Surmèyan, B. P. 133, ALEP (Syrie):
37. ԴԱՓՆԻԻ ՏԵՐԵԻ ՄԸ Առաքելաշնորհ Յոբելեար Տ. Եղիշէ Ս. Պատրիարքին. գրեց Աշոտ Բ. Քէչեան. Կրատարակութիւն «Իրտակ» պարբերաթերթի. Տպգ. Զ. Ծարեան, Բերա, Աֆրիքա Խան, Կ. Պոլիս, 1929. 8° էջ 16. գին 50 Ղրուշ: Կողքը զարդարուած Սըրբազան Յոբելեարին պատկերով:
38. ՇԱՌԼ ՏԻԼ, Արեւելեան արուեստին ազդեցութիւնները Արեւմտեան մէջ. Թարգմանեց Հ. Պէրպէրեան. Հրատարակութիւն և Տպագրութիւն ՀԱՅ ԴՊՐՈՑ, Պըննէն և Ժընէպ, Զուլիցերիա, 1929, 8° էջ 21. գին. կէս ֆրանք զուլիցերիական:
39. ԱԼՊՈՐ ՍՐԲԱԶԱՆ ՏԵՂԵԱՑ Երուանդէմ, պատրաստեց Բ. Տէր Վարդանեան փոքր ութաձալ 15 պատկերներով. Typ. PP. Franciscan. T. S. Jerusalem, Գին 4 Ղրշ. Պ.
40. ՍՈՒՐԷՆ ՊԱՂԱՍՈՒՆԻ. Քեյկիկան — Սիսուան Որբակնիկ Կեափեւ — ոճերի մը առիթով — 8° էջ 39. գին՝ 10 Ղրշ. Սուր. Տպ. Սուրիա:
41. RENÉ DASTARAC. l'Anneau d'Anahit. Roman, 8° p. 334: Éditions des Roses, 18-20-22, Rue du Peugue, Bordeaux, 1929. Prix: 12 France:

42. ԳՐՊԱՆԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ Սիմոն Գաբասաճեանի, 1930, ԺԱ. Տարի. Տպգր. Բ. Մ. Սէթեան, Կ. Պոլիս, 16° էջ 144. Գին 30 Ղրշ. — Ամբրիկայի համար 30 Սէնթ, Եւրոպայի համար 1 Շիլին:

ՍՏԱՅՈՒԱՆ ԹԵՐԹԵՐ

10. ԱԼԻՍ, Հրատ. Սեբաստիոյ Վերաշ. Միութեան. Թիւ 2 (Օգոստ. — Սեպտ. — Հոկտ.):
11. ԲԱԶՄԱՎԷՊ, Թիւ 10. Հոկտեմբեր:
12. ԲՈՒԺԱՆՔ, Առողջապահական, Գիտական եւ Ընկերային Ամսագիր. Թիւ 41 Նոյեմբեր:
13. ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԳԻՏԵՂԻՔ, Գիտական Պատկերազարդ Ամսագիր. Թիւ 10. Հոկտեմբեր:
14. ԶՈՒԱՐԹՆՈՑ, Պարբերաթերթ Գրականութեան և Գեղարուեստի, 1—5 Թիւերը:
15. ԿԱՅԾԱԿ, Մարմամարդական Ամսաթերթ, Օրկան Կայծակ Հայ Մարմ. Միութեան:
16. ԿՈՉՆԱԿ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ, Շաբաթաթերթ. մինչև Թիւ 46, (1929 Նոյեմբեր 16):
17. ՀԱՅ ԽՕՍՆԱԿ, Յոբելինական րացառիկ Թիւերը Սպտմ. — Հկտմ.:
18. ՀԱՅ ԳԻՐ, Ամսագիր Հայ Գրասիրաց Միութեան. Մարտչլ. Թիւ 2 — 14, Հոկտեմբեր:
19. ՀԱՅ ԿԻՆ, Կիսամեայ Հանդես Թիւ 20—21, Հկտմ. 16 և Նյմբ. 1:
20. ՀԱՅ ՍԿԱՌԻՏ, Պատկերազարդ Ամսաթերթ Պաշտօնաթերթ Հ. Մ. Ը. Մ. Ի, Գ. Տարի (Նոր Շրջան) Սեպտեմբեր 1929.
21. ՀԱՆԴԵՍ ԱՄՍՕՐԵԱՑ, Հայագիտական Ուսումնաթերթ. Թիւ 10—11 (Հոկտ. — Նոյեմ.):
22. ՀՐԵՂԷՆ ՍԻՒՆ, Հոգևոր Պարբերաթերթ Թիւ 10, Հոկտեմբեր:
23. ՆՈՐ ԱԻՆՏԱՔԵՐ, Կրօնաբարոյական, Կրթական, Գիտական Պարբերաթերթ Թիւ 20—21, Հկտմ. 26:
24. ՈՐԲԱՇԽԱՐՀԻ ԱՍՏՂԸ, Հանդէս Ամսօրեայ Մ. Ա. Որբ. Ընդհ. Միութիւն, Թիւ 10. Դեկտեմբեր:
25. ՅՈՂ, Հայ Հոգևոր Երիտասարդաց Օրկան. Թիւ 5 Սեպտեմբեր:
26. ՓՈՒՆՋ Հայ և օտար գրականութեանց, Մանկական Երկարաթաթերթ, Թիւ 21, 1 Նոյեմբեր:
27. ՓԱՐՈՍ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅ, Կրօնական, Բարոյական եւ Ազգային Ամսաթերթ Հայ Եկեղեցասիրաց Միութեան, Յոբելինական րացառիկ Թիւր և Թիւ 11. Նոյեմբեր:

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԺ ՀՕՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԱԾ ԳՈՐԾԵՐԸ

ԸՆՏԻՐ ԱՍԱՅՈՒԱԾՔ օտարազգի ականաւոր ան-
ձանց, կենսագրական համառօտ տեղեկութեամբ. հաւա-
քեց Եղիշէ Վարդապետ Դուրեան — Տպագրեալ ծախիւք
գրական մասնախմբի Իսկիւսարու — Տպ. Արամեան Կ.
Պոլիս, 1882. (սպառած):

ՊԱՏՐԻԱՐԺԻՆ ՀԱՅ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ, ի վաղ
ժամանակաց մինչեւ մեր օրերն, ի պէս ազգային վար-
ժարանաց, Կ. Պոլիս, Տպգր. Գ. Պաղաստեան (Արամ-
եան) 1885 (սպառած):

ՀՈՎՈՒԱԿԱՆ ՍՐԻՆԳ, *Կրօնական Քերքուածներ*
(1904—1907) Իզմիր. Տպգր. Մամուրեան 1909:

ԳՐՈՒԱԳՆԵՐ ՄԱՆՈՒԿ ՅԻՍՈՒՍԻ ԿԵԱՆՔԷՆ. — Կա-
ղանդէի հայ Մանուկներու (պատկերազարդ). Տպ. Երու-
սաղէմ. 1926:

ԱՅԲՈՒՔԷՆՔ ՀԱՅԵՐԷՆ ԲԱՆԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ, Տպ.
Երուսաղէմ. 1928:

ԲԱՌԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ Կամ Ուր Մասունք բանի Քերա-
կանութեան. Գ. Տպագրութիւն. Տպ. Երուսաղէմ. 1926:

ԸՆԹԱՅՔ Ի ԳՐՈՅ ԲԱՐԲԱՌ, Ա. ՏԱՐԻ. Է. Տպագրու-
թիւն. Տպ. Երուսաղէմ. 1927:

ԸՆԹԱՅՔ Ի ԳՐՈՅ ԲԱՐԲԱՌ, Բ. ՏԱՐԻ. Գ. Տպագրու-
թիւն. Տպ. Երուսաղէմ. 1928:

ԸՆԹԱՅՔ Ի ԳՐՈՅ ԲԱՐԲԱՌ, Գ. ՏԱՐԻ, ընդ մամլով: